800 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

מיספר 2462

י"ב חשון תשמ"ה 7.11.1984

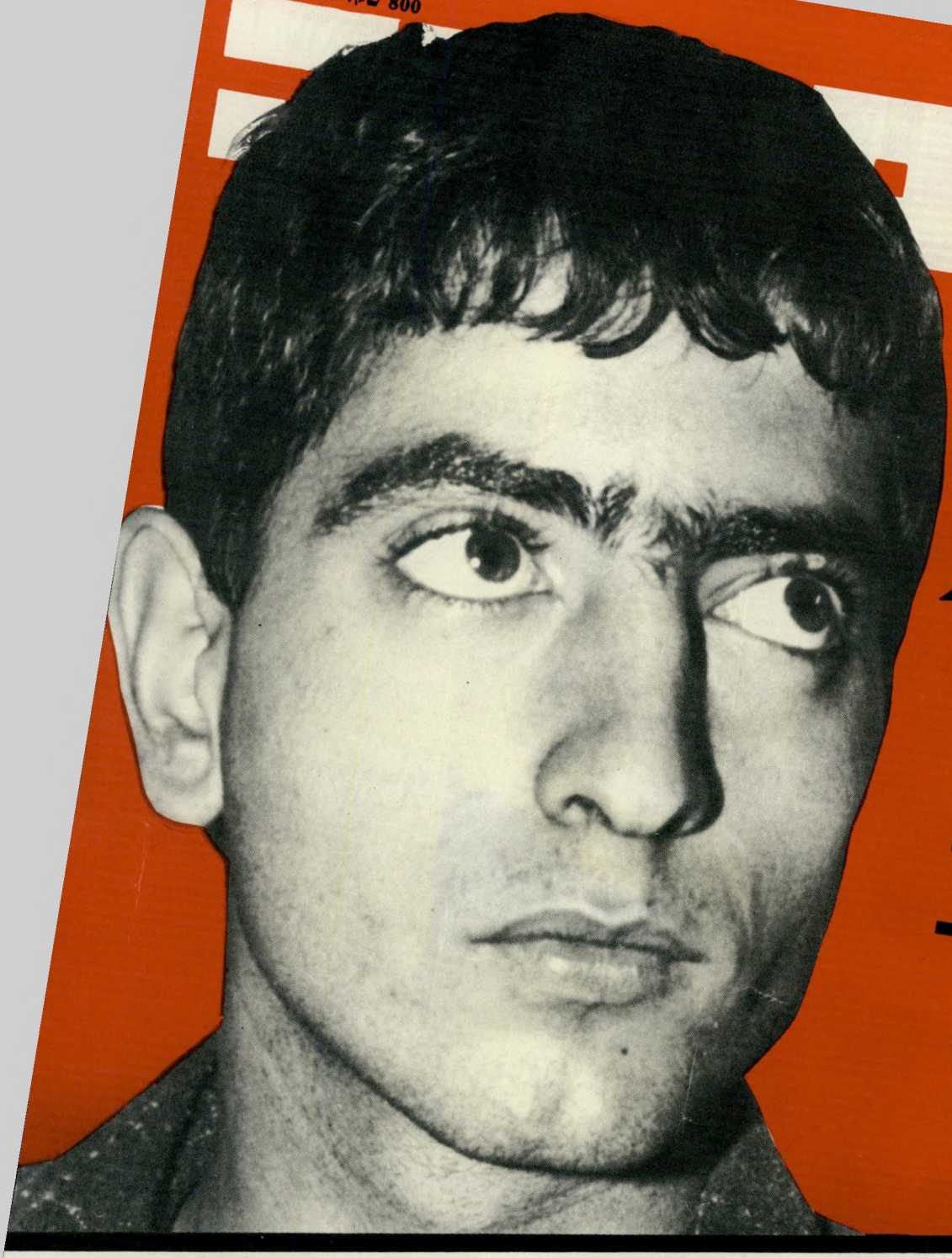

סקופ

"העולם הזה" מוכיח:

נשר-הטיל הירושלמי

הצטרף לתנועת כהנא

חודש לפני הפשע

גם את יכולה לאפות כלי בעיות עוגות נפלאות.

עוגיות בוקר

25-32 יחידות.

המצרכים:
1 עוגה אנגלית של עלית או עוגת שיש עלית, או עוגת שוקולד משפחתית.
50-60 עטיפות נייר מס׳ 4.

ההכנה
מכינים את תערובת העוגה לפי ההוראות שעל גבי האריזה.
בתבנית אפיה גדולה מניחים שורית של עטיפות נייר, 2-3 יחד כיחידה אחת ובעזרת כף יוצקים לתוכן את עיסת העוגה, אופים בחום בינוני כ־25-30 דקות.
העוגיות יכולות לשמש כלחמניות לארוחת בוקר של שבת או באם מקשטים אותן בשקד או בדובדבן מסוכר, כביבוד קל לאורחים בתוספת שוקולית חמה או קרה.

עוגת עלית את אפית

עוגת שוקולד
מצופה בקרם שוקולד או אבקת סוכר

המצרכים: תבנית בעלת דיגמא קוטר 28 ס״מ
עוגת שוקולד משפחתית של עלית, מעט מרגרינה קשה, מעט פרורית, אבקת סוכר, קרם שוקולד „רפנה".

ההכנה
מכינים את תערובת העוגה לפי ההוראות שעל גבי האריזה.
משמנים את התבנית במעט מרגרינה קשה ומקמחים בפירורית. יוצקים את העיסה לתבנית. אופים ומצננים את העוגה.
מצפים את העוגה בקרם שוקולד „רפנה" רך כמעט נוזלי* או בוחקים אבקת סוכר.
כדי להעשיר את טעם העוגה אפשר לחצותה לשתי שכבות ולמלא בקרם שוקולד „רפנה".
* מחממים מעל אדים את קרם „רפנה".

קרם שוקולד „רפנה"

המצרכים
½ כוס מים, 1 כוס סוכר, 2 כפות קפה נמס עלית, 2 כפות קקאו עלית, 2 חפיסות שוקולד מריר „רפנה" (400 גרם), 2 חבילות מרגרינה ללא מלח 400 גרם - בטמפרטורת החדר, 4 ביצים, 3 כפות ברנדי, 3 כפות וודקה או רום (לא חמצית).

ההכנה
בסיר קטן מעל להבה מאד נמוכה מביאים לרתיחה את המים עם הסוכר, מוסיפים את הקפה הנמס והקקאו, בוחשים היטב עד לקבלת עיסה חלקה. מוסיפים את השוקולד השבור לקוביות וממשיכים לבחוש עד אשר הקוביות כמעט נמסות. מורידים מהאש ומוסיפים את המרגרינה הרכה. מערבבים היטב ומצננים מעט, מעבירים לקערת המערבל החשמלי. מקציפים במהירות בינונית. מוסיפים את הביצים ומקציפים עוד 4-5 דקות תוך הוספת הברנדי והוודקה או הרום. מצננים היטב, מאחסנים בכלי סגור במקרר.

עוגת עלית את אפית

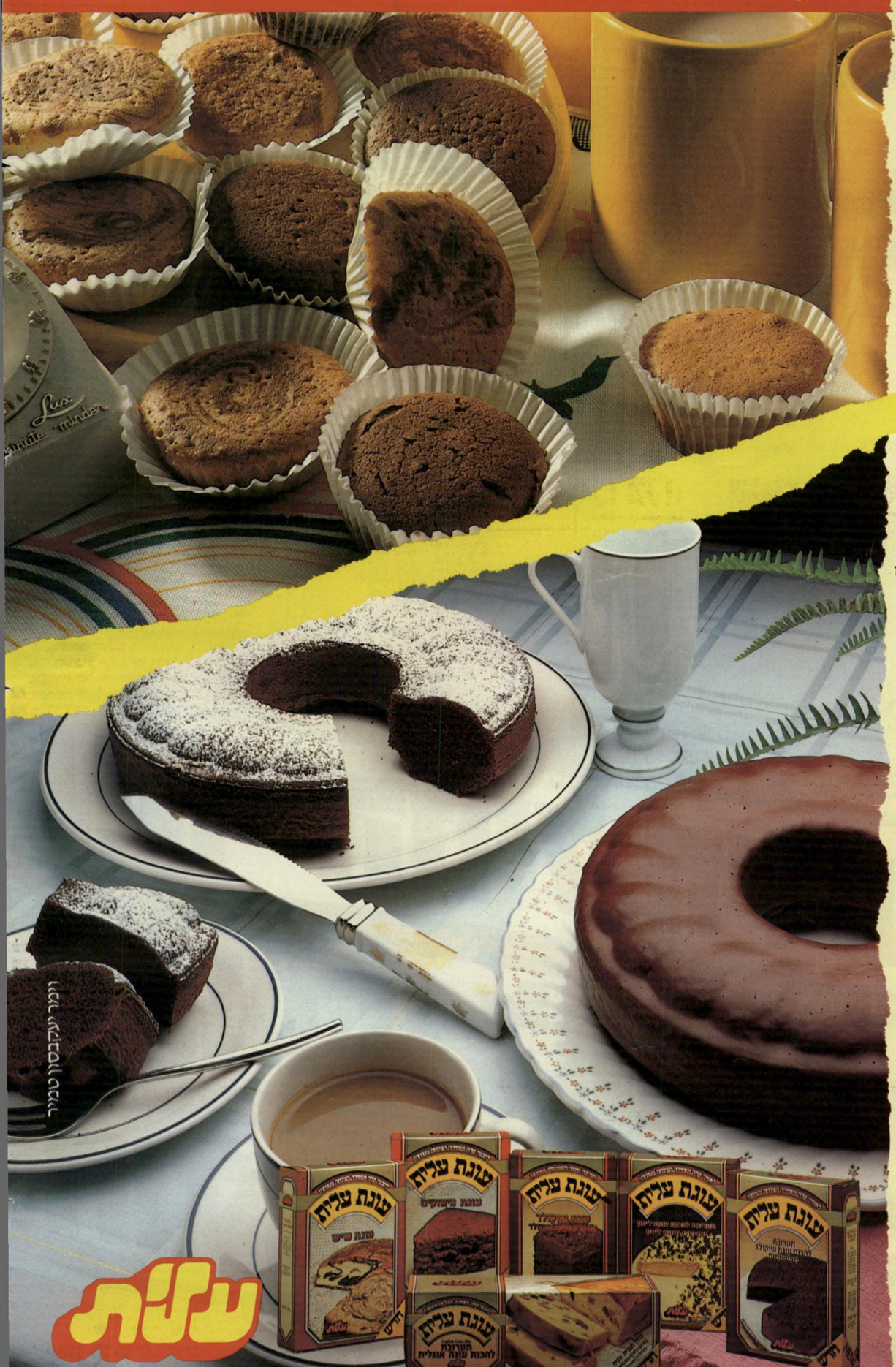

עלית

שלחי 2 מכסים של אריזות עוגת עלית ל„עוגת עלית" ארלוזורוב 84 ר"ג 52505 ותקבלי חוברת מתכונים נפלאה.

מכתבים

עיסקת־חבילה

הקורא שיבק מוכן לעיסקת־חבילה פרטית – הוא מוכן לוותר על 90% משכרו, אבל רק בתנאים מסויימים מאוד.

בראיון בטלוויזיה אמר שר־הבריאות מוטה גור, כי שרי־הממשלה ויתרו כבר על עשרה אחוזים משכרם, בזמן שהשכירים לא ויתרו על מאומה. הוא אמר זאת אחרי שנתבשרנו כי שרים, חברי־כנסת ונבחרי־ציבור אחרים יקבלו החודש 120% תוספת לשכרם. שרי־הממשלה יקבלו החודש שכר של כמיליון שקל.

אם השר גור אינו זוכר, הרי הוא גם, כידוע, חבר־כנסת, ושכרם של אלה יגיע החודש ל־875 אלף שקל. השר גור הוא גם רמטכ"ל לשעבר, והרמטכ"ל יקבל החודש מיליון ו־570 אלף שקל — כל זה בנוסף להטבות האינסופיות שנבחרי־הציבור מקבלים.

אני אזרח פשוט. הייתי מוותר על 90% משכרי, אילו הייתי משתכר כמו מוטה גור, ועוד היה נשאר לי פי שלושה ממה שאני משתכר.

אני ממליץ לשר גור לעיין בטבלת־השכר שפורסמה — שלפיה המשתכר 60 אלף שקל, יקבל תוספת של 9,829 שקל, ובסך הכל 67,309 שקל נטו לחודש.

שמשון שיבק, בני־ברק

● ● ●

אין הצעה

לאיש־הטלוויזיה מאיר שליו לא הוצע להנחות תוכנית חדשה.

בהתייחס לידיעה (העולם הזה 31.10) כאילו הוצע לי להנחות תוכנית חדשה בטלוויזיה, "ארץ־ארץ, אשר תעסוק בנופי ארץ־ישראל, וכי סירבתי להנחות תוכנית זו — הרי לא הוצעה לי שום הצעה להנחות תוכנית וממילא לא סירבתי.

מאיר שליו, ירושלים

● ● ●

הבת של היו"ר

לקורא בלאוויי יש אוצר בלום של עובדות על יו"ר הסוכנות, אריה דולצין. אחרי שבשבוע שעבר (העולם הזה 31.10) **סיפר על 16 תוארי־הכבוד של היו"ר. הוא כותב, השבוע, על בתו של היו"ר.**

מקורביו של אריה דולצין שומריםבסוד כמוס את הפרשה המרתקת האמיתית במישפחתו של היו"ר: לדולצין יש בת מנישואיו הראשונים. היא בת 45, מדענית בכירה וקומוניסטית ארוכה. היא נולדה במכסיקו, נישאה לצעיר מקומי והיגרה עימו לברית־המועצות וחייה כמה שנים במוסקבה. רק לאחרונה היא חזרה למכסיקו־סיטי.

זרח בלאוויי, ירושלים

● ● ●

ביג דיל? סמול דילן

הקורא ניר איננו מתפעל ממעמדו של בנימין נתניהו, השגריר הצעיר והצבר של ישראל באו"ם (העולם הזה 31.10).

מה כל־כך מרומם בקאריירה של נתניהו, שהגיע לפני גיל 35 לתפקיד שגריר באו"ם. זה ביג דיל, זה? זה סמול דיל, האמינו לי. נתניהו "יושב שם עם איזה 157 שגרירים של מדינות שלכמה מהן יש פחות תושבים מאשר לעיירי, נתניה, כמו, למשל, המאלדיבים, סמואה, סנט־לוצ'יה או סאו־תומה.

נחום ניר, נתניה

● *א כדאי לקורא ניר לדייק. מיספר התושבים של נתניה, כ־105 אלף, נופל בכל זאת ממיספר התושבים של מדינת־האי סמואה (באוקיינוס השקט) – שהוא 200 אלף; ממיספר התושבים של מדינת־האי סנט־לוצ'יה (בים הקאריבי) – שהוא 150 אלף. רק מיספר תושבי מדינת האיים חמלדיביים בצפון האוקיינוס ההודי (100 אלף) ומדינת־האי סאו־תומה ופרינסיפה במערב אפריקה (80 אלף) נופל ממיספר תושבי נתניה.*

ב. אין לנתניהו 157 שגרירים עמיתים. כי אם 158. מאז שהצטרפה לפני כמה שבועות המדינה ה־159 לאומות המאוחדות, מדינת הסולטן הדרום־מיזרח אסיאתי ברוניי דאד־אל־סלאם (ברוניי, בית־השלום).

● ● ●

מראשון ללוס־אנג'לס

זה שהזמר שימי תבורי הודיע גלויות כי המדינה קטנה עליו ויצא ללוס־אנג'לס (העולם הזה 31.10) **לא מפריע**

העולם הזה 2462 (המשך בעמוד 4)

דירת המריבה

הסבידורים יצאו מדירת־השרד המפוארת שלהם בירושלים, ועכשיו מתנהל עליה מאבק איתנים בין השרים יצחק נבון ויצחק שמיר, כשנשותיהם אופירה ושו־למית מלבות את האש.

7

רוצחים בכנסת

היכן נוצרים הטרוריסטים של היום והנאצים של המחר? בגן־הילדים, בבית־הספר, בישיבות. שם שומעים את הח"כים המטיפים לגיזענות, והסוללים עוד מטר למסילת הברזל המובילה אל ה־זוועה – "הנדון" של אורי אבנרי.

9

מכת מוות

מכת־האגרוף שהוטחה באייל ארגמן בן ה־13 וחצי, בעיקבות קטטת השתובבות, לא הותירה בו כל סימן. בנתיחה לא התגלה מום־לב. על הצער מתוסף גם מיסתורין רפואי.

44

סימס חוזר

ספורטאי־השבוע של "העולם הזה", הכדורסלן **וילי סימס**, שהחלים מפציעתו, חזר לכושר והוכיח את עצמו בהולנד. מכריז: "הפועל תל־אביב לא פחות טובה ממכביי!"

43

עוזי מאיים על פרס

עוזי ברעם לא יהיה עושה דברו של שימעון פרס, שס־פג השבוע מפלה צורבת מידי מיפלגתו שלו.

40

רחל המרחלת מדווחת:

הסרקליט צבי לידסקי שבח את יום ההולדת של אשתו ● האופנאי איב דה־מרדיקס מתגרש ● טעמו של מיכה רייסר בנשים ● האדריכל אלדר שרון בין שלוש נשותיו ● הדוגמנית יהו־דית נגר חוזרת כל ערב הביתה ● רס"ן רוני קרני מתלוננת על שרגא הרפז.

38

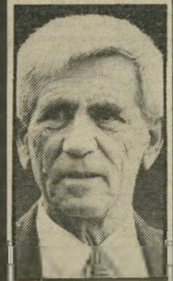

מי לא רוצה במילוא

אחרי נלות מרצון בת שנתיים בגרמניה, שו־לה פרי חזרה ארצה ופתחה לפני "העולם הזה" את אלבום תצלומי־הפירסום ש־לה. אבל מה שהיא רוצה, בעצם, זה אלבום של תמונות־מישפחה.

פך יוסף מילוא את ליבו: "לא רוצים אותי פה – טדי קולק, צ'יץ' ואלי דיין גירשו אותי מישראל!"
46

כתבת השער הקדמי:

סקופ

נער־כהנא

"העולם הזה" מוכיח: דויד בן־שימול (בתמונה), שהודה בירי הטיל בירושלים, הוא חבר תנועת כך מזה חודש ★ מאיר כהנא הסתלק בבהלה מהארץ ★ האם הוטל הרימון לבית־הקפה, לפני חמישה שבועות, כ"מיבחן קבלה" ל־אירגונו של הרב הגיזעני? ★ פרופיל של נער־שכונות שהיי־דרדר לטרור בלב ירושלים.

10

אורי מחפש את איריס

אורי גלר, המבקר עתה בישראל, אינו יודע היכן למצוא את אהובתו בעבר, איריס דוויידסקו. מעל עמודי "העולם הזה" הוא פונה אליה בצורה נרגשת: "איפה את, תעני לי! אני רוצה להציל אותך!"

48

כרמלה ניצבת מאחורי המיקרופון

כתבת־הרדיו החד־רוצה כרמלה מנשה נכנסת לסנדלים של מייק הולר, בכתבת לענייני מישטרה ופלילים. למי שחושב כי נשים לא יכולות לעשות זאת, תהיה הסתעה גדולה.

18

"אני אחסום אותו בגופי!"

אפילו **אנדרי קלצ'ינסקי**, איש ימין ותיק, המציץ תמיד מאחורי גבו של אריאל שרון, אינו יכול לסבול עוד את השתוללותו הגיזענית של מאיר כהנא: "צריך לעצור אותו, כמו שהיה צריך לעצור את היטלר. "אני מוכן לחסום אותו בגופי!"

20

גברת אתא

ציפורה מולר, אלמנתו של מייסד "אתא", דואגת למיפעל ולעובדיו גם היום, שנים רבות אחרי שעבר לידיים אחרות. "היא נהדרת," מעיד עליה יושב־ראש ועד־העובדים.

50

אלבום מישפחה

חני פרי חזרה ארצה ופתחה לפני "העולם הזה" את אלבום תצלומי־הפירסום ש־לה. אבל מה שהיא רוצה, בעצם, זה אלבום של תמונות־מישפחה.

26

חנה ילדה טובה

חנה גולדברג (29), המשוררת הכי סקסית בארץ (.."אני רוצה לחלוץ לו שד... שיגרד לי...") טוענת כי בחייה הפרטיים היא בכלל לא חושפנית, ואין לה שום עניין ביחסים חפוזים.

28

המדורים הקבועים:

מיכתבים	3
זה היה העולם הזה השבוע – פסקל פטי	4
קורא יקר	5
בלונים	5
תשקיף	6
במדינה	7
עלי דסנה – השיניים לא חרקו	8
הנדון – צחוק בכנסת	9
אתה והשקל – עיסקת־חבילה? חבילת ירוקים;	14
יומן אישי – שלומציון, חומיבבה ומשולם ריקליס	15
אנשים – התיספורת של דויד לוי	16
שידור – קרפין מתנצל	18
מה הם אומרים – אירינה שלמור, יהושע שרייבר, ריבה בהר, אורי רוטשילד, צביקה כספי וגיל עומר	22
זה וגם זה – עוף בשומשום נוסח שמי	25
קולנוע – כרמן	30
חלון־ראווה – עמיר פלג, דניאלה אוהד ורז קרן	32
הורוסקופ – זהירות, עקרב!	35
תשבץ	36
מיכתבים לרותי	37
רחל מרחלת על כל העולם	38
תמרורים	40
ספורט – ויקי פרץ, צביקה שרף, גידעון הרמט, עופר דגמי ווילי סימס	42
הווי	48

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה", שהוסיף השבוע לפני 25 שנה, היה גליון מיוחד לסיכום תוצאות הבחירות של הכנסת הרביעית. שבהן ניצחה, כפי ששיערו־הגליון הראה הד־משמעית. מפא"י בראשות דויד בן־גוריון. עורך "העולם הזה" הסביר במדור "הנדון" מדוע הבחירים "אמרו כן לזקן": הדיוק המבריע של הציבור מרוצה מן המישטר... המספק לו רמת־מחיה נאותה. בעזרת כספים הנאספים בחוץ־לארץ. כל עוד נמשך מצב זה, יכול להיות רק מיעוט השואף באמת לשינוי המישטר, ולמיעוט הזה לא היה שום ייצוג בבחירות אלה. בכתבה "בתיאבון — חינם!" תיאר כתב "העולם הזה" דן מרגלית (כיום כתב בכיר של "הארץ") מה קורה לאדם במיסעדה האוכל לשובעה ואינו משלם (מיבחר התגובות: "תשלם מחר!". "שלא תבוא לכאן בפעם שניה!"). צעיר חדרתי, יורם דלמר, שחדר לשורות העולם החציית־חתן בגרמניה 59' תאר בכתבה "רק לעשות שמח" מה הלך שם (בין היתר: "הנערות מתנהגות בחופשיות!")

"העולם הזה" 1154
תאריך: 5.11.1959

שותפות ישראלית־מצרית־ירדנית
★ אהבה צ'כית־בריטית־צברית

העם

תעודת־בגרות

ביום ה־3 בנובמבר 1959 קיבל הציבור הישראלי את תעודת־הבגרות שלו.

הוא הלך לקלפי כאומה מלוכדת. חילוקי־הדיעות בין המיפלגות היו קטנים, הצטמצמו בעיקר לתחום הסיסמות וההשמצות.

הוא הלך לקלפי כאומה מבוגרת. אף שזו רק הפעם הרביעית שנערכות בחירות בישראל, פעל המנגנון הארגוני באופן מוזיר, כשהוא נשען על 20 אלף מתנדבים, בני כל השכבות וכל המעמדות. שהתמסרו לתפקיד ביום־הבחירות, תוך התעלמות (ברוב המיקרים) מאינטרסים מיפלגתיים צרים. מסירות זו גרמה את השוטרים ואת הסדרנים, שמילאו את תפקידם ליד הקלפיות.

הוא בחר מתוך בגרות רוחנית. בפסלו רשימות שניסו לעשות עליו רושם בלהטוטים דמגוגיים ובתחבולות סנסציוניות.

אם הסכים אדם לפסק־דין הבוחר או לא — הבוחר עצמו זכה בבחינה.

בעולם כולו, הדמוקרטיה היא צמח עדין הגדל רק בארצות מעטות. רוב רובו של כדור הארץ עודנו שרוי באפלולית של דיקטטורה גלויה או מסווית. הדמוקרטיה הישראלית היא פיקדון יקר — וחובה קדושה היא לשמור עליה בשנים הקרובות.

תיירות

פירמידות וקיבוצים

בראש הגליון התנוסס הסמל המפורסם של שני המרגלים הנושאים אשכול־ענבים ענקי. לידו הסיסמה:

אוהל מועד

היום יזרח ברגע הוא איש פרסום בכיר. גם לפני 25 שנה היה כבר במיקצוע, אבל אז עוד היה לו זמן לכתוב קטעים להעלם הזה. להלן קטע שכתב למדור הקל של העיתון, העולם הבא. למי שעוד לא היה אז בשטח, יש להזכיר כי האוהל היה תיאטרון פועלי ישראל, אשר שכק בינתיים חיים.

שניים נפגשו ברחוב. האחד טופח לשני על הגב ושואל מה נשמע, אך נענה במבט־תמיהה בלבד.

"מה?" הוא שואל. "אינך זוכר אותי? הרי ישנו פעם יחד באוהל!"

"באמת?" משיב השני, "באיזו הצגה זה היה?"

"בקרו בישראל וראו את הארץ כמות שהיא!" מתחת לזה הכותרת "חברת־התיירות הממשלתית — ידיעון נסיעות — שרות לעיתונות." הכתובת: צייריך, שווייץ. התאריך: ספטמבר 1959.

העלון דמה בכל לעלונים שקדמו לו, ושנועדו לגרות את תיאבון האזרחים השווייצים לבקר בארץ־הקודש ולהשאיר שם פראנקים שווייצים טובים. אולם כאשר עברו עליו העיתונאים בריפרוף, נתקל מבטם בפיסקה שריתקה, לפתע, את תשומת־ליבם.

"תוך שיתוף־פעולה עם מישרדי הנסיעות בשווייץ, בגרמניה המערבית ובאוסטריה," סיפר העלון, "כבר הכינה חברת אל־על תוכנית־חורף, בעוד שחברת התעופה השווייצית, מצידה, הכינה אף היא תוכנית משלה... תוכנית זו כוללת גם סיור שיקיף את מצריים, ירדן וישראל.

המסמרה גזלה האדמונית **היה סרט־סתיו של תל־אביב 59' (שהוקרן בקולנוע אופיר. היום קולנוע קלאסי). כיכבה בו פסקל פטי הצרפתיה** (למעלה), **אשר בתחילה תינתה אהבה עם צייר ואחר־כך עם בעל בית־חרושת למסמרים. המסמר של הסרט היה, חוץ מפטי כי שני המאהבים התגלו, בסופו של דבר, כאדם אחד.**

נתיב־המסע הקלאסי במיזרח הקרוב."

לא היה ספק: החברה הישראלית הממשלתית ניהלה תעמולה לתיירות המצרית והירדנית, יחד עם תעמולתה לתיירות בישראל.

ברגע הראשון יכלו העיתונאים לחשוב כי חלה כאן טעות, פליטת־קולמוס של פקיד. אולם במחשבה שניה הבינו כי ההמלצה התבססה על שיקול מיסחרי נכון. קשה לשכנע תייר לא־יהודי שכדאי לו לבקר בישראל, שהיא מעין מבוי סתום. ולשלם את דמי־הנסיעה היקרים כדי לבקר בארץ קטנה זו בלבד. אולם ההוצאה נראית כדאית הרבה יותר כאשר מבטיחים לתייר סיור בכל המרחב — כולל ישראל.

כך הפך העלון מס' 5 של חברת־התיירות הממשלתית למיסמך הריש־מי הראשון של ממשלת ישראל שהתבסס על השקפה שמית מובהקת, ניהול מדיניות מרחבית אמיתית.

ספרים

גפילטע פיש ממין זכר

בין המגן־דויד לצלב (רומן מאת ויליאם ליכטמן. תירגמה נורית ריינס. הוצאת הדר. 200 עמודים) נקלע ליאון בקר, גיבור הספר, מתגושש וטייס מיקצועי אמריקאי, שנקרא להציל את ישראל בשנת תש"ח. התוצאה: ביוגרפיה מבולבלת של ויליאם ליכטמן הסופר, הכורכת יחד חיי־מין של גפילטע פיש אמריקאי ממין זכר עם ציונות מהסוג הגרוע ביותר.

בקר, שנולד במיזרח ניו־יורק למהגרים יהודים יוצאי פולין, נשכר להטיס מפציץ כבד, ב־17. לשדה־תעופה בצ'כוסלובקיה, כדי להעמיס עליו את המרשמידטים (מטוס־קרב גרמניים שנפלו ליד הצ'כיים עם תום מילחמת־העולם) המפורקים, שהצילו את תל־אביב באביב תש"ח. הוא עושה זאת ברצון, תוך שהוא מבזבז את המאה דולר לחודש הוצאות שלו על מישגלים רב־רושם עם נערה נוצריה צ'כית. הדבר היחיד המרגיז את בקר ברגע ההזדווגות: צלב זהב זעיר, המונח לה לצ'בית בין שדיה העירומים.

צרה של ציזבאת. בתוספת לרבי תמהוני, הגונב את כסף המגביות להצלת ישראל, אלמנה בריטית, המעניקה את חסדיה לבקר בעליית־גג מהודרת בניו־יורק, וצברית תימהונית בשם מילדרד דייוויס, יכול הקורא ליהנות, אולי, גם מתיאורים מיקצועיים של קרבות־אוויר.

הקורא היהודי האמריקאי, הלומד מספרו של ליכטמן מה חלקו במיל־חמת־העצמאות, יכול להתמוגג מנחת למיקרא אוסף צ'יזבאתים זה. הצרה היא רק שמצאו לנכון לתרגם את הספר הזה לעברית.

הווי

חפש את האשה

ב ירושלים הסביר האחראי על עיצוב שטרות־הכסף החדשים, כי בחר בתמונת חיילת על שטר מחצית הלירה, מאחר שזייפנים מתקשים לזייף דמויות נשים.

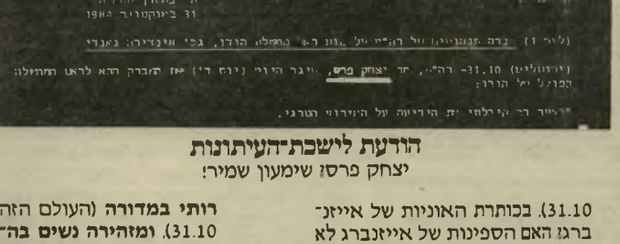

הודעת לישכת־העיתונות
יצחק פרסז שימעון שמיר!

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

לקורא רבינוביץ. מה ש־מדאיג אותו זה מה שקורה עם הפנטהאוז של תבורי בראשון־לציון.

שיהיה לבריאות, לשימי. שיראה אם הדשא באמריקה ירוק יותר. אבל בתור אחד שהיה רץ לפני שנים, כל שבת, למועדון כריש, בעיר שלנו, לשמוע אותו וחושב שיש לו חלק בבנייתו, יש לי רק שאלה אחת: מה עשה שימי עם הפנטהאוז שלו בראשון־לציון, שלפי השמועות משתרע על כמעט חצי דונם? אולי הוא מוכן להשכיר לי אותו,

זמר תבורי
קח אמריקה, תן פנטהאוז

במחיר רחמנות, כי אני, כמו מישפחת הוריו, אב לשיבעה. המצטמצם בדירה של שלושה חדרים, המשתרעת על הרבה פחות מעשירית דונם.

ראובן רבינוביץ', רמלה

● ● ●

פינת הלשון

הקורא חכם מבקש צליל רומנטי יותר לכותרות של העולם הזה.

מדוע הוכתרה הכתבה על ההס־תכויות של חברת הספנות ציס. בבעלותו של אייזנברג (העולם הזה 31.10). בכותרת האוניות של אייזנברג לא היתה כותרת יותר הולמת, כזאת רומנטית, או מיסתורית, כמו הספינות של שרבור (כאשר חיל־הים הבריח, בסוף שנות ה־60, ספינות־תותחים מהנמל הצרפתי שרבור, כדי לעקוף את האמברגו על יצוא נשק לישראל שהטיל באותם ימים, אחרי מילחמת ששת הימים, נשיא צרפת, שארל דה־גול, על ישראל)?

חיים חכם, חדרה

● *על טעם ועל ריח. כידוע. אין להתווכח. אבל כותב־הכותרות של* **העולם הזה** *לא ראה שום דבר רומנטי או מיסתורי במצבה הכספי של* **ציס**. *לחילופין הוא גם מוכן להיתלות באילן גדול, בספר התנ"ך. שם, כידוע, מופיעה המילה אוניה (בכל התיותיה השונות) 32 פעמים. והמילה ספינה מופיעה רק פעם אחת בלבד (ויונה ירד אל ירכתי הספינה, יונה, פרק א').*

● ● ●

זה קורה בגרמניה

האם ישראל ממשיכה למכור נשק לאיראן? אם לא במישרין, אולי בעקיפין?

"בפרנקפורט נמסר לאיראנים נשק ישראלי", היתה הכותרת בעיתון סוף־השבוע האחרון. זה הדהים אותי.

ועוד יותר הדהים אותי מה שדווח מתחת לכותרת: היה שם סיפור שלם כיצד מעבירים בנמל התעופה רהיין־מיין בפרנקפורט נשק ממטוסים ישראליים, דרך מסוף־המיטענים, למטוסים איראניים.

ומה אמר דובר השגרירות שלנו, בבון, על כך? (א) כבר לא מוכרים הנשק ישירות לאיראן מזה 30 חודש (ב) אם מתבצעות עיסקות באמצעות סוחרי־נשק בינלאומיים, אז כדבריו "המפורשים והמצוטטים של הדובר, "זה בהחלט יכול לקרות."

אולי תגידו לי מה קורה כאן, לעזאזל?

קלמן קוסילוביץ, קלן, גרמניה

● ● ●

עוד רוטציה

קורא חד־עין גילה, לתדהמתו, בפירסום ממשלתי, ראש־ממשלה חדש, אחד יצחק פרס.

לישכת העיתונות הממשלתית, שהיא מחלקה של מישרד ראש־הממשלה, פירסמה בשבוע שעבר הודעה, כי ראש־הממשלה יצחק פרס (ראה גלופה) שלח מיברק־תנחומים לראש־הממשלה בפועל של הודו.

מה זה? טעות פרוידיאנית או עוד אחד ממיסתורי הרוטציה? 25 חודשים יצחק פרס ו־25 חודשים שימעון שמיר?

ברוך ברגר, בני־ברק

● ● ●

אזהרה לנשים בהריון

הקוראת יולזרי מתייחסת ברצינות להתחכמות של רותי במדורה (העולם הזה 31.10). **ומזהירה נשים בהריון לא לעיין, חס וחלילה, בספר קוהלת.**

אם זאת שהיתה בהריון קראה את שלושת המוסקטרים וילדה שלישיה. ועכשיו, כשהיא שוב בהריון, בעלה חושש כי היא קוראת את עלי בבא וארבעים השודדים – אז כדאי לכל אשה בהריון להיזהר מאוד ולא לקרוא בשום אופן את ספר קוהלת. שהלא כתוב שם: אם יוליד איש מאה.

יונה יולזרי, ירושלים

● *כתוב איש (קוהלת פרק ו'). הקוראת יולזרי, לא אשה.*

קו ירוק

ראש עיריית תל־אביב, שלמה („צ'יץ") להט, ידוע בלשונו המחוספסת. דוגמה לכך הוא נתן ביום הראשון השבוע.

במסיבת־עיתונאים שכינס הוא התייחס לדברים שאמר ביום השישי יעקב בר־גרא, מנכ"ל החברה העירונית מרכז הירידים, שהגיש בתחילת

„העולם הזה" 12.1.83
מי שתה את הדם –

„העולם הזה" 19.1.83
– ומתי?

השבוע מיכתב־התפטרות. בן־גרא טען שההמלצות של ועדה, שמינה להט כדי לחקור עניינים שונים הקשורים במרכז־הירידים, גרמו לשפיכת־דמו על לא עוול בכפו. הוא האשים בכך את „הפוליטיקאים".

אמר צ'יץ': „הפוליטיקאים במרכז הירידים אשמים בכך שהניחו לו לעשות מה שרצה ביריד. הם היו צריכים לשתות את דמו מוקדם יותר. הם התחשבו בו, ויתרו לו, והוא עשה את שלו. מבחינתי זוהי שערוריה בינלאומית."

ראש־העירייה הוסיף שהוא יודע כבר מזה כמה חודשים על ה„חריקות", בדבריו, במרכז הירידים. אך שהחליט לדחות את טיפולו בעניין בגלל הבחירות לכנסת. הוא גם הגדיר את המנכ"ל כמי ש„אינו יכול לעבור בחברה ציבורית, מאחר שהקריטריונים של אמות־מידה ציבוריות הן ממנו והלאה." אכן, מילים כדורבנות.

מה ששכח צ'יץ'

אבל יתכן שצ'יץ', ששב זה עתה ממסע של גיוס־כספים מעבר־לים, שכח כמה פרטים:

- שפרשת בר־גרא ידועה לו מזה כמעט שנתיים;
- שהוא ובר־גרא הם חברי אותה המיפלגה, המיפלגה הליברלית;
- שהוא והמנכ"ל שהו לאחרונה ביחד בחו"ל, במסע־עבודה.

הנה תזכורת: בינואר 1983 פירסם העולם הזה שתי כתבות, תוך ציון שזוהי „חקירה מיוחדת" (העולם הזה 12.1.83 והלאה). הסידרה עסקה בבר־גרא ובמעשיו במרכז הירידים.

החשדות נגד המנכ"ל הממושקף זעקו לשמיים.

ניתנה לבר־גרא האפשרות למסור את גירסתו, והיא אכן פורסמה אז במלואה בהעולם הזה.

הטענות נגד בר־גרא עסקו בנסיעותיו בחו"ל למטרות רכש למרכז־הקונגרסים. שנבנה אז בגני־התערוכה. בר־גרא התבקש להשיב מדוע טיפל אישית, בחו"ל, ברכישות תמוהות של כיסאות ושיש, לגלות על חשבון מי נסע, ובעיקר להסביר קטעים תמוהים בביוגרפיה שלו.

באותה תקופה החלה העיריה לבדוק מה מתרחש בחברה העירונית. סידרת העולם הזה הרעידה את אמות־הסיפים בבניין העיריה. היא הביאה להתייחסות צמרת־העיריה לנעשה בחברה. בתחילת מרס 1983 הוגש לעירייה דוח של מבקר־הפנים של מרכז הירידים. הדוח סמך את ידיו על פירסומי העולם הזה.

בתחילת ספטמבר השנה הטיל להט על חבר מועצת־העיריה, אברהם פורז, מישפטן ונציג שינוי, שהוא גם חבר מועצת־המנהלים של מרכז הירידים, לבדוק את מסקנות דוח מבקר־הפנים.

הפעם כבר אי־אפשר היה לטייח.

כאשר פורסמה הסידרה, היו שטענו נגדנו שאנו מתנפלים על עניין קטן לא־חשוב. ובעיקר — שאנו טועים. עתה, אחרי שנתיים, אימץ סוף־סוף ראש העיריה את מסקנות העולם הזה.

הכחשה חינוכית

שר־החינוך־והתרבות יצחק נבון, ומנכ"לו אליעזר שמואלי, מכחישים בכל תוקף שנפל ריב ביניהם, כפי שדיווחנו בשבוע שעבר.

סיפור־המריבה נמסר להעולם הזה מפי חוגים בכירים ביותר במישרד־החינוך. כל נסיון לאימות יחשוף, מטבע הדברים, את מקור הידיעה. בשיחה מחודשת עם איש־המישרד הוא התעקש שהדברים קרו בדיוק כפי שדיווחנו, וששני החברים הוותיקים רבו ביניהם, „ולא בפעם הראשונה". מידת־ההגינות מחייבת אותנו לדווח לך שהנשיא לשעבר והמנכ"ל גורסים שהמריבה לא התרחשה, ושהיחסים ביניהם מצויינים, כפי שהיו מאז ימי נעוריהם בירושלים.

עם שלום

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

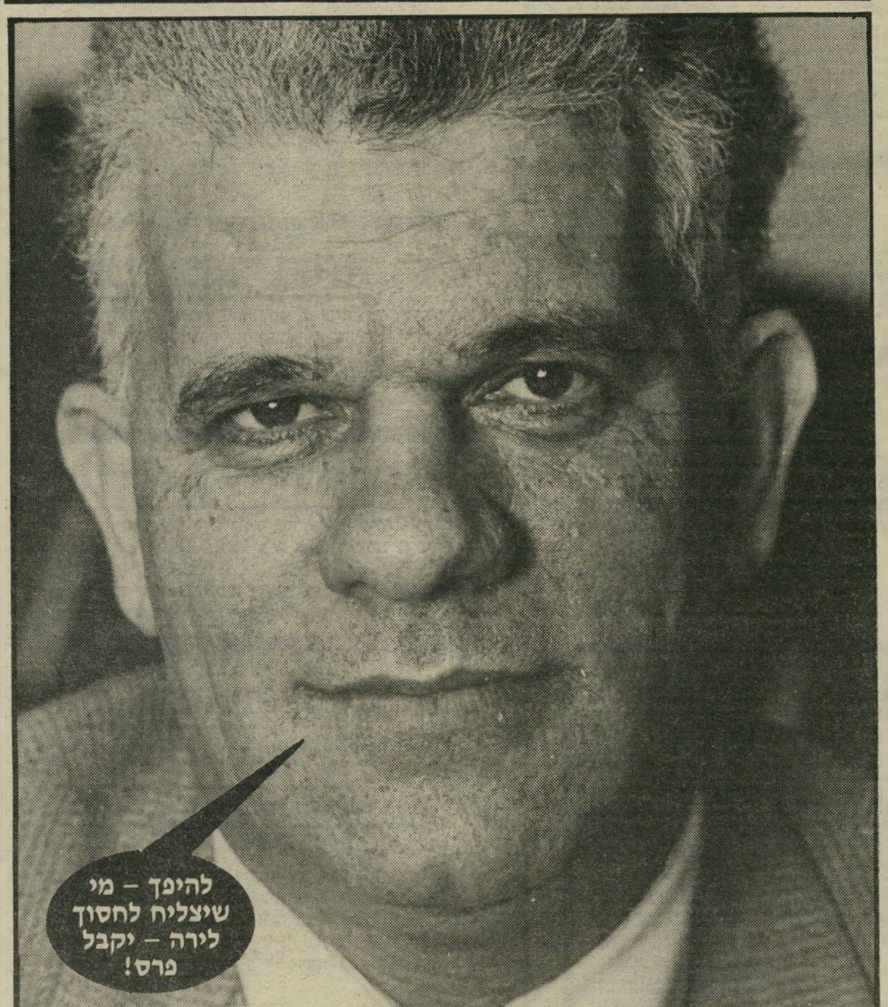

נגיד „בנק ישראל", משה מנדלבאום

דף תשקיף

פגישות עם דרוזים

דרוזים משני עברי הגבול חידשו באחרונה את מגעיהם בצפון. הפגישות זוכות לגיבוי ממשלתי.

מודעי ידע

למרות ששר־האוצר, יצחק מודעי, לא נכח בישיבת חטיבת הליברלים שסמכה את ידיה על קיום מגעים עם חרות, הוא ידע על ההחלטה המתגבשת ותמך בה, למרות היעדרו.

הישיבה נערכה ביום השישי בבוקר, ומודעי היה עסוק בסיום הדיונים על עיסקת־החבילה. להיעדרו ניתנו פרשנויות שונות ומשונות.

שפירא לירושלים

ח"כ אגודת ישראל אברהם שפירא רכש דירה גדולה ליד שכונת נחלאות בירושלים, והוא מתכוון לעבור לדירה ולהתגורר שם.

לשפירא יש בניין מגורים מפואר בצפון תל־אביב.

יחודש פורום „חברינו"

פורום שרי־העבודה המתכנסים מדי שבוע לדיון מקדים, לפני ישיבת הממשלה השבועית, יורחב. מפורום „שרינו" הוא יגדל לפורום „חברינו", וישתתפו בו גם מזכ"ל המיפלגה, מזכ"ל ההסתדרות ויו"ר הסיעה בכנסת.

מחווה זו של פרס לברעם נראית כתחילתו של רומן ביניהם.

שמיר בעד בותא

שר־החוץ יצחק שמיר מחה לפני ראש־הממשלה, שימעון פרס, על פגיעה בכבודו של שר־החוץ הדרום אפריקאי, פטריק („פיק") בותא, המבקר בארץ.

שמיר התייחס לגינוי נגד הביקור שהשמיע מזכ"ל העבודה הטרי, עוזי ברעם.

דוברת לצד ברעם

המזכ"ל החדש של מיפלגת העבודה, עוזי ברעם, ימנה כדוברת המיפלגה את מיכל כהן, שעבדה עימו בהסתדרות הציונית.

כהן, רווקה ירושלמית, בת 32, תהיה מינוי מפתיע ביותר, אם ברעם לא יחזור בו ברגע האחרון.

ריב־כיסאות ב„שיכון עובדים"

המאבק סביב מינוי מנכ"ל לחברת־הבניה ההסתדרותית „שיכון עובדים" הפך לחריף ביותר.

צמרת חברת העובדים גילתה עניין במינויו של צבי אלדורטי, היום מנכ"ל דיור לעולה, בגלל כישוריו המיקצועיים. דווקא מסיבה זו התנגד למינוי יושב־ראש מועצת המנהלים של שיכון עובדים, רפי אדרי, שנאלץ להיפרד מתפקיד המנכ"ל בגלל איסור כפל־תפקידים במיפלגת העבודה.

למזולו של אדרי צץ מועמד חדש — שמואל אוחנה, סגן ראש עיריית קריית־שמונה, הטוען לתפקיד בגלל מוצאו המיזרחי והיותו תושב הגליל: שתי תכונות שהיקנו בעבר לאדרי את התפקיד. אוחנה זוכה בתמיכה מפתיעה גם בבניין מיפלגת־העבודה בתל־אביב.

אדרי מעדיף את אוחנה, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, אך יריבי השניים טוענים, שעברו של אוחנה ב„בור" אינו מצדיק את מינויו לתפקיד הסנוי.

עיסקת שילון נסגרה

בבית־קפה בטיילת בתל־אביב נסגרה בסוף השבוע עיסקת מינויו של דן שילון לתפקיד מנכ"ל הטלוויזיה.

שילון, מהמועמדים הבולטים (ראה מדור שידור), נפגש עם הד"ר ישראל פלג, מנהל לישכת העיתונות הממשלתית, שבא למיפגש בגיבוי מלא של ראש־הממשלה.

נוטשים את שריר

גל נוסף של התפטרויות עובר על מישרד־התיירות. בין המתפטרים שלמה טל, מנהל החברה לפיתוח מיפעלי תיירות, שהתפטר מחברותו בדיר־קטוריון החברה הממשלתית לתיירות. מתפטר אחר הוא יורם לוי, נציג מישרד־התיירות בשיקאגו.

מסע הפירסום של המישרד בצפון אמריקה ניצב בפני שוקת שבורה, כי מנהלו התפטר אף הוא.

מה קרה ב„טלרד"

סניית חברת הטלקומוניקציה „טלרד", לוועדת־הכספים, בבקשה לפירעון מוקדם של מילווה־מילחמה־מרצון, והנסיגה מהבקשה בטענה שמצב החברה איתן — הם קצה קצהו של קרחון המשבר המאיים על החברה.

למרות שהחברה קיבלה השנה הזמנות, גם ממדינות שאינן מקיימות יחסים עם ישראל, היא קרוב לוודאי תסיים את שנת הכספים הנוכחית בהפסד, כמו בשנה שעברה. צופים מאזן ריווחי רק בשנת 85'.

ב„בור" יש ביקורת קשה על החברה. מנהל החברה, גזרי מלצר, שהוא גם מנהל חטיבת „בור חשמל ואלקטרוניקה", מואשם בפאשלה של ועדת־הכספים. הוא נלחם עתה נגד שינוי פרסונאלי בחברה, למרות שבבר קיימת החלטה על מינוי ישראל זמיר, לשעבר קצין־קשר־ראשי ועתה מנכ"ל „טלבור" כמנהל „טלרד".

זעזועים ב„כלל"

על צמרת „כלל" עוברים כמה זעזועים, אשר לא מן הנמנע שיבואו לידי ביטוי בשינויים פרסונאליים. הסיבה: כישלונות עיסקיים בכמה תחומים.

גור עדיין ב„כור"

למרות שנתמנה כשר, עדיין יש למוטה גור מישרד בקומה ה־15 בבניין „בור" בתל־אביב. הוא ממשיך לשמור על קשר עם המקום שממנו קיבל בשנתיים האחרונות משכורת, מכונית ושירותים.

בחברת העובדים מתברחים, ש„גור איננו יודע מה יילד יום."

פי שניים תביעות נגד שוטרים

עלייה של 100 אחוז נרשמה בשנת 84' במיספר התיקים שהוגשו לבית־הדין המישמעתי של המישטרה, בעניינים של אלימות שוטרים נגד אזרחים.

בישיבה של סגל הפיקוד הבכיר של המישטרה הוחלט למנות הרכבים נוספים, שיעסקו בשפיטת שוטרים. בראש הרכב כזה יועמדו קצינים בדרגות תת־ניצב.

ההחלטה טעונה את אישורו של שר־המישטרה, חיים ברלב.

נאמני לוינסון מתארגנים

על רקע חקירת בנק ישראל והיחידה הארצית לחקירות הונאה במטה הארצי בתיק יעקב לוינסון ז"ל, ישנה התארגנות של נאמניו, מהתחום הכלכלי־ניהולי ומתחום התיקשורת. הם מקיימים פגישות באורח קבוע.

פיטורים ב„מעריב"

הנהלת „מעריב" החליטה לפטר 86 איש, מתוכם 43 עיתונאים. מחנהו של העורך, שמואל שניצר, מנצל את הפיטורים כדי להיפטר מארבעה כתבים ותיקים, המזוהים עם העורך משה ז"ק. כדי שלא לסגוע בכבודם, פיטוריהם יוצגו כיציאה לפנסיה מוקדמת.

הנהלת מעריב החליטה להחזיר מארצות־הברית את אחד משני כתביה שם.

כדי למנוע הדלפה על הודעות הנהלת מעריב לעובדים, שכללה פרטים עגומים על מצב העיתון, לא נערכה אסיפה גדולה. המידע נמסר לקבוצות קטנות של עובדים.

שרולה נגד בוש

ערב הבחירות לנשיאות ארצות־הברית הפעילה השדולה היהודית בארצות־הברית לחץ כבד על סגן הנשיא ג'ורג' בוש שיחזור בו מביטוי שהשמיע על „שאלת פלסטין" והדרכים לסיתרונה. בעבר הוא דיבר על „שאלת הפלסטינים", ושינוי המינוח הקפיץ כמה ניצים.

מאחורי השדולה שלחצה מאוד על הבית הלבן עמדה שגרירות ישראל בוושינגטון.

מקורביו של רונלד רגן מיהרו לומר שהתבטאות בוש היתה אומללה, אך נראה שסגן־הנשיא קיבל אור ירוק לומר את דבריו, כדי להפריך האשמות שרגן מפר הבטחות.

את מי מייצג יצחקי?

ח"כ לשעבר יצחק יצחקי מייצג בארץ את חברת קייזר אינטרנשיונל. העוסקת במיסחר בינלאומי בפחם, בנפט, באלומיניום, בכימיקלים ובגז.

יצחקי, מורה לחינוך מיוחד, ניסה להפגיש באחרונה בארץ את נשיא החברה. שמושבה בסן פרנסיסקו, עם הגורמים הישראליים המטפלים ברכישת חומרי־גלם אלה. התיווך העלה חרס.

האלפרונים תומכים בכהנא

מישפחת אלפרון מגיבעת־שמואל, שכמה מבניה מסובכים באורח־קבע עם החוק, תומכת בתנועת „כך" של מאיר כהנא. סניסו של כהנא בגיבעת־שמואל ממוקם בדירת אחת האחיות במישפחה.

כהנא תפס אחיזה בקרב עבריינים גם בבני־ברק, בקריית־אונו, בפתח־תיקווה ובאור־יהודה, והוא זוכה שם בתמיכה, לא רק מילולית אלא גם חומרית.

מינויי הדתות והפנים השבוע?

ייתכן שחלוקת תיקי הפנים והדתות בין שרי ש"ס והמפ"ל תוכרע כבר השבוע. שתי הסיעות הדתיות הצליחו לשכנע את העבודה והליכוד שאין טעם למשוך עוד את ההחלטה.

מילחמות ב„חברת החשמל"

„המאפיה הצפונית" — עובדי חברת חשמל הנמצאים באופוזיציה להנהלת החברה ולוועד העובדים הארצי, יוצאים במיתקפה נגד המשך מדיניות מינוי חברי־ועד לתפקידים מיקצועיים למרות שאין להם הסמכה מיקצועית לכך. אנשי האופוזיציה טוענים, שלמרות נוהלי המיכרזים, יש עדיפות לחברי־הוועד.

מיברז על תפקיד ממונה־הבטיחות במחוז הצפון כבר הביא לתיגרות־ידיים במישרדי החברה בחיפה.

העם נשיאים ורוח וגשם יש

גם לולא היה ניצחונו של רגן בטוח — לא היה מה לראות, ישראל מסודרת

פעם היו אזרחי ישראל עוקבים ב־נשימה עצורה אחרי הבחירות לנשיאות בארצות־הברית. היה ברור לכל כי התלות של ישראל בארצות־הברית היא כה רבה, מכל הבחינות, עד שנשיא ארצות־הברית יכול להשפיע על חייו של כל אדם בישראל. ישראל היתה, מבחינה מסויימת, המדינה ה־51 של ארצות־הברית, נשיא ארצות־הברית היה מעין נשיא־על של ישראל.

מצב זה לא השתנה. התלות של ישראל בארצות־הברית — מבחינה מדינית, צבאית וכלכלית — לא פחתה, אלא אף גדלה. אך כאשר ניגשים קרוב ל־100 מיליון אמריקאים השבוע לבחור בנשיאם לארבע השנים הקרובות, התגובה בישראל היא אדישה.

מה גרם לכך?

שוק על ירך. הגורם הראשון הוא פרי הנסיבות המיוחדות של 1984: כל הפרשנים הודיעו בוודאות גמורה שרונלד רגן יכה את יריבו, וולטר מונדייל, שוק על ירך.

בניגוד לסיקרי דעת־הקהל בישראל, הטועים כמעט תמיד, הסקרים בארצות־הברית מדוייקים במידה רבה: כאשר הם מנבאים כי רגן ינצח לפחות ב־47 מ־50 המדינות של ארצות־הברית ואולי בכולן, אפשר לסמוך על כך.

הניצחון הצפוי של רגן אינו מראיג את הישראלים, אלא להיפך. רוב הישראלים מייחלים לניצחון זה. ישראל היא כיום מדינה כובשת, ימנית (ב־מושגים בינלאומיים) ושמרנית. משגשגות בה אידיאולוגיות דתיות וגיזענויות. רגן מייצג אידיאולוגיה דומה בארצות־הברית. קיימת סימפאטיה הדדית, כמעט אוטומטית, בין ממשלות ישראל וארצות־הברית.

בישראל בטוחים שיחס זה יימשך גם כאשר ייבחר רגן לתקופת־כהונה שניה ואחרונה, ולא יהיה עוד זקוק לקולות יהודיים ולכסף יהודי.

אולטימטום אחרון. אך יש ל־אדישות סיבות עמוקות יותר.

עברו שנות־דור ויותר מאז כפה הנשיא דוויייט אייזנהואר על ממשלת־ישראל באמצעות אולטימטום לפנות את סיני, אחרי מילחמת־סיני; ומאז שאותו הנשיא הפסיק את הסיוע לישראל עד שהפסיקה את עבודות ההטייה של מי־הירדן.

מאז שירתו כל הנשיאים האמריקאיים, בני שתי המיפלגות הגדולות, את ישראל. אומנם, כל נשיא חדש דיבר, בחודשים הראשונים של כהונתו, על פיתרון הבעיה הפלסטינית ופירסם תוכניות שונות („תוכנית רוג'רס" של ריצ'ארד ניכסון, „ההצהרה האמריק־אית־סובייטית" בימי ג'ימי קארטר, „תוכנית רגן" של רגן), אך תוכניות אלה סוכלו מייד על־ידי ישראל.

הכל מבינים עתה כי כפיפותו של הנשיא האמריקאי למדיניות ישראל אינה נובעת מאופייו ומנטיותיו של איש זה או אחר, אלא מנסיבות בלתי־משתנות.

לפי החליל. יתר על כן, בניגוד לרושם התיקשורתי, אין לדייר הבית הלבן השפעה מכרעת על מדיניות ארצות־הברית.

הנשיא תלוי בשני בתי הקונגרס. בלי תמיכתם, אינו יכול לממש שום מדיניות, לבצע שום עיסקת־נשק. ה־קונגרס קובע את גודל הסיוע הכלכלי, ומכתיב במידה רבה גם את המדיניות.

הקונגרס הבא יהיה כפוף לישראל יותר מאשר לרגן. מיספר גדול של גופים יהודיים גלויים ומוסווים, הפועלים כולם לפי הנחיות ישראליות, דאגו השנה לממן את מערכות־הבחירות של חברי הסנאט ובית־הנבחרים, שהתחייבו לשמש כסוכני ישראל.

השליטה בקונגרס האמריקאי מבטיחה לממשלת־ישראל שגם הנשיא הבא ימלא את מישאלות ישראל.

כל זה ידוע לרבים בישראל, ומורגש על־ידי הכל. מכאן האדישות. לא חשוב מי יהיה הנשיא הבא. הוא ירקוד לפי החליל הירושלמי.

הממשלה חבילה של חלמאים

זה היה ניצחון תיקשורתי. מבחינה כלכלית, זהו צעד גדול קדימה — אל תוך המבוי הסתום

הרכבת הכלכלית של ממשלת־האחדות נוסעת במלוא המרץ. הצרה היא שהיא נוסעת הלוך וחזור בין שתי תחנות, ואינה מגיעה לשום יעד.

קברניטי הממשלה מתברכים. נואמים ומצטלמים בכל תחנה — ורק מעטים מבחינים בכך שמאז התחנה הקודמת נסעה הרכבת אחורה, לא קדימה (ראה אתה והשקל).

מאלף ושלושה אריות. השבוע נחתם ברוב המולה מיסמך היסטורי: הסכם החבילה.

הוא הוצג כניצחון אישי גדול של שימעון פרס. האוצר, ההסתדרות והמעסיקים עשו סוף־סוף יד אחת — שלושה אריות שנשמעו לשוט המאלף, פרס הגדול.

מכיוון שזהו צעד שכל אדם חש בו — צימצום השכר, הקפאת המחירים, הורדת הריבית, הגבלת המיסים — הוא התקבל על־ידי הציבור באנחה של הקלה. סוף־סוף נעשה מ ש ה ו. ההבטחה הגדולה שהיתה טמונה בהקמת ממשלת־האחדות, התחילה להתממש.

ורק מעטים ידעו כי המעשה הגדול הזה מחק במחי־יד כל מה שנעשה על־ידי ממשלה זו עצמה בחודשיים הראשונים של קיומה.

קיצוץ הקיצוץ. ההישג הכלכלי היחידי שלה בחודשיים אלה היה ההסכמה על קיצוץ תקציבה במיליארד דולר. זה היה מעט, ולא כל הקיצוץ היה אמיתי. אך היה זה לפחות צעד בכיוון הנכון לעצירת האינפלציה הדוהרת.

(המשך בעמוד 8)

הסבידורים (למעלה) יצאו מדירת־השרד שלהם בירושלים — ועכשיו מתנהל עליה מאבק־איתנים בין אופירה נבון (מימין) ושולמית שמיר

ני אגור בבית ההוא ויהי מה, אין לי כל תוכניות להישאר בדירתי הנוכחית:" הכריז ממלא־מקום ראש־הממשלה בקולו הרועם וכיווץ את גבותיו.

יצחק שמיר רתח מזעם. במשך כל תקופת כהונתו כשר־החוץ ואחר־כך גם כראש־ממשלה, התגורר עם רעייתו, שולמית, בדירה צנועה בת שלושה חדרים ברחוב ז'בוטינסקי בירושלים. שולמית שמיר הבהירה לבעלה מזמן שהיא לא מעוניינת להישאר עוד בדירה הצנועה. היא רצתה משהו מפואר יותר.

אחרי שבני־הזוג שמיר העמידו למכירה את דירתם שליד הבימה בתל־אביב, הם קיוו כי תינתן להם האפשרות לעבור לדירת השרד של ראש־הממשלה ברחוב בלפור בירושלים. מאז שעזב מנחם בגין את הדירה ועבר להתגורר ברחוב צמח בשכונת בית וגן, שקדה הגברת שמיר על שיפוץ דירת ראש־הממשלה, בתיקווה שיתאפשר לה לעבור לשם במהרה.

הגברת שמיר, בניגוד לכל הסקרים, היתה משוכנעת כי בעלה יכהן קדנציה נוספת כראש־ממשלה. היא לא הסתירה את אכזבתה כאשר התברר לה כי תיאלץ להמתין שנתיים עד שתזכה שוב לתואר „רעיית ראש־הממשלה". אך האכזבה נבעה בעיקר מכך שלא תוכל להגשים את חלומה ולעבור לבית שברחוב בלפור.

למרות תוצאות הבחירות, החליטה שולמית שמיר: היא תחליף את דירתה, ויהי מה. אם לא דירת־השרד המפוארת, היא אמרה לבעלה, לפחות מגיעה להם דירתם של רעיה ומנחם סבידור, הנמצאת במרחק שני בתים מדירתם הנוכחית שברחוב ז'בוטינסקי.

את הדירה קיבל מנחם סבידור כשהיה יושב־ראש הכנסת. היתה זו דירה שיגרתית, בת ארבעה חדרים. רעיה סבידור ערכה בה שיפוצים והשכילה להפוך אותה דירת־חלומות.

המאבק הוא העביר לדירה את ספריו. כשהוא מודיע חד־משמעית כי העברת הספרים מעניקה לו חזקה על הבית, וכי אין לו כל תוכניות לוותר.

גם יצחק נבון אינו מוותר. בינתיים גרם המאבק על דירת סבידור להחרפת היחסים בין שמיר לנבון ולמתח רב. גם הגבירות שולמית ואופירה אינן טומנות ידיהן בצלחת, ומצטרפות למקהלת ההשמצות ההדדיות.

ובמשך כל אותה העת, בה ניטשת התחרות על דירתו בת ארבעת החדרים של יושב־ראש הכנסת לשעבר, נשכח לחלוטין הבית היפהפה בפינת הרחובות אוסישקין ובן־מימון שבו התגורר גולדה מאיר. הבית בעל החצר הגדולה ריק ונטוש, נמצא במצב של ריקבון והזנחה. עשבים שוטים מטפסים עליו מבחוץ. קירותיו הפנימיים מתפוררים ואין מי שיושיע ויציל אותו משממונו.

גם הבית הזה, כמובן, הוא רכושה של ממשלת ישראל. והוא נדון להרס אם לא יהיה מי שיעבור להתגורר בו ואם לא ייערכו בו שיפוצים מיידיים.

שולמית שמיר לא ידעה, שאין היא היחידה הלוטשת עין לעבר הדירה היפה. גם נשיא־המדינה לשעבר, יצחק נבון, המתגורר כיום בדירה שכורה ברחב רשב"א הצטרף למירוץ.

ריקבון והזנחה

נבון טען כי אין טעם שהמדינה תשלם שכר־דירה גבוה תמורת דירתו, כאשר דירת מנחם סבידור, השייכת למדינה, פנויה למגורים.

אך יצחק שמיר, בלחצה של שולמית, לא ויתר. בשלב הראשון של המאבק הוא העביר חד־משמעית כי העברת הספרים מעניקה לו חזקה על הבית, וכי אין לו כל תוכניות לוותר.

גם יצחק נבון אינו מוותר. בינתיים גרם המאבק על דירת סבידור להחרפת היחסים בין שמיר לנבון ולמתח רב. גם הגבירות שולמית ואופירה אינן טומנות ידיהן בצלחת, ומצטרפות למקהלת ההשמצות ההדדיות.

ובמשך כל אותה העת, בה ניטשת התחרות על דירתו בת ארבעת החדרים של יושב־ראש הכנסת לשעבר, נשכח לחלוטין הבית היפהפה בפינת הרחובות אוסישקין ובן־מימון שבו התגורר גולדה מאיר. הבית בעל החצר הגדולה ריק ונטוש, נמצא במצב של ריקבון והזנחה. עשבים שוטים מטפסים עליו מבחוץ. קירותיו הפנימיים מתפוררים ואין מי שיושיע ויציל אותו משממונו.

גם הבית הזה, כמובן, הוא רכושה של ממשלת ישראל. והוא נדון להרס אם לא יהיה מי שיעבור להתגורר בו ואם לא ייערכו בו שיפוצים מיידיים.

שעון כלכלי

איפה הן התוכניות ההן...

„אני לא מבין מה קורה... משהו לא דופק... אין לי מושג בדיוק מה זה..." כך הירהר השבוע בחברתי אחד ממעצבי המדיניות הכלכלית הבכירים ביותר.

הבעתו המודאגת הראיגה עוד יותר אותי. לאן נעלמו התוכניות הכלכליות, שהובטחו לנו ערב הבחירות?

שלוש תוכניות עוררו תיקוות במיוחד:

● תוכניתו של הצוות הכלכלי של המערך, בראשותו של **גד יעקובי**.

● תוכניתו הסודית של **יצחק מודעי**, מנהיג הליברלים.

● תוכניתו של שר־האוצר לשעבר **יגאל כהן־אורגד**, שגובשה בחיפזון, וששימשה כתיקוותו האחרונה של אורגד להמשיך בכהונתו כשר־האוצר.

מה עלה בגורלן של שלוש התיקוות?

תוכניתו של כהן־אורגד הועלתה על־ידי מודעי כדי לצאת ידי חובה, וזכתה בהתייחסות פורמאלית בלבד.

לאן נעלמה תוכניתו המיסתורית של מודעי? המוצא הישר מתבקש הוא הסכים עימי לחלוטין, במבוכת־מה.

במהלך הבחירות הוסבר לי ללא הרף על־ידי ראשי מיפלגת־העבודה, ש„זו כמובן אינה התוכנית בהא־הידיעה... אלה רק קווי־יסוד. יש תוכנית מפורטת יותר!"

שאלות ספציפיות יותר (כגון: היכן התוכנית? מהם עיקריה? ובמה היא מחדשת?) נתקלו בהר של ניסוחים והתחמקויות מחוייכות.

השבוע פוענחה סוף־סוף התעלומה. מקור בכיר ביותר במערך הסכים לחשוף לראשונה את „כל האמת אודות התוכנית הכלכלית של המערך," מתוך תחושת מועקה ואי־נוחות.

„קווי־היסוד החברתיים, כלכליים, לאומיים וכו' וכו'..." של המערך אכן נוסחו על־ידי חברי הצוות הכלכלי של המערך. הרכב צוות זה היה על טהרת הפוליטיקאים. אלה חששו מגיבוש תוכנית מפורטת יותר, פן תדלוף לציבור ערב־הבחירות ותותיר רישומה בקלפי. „היה לנו ברור שצריך לגבש תוכנית דראסטית, בלתי־פופולארית. הדלפה של תוכנית כזו היתה מחסלת את סיכוייונו בבחירות," הסבירו לי בעבודה.

לכן הוקם צוות נוסף, שהורכב מכלכלנים מקיצועיים. דיוני הצוות התנהלו בחשאיות גמורה. בתומם הוגשה תוכנית מפורטת למנהיגי המערך. כמה מרכיבים בתוכנית הפחידו את חברי הצוות הכלכלי־פוליטי, ולא ניתן היה להגיע להסכמה או לפשרה.

לכן הוחלט, על דעתם של מנהיגי־המיפלגה, שלא לאמץ את התוכנית, ולגנוז אותה. „עד להודעה חדשה". נו?

מעכו חיפתח הרעה

השם **דויד לוי** מתקשר אסוציאטיבית עם העיירה בית־שאן. השבוע הוא הפתיע:

במוצאי־השבת שעברה התכנסה לה חבורה סודית ביותר בביתו של **יוסי אילוז** (חרות) בעיר הצפונית עכו. אילוז הוא פעיל נלהב למען דויד לוי.

החשאיות שאפפה את מקום הכינוס, עיתויו ומשתתפיו, עוררו מסע־טלפונים נמרץ בקרב חברים במרכז חרות. המיסתורין התמקד בשאלות: מי הוזמן לכינוס? מי נענה להזמנה?

פגישה זו היתה רק קצה קרחון של התארגנות יסודית במחנותיהם של **יצחק שמיר (משה ארנס)** מפקח על ההתארגנות במחנה זה), של **אריאל שרון** ושל דויד לוי.

מקורביו של לוי ניסו להמעיט מחשיבות הפגישה, אם כי נראו מופתעים למדי מהעובדה שאני יודעת על קיומה. „תעזבי... זו היתה פגישה שיגרתית של פעילים. סתם פגישה," אמר לי אחד ממקורביו הראשיים של לוי. „נכון שדויד היה, אבל היו עוד... בשביל מה לך לכתוב על זה? לא כדאי..."

כדאי גם כדאי: בניגוד להדלפות הזורמות בקביעות משולחן־הממשלה

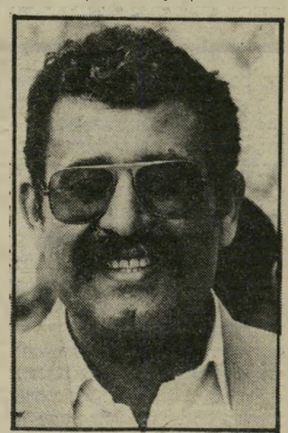

עלי
למה באו?

לגבי כל הנוגע לדויד לוי (התבטאויות נגדו, התבטאויות שלו) בחרי־צות הראויה לשבח, לא דלף דבר קיומו של הכינוס. מסע־השמועות ברבר משתתפיו ותכניו זחל לאיטו.

בירור טלפוני פנים־תנועתי, הוא תיר כמה מאוכזבים־נעלבים על שלא הוזמנו להצפין לעכו. היו גם מתחמקים: אחד מאנשי המרכז, למשל, קיבל הודעה „להחזיר צילצול דחוף לגיסן של דויד," האיש „שכח" לצלצל בל ונעלב על שלא הוזמן...

הנטייה כיום בקרב הקולות הצפים בחרות היא שלא להזדהות, בטרם רונה של אורגד להמשיך בכהונתו כשר־האוצר.

מה עלה בגורלן של שלוש התיקוות?

תוכניתו של כהן־אורגד הועלתה על־ידי מודעי כדי לצאת ידי חובה, וזכתה בהתייחסות פורמאלית בלבד.

לאן נעלמה תוכניתו המיסתורית של מודעי? המוצא הישר מתבקש

יעקובי
בצבע הטרי־קולור

לפנות למערכת העולם הזה או לתחנת־המישטרה הקרובה.

ומה כאשר ל„תיקווה היחידה" — תוכנית המערך? ערב־הבחירות פירסם הצוות הכלכלי של המערך, בראשותו של יעקובי, מיסמך סקסגוני בצבעי הטרי־קולור, שנקרא „תוכנית להבראה כלכלית־חברתית־לאומית", או ניסוח בומבסטי דומה. אורגד, שר־האוצר דאז, כינה את המיסמך בזילזול מוצדק, „הארוס־כחול־לבן..."

הארוס־כחול־לבן כלל ניסוחים כוללניים מיופיפים. כשטענתי ב־אוזני מקור בכיר במיפלגת העבודה ש„גם אני יכולה לנסח מיסמך דומה," מסתמנים יחסי־הכוחות בין שלושת המחנות.

בכל־זאת, היו אי־אלה הפתעות. לדוגמה: חברי־הכנסת הטרי **עובדיה עלי** (ראש־עיריית עפולה) שיריביו מלעיזים עליו שנכנס לכנסת ה־11 בזכות העובדה ש„רקד בין כל המחנות, תוך כדי פזילה מתמדת לכיוונו של אריק (שרון)," כיבד ביום השבת החולף את העיר עכו בנוכחותו. כן, וגם את ביתו של אילוז.

איך נולדה ומתה התוכנית של המערך!

התוכנית שהכינו הכלכלנים נגנזה, מפני שהיתה עלולה להפחיד את הבוחרים!

השר יצחק שמיר לא חרק שיניים!

הכינוס הסודי לגמרי של דויד לוי בעכו!

רפאלה הגיעה לכנסת בדלת האחורית!

עובדיה עלי, האיש של שרון, פוזל לעבר לוי!

חריקה על לא מאומה

חריקת השיניים של „ראש־הממשלה האלטרנטיבי" **יצחק שמיר**, שהפכה לחגיגה תיקשורתית, גרמה לחריקת־שיניים אצל שותפיו ולחריקה כללית בממשלה.

מהומה על מאומה: חבר־הכנסת **דן תיכון** (ליברלים) סיפר לי ש„לא היה ולא נברא!" מסתבר שתיכון התלווה למנהיג הליכוד בביקורו בחדרה. הביקור כלל, כמובן, נאומים. במיסגרת נאומו הגן (לא תקף!) שמיר על רעיון האחדות.

שמיר
מי חרק?

ואמר: „מובן שבין שני גושים מנוגדים אידיאולוגית עלולים להיווצר חילוקי־דיעות. אני עלול שלא להסכים לדברים ולחרוק שיניים..."

כתב שנקלע לאירוע הבין שלא כהלכה את רוח הדברים, וסיפק כותרות ראשיות לעיתונות, הרעבה להתבטאויות מסוג זה.

ניבודים

מי מכם שהכותרת עוררה בדמיונו מיני מוס שוקולה, קרם קרמל ושאר שחיתויות — טעה, אבל לא בהרבה. מרובר בכיכודים לא פחות טעימים: אלה המחולקים ביד מחושבת — חשבון תן וקח — מיום הקמת הממשלה.

הנה לדוגמה: **מרדכי** („מוטה") **גור**, שר־הבריאות, שהספיק למנות לו יועץ מדיני (לשם מה צריך השר הממונה על מחלותינו, שלא נדע מצרות, יועץ מדיני?) מינה לו גם יועצת שמתמחה, קרוב לוודאי, בתחיית־המתים. היועצת היא **רפאלה ביילסקי**, ואילו המת — המוסד עצה הלאומית לבריאות, גוף ששבק חיים, ומשום־מה חייבים להחיותו.

משום־מה?

(א) משום שגור הוא אדם אמביציוני, שופע מרץ, ומישרד־הבריאות קטן על מידותיו.

(ב) משום שביילסקי, שהיא מועמדת מס' 60 ומשהו ברשימת המערך, זיכרונו לברכה (מקום ריאלי בהחלט על פי תחזיותיו של גור ערב־הבחירות), רצתה להגיע לכנסת. או, אז הנה היא הגיעה, בתור עוזרת או יועצת.

„מה זה בעצם משנה?" הסבירו לי בארס רב „חבריה" למיפלגה, „העיקר שהיא תתחיל לנסוע לחו"ל. כדי ללמוד את המצב. כמובן, אחר־כך היא תכתוב פייפר (נייר להדיוטות) ותסע להרצות עליו בכינוסים בינלאומיים ברחבי הו"ל... אחרי זה היא תכתוב עוד פייפר..."

בקיצור: כל טוב לכולם, והרבה בריאות.

במדינה

(המשך מעמוד 7)

עיסקת־החבילה מחקה את ההחלטה הזאת. בין השאר:

● חלק גדול של הקיצוץ היה צריך לבוא מקיצוץ הסובסידיות למיצרכים הנתמכים. לפי דרישת ההסתדרות, ובניגוד לדעת האוצר, החליטה הממשלה לבטל קיצוץ זה. אחרת היתה עיסקת־החבילה כולה מתרוקנת מתוכנה, שהרי מחירי המיצרכים הבסיסיים היו דוהרים קדימה.

תוצאת הקיצוץ: הממשלה תצטרך להדפיס מאות מיליונים כדי לממן את הסובסידיות. האינפלציה תדהר.

● הממשלה אישרה, כביכול, את המשך האיסור על התקשרות מישרדיה עם ספקים. כלומר: הקפאת ההזמנות הממשלתיות, כדי להקטין את התקציב. אך היתה זאת החלטה כוזבת.

כי אחרי ההחלטה הסימלית, באה שורה ארוכה של יוצאים־מן־הכלל. למישרד־הביטחון אדיר־התקציב הותר להתקשר. השיכונים וההתנחלויות של דויד לוי שוחררו אף הם במידה רבה. התוצאה: מישרדים אלה שוב יזרקו כסף במלוא הידיים. הממשלה תדפיס.

לשון אחרת: עיסקת־החבילה ביטלה את קיצוץ התקציב הממשלתי, שהוא חשוב הרבה יותר.

אנשי־חלם פעלו לפי מיטב המסורת.

סכר של נייר. כל המישחקים האלה לא נגעו לשורשים האמיתיים של הסרטן הכלכלי: תקציב־הביטחון האדיר, המשך השחות בלבנון, המשך ההתנחלויות, ההון השחור.

התחזית: אחרי שלושה חודשים של עצירה מרומה, יפרוץ מבול האינפלציה את סכר־הנייר, שנועד לעצרו.

אורחים
כהנא האפריקאי

תוכנית הרב כהנא מתגשמת בדרום־אפריקה, ששר־החוץ שלה התקבל ברוב כבוד בישראל

יצחק שמיר מיהר לנמל־התעופה, כדי לקבל את פני האורח: שר־החוץ של דרום־אפריקה, פרידריק („פיק") בותא.

אף שהיה זה ביקור „פרטי", כביכול, נהגו באורח כאילו נא לביקור ממלכתי: השטיח האדם נפרש על המסלול, האורח נכנס למכוניתו של שר־החוץ הישראלי, נערכו עימו שיחות רשמיות.

היתה רק הסתייגות אחת: הוא לא הופגש עם ראש־הממשלה, שימעון פרס. זה לא רצה לסכן את מעמדו באינטרנציונל הסוציאליסטי, המקדש מילחמת־חורמה על המישטר הדרום־אפריקאי. הוא גם לא רצה לסכן את מעמדה של ישראל באו"ם, שם יש למדינות אפריקה השחורה השפעה רבה.

הוילכו שניים יחדיו. בותא מייצג מישטר, המגשים הלכה למעשה את תוכניתו של מאיר כהנא. בין השאר:

● גירוש האוכלוסיה שאינה שייכת לעם־האדונים (בדרום־אפריקה: הגליה לאיזורים עניים וצחיחים, הנקראים „מולדות שחורות"; איסור על פועלים שחורים להביא לאיזורים ה„לבנים" את משפחותיהם.)

● איסור יחסי־מין ונישואין בין בנים ובנות של עם־האדונים ובין האחרים, לפי מתכונת חוקי־ניורנברג הנאציים. הפרת האיסור היא עבירה פלילית הנענשת במאסר ארוך — כדרישת כהנא.

● שלילת זכות־הבחירה ממי שאינו שייך לעם־האדונים. (בדרום־אפריקה: מן הרוב הכושי.)

גיזעני דרום־אפריקה מתבססים, כמו חסידי כהנא, על קישקושים דתיים בנוסח „עם נבחר", „הארץ המובטחת". האל הנוצרי שלהם אינו שונה מן האל היהודי של כהנא.

בלתי אם נועדו. זה לא הפריע

(המשך בעמוד 14)

הנדון:

ברכבת לאושוויץ יש הרבה תחנות. זוהי אחת מהן

הצוחקים יוצאים מבכנסת

ד כנסת צחקה. והעם כולו ראה ושמע.

על הדוכן עמד חבר־הכנסת מאיר כהנא ושיבח את חבורת־הרצח היהודית. הוא תיבל את אימרות־השפר שלו בהערות מבוהות.

עמיתיי חברי־הכנסת ישבו וצחקו — אחדים עליו, אחדים איתו.

ואז הגיע לשיאו.

„אם אני הממשלה," אמר, בעברית המשובשת של פטריוט מברוקלין, „אף ערבי לא ייפגע בארץ." כאן עצר לרגע, כשחקן מאומן, ואז הוסיף: „מפני שלא יהיה אף ערבי בארץ."

אז פרץ רעם הצחוק, שהידהד בחלל הגדול של אולם־המליאה.

הקטע הזה צולם בטלוויזיה. אני מבקש לשמור על הסרט מכל מישמר. באחד הימים יהיה לו ערך היסטורי.

כאשר יחקרו החוקרים בעוד חמישים או מאה שנה מה קרה למדינת־ישראל, איך התגלגלו הדברים כפי שהתגלגלו, הם ירצו לראות במו־עיניהם קטע זה.

■ ■ ■

ד רמן גרינג, ראש הסיעה הנאציונל־סוציאליסטית בראייכסטג הגרמני, עמד על הדוכן ונאם.

גרינג היה ידוע כברחן. אנשים נהגו ממנו. הוא היה גדול ושמן, ובניגוד לכהנא גם היה גיבור־מילחמה אותנטי.

„כאשר נגיע לשילטון," אמר גרינג, וחיוך גדול השתפך על פניו, „לא ייפגע אף יהודי אחד באירופה." הוא עצר למען האפקט הדרמאתי. „מפני שלא יישאר אף יהודי אחד באירופה!"

הרייכסטאג לא צחק. אולי מפני שלגרמנים אין הומור.

■ ■ ■

ד כנסת צחקה, והצחוק הזה עלול להדהד לאורך המיסדרונות של הדורות הבאים.

כרגע חיים בארץ כשני מיליון ערבים — גברים, נשים וטף. 700 אלף מהם הם אזרחים של מדינת־ישראל. קרוב למיליון וחצי חיים בשטחים הכבושים.

כדי לגרש שני מיליון בני־אדם חיים, או מיליון, או חצי מיליון, לא די בנאומים. יש כמה שיטות להגשמת תוכנית כזאת.

הדרך האחת היא דרך הפוגרום.

כאשר החליטו ראשי הפלאנגות בלבנון, בעצה אחת עם ידידיהם הישראליים, לגרש מלבנון את חצי מיליון הפלסטינים שמצאו שם מיקלט, הם ערכו את הטבח בצברה ושאתילא.

וגם זה לא עזר. הפלסטינים לא ברחו.

כדי ליצור תבהלה המונית ולהבריח מאות אלפים, יהיה צורך בפוגרומים גדולים פה מאה, במעשי־זוועה מחרידים — מעשים שייזכרו לדורות כמו הפוגרום של קישינב וטבח הארמנים בתורכיה.

הדרך השניה היא הדרך הנאצית הקלאסית: דיקטטורה, פלוגות־סער, מחנות־ריכוז, מרתפי־עינויים. אדולף אייכמן, מישרד־הגירה, גסטאפו, אינזאץ־גרופן, באבי יאר, ובסוף — אושוויץ.

די גם בכושר־החשיבה של חבר־הכנסת המצוי כדי להבין זאת.

אך חברי־הכנסת המצוי ישב וצחק, חח־חה־חה. איזו בדיחה: ברחן אמיתי, הכהנא הזה!

■ ■ ■

מ איר כהנא מתכוון לזה ברצינות גמורה, ברצינות איומה.

מי שמסתכל בכך, מוטב שיתבונן במשך כמה דקות בפנים האלה. בצחוק הזה. בפה המעוות. בעיניים המטורפות.

חברי־הכנסת רואים אותו עכשיו מדי יום ביומו, מקרוב ובגודל טיבעי. הם יודעים. הם צריכים לדעת. והם צוחקים.

יש הצוחקים עליו, ויש הצוחקים איתו. ואין לדעת מה גרוע יותר.

■ ■ ■

ב ציבור נוצר הרושם כאילו מבודד כהנא בכנסת, כאילו הוא מסתובב שם כרוח־רפאים ואין איש מדבר איתו.

זה לא מה שאני ראיתי, ביום שבו הקשבתי לבדיחה שלו באולם־המליאה. אכן, רבים סולדים ממנו. כמעט הכל מגנים אותו בנאומיהם.

אך האיש אינו מנודה. כלל וכלל לא.

עשרות חברי־כנסת מדברים איתו בגלוי, מחליפים עימו דברים באולם־המליאה, מקשיבים להערות שלו ועונים עליהן. הוא כבר הפך חלק מנוף הכנסת. הוא מקובל על העוברים (שאחדים מהם מגניבים לו הערות של תמיכה), ועל כמה וכמה מעמיתיו.

נכון, אנשי הימין פוחדים מפניו. הם יודעים היטב כי המוני המצביעים של התחיה, מורשה, ש"ס, ובעיקר חרות כבר נמצאים בדרך אליו. הם היו שמחים מאוד אילו התנדף מחר כרוח רעה. אך לא הדיעות של כהנא מרתיעות אותם, אלא לכל היותר סיגנונו. הוא אומר מה שהם חושבים, והם חושבים שלא כדאי לומר את זה בפה מלא.

אך מכיוון שהוא אומר בפה מלא מה שהם אומרים בחציפה, עוברים חסי־

המנהלים של מחנות־ההשמדה, את המבצעים של פישעי־המילחמה, נותני־הפקודות ואנשי־הבי־צוע.

זה היה קל. תפסו אותם, שפטו אותם, תלו אותם.

אך מה היה צריך להיות דינם של האידיאולוגים, המטיפים, משחיתי־הרוח?

לא יתכן להעניש את אלה, אמרו הדמוקרטים המערביים. אי־אפשר להעניש אדם בשל דיעו־תיו, או בשל הבעת דיעה. כל עוד לא עשה מעשה.

הם לא נענשו. הם יושבים עתה בשיבה טובה. מקבלים פנסיות ממלכתיות ונהנים מאהדת הבריות. אחרי הכל, הם לא עשו שום מעשה רע.

כהנא בכנסת: האם הם צחקו גם ברייכסטאג?

דיהם־מאתמול אליו. לבן הם ידברו מחר כמוהו.

כאשר השיב שר־המישטרה בכנסת למתווכ־חים, ציין כי 19 מבין 20 הנואמים שהשתתפו בדיון זה הסתייגו מן הטרור היהודי. זה היה נכון — אם קוראים את התווים, ואין מקשיבים למוסיקה.

האמת הפשוטה היא כי מחצית הנואמים הצדיקו את הטרור היהודי בחציפה, בהסתייגויות ערמומיות. בפסוקים נוסח „אבל..." ו„עם זאת..."

מאיר כהנא הוא ראש־החץ של מחנה גדול בכנסת — מחנה המשתרע מאריה נחמקין ועד רפאל איתן, ממאיר כהן־אבידוב עד חיים דרוקמן.

הם לא הצדיקו את הטרור. חלילה להם. אך הם אמרו דברים המובילים בעקיפין אל הטרור.

■ ■ ■

א חרי חורבן הרייך השלישי התלקח בין המנצחים ויכוח נוקב: את מי צריכים להעניש?

הכל הסכימו שיש להעניש את התליינים. את רק כתבנו ספרים, רק נשאו נאומים, רק פירסמו מאמרים.

ספרים שבהם הוכיחו כי היהודים הם תת־אדם, משחיתי הגזע האנושי, הורסי התרבות וחורשי מזימות. נאומים שבהם שיכנעו את המאזינים שהיהודים זוממים להשמיד את העם הגרמני. מאמרים שבהם קראו לגרמנים להתעורר ולהבין כי „היהודים הם אסוננו".

איך הם יכלו לדעת שזה יוביל לאושוויץ? הם לא תיכננו את הארובות הגבוהות, ולא רכשו את הגאז ציקלון. ולא הקימו את מחנות־הריכוז. הם לא היו מסוגלים להכאיב לזבוב. הם תיעבו בליבם את בריוניי פלוגות־הסער.

הם יצאו נקיים — וזה היה עוול נורא.

■ ■ ■

כ י התליין הקטן באושוויץ — מה הוא ידע? הוא קרא את הספרים, שמע את הנאומים, התרשם מן המאמרים. הוא ידע כי היהודים רוצים להרוס את ארצו, את עמו, את מישפחתו. הוא שמע שזוהי ברירה אכזרית: או שהגרמנים ישמידו את היהודים, או שהיהודים ישמידו את הגרמנים.

הוא חי בחברה, שבה שלטו הדיעות האלה כאמיתות שאין עליהן עירעור. הוא מילא פקודות של ממשלתו החוקית, שנבחרה בבחירות דמוקרטיות על־ידי ציבור שקיבל דיעות אלה.

מי גרם לכך? אנשי־הרוח.

הפוליטיקאים, שעזרו לנאצים. הסופרים וה־עיתונאים, שסיפקו להם את התחמושת הרוחנית ועזרו להם לכבוש את דעת־הקהל. כוהני־הדת, ששיכנעו את מאמיניהם שצו האלוהים הוא לסלק את היהודים.

כל אחד מהם אשם יותר מכל תלייני אושוויץ ודכאו.

הם לא נהגו ברכבת לאושוויץ. אבל הם הניחו את הפסים, שעליהם נעה הרכבת.

■ ■ ■

ד הו הדימוי הנכון, המשקף את העניין בדיוק.

בני־אדם מוסעים על־ידי תיסיסות, דיעות, רגשות — חלקם מודעים, חלקם בלתי־מודעים. מי שקובע את תיסיס־תיהם, דיעותיהם וריגשותיהם, גורם להם לפעול כפי שהם פועלים.

המעשה הפוליטי דומה לרכבת. היא יכולה להגביר או להאט את מהירותה. אבל נתיב הנסיעה קבוע מראש — על־ידי פסי־הרכבת.

והפסים הם המוסכמות הלאומיות, הדיעות המקובלות, הסטריאוטיפים, „רעת הקהל".

היכן נוצרים אלה? היכן נולד הנאצי של מחר, הטרוריסט היהודי?

בגן־הילדים ובבית־הספר. בבית־ההורים ובר־חוב. בבית־הכנסת ובישיבת־ההסדר. באוניברסי־טה ובצבא. בעזרת ספרים ועיתונים, שידורים ואסיפות. בעזרת כל הרמקולים של התיקשורת.

והרמקול הגדול ביותר עומד באולם־המליאה של הכנסת.

שם אמורים גדולי־האומה להשמיע את אמיתותיהם.

כאשר מישהו עומד ומטיף שם לגזענות, לטרור, לשינאת־הזולת, הוא מוסיף עוד מטר אחד למסילת־הברזל המובילה לאושוויץ יהודי.

■ ■ ■

א ין כאן שום דבר מיסתורי, מיסטי, על־טיבעי. זהו תהליך פשוט בתכלית.

צעיר נורמלי, אידיאליסט, סעלתני, המבקש לשרת את עמו ואת ארצו, מקשיב לנאומים האלה.

הוא שומע מפי ח"כ אחד על הצורך להכניס את הערבים כג'וקים מסוממים לתוך בקבוק סגור. הוא שומע מפי ח"כ שני, סגן היושב־ראש, שיש לרטש את ביטנם ולנקר את עיניהם של ערבים החשודים בפשעים. מפי ח"כ שלישי — שההתנקשות בחייהם של ראשי־עיריות היא מיצווה. מפי ח"כ רביעי — שנאשמי הטרור, שחלקם כבר הורשעו בדין, הם בחורים יקרים, טובי־הנוער. מפי ח"כ חמישי: שצריכים להוציא להורג „מחבלים" — תואר המקובל כיום לכל הפלסטינים, ובוודאי לכל אירגוניהם. מפי ח"כ שישי — שיש לגרש מן הארץ כל פלסטיני המניף את דיגלו הלאומי. מפי ח"כ שביעי — שצריכים לסגור את האוניברסיטות הערביות. מפי ח"כ עשירי — אנשי־הטרור בעצם צודקים, מפני שהממשלה וצה"ל אינם מבטיחים את ביטחונם של המתנחלים.

כל הנאומים האלה מסתייגים, כמובן, ממאיר כהנא. לא זו הדרך. אבל... ועם זאת...

מה קורה בליבו של אותו צעיר אידיאליסטי, השומע את כל הדברים האלה — אחרי שמוחו כבר נשטף במשך 12 שנות־לימוד במוסדות מסו־יימים וקריאת עיתונים מסויימים?

הוא אומר לעצמו: הם צודקים! אבל הם רק מדברים! מישהו צריך לקחת את העניין ברצינות („לקחת את החוק בידיים") ולפעול.

זוהי מסקנה טיבעית לגמרי, תגובה נורמלית של צעיר טוב. הוא מתארגן, לוקח טיל ויורה.

■ ■ ■

ל כן — הנאומים רוצחים לא פחות מאשר הטילים. מילים רוצחות לא פחות מאשר התת־מיקלעים, ואולי יותר.

הרוצחים אינם רובצים במחשכים, בפינות אפלות.

הרוצחים יושבים בכנסת.

מאת **אורי אבנרי**

סקופ

„העולם הזה" השיג את טופס ההצטרפות של החשוד־ברצח

בן־שימול — חבר „כך"!

כך עלה חורים

הסיפור המלא של דויד בן־שימול: היכן גדל — היכן התחנך — מי השפיע עליו — איך הגיע לתנועת כהנא ואיך הסביר את המעשה

ביום הראשון שעבר, אחר־הצה־
ריים, נורה טיל מסוג לאו לעבר
אוטובוס ערבי שעבר בכביש שלרג־
לי מישכנות־שאננים. המיכתב ש־
הושאר במקום לא הותיר מקום לס־
פק: מעל החתימה „הנוקמים", נכתב
בעברית שגויה שהפיגוע בא כנקמה
על רצח שני הסטודנטים הישראלים
בכרמיזן, רוויטל סרי ורון לוי. בראש
המיכתב נכתב „בס"ד" — ראשי
תיבות של המילים הארמיות בסיי־
עתא דשמיא — ונאמר בו בבירור
שלפעולה זו קדם פיגוע בבית־קפה
ברובע־המוסלמי בעיר העתיקה, בסוף
חודש ספטמבר, ושהנוקמים ימשיכו
לפעול באמצעי לחימה מגוונים, עד
שיוטל עונש־מוות על לוחמים פלס־
טיניים ועד שישוחררו נאשמי המח־
תרת הטרוריסטית היהודית.

החוקרים שבאו למקום אספו
בשקדנות כל פריט שניתן היה לב־
חון אותו במז"פ — המעבדה לזיהוי
פלילי. שכן הוודיע שהוא ראה שלו־
שה חובשי־כיפה מתרוצצים בסביבה
סמוך לשעת הפיגוע, 3 וחצי אחרי־
הצהריים. בבדיקת המידע שביצעה
המישטרה היא העלתה חרס בידה.

עד יום הרביעי האחרון ניהל את
החקירה צוות של מישטרת מרחב
ירושלים. ביום זה חלה התפנית.
תורגמן שהה בביקור במרחב לכיש,
והוא קיבל הודעה טלפונית, שעל־פי
טביעות האצבעות שנחשפו על מטול
הלאו, שנשאר בשטח הפיגוע, אותר
היורה החשוד.

מודיע לשעבר

דיקה בתיקיית טביעות־האצבעות המישטרתית העלתה, שטביעות־האצבע הן של דויד בן־שי־
מול (18½). התברר שלפני שנה הוא נעצר בעיקבות פריצה שכונתית. ואז הוא צולם לארכיון המישטרתי וגם נלקחו ממנו טביעות־אצבעות, על כל צרה שלא תבוא.

בן־שימול לא העלה על דעתו שכך הוא יפול.

בשלב זה הרחיב תורגמן את צוות החקירה ממרחבי למחוזי, והצוות עבר למטה המחוז הדרומי, והחוקר בראשו הוחלף. עתה היה ברור שיש כבר יותר מקצה חוט.

שוטרי מישטרה ירושלמיים ותיקים נזכרו שהמדובר בצעיר ללא עבר פלילי, שעבד בעבר כמודיע מישטרתי, אך הקשר עימו נותק כבר לפני חוד־שים רבים.

התברר שהוא חייל בצה"ל, בעל פרופיל 97, המשרת ביחידה מובחרת של גולני, שער לאחרונה שההתה בלבנון ועתה נמצאת באימונים במרכז הארץ.

חוקר מצ"ח — מישטרה צבאית חוי־קרת — שצורף לצוות, ברק ומצא שבן־שימול נעדר מיחידתו מאז תחילת אוקטובר.

לרגע חששו תורגמן וחוקריו שבן־שימול נעלם. ואז הוחלט לחדש את הקשר עם המודיע. אחרי שהוא אותר, נשאלה השאלה איך לעצור אותו מבלי לעורר תשובת־לב רבה מדי. מעקב קצר אחריו גרם למישטרה להאמין שהוא חשוד ודאי.

הועלה רעיון לעצור אותו בדירת אברהם תורגמן, למהר לביתו, כשהוא קודח מחום, ולהיכנס למיטה לישון, אחרי 72 שעות רצופות של עבודה

מאת

ענת סרגוסטי ובן־ציון ציטרין

מתישה. הפיגוע שזיעזע את הבירה פוענח בהצלחה, שתורגמן יכול היה לזקוף אותה לזכותו.

אך במיקרה נמנע אסון כבד כשחדר הטיל האנטי־טנקי מסוג לאו לאוטובוס הערבי בירושלים בז־ווית קהה מדי. בעלי אמונה מכנים מיקרה מעין זה „אצבע אלוהים". ואילו אצבע אחת קטנה של נער־ הטיל הירושלמי, דויד בן־שימול, הביאה לתפיסתו.

ביום השישי האחרון, בשעה שב־ טלוויזיה שודרה תוכנית השבוע־ יומן אירועים, יכול היה מפקד המחוז הדרומי של המישטרה, ניצב הורין, כשיגיע לשם. הרעיון נפסל על־ידי תורגמן, משום שהיה חשש שבסערה שתפרוץ במקום, איזור צפוף בקטמונים, תתחולל מהומה, שכנים יתערבו והחשוד יצליח להימלט.

המידע שנאסף על בן־שימול העלה רקע מדאיג לגבי מעשיו בחודשים האחרונים ואמצעי הלחימה המצויים בידיו.

לבסוף הימרו על מלכודת. בן־ שימול נפגש באקראי במפעיל המיש־ טרתי שלו. הוא התבקש לחדש קשר, וזומן ליום השישי אחרי־הצהריים למלון שרתון בבירה. בן־שימול בא למקום בלוויית שני חיילים, חבריו, שנהגו במכונית גנובה מסוג אסקורט.

בן־שימול נכנס למלון ונעצר מייד. המפעיל שלו הספיק לשלוף מחולצתו אקדח, אשר נגנב מדירה שנפרצה לפני שלושה חודשים בקטמונים.

המודיע המישטרתי המופתע הועבר לידיו של ראש הצוות המחוזי, סגן־ניצב שימעון טל. במשך שעה חקר

„העולם הזה" חושף את העובדה המכרעת, הנוגעת לנער־הטילים הי־ רושלמי, החשוד בתקיפת האוטובוס הערבי ביום ראשון שעבר. בתקיפה זו נהרג צעיר ערבי ונפצעו עשרה, ורק בנס נמנע טבח המוני של נשים וילדים.

הצעיר, דויד בן־שימול, היה חבר בתנועת כך של הרב מאיר כהנא. הוא הצטרף לתנועה, באופן רישמי, ביום השני, ה־1 באוקטובר.

תישעה ימים לפני־כן, בצהרי השבת, ה־22 בספטמבר, הוא השליך לדבריו רימון־יד לעבר בית־קפה ערבי ברובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים. יתכן שבכך רצה להוכיח את כשירותו להתקבל כחבר בתנועת „כך", או לעשות רושם על חבריה.

כעבור כמה ימים, בערב ראש־ השנה, הוא גנב מיחידתו את הטיל האנטי־טנקי מסוג „לאו". את הטיל הסתיר ליד ביתו בשכונת הקטמו־ נים, בדרום־העיר.

כשמילא בן־שימול את טופס ההצטרפות לתנועת כך, הוא ביקש לקחת חלק פעיל בחיי־התנועה, ואף להיפגש עם מנהיגה, מאיר כהנא. לדבריו, לא התקיימה פגישה זו.

אחרי הצטרפותו לכך, או בסמוך לתאריך זה, נפקד מיחידתו הצבאית, בחטיבת גולני.

ביום הראשון, ה־28 באוקטובר, בשעות הצהריים, הוא ירה את הטיל, השאיר במקום מיכתב ונמלט. המי־ שטרה טענה אז, על־פי „חוות־דעת מדעית", שניכר במיכתב שהוא תורגם מאנגלית, שפה שבן־שימול כלל אינו שולט בה.

ביום החמישי האחרון, ה־1 בנובמבר, יצא כהנא בחשאי ובמפתיע את הארץ, והודיע שישהה יותר מחודש בחו"ל.

שלא כמקובל אצלו לא דאג לכך שהנסיעה תיזכה בפיר־ סום באמצעי־התיקשורת.

ממש באותה השעה כבר התהדקה הטבעת המישטרתית סביב בן־ שימול. משיקולים מיקצועיים שק־ המישטרה הוא נעצר ביום השישי, ה־2 בנובמבר אחרי־הצהריים, אחרי שהוכנס למלכודת.

מייד אחרי שהמישטרה הודיע על מעצרו של בן־שימול, במוצאי־ שבת, היא טרחה להכריז שהוא פעל „לבדו". היא מסרה לבית־המישפט שלכל היותר ידע על הפשע חבר שלו, חייל, שנעצר וששמו נאסר לפירסום.

המיסמך הפנימי של כך, שהעולם הזה גילה אותו באמצעות מקורותיו, מעורר תמיהות בכל הנוגע להנחת המישטרה שבן־שימול פעל לבדו.

יתרה מזו — מיסמך זה אינו מצוי כלל בידי המישטרה. למרות שחוקרי צוות־החקי־ רה ביקרו במישרדי־כך ברח־ חוב אגריפס בירושלים.

מייד אחרי שבן־שימול נעצר, הו־ דיעה תנועת כך על תמיכתה בו. תנועתו של כהנא אינה גוף דמוקרטי ולמוסדות־התנועה אין כל ערך. לא יתכן שהודעת התמיכה של כך בבן־ שימול נמסרה שלא על דעת כהנא. ברור שכהנא, הנמצא בחו"ל במקום בלתי־ידוע, קיבל בשבת דיווח על המעצר – אלא אם כן ידע על אפשרות המעצר עוד לפני המעצר עצמו.

הודעתה של תנועת כך שהיא העניקה אחרי־מעשה לבן־שימול מעמד של „חבר כבוד", זורה חול בעיניים. היא באה להעלים את העובדה הפשוטה שהוא היה חבר תנועה זו לפני שיצא לבצע את הפשע.

KACH
תנועת "כך"
JEWISH DEFENSE LEAGUE
OF ISRAEL
הליגה להגנה יהודית
בארץ ישראל
31, Yolshkin Street, Jerusalem 02-247202 ירושלים טל

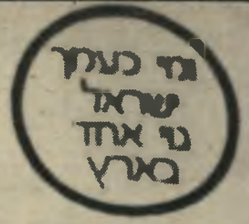

בס"ד

שאלון הצטרפות לתנועה

שם: _____ שם המשפחה: _____ כתובת: _____

תאריך לידה: _____

ת.ז. _____ טלפון: _____

מקדם עבודה/לימודים: _____

כתובתו: _____ טלפון: _____

השכלה- ☐ יסודית ☐ תיכונית ☐ חורנית ☐ מקצועית ☐ אק-

דמית. אחרת _____ פרסים: _____

חברות בתנועת נוער- כיום: ☐ כן ☐ לא. בעבר: ☐ כן ☐ לא.

אם כן, איזה? _____ פרסים: _____

שרות צבאי- ☐ קרבי ☐ אחר פרסים: _____

מיומנויות- עבודות משרד _____ אחרות _____

גרפיקה/ציור _____ פרסים _____

כשרון כתיבה _____

רשיון רכב- ☐ יש ☐ אין. אם יש, איזה? _____ רכב- / אין.

מעונין להצטרף לתנועה כ- ☐ חבר ☐ אחד ☐ פעיל. מוכן ל-

☐ לחלק חומר הטברה ☐ להשתתף בהפגנות ☐ לארח הובי בית -

☐ להקים/לרכז סניף של התנועה ☐ [illegible] _____

יכול לפעול פעם ב- ☐ שבוע ☐ שבועיים ☐ חודש פעם ב- _____

מצורפים בזה דמי חבר לשנה (100 ש"ח) תרומה בסך _____ ש"ח, תשלום-

תלמיד/סטודנט/פנסיונר) תרומה לתנועה בסך _____ ש"ח, סה"כ _____ ש"ח.

תאריך _____ חתימה _____

אותו טל, אך ללא הצלחה. בן־שימול השיב שיש לו אליבי מוצק, שהוא היה ביום האירוע ביחידתו ולא בירושלים. טל טען ההיפך, אך לשווא.

תורגמן הבין שהזמן רוחק, והוא החליט לחקור אותו אישית.

גם בחקירה זו בן־שימול דבק באליבי שלו, אך לאט־לאט נשבר, כשגילה שהמישטרה התכוננה היטב לפגישה זו. כשדמעות ניקוות בעיניו הוא אמר לפתע לתורגמן: „חברה שלי נהרגה בפיגוע בקו 18 לפני שנה, ואני לא יכולתי לשתוק."

תורגמן החמיא לאגו של בן־שימול, ונער־הטילים התרכך והחל לדבר בש־טף חסר־מעצורים.

כעבור שעות ספורות הוא שיחזר את ירי הטיל, איפשר לתורגמן להתייצב במסיבת־עיתונאים ששודרה בטל־ויזיה במוצאי־שבת.

תורגמן החולה בלע גלולות נגד הצטננות. אבל לא הצליח לצנן כמה שוטרים ממרחב ירושלים, שהתרעמו על־כך שהוא התייצב מאחורי הפיענוח והזיע לברו מול מצלמות הטלוויזיה.

מיבחן־קבלה?

כ **שבן־שימול** דיבר, הוא אישר את סיפור ההתקפה במיזרח העיר, על כך שהיה במישרדי כך בתחילת החודש, נרשם, ביקש להיפגש עם מאיר כהנא ולהשתתף בכל פעולות התנועה. „פגשת את הרב?" שאל תור־גמן. בן־שימול השיב בשלילה.

עתה יאלצו חוקרי הצוות להמתין לשובו של כהנא לארץ (ראה מיס־גרת), כדי לברוק אם אכן נפגשו השניים, אם ידע כהנא על כוונותיו של בן־שימול ומה פשר נסיעתו החפוזה של הח"כ לחו"ל.

הטיל נגנב מיחידתו של בן־שימול ערב ראש־השנה. על־פי החשד, באותו השבוע עצמו הוא השליך רימון־יד בבית־קפה במיזרח ירושלים. אחרי־כן הוא הלך למישרדי כך בשוק מחנה־יהודה, להציע לרב המסית את שירו־תיו. המישטרה תבדוק אם כאשר נרשם במישרדי כך הוא סיפר על עניין זה, כדי להוכיח את כשירותו להצטרף לתנועה, והציג את השלכת הרימון כמיבחן הקבלה לתנועה. „רציתי לר־אות אם יש מחתרת," תירץ בן־שימול באוזני תורגמן את הצטרפותו לכך.

כאשר מפקד המחוז נטה לרגע לחשוב שבן־שימול מדמיין את הסי־פור, התעקש זה להוכיח שהוא הגיע למקום הפיגוע בטרמפ בפיאט 600. שבו נסעו אב ובנו, חייל בנח"ל. בין שני הצעירים התפתחה שיחה, וליד מיש־כנות־שאננים ביקש בן־שימול מהאב שיעצור. הוא יצא מהרכב ובידו הטיל הקטלני, עטוף בנייר־עיתון.

אחרי הפיגוע הוא שוטט פה ושם. המישטרה תבדוק במי פגש ומה הוא עשה באותם הימים, כמו בכל תקופת ניפקדותו.

סיפרי־קודש

ב **יום ראשון** האחרון, כשהובא בבוקר להארכת מעצרו, הוא הצ־ריק את המעשה בנימוקים „לאומיים". התברר שהמיכתב אשר נמצא במקום הפשע כתוב בכתב־ידו. בני מישפחתו, שנכחו באולם בית־המישפט, לא ידעו להסביר מאיפה למד בן־שימול את העגה הלאומנית־קיצונית, שבאה לידי ביטוי במיכתב ובנאום־ההודאה שלו באולם־המעצרים.

האם מישהו הכתיב לבן־שימול את תוכן המיכתב שהשאיר? האם מישהו הדריך אותו מה לומר בבית־המישפט, לכשייתפס, או שאולי היו אלה פרי רוחו ויוזמתו?

מיהו בן־שימול? מניין צמח? איך הוא הגיע לאן שהגיע?

„רויד הוא ילד חיובי, הוא ילד מושלם. יש לנו רק להתגאות בו. הוא מושלם אצל כל השכונה." עליזה, אשה בת 20, שיערה שחור קצוץ, סוודר חום לגופה ושרשרת־זהב על צווארה, דיברה על אחיה. עיניה השחורות נצצו כשהזכירה את אחיה הצעיר, שנעצר השבוע בחשד שירה את טיל הלאו לעבר האוטובוס הערבי, גרם למותו של ג'מאל עבד־אל־רחים ולפציעתם של 10 אנשים אחרים.

סביב שולחן אוכל מכוסה במפה לבנה הצטופפו כמה נשים, כולן נסערות, כולן דיברו ביחד. כולן דיברו על דויד בן־שימול העצור.

החדר הקטן היה אפלולי. ליד אחד הקירות ניצבה כוננית־ספרים פשוטה ועליה סיפרי־קודש למיניהם. ליד הכוננית שתי ספות בעלות ריפוד כהה, שכוסו בבדים סגולים ולבנים, כדי להגן על נקיון הריפוד. בן מישפחה צעיר, בכיפה שחורה לראשו, זקן ופיאות, ישב על אחת הספות וקרא באחד מספרי־הקודש.

ליד השולחן סיפרה עליזה, אחותו

כהנא בשכונה

רחוב טיפוסי בקטמוניים. על לוח ארון־חשמל ברחוב מודבקת כרזת־בחירות של הרב מאיר כהנא ותנועתו כך מהבחירות האחרונות. הזמן עשה למודעה מה שלא עשו לה ידיים של מתנגדים. רק מודעות כהנא תלויות בסביבה, ולא של שום מיפלגה.

(המשך מעמוד 11)

הגדולה של דויד, על אחיה. „הוא היה ילד מאוד טוב." אמרה שוב ושוב. „והוא עדיין ילד טוב. יש לו ראש על הכתפיים. יש לו חברים וכולם אוהבים אותו."

חנניה בן־שימול (44), אביו של דויד, עלה לארץ ממארוקו במיסגרת עליית־הנוער, בתחילת שנות החמישים. היה תקופה קצרה בקיבוץ ואחר כך התגייס לצה"ל. הוא היה חייל קרבי והשתתף בפעולת־התגמול מעבר לגבול הסורי בתאופיק, באמצע שנות החמישים. בקרב זה נפצע חנניה. מאז הוא נכה צה"ל. אחרי שהשתחרר מהצבא, עבר לירושלים. שם הכיר את תמר, אשתו, שעלתה גם היא ממארוקו ב־1962.

הדימיון בין שני החשודים ברצח, נימר עבד־רבו (בתמונה מימין), החשוד ברצח שני הסטודנטים רוויטל סרי ורון לוי, לבין דויד בן־שימול (משמאל) הוא מפתיע.

השניים הם בנים (לא בכורים) למישפחות פליטים. אלה פליטים המתגוררים ביום במחנה־הפליטים דהרישה, ואלה עולים חדשים ממארוקו, המתגוררים בשכונת מצוקה בירושלים.

שכונת הקטמונים רחוקה ממחנה־הפליטים דהרישה מרחק קילומטרים ספורים בלבד בקו אווירי. שני המקומות סמוכים מאוד לקו הירוק.

תנאי הצפיפות הגדולים, הן בדהרישה והן בקטמונים, הם חממה מצויינת לגידול עבריינים מצד אחד, או ילדי־שוליים אובדי־דרך מצד שני.

שני הבחורים, עדיים למראה, כמעט בני אותו הגיל, הם בנים יוצאי־דופן במישפחותיהם. נימר עבד־רבו למד כמה שנים בבית־הספר במחנה־הפליטים, אך מהר מאוד הפסיק את לימודיו ונפלט לרחוב. כך גם דויד בן־שימול, סיים שמונה שנות לימודים ונפלט לרחוב. והרחוב, בשני המיקרים, הוא רחוב עלוב, מזוהם, נידח, צר וחסר־גירויים לדימיון או ליכולת רוחנית.

בני מישפחת עבד־רבו מתגוררים בבית בטון קטן בן שני חדרים, שקירותיהם מתקלפים. יש בהם רהיטים דלים ומהוהים. אביו של נימר הוא חולה לב ואינו מסוגל לפרנס את מישפחתו כבר תקופה ארוכה. האם יושבת בבית.

בני מישפחת בן־שימול התגוררו גם הם שנים רבות בדירה עלובה כת שני חדרים בשכונת עתר. על שכם אביו של דויד, נכה צה"ל, מוטלת פרנסת מישפחתו הגדולה.

למישפחת עבד־רבו יש עשרה ילדים, חמישה בנים וחמש בנות. גם במישפחת בן־שימול עשרה ילדים.

בחור מוזר

כל הילדים במישפחת עבד־רבו וכל הילדים במישפחת בן־שימול הדתית הם ילדים טובים — המישפחה התגוררה בשכונת הקטמונים בירושלים. זוהי שכונת עוני, בנויה שיכוני בטון אפורים, שנבנו בשנות השישים במהירות ובכמויות גדולות, כדי לפתור את בעיית המעברות בעיר. השיכונים, שכללו דירות קטנות וצפופות, הפכו מהר מאוד לאיזור מצוקה, ובעיקר לחממה לעברייינים.

תושבי השכונה, רובם עולים חדשים מצפון אפריקה, חלקם המכריע מארוקאים, היו מישפחות מרובות ילדים שהתקשו לחנך את ילדיהם. האווירה בשכונה היתה, והינה גם כיום, אווירה של עוני, מצוקה ועבריינות נוער.

המישפחות היחידות שהצליחו למנוע מילדיהן שלא ירדרדו לפשע היו המישפחות הדתיות. מישפחת בן־שימול היא מישפחה דתית. האם, לבושה בחצאית כהה ולראשה מיטפחת בהירה, מגדלת את הילדים. האב, גבר נאה שזקן שחור מעטר את פניו, הפך לעסקן במישור שכונתי ועירוני. הוא לבוש תמיד בקפידה, לרוב בחליפות כהות וחובש מיגבעת שחורה לראשו.

מאז שהתחתנו, נולדו לזוג בן שימול 10 ילדים. הגדולה היא בת 20 והקטן הוא בן שנה וחצי. ההורים השתדלו לתת לילדיהם את החינוך הטוב ביותר, לדעתם — חינוך דתי. חלק מן הילדים למדו בפנימיות דתיות, חלקם בבתי־ספר בירושלים.

לפני שנתיים קיבלה מישפחת בן שימול דירה גדולה וחדשה, במיסגרת עזרה למישפחות מרובות ילדים בפרוייקט שיקום־השכונות. הם עברו לבניין חדש, אך באותה האווירה השכונתית. שכונה זו נמצאת על גבול הקו הירוק, בפרבריה הדרומיים של ירושלים. חצרות הבתים אינן מטופחות, הדשא שנשתל על־ידי העיריה הולך ומצהיב, הילדים הקטנים משחקים ברחוב.

על קירות הבתים יש עדיין כרזות־בחירות מתקלפות של תנועת כך של כהנא. אין מודעות של מיפלגות אחרות.

מישפחת בן־שימול גרה בחצר האחורית של בניין־מגורים גדול, הבנוי כולו אבן ירושלמית. שער־ברזל ירוק נמצא בכניסה, ומייד אחריו ישנה מלונה קטנה מתחת לגרם, ובתוכה כלב הנוהם על כל זר המתקרב לבית. שלט גדול מתנוסס על דלת־העץ, ועליו רשום באותיות מתכת מוזהבות: „בן־שימול".

הילדים הקטנים של המישפחה מתרוצצים בחצר הצרה, משחקים זה עם זה. התינוק, בן הזקונים, זוחל על ריצפת הבית. הבית נקי, אין בו חפצים מיותרים. אין קישוטים מיותרים. כל הילדים גרים בבית, פרט לאחות אחת, הלומדת בפנימיה דתית בבני־ברק.

דויד, השני במניין הילדים במישפחה, נשלח ללמוד בבית־ספר דתי בשכונת הקטמונים, סמוך למקום מגוריו. „הוא היה תלמיד טוב," סיפרה אחותו. אך דויד הפסיק ללכת לבית־הספר אחרי שמונה שנות לימודים, בניגוד לאחיו האחרים.

„מעולם לא היה לו עניין עם המישטרה," מספרים ומדגישים בני־מישפחתו שוב ושוב. „זה הכל סיפורים של עבריינים בשכונה שרוצים ללכלך את השם שלו. זה לא נכון מה שכתבו עליו בעיתונים."

אך למעשה היה דויד שונה מאחיו ואחיותיו, שקיבלו חינוך קפדני בבית, והיה רומה יותר לחבריו בשכונה, שהיו עברייניים. הוא לא היה עברייין פעיל במיוחד ומעולם לא השתייך לכנופיה מאורגנת, אך מדי פעם שימש מודיע מישטרתי.

„הבן שלך גיבור!"

דויד הוא נער נאה, שעיניו גדולות ופניו עדינים. כך גם אחיו ואחיותיו הצעירים. אך הוא שונה מהם.

לפני שנה, כשהגיע לגיל 18, התגייס לצה"ל. „הוא התנדב לגולני," סיפרה אחותו הגדולה. „הוא עמד על כך שיילך לגולני, ושמח מאוד כשקיבלו אותו ליחידה. הוא היה חייל טוב מאוד. הוא אהב את הצבא. מעולם לא התלונן על השרות שלו, הוא אהב ללכת לצבא."

אך האמת היא, שכבר לפני שנתיים חל קרע בין דויד לבין מישפחתו. הנער כולם עובדים או לומדים. רחוקים מאוד מדרך־הפשע, מעברויות או מאידיאולוגיה קיצונית ולאומנית.

נימר עבד־רבו עזב את מישפחתו לפני ארבע שנים, כשהיה בן 16, ונסע לירדן. גם דויד בן־שימול עזב את מישפחתו בערך באותו הגיל, לפני שנתיים. ועבר להתגורר אצל חברים.

שנה אחר כך התגייס לצה"ל.

עבד רבו הסתבך בירדן בקטטה, תקף אדם ונדון לחמש שנות מאסר. לדויד בן־שימול היו הסתבכויות שונות, פליליות, ובתקופה מסויימת של חייו אף שימש כמודיע מישטרתי.

לשני הבחורים לא היה קשר הדוק עם הוריהם או עם בני מישפחותיהם הקרובים. נימר נחשב לבחור מוזר ומשונה. „הוא היה בא הביתה לאכול והיה מבקש כסף, אני לא יודעת במה בדיוק עבר." סיפרה אמו של נימר להעולם הזה.

„לא ידענו מה הולך לו בראש. הוא לא היה יושב איתנו." סיפרה השבוע אמו של דויד.

שני הבחורים הצעירים היו מנותקים לגמרי מן הסביבה המישפחתית, השכונתית והחברתית שבה גדלו. שניהם היו שונים, יוצאי־דופן.

שתי המישפחות קיבלו בהלם את מעצר בניהם. אף אחת מן האמהות אינה מבינה את מעשהו של בנה, מכיוון ששתיהן לא הכירו בעצם את הבנים שלהן. אך בשני המיקרים מנסים בני־המישפחה למצוא את הצידוקים למעשה הנורא שבו נחשד בנם.

שני הבחורים עשו את מעשיהם, כך נראה לפחות מן החקירה הראשונית, לבד, על דעת עצמם, כמו מעשה־התאבדות או מיבחן לעצמם. שניהם השאירו פתקים מסבירים במקום המעשה, פתקים שעל־הם מסר לאומני אידיאולוגי, כשהם מנסים לקשור את עצמם לתנועה, לרעיון, כאילו מנסים להצטיין, להוכיח, לבלוט, לצעוק את הקיפוח שלהם, את התיסכול, את המרירות שהצטברה במשך שנים בסביבה עניה, קשה ומוזנחת.

דויד ונימר גדלו בסביבה חברתית וכלכלית דומה מאוד, משני צידיו של הקו הירוק, והם כמו סמל של המילחמה הארוכה בין שני עמיהם.

שני שכנים — שני טרוריסטים

זו דירת־הקרקע של הוריו ותישעת אחיו של בן־שימול (מסומן בחץ), בלב שכונות הקטמונים. בשנתיים האחרונות לא הירבה העצור להתגורר בה.

האחות רחל, אחותו הבכורה של בן־שימול, צולמה כשבאה אל בית־המישפט.

שגרל בבית דתי, שאביו שימש כמשגיח־כשרות בבית־המיטבחיים והיה פעיל בתנועת האוהלים ובתנועת ש"ס בבחירות האחרונות לעיריית ירושלים, החליט שהוא מפסיק להיות דתי. הוא הסיר את הכיפה מראשו וקיצץ את פאותיו. מעשהו גרם לסערה במישפחה. אחותו מספרת על התפקרותו של אחיה, ואמה עדיין מתרגזת ומתפרצת לתוך דבריה.

זה היה המשבר. בעיקבותיו עזב דויד את הבית, והיה בא לבקר רק לעיתים רחוקות. בני־מישפחתו לא ידעו איפה הוא מבלה את חופשותיו מן הצבא ומה מעשיו.

„אנחנו לא ידענו מה הרעות הפוליטיות שלו," מספרת עליזה, אחותו, „אבל הוא לא היה חבר בתנועה של כהנא."

כך הוא ירה שיחזור העולם הזה של הפיגוע באוטובוס הערבי במרכז ירושלים. בין השיחים הסתתר היורה. הוא שלף מתוך עיתון את הטיל האנטי־טנקי מסוג לאו שאורכו חצי מטר, שנגנב מצה"ל, וירה לעבר האוטובוס הראשון שעבר שם ושנשא לוחית־זיהוי בערבית. אחר־כך מיהר לברוח בין השיחים לעבר שכונת ימין־משה, כשהוא משאיר אחריו מיכתב, מטול וטביעות־אצבעות.

היתה משוכנעת שמעשהו של בנה הוא מעשה של גבורה ואומץ. היסוסיה נסתיימו. באותו היום באו נציגיו של מאיר כהנא לביתה ונתנו למישפחה תעודת „חברות כבוד" של דויד בתנועת כך.

האמא ישנה בלילה על הצידוקים הלאומניים, קראה בבוקר את הדיווחים בעיתונים על בנה והיא כועסת.

„הבן שלי גיבור!" אמרה ביום השני בכעס, כמעט צועקת. כשהיא מנופפת בידיה בעצבנות לעבר צוות העולם הזה שבא אל ביתה. „שתדעו לכם שהוא גיבור ואני גאה בו!"

היא המשיכה כשעיניה נוצצות והיא מתקרבת בצעדים גדולים לאורך השביל הצר. „כל מה שכתבו בעיתונים זה לא נכון!" היא מציגה את העיתון שבידה וחובטת בו בכעס. „ואתם, הלוואי שיפגעו בכם המחבלים: מה אתם רוצים ממנו?"

דויד בן־שימול חשוד בירי של הטיל האנטי־טנקי על אוטובוס עמוס נוסעים. הוא הצדיק בבית־המישפט את מעשהו ב„צער על דם יהודי שנשפך בחינם", ובכך ש„הממשלה והמישטרה לא נוקטים יד קשה". מילים דומות נכתבו בפתק שהושאר ליד מטול הטיל. בני־מישפחתו, מישפחה ממוצעת, דתית, משכונת מצוקה, קיבלו את האידיאולוגיה אחרי המעשה. כך גם כל השכנים והחברים.

האוטובוס הפגוע כך נראה האוטובוס הפגוע. נוסעיו מתגודדים סביבו, מייד אחרי שהטיל מסוג לאו חדר פנימה והרג נוסע אחד ופצע עשרה נוסעים אחרים.

„הוא לא היה משתף אותנו בחיים שלו," מתפרצת האמא בכעס, כאילו מדברת אל בנה. „הוא לא היה יושב איתנו, קל וחומר שלא היה מדבר פוליטיקה. לא ידענו מה הולך לו בראש."

אמא של דויד כועסת. ביום שבו הוארך מעצרו של בנה, היא עדיין אינה מעכלת את חומרת המעשה שבו הוא חשוד. היא אינה יודעת איך לבלוע את העובדה שבנה הפך לנושא המדובר ביותר בימים האחרונים: התברר לה־שאת בנה היא כמעט אינה מכירה ואינה יודעת מה הוביל ומה דחף אותו.

„לא נראה לנו כל הסיפור. עד היום אנחנו לא מעכלים את זה. גם הוא וגם החברים שלו לא התעסקו בדברים האלה בכלל," היא אומרת, וכאילו מנסה לשכנע את עצמה.

„מה את מדברת?" מתפרצת שכנה שבאה לביקור קצר, „הרבה אנשים חושבים שהוא גיבור: תדעי לך שהבן שלך גיבור: אני חושבת שהוא גיבור, ואם הוא באמת עשה את זה — חבל שהוא לא כיוון יותר טוב על האוטובוס והיה הורג יותר ערבים. אבל אני להיות!"

האם והאחות מקשיבות, קולטות ומחברות מישפט למישפט. „כשראיתי אותו בבית־המישפט," אומרת האמא, „לא יודעת איך לצאת מן הסבך. „הוא אמר שהוא גאה ומשלים עם מה שהוא עושה ושאני לא צריכה לדאוג. אני לא יכולה לדעת מה הוא עשה." הרגש המוסרי החזק של אשה דתית פשוטה עדיין מציק לה, אך הסביבה לוחצת עוד ועוד.

האם סרבה להצטלם. „לא צריך, זה לא טוב, שלא יבואו הערבים לנקום בנו. שלא יכירו אותנו ויבואו לירות בנו." היא אומרת בהחלטיות רבה ובכעס.

למחרת, ביום השני, האמא כבר מדברת בשם עצמי, לא יכולה לדבר בשם אחרים, למרות שאני מאמינה שהרבה חושבים כמוניי" נאום השכנה.

האם מביטה בשכנה בעיניים פעורות. היא מקשיבה, כמו מחפשת דבר להיאחז בו, כמו רוצה שמישהו יתן לה צידוק למעשה הנורא שבו נחשד בנה, כמו בונה לעצמה את האידיאולוגיה אחרי המעשה.

בני־המישפחה לא ראו את דויד בשלושת השבועות האחרונים. בחגים הוא בא הביתה לבקר, ומאז לא ידעו היכן הוא, עד שנעצר. בצבא ביקש מעמד של חייל בודד.

„רק במוצאי שבת נודע לנו, דרך העיתונאים, שהוא נעצר. כשהם באו הנה לברר ולשאול עליו," אומרת האחות.

„אני לא מבינה למה העיתונים עושים מזה סיפור כל־כך גדול," מתפרצת קרובת־מישפחה בכעס. „כשנרצחו שני הסטודנטים המיסכנים, אף אחד לא עשה כלום, רק עכשיו עושים רעש כל־כך גדול לאיזה ערבי? מה זה צריך להיות? הממשלה והעיתונות בעד הערבים! זה לא בסדר ככה, זה לא צריך

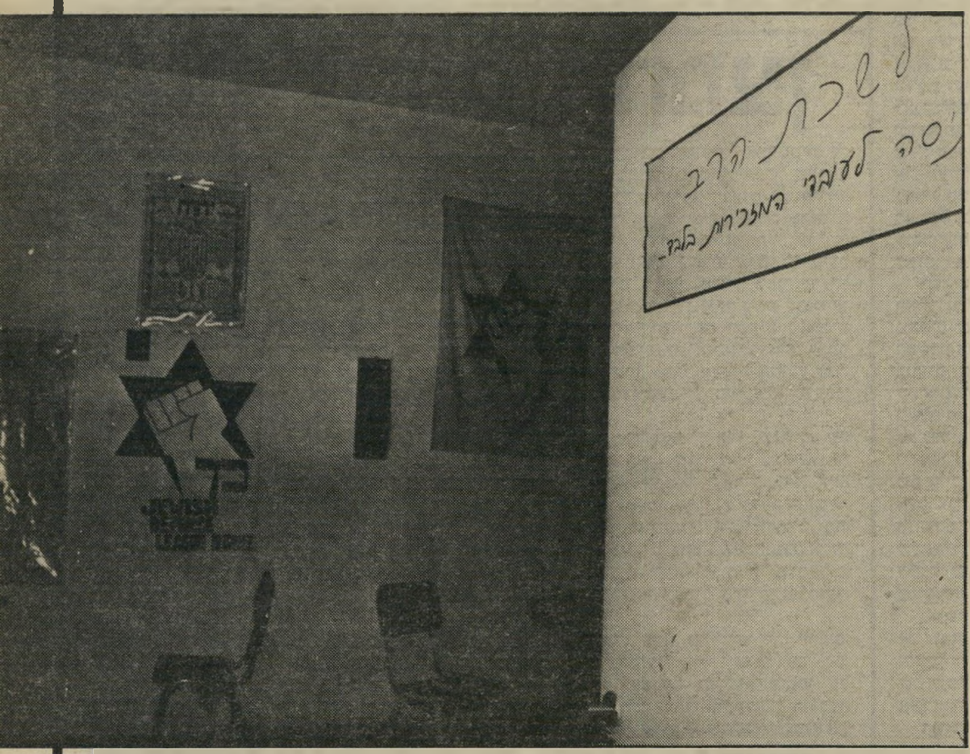

כאן הוא נרשם אחד משני חדרי מישרד תנועת כך ברחוב אגריפס, במרכז שוק מחנה־יהודה, בבניין מישרדים מוזנח. במישרד זה נרשם בן־שימול לתנועה וכאן הוא מילא את טופס ההצטרפות. בחדרו של מאיר כהנא יושבת גם מזכירתו, העוסקת בהדפסות.

מאת מאיר תדמור

אין פיתרון דה־לוכס

יש עיסקה. צריך להתפלל שזה יחזיק מעמד. צריך להתפלל שזה יעזור ובעיקר, צריך להתפלל שמכונות־ההדפוס של בנק־ישראל תצאנה מכלל פעולה.

למרות התפילות והתיקוות והבלתי־אפשרי, כדאי אולי לומר כמה דברים לזכות ולהעלות כמה הירהורי־כפירה בעיקר.

מכיוון שאינפלציה מורכבת, בנוסף על שקלים המאבדים מערכם מדי יום, גם מחוסר־אמון באותם שקלים, מנסה הממשלה באמצעות שקליזיציה של הדולר לטעת בנו אמון חדש בשקל ובמי שמדפיס אותו. ובכן, הדרך ארוכה, גם קשה.

קשה להאמין שבחודש שבו יעשה הדולר 15% או 20% במונחי שקל, כאשר השקל ימשיך להיות מפוחת מדי יום, השקל האחד, לקניית מצרכים ושרותים שבסיקוק, יישאר יציב. העניין הזה לא עבד בשום מקום. אצלנו, במדינת נסים, מבקשים שהעניין יעבוד.

אולי צריך לקוות. עצם הניסיון מעניין, אף כי אינו מבטיח. ויסלחו לי השושבינים, הארונים פרס, קיסר ואלי הורביץ (של התעשיינים).

זו היתה ההזדמנות האחרונה. ב־15 בחודש יתברר לנו אימה היינו בחודש שעבר, בערך בתחום ה־1300 או ה־1400 אחוזי אינפלציה. במילים אחרות, כבר גלשנו לתחום שממנו אין חזרה.

וזה, לצערי, כל מה שיש לומר לטובת העניין.

אנחנו צריכים לראות לצד ההכנסות של הממשלה. פשוט, כדי שיהיה לה לשלם את הוצאותיה. לצערנו ההכנסות ימשיכו לרדת. ההוצאות, למרות הקיצוצים, יגדלו. כדי לגשר על הפער, יצטרכו שוב להדפיס ובכמויות. זה לא לטובת העיסקה. הנה עוד סיבה טובה מדוע העיסקה לא תוציא את חודשיה.

אין פיתרון דה־לוכס ואין מיתוג דה־לוכס. אי־אפשר לקיים עיסקת־חבילה בלי אבטלה. וככל הידוע, אבטלה אינה ברשימת היעדים של הממשלה. הממשלה תצטרך למצוא פיתרון לכל אלפי ואולי עשרות אלפים המועמדים לפי־טורין. הפיתרון חייב להיות מיידי. וה־פיתרון היחיד האפשרי הוא להזרים מיליארדי שקלים כדי ש.אתא". "מעוף", "מכורות". ויתר המיסעלים שלפני פשיטת־רגל, והמתקיימים בחסדי תקציבי הממשלה, ימשיכו לעבוד. ולא רק מיסעלים עיסקיים או מיסעלי־חרושת. גם מוסדות ציבור. כדי למנוע אבטלה צריך יהיה להזרים כספים. הם יבואו, לא ממיסים. לא מאג"ח, לא מהעברות, לא מהשקעות. הם יבואו מבנק־ישראל, שי־אפשר שוב משיכת־יתר בסידרי־גודל חדשים לחשב הכללי.

לא אמרנו דבר על קיצוצים בתקציב. יהיו. גם אלה יישחקו. קרבות־המאסף של השרים על־אחוזותיהם יארכו זמן רב, הרבה יותר מתקופת העיסקה. בקיצור: ימשיכו להדפיס.

האינפלציה בשלושת החודשים תהיה

שושבין קיסר
צריך להתפלל

אולי כבושה, בלשון הבלבלנים. לא יתנו לה להרים ראש 90 יום. ואז, יום אחרי, היא תתפרץ. ואז גם לא יועילו צווים. אי־אפשר לנהל חיים לפי דולר של 527 שקלים, כאשר שערו האמיתי יהיה בסוף תקופת העיסקה 1000 שקלים.

ולכן אני מציע לכם להמשיך להשקיע בדולר. ירוק, רחוק, צמוד לשקל (פת"ם).

החיים עם החמצן

אני מבקש להזכירכם שגם הבנקים חייבים לחיות. ליתר דיוק, להמשיך. את העמלות לא יוכלו, ככל הנראה, להעלות. אבל מכיוון שאיש, מלבד הנהלות הבנקים, לא יודע עבור מה מחייבים וכמה, כדאי יותר מתמיד להקטין את הפעילות הבנקאית שלנו. וכדי שהדברים לא יישמעו כסתם השמצה, הנה עוד שני "מיקרים בנקאיים", וכרגיל הטעות היא תמיד לטובת הבנק.

נניח שיש לך לשלם מדי חודש משכנתא לבנק־משכנתאות שאותו הצמידה לך החברה שאצלה קנית את הדירה. שתיהן חברות ציבוריות. ונניח שנפלה עליך ירושה או טוטו, או מיפעל־הפיס — בקיצור, לפתע קיבלת סכום כסף גדול ורצית לחסל אחת ולתמיד את המשכנתא. הלכת לבנק. ביקשת חשבון. עבר שבוע, שבועיים ושלושה. שום דבר לא קרה. אתה מצלצל לבנק. מציעים לך לבוא. בסוף אתה בא. ניגשים לפקיד המתאים ומבקשים לדעת מה עם החשבון. יש המון עבודה, הוא אומר, נכין את החשבון.

אחרי חודשיים נוספים, סוף־סוף מוכן החשבון. אתה מסתכל על הסכום. מתחלחל. אתה רואה, ממהר הפקיד להעיר את אוונך, לא כדאי. אתה מבקש הסבר למה. מסבירים לך, שאתה לא יכול לחסל את המשכנתא מייד, אלא רק בעוד שלושה חדשים. למה? אלה התקנות. אתה שוכח לשאול של מי ובעצם אין זה חשוב. חוזר הביתה, עושה חשבון ופיתאום מתברר לך שהמשכנתא הצמודה והריבית הצמודה אליה, יחסלו את שארית התיקווה לריהוט חדש. אתה מוותר.

הצלחת. חסכת כמה מאות דולארים צמודי־שקלים בחשבון הפת"ם המופקד אוטומטית ל־שלושה חודשים ומתחדש אוטומטית כל שלושה חודשים. והנה קיבלת הודעה מהבנק על חידוש הפת"ם שלך לשלושה חודשים נוספים מתאריך מסויים מאוד, "אלא אם תודיענו אחרת."

פיתאום, כן, פיתאום, נזכרת שיש לך סיבה להוציא את הפת"ם, לקנות משהו, לפני שיעלו המחירים, שממילא כבר עלו. אתה ניגש לבנק או מטלפן. אתה מבקש להמיר את הפת"ם לשקלים ואת השקלים להעביר לעו"ש שלך. לא, אומר הפקיד. אתה לא יכול. למה? התאריך הקובע עבר. כבר עברו שלושה חודשים. היית חייב להודיע לפני תום התקופה.

אתה מסתכל בהודעה ורואה שכתוב שם שהמועד לחידוש הוא, נניח, ה־12 בחודש. את ההודעה קיבלת רק אתמול, ה־30 בחודש. איזה דואר, אתה חושב לעצמך, ומרגיש קללה המוכירה את אמו של שר התיקשורת הישן והחדש. מה, שלושה שבועות לוקח מיכתב בעיר, מהבנק אליי? אתה פונה שוב לבנק, ושם אומרים לך: מצטערים, עם אתה רוצה לחסל את הפת"ם שלך שלא במועד, תשלם קנס.

ואז בא הגואל. אתה מתייעץ, מה עושים. מסתכלים שוב בהודעה, אולי יש פירצה. יש. מתברר שתאריך ההודעה גם הוא מופיע על ההודעה. ה־15 בחודש. נפתרה התעלומה. ההודעה נשלחה אחרי המועד, שהיה מאפשר לך להוציא את כספי הפת"ם ללא קנס. לפני שאתה רץ שוב לבנק, אתה ממהר לחזור בך מנושא אימו של שר ה־תקשורת, מגיע לבנק, ובדרך־כלל זה מסתדר.

הבורסה

לשחק בטוטו

מי מאבד עולמו בשעה אחת? זה שמגיע באחת וחצי. למה הדברים מכוונים, לאלה ששכחו לקנות כמה חבילות של מניות כבדות וחפושיות, צמודות, אבל לא למדד, בקיצור, כל אלה שלא תפסו שכדאי לקחת את הטרמפ כבר בסוף השבוע, כדי להיות מוכנים, גם הם, לקראת עיסקת־החבילה.

למה זה קרה — לא חשוב. יש כל מיני הסברים. בקיצור, זה היה מוכרח לקרות, כי עבר מספיק זמן מאז האירוע האחרון, שעליו אפשר היה לומר שירים את הבורסה.

מישהו אמר ביום הראשון שהחגיגה התחילה. אפשר גם להבין למה ירדו האג"חים למיניהם. עיס־קת־החבילה היא פסטיבל של הדולר ולכן צמודי־המרד נדחקו. אבל למה בכל המהומה חוגגות החופשיות — לא ברור. יותר מזה: גם לא חשוב. העיקר שהחגיגה תימשך.

הפעם היא, ככל הנראה, תימשך מעט יותר. עד מתי? קשה לומר. צריך להגיע אל המעגל כולו. אחרי כמה מימושים, שבהם מי שמוכר היום יקנה מחר, וזה ששכח לקנות לא יהיה לו מה לקנות, רק אז נדע אם החגיגה היא אמיתית.

בינתיים, למי שיש, אני מציע שלא למכור. בינתיים. למי שאין, וכספו בפת"ם, ישאיר אותו שם. למי שאין, לא מאלה ולא מאלה, שישחק בטוטו או בפיס. מפסידים פחות. הסיכויים כמעט אפס, כמו ההשקעה.

ובכן, לא קרה הנס, הבורסה רק התעוררה מעט. מי שרוצה בכל זאת להיכנס, מוטב יעשה זאת באמצעות קרנות־הנאמנות המתמחות במניות. זהירות טובה תמיד. מי שרוצה ללכת על גדול, ימתין עד שיגיע גל השמועות הראשון. סימן מובהק לאיתנותה של הבורסה, לפחות לשבוע שלאחרי.

כסילות ותיירות

נתחיל בבדיחה אמיתית. מספרים על אחד מהחבר'ה שנכנס למיסעדה בפאריס ושאל את המלצר אם יש לו רגלי־צפרדעים. "יש," אמר המלצר, "אז קפוץ ותביא לי מנה חומוס," אמר־ציווה אותו אחד החבר'ה. זו הייתה מנה ראשונה, כיאה לצפרדעים.

בתל־אביב יש בעשר מיסעדות גורמה (עם שורוק בוו וסגול במם), מיסעדות לאניני־הטעם. הנה רשימה חלקית: לה־קורון, קסבה, בוזילה, אלהמברה, גונדולה, קסטל, טוטון, ויה־מאריס, יודפת ועוד כמה. המשותף להן הוא אוכל מצויין לאניני־הטעם ומחיר הנע בין 60־50 דולר בשקלים. ומהשבוע תכפילו ב־527 שקל ותקבלו את התו־צאה. המחיר כולל מס־ערך־מוסף וגם דמי־שרות. אה, העיקר: המחיר הוא לזוג, כמובן. מי שאוהב לאכול טוב, ויכול גם להרשות לעצמו, אוכל באלה. לא כל יום ואולי אפילו לא כל שבוע. אך למאורעות מיוחדים, על חשבון העסק וכיוצא באלה, ראוי לטעום בהן.

כשליש מבאי מיסעדות־הגורמה הם תיירים והיתר, כמובן, ישראלים. אנחנו נטפל בתיירים. נכנסים שני זוגות של תיירים. נהנים מהארוחה. החשבון 115 דולר, כולל מע"מ 15 אחוזים (המע"מ). בוחנים היטב את החשבון, כיאה לאמריקאים, קוראים למלצר ומבקשים לדעת, למה עליהם לשלם מע"מ (15 דולר). במלון, שבו הם מתגוררים, לא מחייבים אותם במע"מ. הם תיירים.

מסביר להם המלצר, שבמיסעדות מחוץ למלו־נות חייבים לצרף לחשבון מע"מ. כן, הם אומרים, אבל אנחנו מוכנים לשלם בדולארים. כן, אומר מנהלהמיסעדה, שהוא על־פי־רוב גם בעליה, גם מי שמשלם בדולארים חייב במע"מ. אנחנו מעדיפים לקבל שקלים, לדולארים שלכם אין יתרון במיסעדה.

ואז צץ התייר החכם ואומר: אבל זה הפסד בטוח, אני יכול למכור את הדולארים בפינת הרחוב ולקבל יותר שקלים. לבסוף הם משלמים בתערובת של שקלים ודולארים שהיו בכיסם, או בכרטיס־אשראי, ונשבעים שלא לחזור.

הנה דוגמה נאה איך בסילות של מי שממונה על התיירות מעודדת את השוק השחור: התקנה המאפ־שרת לבתי־מלון לקבל תשלומים ללא מע"מ מת־יירים אינה חלה על מיסעדות.

במדינה

(המשך מעמוד 8)

לשמיר לקבל את פני בותא. חמור עוד יותר: זה לא הפריע לאבא אבן, מלך היוונים של מיפלגת־העבודה, לארח אותו לסעודה חגיגית.

הכנסת

אלקטרוניקה זה לא הכל

שיטת ההצבעה האלקטרונית מונהגת ברוב הפרלמנטים בארצות־הקידמה. כמה היא עולה?

עוברי־הכנסת מוצאים עלון חודשי מעניין, הקרוי בשם הצנוע הודעות לעובדי הכנסת.

בצד המסרים השיגרתיים על הלוואות, השתתפויות־באבל וברכות לשמחות, מכיל העלון מידע מרתק, הכולל גם סיפורים על פרלמנטים אחרים בעולם.

כך מספר העורך על צימצום ניכר בזכויות־היתר של חברי הפרלמנט האוסטרי, ועל עונש שהוטל על צירי בית־הנבחרים הצרפתי, שעלבו בנשיא פרנסואה מיטראן. מסתבר שעלבונות כאלה אסורים לפני התקנון הצרפתי. שלושה צירי־אופוזיציה, שפגעו בנשיא בדבריהם במליאה, נדונו לקיצוץ שכרם ב־50 אחוז לחודש אחד. ההחלטה התקבלה בפרלמנט ברוב של שני שלישים, כנדרש על־פי התקנון.

מאמר מקיף על הנהגת הצבעה אלקטרונית בכנסת מותח ביקורת נוקבת על כראיות העניין מבחינות שונות. בעיקר מעניין נושא העלות. באיטליה (322 חברי־פרלמנט) הנהיגו את מערכת ההצבעה האלקטרונית ב־1970, והיא עלתה כ־140 מיליון שקלים. בדנמרק (179 חברי־פרלמנט) בנו לפני שנתיים מערכת יותר זולה, שעלתה בכל זאת כ־100 מיליון שקלים. בשבדיה (349 חברי־פרלמנט) הנהיגו את השיטה האלקטרונית בשנה שעברה. השבדים שילמו עבורה 200 מיליון שקלים. יתרונה העיקרי של השיטה הוא, שהיא גורמת לרישום מפורט של כל הצבעה, שיסייע לבוחרים לדעת כיצד הצביעו הח"כים במשך כל הקאדנציה ואם נכחו בכלל בהצבעות.*

צה"ל

רגלי־השלג

מדוע גדלה כף־רגלם של חיילי צה"ל?

בגיליונו האחרון של הביטאון הצבאי במחנה הסתתרה ידיעה קטנה, שהפעילה מייד את בלוטותיהם של בדחני המדינה. בעשר השנים האח־רונות, כך נאמר בידיעה, מסתמן גידול ניכר במידות כף־הרגל של הצעירים המתגייסים לצה"ל. לפני עשר שנים היתה המידה הממוצעת של נעל צבאית 41—42, ואילו היום, הנעליים שמנפיק הצבא הן בררך־כלל במידות 44—45.

עורכי דבר אחר, המוסף הסאטירי של היומון דבר, מצאו לעובדה זו הסבר מתחום הפיסיקה. "חוק שימור החומר," הם קבעו, "מתקיים אפילו בצה"ל. ככל שראשם של החיילים הולך וקטן (ראה תופעת 'ראש קטן'), כך גדלות רגלי־הם."

לטיק בשכל, המדור ההומוריסטי של העיתון התל־אביבי קול תל־אביב, היה הסבר אחר לתופעה: "מי שאמר שהאבולוציה נעצרת בכניסה לבקו"ם (בסיס הקליטה והמיון למת־גייסים) — טעה. אחרי שלוש שנים בלבנון מסתגלות כפות הרגליים של חיילי צה"ל להליכה בשלג."

*ח"כ (דאז) אורי אבנרי תבע בכנסת השישית והשביעית להתקין בכנסת מיתקן אלקטרוני להצבעה. בגלל נימוקים אלה. ההצבעה נפסלה בשל נימוקים תקציביים. כביכול.

חזרה אל הצוללת

אחת לכמה חודשים, כשאני חש נוסטלגיה מסויימת לכנסת, אני עולה ירושלימה, אל בית־המחוקקים. אחרי שהייה של חצי שעה בו, אני נגמל מהגעגועים לכמה חודשים נוספים. זוהי תרופה ברוקה.

כך עשיתי בשבוע שעבר. לכבוד הדיון בכנסת על רצח כר־מיזאן והפיגוע באוטובוס הירושלמי, ביקרתי במישכן, הקשבתי לדיון במליאה, שתיתי קפה במיזנון הח"כים. ברחתי כל עוד נפשי בי.

לין

קודם כל, בגלל האוויר. לא ייאמן כי יסופר, אך גם עתה, 18 שנים אחרי שהכנסת עברה למישכן זה, לא למדו למזג בו את האוויר. בשעה חמש־שש אחרי־הצהריים מתחיל האוויר במיזנון לסבול מחוסר־חמצן. הוא חם ובלתי־נעים. כעבור זמן־מה קר־רה אותו הדבר באולם המליאה, שאין בו חלונות.

בשעתו התלוננתי על כך פעמים רבות באוזני יושב־ראש הכנסת: נקראו מומחים, נערכו בדיקות ונמצא שאין מה לעשות. הכנסת ממשיכה להידרדר לצוללת השקועה בתחתית האוקיינוס, כשמשחתות עויינות מפליגות מעל לראשה אנה ואנה ומחפשות אותה לשווא.

הח"כים אינם מרגישים שהאוויר המשומש משפיע על תהליכי־החשיבה שלהם, מרדים ומטמטם אותם. אצל אחדים מהם באמת קשה להבחין בהבדל.

האווירה מתאימה לאוויר, ורמת־הדיונים לרמת־החמצן. אחרי שעה של האזנה, קשה לי להאמין שבמשך עשר שנים ישבתי באולם זה והקשבתי לכל הנאומים. עכשיו אני מתייאש כבר אחרי חצי שעה.

קודם כל, העברית העילגת. אוריאל לין מכריז בגאווה „יש לי את..." ו„אין לי את..." ומדבר על רשויות־המדינה שהוא מקפיד לבטא „רשויות" בריש שוואית. ח"כ אלמוני (הסתבר לי שקוראים לו מיכאל איתן) נואם נאום אמריקאי במילים עבריות. וכך הלאה. שמעתי רק נאום אחד בעברית טובה: זה של עבד־אל־וואהב דראושה, בן אחד הכפרים ליד נצרת.

אך מה נלין על השפה, כשהתוכן צורם את האוזן? הרמה הכללית היא של מאמר ראשי בצהרון. בכל נאום דבקים פרורי המאמרים שקרא הח"כ בימים האחרונים, כשם שפירורי אוכל דבקים במפית הקשורה לצווארו של תינוק.

הנה, למשל, פנינה של אותו אוריאל לין. בבואו לתבוע הטלת עונש־מוות על „מחבלים" (ערבים, כמובן, לא יהודים, חלילה!) וגם על המטורף הבודד שרצח בכרמיזאן, העלה את הנימוק הבא: בעוד כמה שנים עלול להתעורר הצורך בחילופי־שבויים, ואז יוחלף גם הרוצח הזה. איך ירגישו אז מישפחות שני הקורבנות?

הצרה היא, שמדי פעם נופלים גם אנשים שלנו בשבי „המחבלים". אם אנחנו נוציא להורג את „המחבלים" שיפלו לידינו, יוציאו „המחבלים" להורג את האנשים שיפלו לידיהם. והנה חידון לח"כ אוריאל לין: איך ירגישו המישפחות של אותם ישראלים. כאשר בניהם יוצאו להורג בטריפולי, כגמול על הוצאה־להורג ברמלה?

אך נראה שנימוק זה, המובן לכל סגן־מישנה בצה"ל, הוא מעל לכושר־המחשבה של אוריאל לין. מכיוון ששתי בחורות חמודות, מבנות המישכן, אמרו לי קודם לכן שאוריאל לין הוא בהחלט מעל לרמה הממוצעת בכנסת, זה אומר משהו לגבי הרמה. ואולי באמת אשם חוסר־ החמצן.

שאר הנאומים שהספקתי לשמוע היו בעלי רמה דומה. הלוואי שיכולתי לומר כי בצד השמאלי של הבית רמת־הטיעון גבוהה יותר מאשר בצד הימני. אך תהיה זאת הגזמה מופלגת. בכנסת כולה יש, אולי, תריסר אנשים המסוגלים לנמק עמדה כלשהי, טובה או רעה. ברמה סבירה.

החיים האמיתיים רוחשים במיזנון. שם מתנהלים העסקים כרגיל. הח"כים מתרוצצים בין העיתונאים, בנסיון נואש לזכות בציטוט כלשהו, ומסתכלים בקניאה גלויה בבני־התפנוקים של הטלוויזיה, יוסי שריד וגאולה כהן, המצליחים בלי מאמץ להחדיר את אימרות־השפר והתצלומים שלהם לכל מהדורת־חדשות בטלוויזיה. בפינות מדליפים שרים לכתבי־חצר. מסביב לשולחנות רנים פוליטיקאים בנושאים העומדים ברומו של עולם: מי ידיח את מי, מי ייבחר, מה אמר שרעבי לטייטלבום בישיבת הסניף בקריית־ארבע, מה עולל רוזנבלום לאבוטבול בסניף קריית־שמונה.

כשאתה יוצא מן המישכן אל הערב הירושלמי, אתה מרגיש כמו מלח שהצוללת שלו עלתה סוף־סוף בחזרה לפני־הים. איזה אוויר נהדר!

איך לעזור למחבלים

מזה חודש סוערת ארצות־הברית בגלל חוברת שהנפיקה סוכנות־הביון, סי־איי־אי, לשכירי־החרב שלה בניקראגווה. היא באה ללמדם כיצד לנהל מילחמת־גרילה נגד הממשלה השמאלית, והורתה להם לרצוח פקידים זוטרים, ועוד ועוד.

זה לא יפה, וזה גם נוגד את החוק האמריקאי. הבית הלבן התכחש, הנשיא נאלץ להצטרק על כך בעימות טלוויזיוני, והכל יימשך כמו קודם לכן.

אך יש בפרשה זו נקודה אחת הנוגעת לנו.

בין השאר מייעץ המחבר, איש הסי־איי־אי, ללוחמי־הגרילה הימניים בניקראגווה לארגן הפגנות אלימות, כשהמטרה היחידה היא לגרום לכך שכוחות־הביטחון יפתחו עליהן באש. בקצת מזל ייהרג אחד המפגינים, נאמר בחוברת, וזה יהיה טוב מאוד. ההרוג יהיה לקדוש, הריגתו תסעיר את ההמונים, רבים יצטרפו למחתרת והמאבק נגד השילטון יקבל תנופה חדשה.

זוהי ההתשובה הניצחת לכל הדבילים, המציעים בארץ להטיל עונש־מוות על „מחבלים".

לפני שבועיים, אחרי הרצח הנתעב לרגלי מינזר כרמיזאן, יצאו כל המשוגעים האלה מחוריהם כדי לנצל את הזעזוע הציבורי המוצדק. כמו במיסדר־חוללים במוסד סגור, הם התייצבו לפני כלי־התיקשורת ותבעו להוציא־להורג, לתלות, להעמיד מול כיתת־יורים וכו'.

ריבונו של עולם, האם לא ברור שזוהי בדיוק המטרה של מי שיוזמים מעשי־רצח כאלה? ברגע של חולשה תקבל המדינה את עצתם של הכסילים, הערבי הראשון יוצא־להורג — ולאירגונים הפלסטיניים הקיצוניים יהיה, סוף־סוף, קדוש אמיתי, קורבן התליין הציוני. המונים יתגייסו למחתרות הקיצוניות ביותר, וייצאו להרוג ציונים.

זה יתן הרבה הנאה רוחנית (ואולי גם גופנית) לאנשים מסוגם של מאיר כהן־אבידוב, הרצל רוזנבלום ומאיר כהנא. אך אוי לה לי ח י ד ה היא לגרום לכך שכוחות־הביטחון יפתחו עליהן באש. בקצת מזל ייהרג אחד המפגינים, נאמר בחוברת, וזה יהיה טוב מאוד. ההרוג יהיה לקדוש, הריגתו תסעיר את ההמונים, רבים יצטרפו למחתרת והמאבק נגד השילטון יקבל תנופה חדשה.

זוהי ההתשובה הניצחת לכל הדבילים, המציעים בארץ להטיל עונש־מוות על „מחבלים".

לפני שבועיים, אחרי הרצח הנתעב לרגלי מינזר כרמיזאן, יצאו כל המשוגעים האלה מחוריהם כדי לנצל את הזעזוע הציבורי המוצדק. כמו במיסדר־חוללים במוסד סגור, הם התייצבו לפני כלי־התיקשורת ותבעו להוציא־להורג, לתלות, להעמיד מול כיתת־יורים וכו'.

ריבונו של עולם, האם לא ברור שזוהי בדיוק המטרה של מי שיוזמים מעשי־רצח כאלה? ברגע של חולשה תקבל המדינה את עצתם של הכסילים, הערבי הראשון יוצא־להורג — ולאירגונים הפלסטיניים הקיצוניים יהיה, סוף־סוף, קדוש אמיתי, קורבן התליין הציוני. המונים יתגייסו למחתרות הקיצוניות ביותר, וייצאו להרוג ציונים.

זה יתן הרבה הנאה רוחנית (ואולי גם גופנית) לאנשים מסוגם של מאיר כהן־אבידוב, הרצל רוזנבלום ומאיר כהנא. אך אוי למדינת־ישראל ביום ההוא, ואוי לחיילי ישראל שייהרגו בהיתקלויות עם תלמידיו הנלהבים של התלוי.

אורי אבנרי
יומן איש

שימעון שלומציון ויצחק חומיבבה

היה בעיתונים סיפור נחמד על כינוס־פיסגה של נמרים.

זה קרה במידבר־יהודה. הנמרה חומיבבה הגיעה למקום־המיפגש בלוויית גור שלה, אמרפל, שכבר הגיע לפירקו וצריך היה לנהל משק־בית עצמאי. במקום המתינה לה הנמרה שלומציון, וגם הגור שלה, הורדוס, היה לידה.

זה בלתי־רגיל, מפני שהנמרים אינם חיות חברתיות. לכל אחד מרחב־מחיה משלו, ואין הוא סובל בו מתחרים. עם לברד ישכון. גם את הגורים שלה מסלקת הנמרה מעל פניה, בהגיעם לבר־ מיצווה, בתום כמה חודשים.

המיפגש הזה (הוא אותר באמצעות המשדרים, שהושתלו בנמרים בילדותם) נערך לכבוד איילה, שנקטלה על־ידי הנמרה שלומציון. חומיבבה באה להשתתף בסעודה, ואחרי זמן־מה גורשה.

מדוע אני חוזר על כל הסיפור הזה? מפני שזוהי אלגוריה מושלמת של ממשלת־האחדות הלאומית. הטבע מחקה את האדם.

C'EST LA VIE

אני מורה שאת המילים הבאות אני כותב בגלל הכותרת. שמעתי אותה מפי יצחק ליבני, ופשוט איני יכול להתאפק.

טוב, אז מה כותבים כדי להצריך כותרת כזאת?

רק זאת:

לפני 25 שנים שוחחתי עם סגן־שר צעיר (יחסית) במישרד־החוץ האוסטרי. ידעתי עליו רק שהוא יהודי, ושמו ברונו קרייסקי.

שוחחנו על אוסטריה ועל מקומה באירופה ובעולם. אז אמר לי כמה מילים, שנחרתו בזיכרוני: „אנחנו, האוסטרים, השלמנו עם זה שאנחנו מדינה קטנה. זה הקל מאוד על חיינו. אנחנו מדינה קטנה, ולכן איננו צריכים לייצר מטוסים ומכוניות ואנחנו יכולים לקנות אותם בזול בחו"ל. אתם, הישראלים, במצב קשה הרבה יותר. אתם אימפריה גדולה, ולכן יש לכם בעיות של יוקרה. אתם צריכים לייצר מטוסים ולכובזו הון־עתק, כי כך עושות אימפריות..."

זה היה לפני מילחמת ששת־הימים. עברו שנים, והנה אנחנו מייצרים מטוסים. כפיר, לביא. יכולנו לקנות בעולם מטוסים טובים יותר במחיר זול יותר. כל הנימוקים שרגילים להביא — שזה מקדם את התעשיה ושנמכור מטוסים בחו"ל, ושזה מפתח את הטכנולוגיה — הם בולשיט, אם תסלחו לי על הביטוי.

אנחנו מוציאים הון־עתק שאין לנו — ושאנחנו גוזלים אותו מפיות תינוקות וזקנים — מפני שאנחנו אימפריה וזקוקים ליוקרה. למען היוקרה מתמוטט המשק שלנו.

זהו זה. Cest la vie.

הבה נרגילה

כשאני מזדמן לירושלים ויש לי שעה פנויה, אני נוהג לתפוס לי שרפרף בבית־קפה קטן במזרח העיר ולהזמין נרגילה.

בדרך כלל איני מעשן גדול. איני מעשן סיגריות כלל. לא הייתי זקוק לאימת הסרטן כדי להימנע מכך — הסיגריות פשוט לא משכו אותי מעולם. אך אני מעשן מיקטרת וגם סיגארים, בייחוד בישיבות מעצבנות.

הנרגילה היא משהו אחר. הנרגילה אינה רק עישון. היא פילוסופיה, השקפת־עולם, דרך חיים.

כשאתה מוצץ את המציצה הראשונה, אתה מסובב איזה כפתור נסתר בנשמה שלך, ועובר מן הקצב המערבי, או מן הקצב החציי־מערבי המקובל בישראל, אל קצב יותר־מזרחי. לפניך שעה של התרכזות במחשבות עמוקות, שאינן מובילות לשום מקום. שעה של תהייה ובהייה. שעה שבה אתה עסוק מאוד (הנרגילה מחייבת תשומת־לב מתמדת) ואינך עסוק כלל. בקיצור, שעה תרבותית, אינטלקטואלית, שהיתה מתאימה לאופי האדם, לפני שרבקה בו מחלת הציוויליזציה המודרנית.

בגלל סיבה זו קשה למצוא נרגילה בישראל, גם בקרב הערבים. רק זקנים מעטים עוד דבקים בה. הצעירים בורחים ממנה אל הסיגריה העצבנית, סמל המודרניות.

וזה חבל. נדמה לי שהנרגילה היא צורת־העישון היחידה המחוסנת מפני הסרטן, מכיוון שהעשן עובר במים. המטהר אותו מכל המזיקים. מבחינה זו, הנרגילה היא שיא המודרניות, אף שהומצאה מאות בשנים לפני שמישהו קישר את העישון עם הסרטן, מחלות־הלב ומי יודע מה עוד.

הנרגילה היא גם אידיאלית לצפיה בטלוויזיה. היא בוודאי בריאה יותר מ„פיצוחים".

תמהני מי המציא את ההמצאה הגאונית הזאת. המילה „נרגילה" היא פרסית, ומקורה ב„נרגיל", אגוז־הקוקוס, ששימש כנראה תחילה כבית־הקיבול למי־המיקטרת.

גם בהודו קוראים למקטרת־המים נרגילה. הערבים הפלסטינים פישטו את המילה וקוראים למיקטרת זו „ארגילה". האנגלים קוראים לה „הוקה", שיבוש של המילה הערבית „חוקקה", שפירושה תיבה. במצרים קוראים לה „שישה", איני יודע מדוע.

הייתי יכול להמשיך ולהרהר בנושא זה, אבל הטומבאק בנרגילה שלי נגמר.

ריק, ריק — הידד!

כאשר קראתי את המודעה של משולם ריקלים, ידעתי שרונלד רגן ינצח.

כי ריקלים — „ריק" בפי כל הידידים, המקווים להשיג ממנו משהו — הוא מהמר. והוא מהמר תמיד בצד הנכון. אחרת לא היה הופך מיליונר בבורסה האמריקאית.

ובאשר ריק מהמר, הוא מהמר עד הסוף.

ראיתי הרבה מודעות־בחירות אמריקאיות. אך מעולם לא ראיתי אחת שהיתה כל־כך גסה, פרימיטיבית וזדונית כמו זו.

„כיהודי, כאמריקאי, כפטריוט — איך להצביע השנה?" שאל באותיות־ענק, במודעה שהשתרעה כמעט על עמוד שלם בניו־יורק טיימס. והתשובה: הוא לא יצביע בעד מיפלגה אנטי־שמית, כמו המיפלגה הדמוקרטית.

ריקלים

מדוע? מפני שג'סי ג'קסון הכושי „חיבק את עראפת, קאסטרו, אסד והסאנדיניסטים", ש„כולם אנטי־שמים, אנטי־ישראלים ואנטי־אמריקאים קיצוניים."

וגם מפני שרגן אמר לאו"ם להפסיק את הנאומים האנטי־שמיים, בעוד שהדמוקרטים לא עשו דבר כדי לשים להם קץ!

וגם מפני שממשלת־רגן חתמה על ההסכם האסטראטגי הראשון עם ישראל.

וגם מפני שהרוסים רוצים לסלק את רגן — והרי הרוסים, יחד עם קד'אפי, רוצים לקבור אותנו.

על כן, כאשר אנחנו היהודים עורכים את חשבון־הנפש, אנחנו צריכים לבחור ברגן.

וכדי לסלק כל ספק, הודיע ריקלים שהוא ישלם בעד כל המודעה היקרה הזאת מכיסו הפרטי, ומבקש שלא לשלוח תרומות למימונה.

עד כאן הכל בסדר. ריקלים הוא פטריוט אמיתי, גם אמריקאי וגם ישראלי. הוא חבר הכי־טוב של אריאל שרון, וגם עזר לו בשעתו להקים את החווה שלו. הוא יודע על מי להמר.

ורק פרט אחד קטן־קטן מפריע לי. ריק הוא בן־גילי. כאשר פרצה מילחמת־העצמאות הוא היה ישראלי צעיר, בריא וחסון, והוא בילה את כל המילחמה, וגם את כל המילחמות הבאות, בארצות־הברית. הוא לא היה פנוי לשרות קרבי.

איך זה קורה שכל המשתמטים — מריקלים ועד כהנא — הם הפטריוטים הגדולים ביותר? על כך אמרו חז"לינו: במקום שפטריוטים כאלה עומדים, צריקים גמורים אינם יכולים לעמוד. בגלל סיבות מובנות.

אנשים

היכן מסתפרים השר לוי ועוזרו, מה ישלח אריאל ויינשטיין לשר התיקשורת ומה זה אי־טי?

■ מאז שנכנס **שימעון פרס** לתפקידו, הוא עובד בקצב מזורז. יום עבודתו מתחיל בשעה 5 וחצי לפנות בוקר ומסתיים רישמית בחצות. אך ברדך־כלל הדיונים והפגישות נמשכים גם אחרי שעה זו. בגלל לחץ העבודה הגדול, לא מצליח פרס לשוב בכל יום לביתו, והוא נאלץ ללון לבדו במלון המלך דויד בירושלים. בעבר הקפיד פרס לישון ערב־ערב בביתו, גם אם היה בסיור בקצה הארץ.

■ השבוע, ביום הרביעי הקדים פרס לחזור הביתה. מייד אחרי שנודעו תוצאות הבחירות למישרת מזכ"ל מיפלגת־העבודה, הוא בא לביתו שבנווה־אביבים, אך אשתו **סוניה** לא זכתה להיות איתו לבדה לכמה שעות. פרס הזמין לביתו אנשים שונים, לפגישות עבודה דחופות.

■ מייד אחרי שנודעו תוצאות הבחירות יצאו **עוזי ברעם**, המנצח, וחבריו לבניין־המיפלגה ברחוב הירקון 110, כדי להרים כוסית לחיים. הם נפגשו באולם־הישיבות בקומה השלישית כשבקומה מתחת להם ישבו אנשי מטהו של **מיכה חריש** וניתחו את משמעות ההפסד.

■ ברעם ביקש יומיים מנוחה, אך **חיים ברלב**, המזכ"ל היוצא, ביקש שהחילופין יהיו מהירים, למרות שהוא כרע מעייפות. הופיע ברעם כבר למחרת, ביום החמישי, בשעה 8 בבוקר, כדי לקבל את התפקיד.

■ היום שבו הפסיד חריש, היה יום שחור לדוברו, **שמואל אלגרבלי**. הוא הוכא לבניין המיפלגה ערב הבחירות כדובר מטה־הבחירות, לצד ראש המטה, **מרדכי** („מוטה") **גור**. אלגרבלי, סטודנט באוניברסיטת בר־אילן, נבחר לתפקיד מפני שהוא חובש כיפה ובגלל מוצאו המיזרחי. בתוך זמן קצר הוא התחבב על עובדי הבית וגילה התמצאות בתפקיד החדש. אחרי שגור נתמנה לשר, הוא לא לקח עימו את אלגרבלי למישרד־הבריאות. אלגרבלי ניהל רומן קצר עם **משה שחל** שר־האנרגיה, אך גם ממנו לא באה הישועה. כשחחל המאבק על המזכ"לות, הוא התנדב לעבוד למען חריש ללא שכר. כשבאה אליו פניה מירושלים לעבור עם ברעם, הוא רחה אותה, ועתה הוא נותר קירח מכאן ומכאן.

■ דובר לישכת מיפלגת העבודה **עומרי מריאן** שוהה עתה בכנסת וממלא את תפקיד דובר ומרכז הסיעה, במקומו של הד"ר **ישראל** („רוליק") **פלג**, שמונה כמנהל לישכת העיתונות הממשלתית. מריאן הובא לתפקיד על־ידי ראש הסיעה בכנסת **רפי אדרי**, אך התפקיד איננו עדיין בכיסו. עוזרתו של פלג, **בהירה ברדוגו** החביבה, העוברת בכנסת שמונה שנים, נמצאת עתה בסיור בארצות־הברית, בהזמנת מישרד־החוץ האמריקאי. היא זכורה היטב לאדרי בזכות השתתפותה הפעילה בסיור במארוקו ערב הבחירות לכנסת, והופעתה המכובדת שם. בינתיים צץ מועמד שלישי, **יוסי שפרלינג**, יו"ר התאחדות הסטודנטים הארצית, שגם הוא מעוניין בתפקיד. ההחלטה תיפול בסיעת העבודה בכנסת, אך מריאן אינו מודאג. הוא איש קולנוע לשעבר, בעל מישרד־הפקות עצמאי, והוא מסביר לחבריו שהוא לא רץ אחרי תפקידים ותמיד יש לו לאן לחזור. חבריה של ברדוגו בכנסת כבר הפעילו שדולה כדי לסייע בבחירתה.

■ קרב דומה מתנהל על דוברות המיפלגה. ברעם מתחבט בין שני מועמדים: עוזרו הירושלמי **מוטי ליטמן** ואיש־הטלוויזיה לשעבר **אבי גוטי**. למועמד השלישי, **אימיק לוי**, שתמך בחריש, יש בעיה.

■ רק נכנס פלג ללישכת העיתונות הממשלתית וכבר הוא קיבל מפרס מתנה. ראש הממשלה שלח לו צילום שלו שעליו כתב: „לישראל פלג, שתבונתו כפילגי מים טובים."

■ קודמו של פלג בלישכת העיתונות, **מרדכי** („מרטון") **דוליצקי**, שהיה קשור באר־צות־הברית במאיר כהנא, לקח עימו בין שאר חפציו הפרטיים סיפרי־קודש, שהיו בחדרו. ממש באותו הרגע הביא **ארנון יקותיאלי**, היועץ הפרלמנטרי של **יוסי שריד**, שי לפלג: עשרה כרכים משומשים של כיתבי **ברל כצנלסון**.

■ ערב בחירת מזכ"ל העבודה הכין צלם מעריב **שמואל** („שמואליק") **רחמני** כמה תצלומים, שכללו את כל האפשרויות: הוא צילם את ברלב, עם ברעם ועם חריש, את שני המתמודדים ביחד וגם כל־אחד בנפרד עם פרס. כך הוא יכול היה לחזור למערכת, לחכות לתוצאות, ואז לשלוף את התצלום המתאים. מעריב השאיר באולם אוהל־שם. שם נערכו הבחירות, צלם נוסף, רק למיקרה של התפתחויות בלתי־צפויות.

■ **לאבנר סרוסי**, עוזרו של שר־הבינוי־והשיכון **דויד לוי**, יש תיסרוקת הדומה לזו של השר שלו. אך השניים מסתפרים אצל ספרים שונים. לוי אצל אחיו **ארמנד**, שהוא בעל מיספרה, ואילו סרוסי אצל אחיו **מסעוד**, עובד התעשיה האווירית, המספר בשעות־הפנאי את בני־מישפחתו.

■ קצינים בכירים של חיל־השיריון התארחו בקבלת־פנים מסורתית שעורכת להם עיריית תל־אביב לרגל יום החיל. את לובשי המדים בירך **יגאל גרי־סל**, ממלא מקומו של ראש־העיריה, ותת־אלוף **עמוס בן**, קצין שיריון ראשי, ענה לו נחרצות: „למדינת ישראל אין עתיד בלי תל־אביב ואין תקומה בלי חיל־השיריון."

■ יושב־ראש ועדת־החוץ והביטחון של הכנסת **אבא אבן** זכה להצלחה ספרותית חסרת־תקדים בארצות־הברית. סיפרו מורשת־הציוויליזציה והיהודים מדורג במקום הרביעי ברשימת רבי־המכר של ניו־יורק טיימס. שום סופר ישראלי לא הגיע להישג כזה מעולם.

■ הופעותיו הטלוויזיוניות של אבן בארצות־הברית כמנחה התוכנית על־שם סיפרו, הפכה אותו לפופולארי גם בארץ. השבוע הוא ישב בלובי של מלון המלך דויד בירושלים עם המראיין **איתן דנציג**. הם לא יכלו לנהל שיחה, משום שהופרעו כל הזמן על־ידי תיירים שפנו לאבן. הם ביקשו ללחוץ את ידו ואף להצטלם איתו. אחת התיירות סיפרה, שהיא שבה לניו־יורק לקראת יום השני, כדי שלא להחמיץ את הפרק השישי של הסידרה.

■ ח"כ העבודה **שבח וייס** אינו מבין את עמיתו ח"כ כ"ך. „אינני יורד לסוף אי־דעתו של **מאיר בהנא**," אמר השבוע בכנסת.

■ **מיכל רפאלי**, דוברת סיעת ר"צ, שבה מחו"ל לפתיחת מושב החורף של הכנסת מנסי־עת־מתנה שהעניקה לה ח"כ **שולמית אלוני**. ערב הבחירות הביעה רפאלי את דעתה שר"ץ לא תקבל יותר ממנדט

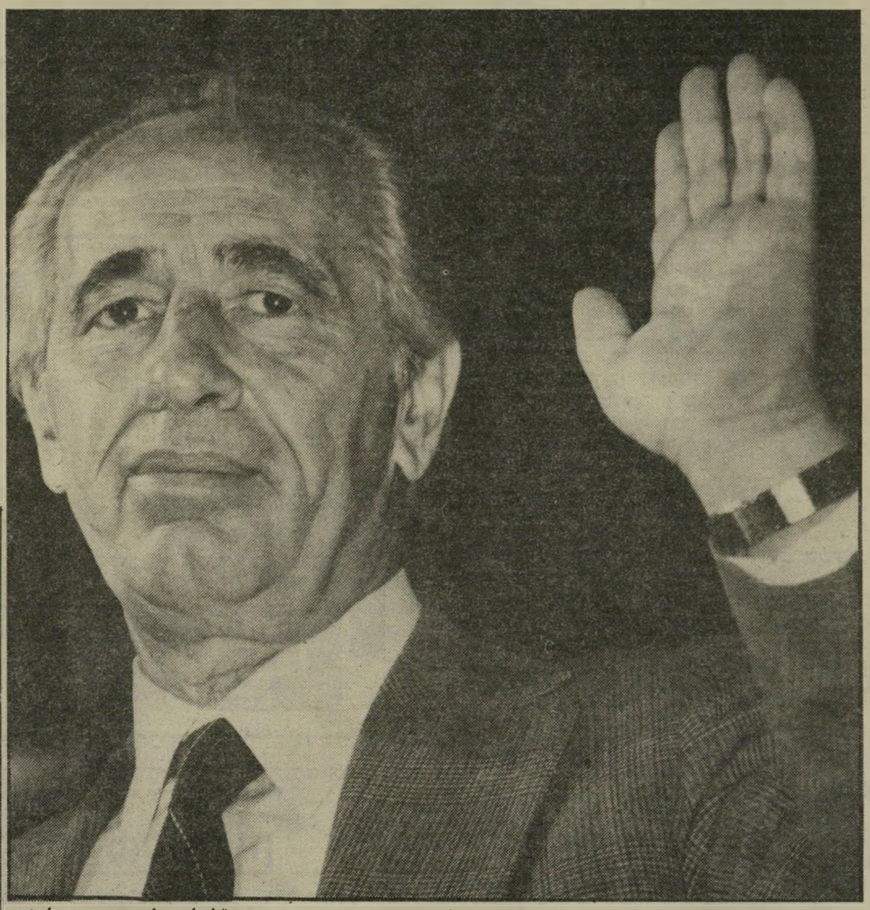

שימעון פרס בא לישיבת מרכז־מיפלגת העבודה. שבחרה במזכ"ל למיפלגה כשהוא לבוש בחליפה כחולה חורפית ועונב עניבה. בתחילת הכינוס הוא נאם במשך שעה על ענייני־השעה (למעלה). אחר־כך עזב את אולם אוהל שם. שם התנהלו הבחירות, ושב אחרי זמן מה להצבעה והמתין עד שנודעו התוצאות – הפעם ללא חליפה וללא עניבה. הוא ישב על קידמת הבימה (משמאל) ועישן.

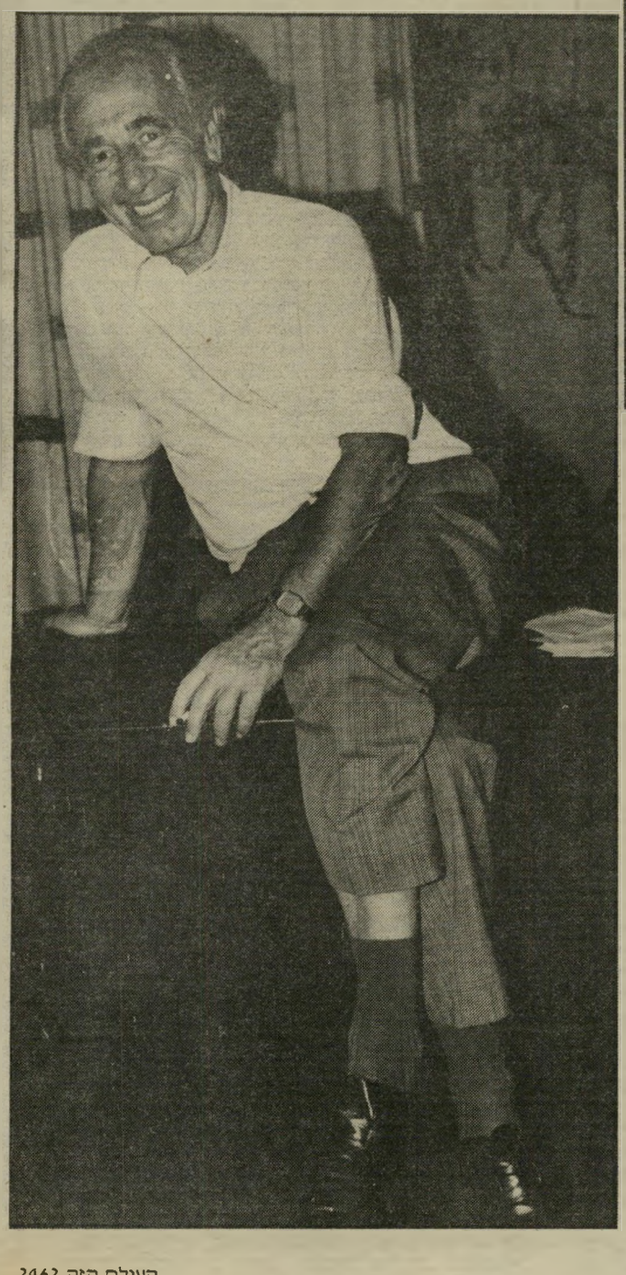

אחד. אלוני הבטיחה לה נסיעה לחו"ל, אם התנועה תקבל שני מנדטים. אחרי שר"ץ זכתה ב־שלושה, יצאו השתיים לארי־צות־הברית למסע עבודה ומנוחה גם יחד, שנמשך אצל רפאלי חודש וחצי.

■ ועדת־הכספים קיימה דיון על העלאת תעריפי־הדואר. ח"כ חירות **חיים קופמן**, העיר לשר־התיקשורת **אמנון רז־בינשטיין**, שלעיתים עובר חר־דש ימים עד שמיכתב מגיע ליעדו. הציע ח"כ הליברלים **אריאל ויינשטיין**: „אם כך, בעיקר לאירועים לא חשובים מבחינה תיקשורתית.

■ שני שופטים מחוזיים, **עלי נתן** מירושלים ו**דויד וולך** מתל־אביב, השתתפו בכי־נוס של אירגון השופטים הבינלאומי שנערך באחרונה בליכטנשטיין, לראשונה אחרי שנים רבות של חרם מצד מישפטנים ישראליים. בואם של הישראלים זכה לכיסוי תיק־שורתי הולם, ובציתון יומי בוואדוז, בירת הנסיכות הננסית, הופיע תצלום של המשתתפים. ובו בלטו שני השופטים על רקע דגל ישראל.

כים את מישכן הכנסת למגדל־שן מנותק מהעם. כתגובה הוא קיבל מסבידור מיכתב שבו העיר לו היו"ר שהוא הימרה את פיו כשהופיע ללא מיקטורן, ואף הזהיר את שליטא מפני הצ־טננות, מפני שהורה על הגברת מיזוג־האוויר.

■ הפירסומאי **יורם ברנע** קיבל מאשתו **עתליה** מתנה יוצאת־דופן ליום הולדתו ה־47. זוהי כרוזה בנוסח עשרת הדי־בּ־רות, הכוללת את עשרת הצע־דים הבטוחים להתקף־לב ולגירושין. כתוב שם: „העבודה קודמת לכל — כל ענייניך

אריה איבצן עובר את הגדר בין הקהל ליציע המכובדים כדי להעניק פרסים לזוכים באחד המישטרה, הוזמן על־ידי מנחה התוכנית, שר המישטרה חיים בר־לב. שהוא פרש וחובב סוסים מושבע.

נשלח לך בדואר את האישור על העלאת־התעריפים."

■ השר ללא־תיק **יוסף בורג** נשאל על־ידי חברים רחים כיצד הוא מתייחס לנכ־בדים החילוניים שקיפצו בחברון בחג שימחת־תורה וסיפרי קודש בידיהם. את בורג הרגיז במיוחד שר התעשיה והמיסחר **אריאל שרון**, ושאליו הוא כיוון את תשובתו. „הרבה יותר קל לרקוד עם התורה ערב אחד," אמר בורג, „מאשר לשאת אותה כל השנה."

■ עיתונאי ידיעות אחרו־נות **יחזקאל המאירי**, מוותי־קי הכתבים הצפוניים, מסתובב אבל וחפוי־ראש. אלמונים פרצו לדירתו בצפת וגנבו ממנה רכוש יקר, בשווי של מיליוני שקלים. המאירי כבר פנה לחברים מה־ברנז'ה והודיע שישלם סכום של חמיש מאות אלף שקלים למי שיביא לגילוי הפורץ או הפור־צים.

■ רובר מישטרת־חיפה הטרי **מיכאל רבינוביץ** טרם הס־פיק לחמם את כיסאו וכבר הוא מסוכסך עם הכתבים בעיר־האדומה. הללו טוענים נגדו שהוא מריץ אותם יותר מדי,

■ אשתו של המלחין נעדרה בשבוע שעבר מהקונצרט החגיגי שבו בוצעה יצירה של בעלה, על־ידי התיזמורת הפילהרמונית, ואילו הבעל נערך מביצוע בכורה של יצירת אשתו על־ידי נגני הפילהרמונית. אבל לשניהם היתה סיבה טובה: שתי היצירות בוצעו ביום החמישי שעבר באותו הזמן. היו אלה יצירתו של **נועם שריף**, מטמורפוזות על גלילארד ושל אשתו היפה **אלה לזר**, אחותה של מבקרת־התי־אטרון, **שוש אביגל**, שהש־תתפה כזמרת־אלט ביצירה פרי־עטה, יצירה לפואמה לקול קלרינט צלו פסנתר וכלי־הקשה.

■ ח"כ הליברלים **בני שליטא** מריצה מאוד מחילופי־הגברי על כס יושב־ראש הכנסת. מאז שהיו"ר החדש **שלמה הילל** התיר לח"כים ולמבקרים לבוא למישכן בלבושם הרגיל, מלא שליטא התפעלות ממנו. הוא נזכר בהתכתבויות אין־סופיות שהיו לו עם היו"ר הקודם **מנחם סבידור** בעניין המיקטרונים והסנדלים. שליטא טען אז. שמיקטורן. עניבה ונעליים הופ־האישיים בכלל לא חשובים. אל תיעדר מהמישרד יותר מדי — ימי השישי אחרי־הצהריים, השבתות והחגים הם זמנים מצויינים לעבודה. אל תתנתק מהעבודה — קח איתך חומר הביתה ותעבור עליו בערב. אל תסרב לכל משימה, קח עליך הכל — עבודה נוספת, הרצאה, פגישה, ארוחה, הכל! כשאתה מגיע הביתה, הקפד לזכור את הצרות שהיו לך במשך היום בעבודה. אל תבזבז זמן להפס־קת־קפה או לארוחת־צהריים; נצל כל דקה לפגישה ולעבודה.

אל תבזבז זמן על תחביבים — דיג, קריאה, ספורט ומישחקים — אין בהם כל תועלת, חבל על כל רגע. אל תיקח חופשה ואל תצא להשתלמויות. אין שום סיבה שתחלק סמכויות, מוטב שתעשה הכל לבד. יש הרבה שעות ביממה. אם עבורתך כרוכה בנסיעות, כראי שתיסע בלילה — נצל את כל היום לעבודה, את הפגישות תוכל לקיים מוקדם בבוקר." לא במיקרה הביאה עתליה לבעלה כרוזה כזו. לפני ארבע שנים עבר ברנע בהצלחה ניתוח־לב פתוח.

רוזי בן־עמי

שולחת לשון לעבר המצלמה. רוזי, אחותה הצעירה של הדוגמנית תמי בן־עמי, עוסקת אף היא באופנה, אך בצד המיסחרי של האופנה. בעיקר במכירה. היא באה בחברת חבר למסיבה שנערכה בתחילת השבוע ביפו. רוזי מתנשאת לגובה הדומה לזה של אחותה ושיערה דומה לזה של תמי.

אך הוא ממשיך לעבוד יותר ממה שהרופאים מתירים לו.

■ הזמר **איציק כבר** (מת־חרז עם גבר) ישב באולפן עם המוסיקאי **אריק רודיך**, ומני־סיון מוסיקאלי אחד לשני נולדה מנגינה. השניים חיפשו מילים, וכבר לקח את רודיך עימו לאחותו **שוש שמיר**. היא האזינה למנגינה בקשב רב. למרות שהיתה זו שעת אחרי־חצות, ושלפה מהמגירה מילים שחיברה לשיר, כמו בהילוך איטי. מצויידים במילים למנ־גינה שבו רודיך וכבר לאולפן, הקליטו את השיר והוא הוכנס לתקליטו החדש של כבר.

■ רודיך, הנשוי לזמרת **לאה לופטין**, תפס את מקומו של **בצלאל אלוני** בחייה של עופ־רה חזה — הוא המלחין והמנהל המוסיקאלי של הזמרת הפופו־לארית.

פסוקי השבוע

● **השר לתפקידים מיו־חדים עזר ויצמן**: „לאנשי המערך יש דחיה פסיכולוגית מהשלום, כי הם לא עסקו בו."

● **שר־האוצר יצחק מודעי**, על תוכניתו הכלכלית: „אני לא מעז להוציא אותה מהמגירה בלי שומרי־ראש."

● **מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר**, על מי שמעכ־בים את עיסקת החבילה: „אחד חורק שיניים. שני שם רגליים. שלישי מרים ידיים."

● **מנהיג הפועלים מאשדוד יהושע פריץ**: „זאת חבילה חשודה. צריך להביא חבלן מישטרתי שיפרק אותה."

● **שר־הבינוי־והשיכון דויד לוי**: „איך אני יכול לטר־פד תוכנית כלכלית שאינה קיימת?"

● **הרב מנחם הבהן**: „הפשרה המסתמנת — הרבה אריזה ומעט חבילה."

● **ח"כ התחיה רפאל („רפול") איתן**, לעיתונאי שביקש ממנו הבהרה: „על השאלה הזאת הייתי מכניס אותך לבית־הסוהר."

● **השר יוסף בורג**: „רק רופא יקבע את מועד פרישתי."

● **ח"כ אגודת ישראל אברהם שפירא**: „אני כבר הבטחתי פרס גדול למי שיצליח להכניס אותי לפולקסוואגן חיפושית. אבל אף אחד עוד לא בא לנסות."

● **הפרופסור אסא כשר, על גאולה כהן**: „ח"כית שמיי־ללת כמו חתולה על גג פח לוהט."

● **מנהל הסינמטק התל־אביבי אלן גרבוז**, על חב־ריו: „כשיש הפגנה במוצאי־שבת בכיכר מלכי־ישראל אנו נפגעים."

● **מנהיג הליברלים לשעבר אלימלך רימלט**, על חבריו: „אני לא אוהב להש־מין. אבל עליהם הייתי מחבר ספר־קונות."

● **יהושע סובול ויעקב לזר בחותם**: „אי־טי – אירגון טירור יהודי."

מאחורי המירקע

פינת המנהל

ושוב התפתחויות חדשות בפרשת מנהל־הטלוויזיה: **דן שילון**, מסתבר, לא הסיר את מועמדותו למישרה הרמה.

שילון שהה בשבועות האחרונים בארצות־הברית, לצורך עסקי התיקשורת הפרטיים שלו. אז הזדרזו מתחריו, או אנשיהם, להודיע בקול רם כאילו שילון אינו מועמד לתפקיד. אך לא כך הדברים. יתרה מזו: מניותיו של שילון, כך נראה בימים האחרונים, עלו.

אנשי הוועד־המנהל **שאול עמור** (חרות) וקריאל (״רוש״) גרדוש (ימינה מחרות) יצביעו נגד **חיים יבין**, כשמועמדותו תוצג. השניים טוענים כי יבין הוא מאנשי ״המאפיה השמאלנית״.

גם אנשי המערך בוועד־המנהל יצביעו, כנראה, נגד יבין, בעיקר בגלל העובדה ששימעון פרס בעצמו מתנגד למינויו של יבין כמנהל הטלוויזיה.

לוועדי־העובדים בטלוויזיה יש בעיה. למרות שלהם אין זכות־הצבעה במיכרז על מישרת המנהל, אין ספק שבעלי זכות־ההצבעה יצטרכו להתחשב בדעתם. **רפיק חלבי**, יו״ר ועד עובדי־עיתונות־והפקה בטלוויזיה, הוא חבר טוב של חיים יבין ודן שילון, חב הרבה לשילון. היה זה שילון שעמד מאחורי חלבי בתקופה הקשה ביותר שלו, כשהיה כתב־טלוויזיה בשטחים הכבושים, וספג כמעט מדי יום התקפות פרועות מן הפר־ליטיקאים על כתבותיו. שילון, שהיה או מנהל מחלקת־החדשות, עמד מאחורי חלבי ו״נתן לו גב״.

בוועד־המנהל מסתמנת החלטה שלפיה ישול־בו שני המיכרזים — הפנימי והחיצוני — כך יוכלו כל המועמדים להירשם ברשימה אחת ולהתמודד זה כנגד זה.

ברור שהטלוויזיה, במצבה העכשווי, זקוקה למנהל חזק, בעל כושר־החלטה, כדי שיעמיד את הגוף על הרגליים. אך לא ברור אם **אורי סורת**, מנכ״ל הרשות, ירצה באיש חזק מתחתיו, ולכן יתכן שייווצר מצב שבו יישאר **טוביה סער** בתפקיד.

החליטו שלא להחליט

בישיבה שקיימו השבוע אנשי רשות־השידור עם **סליאה אלבק**, מפרקליטות המדינה, על האפשרות להגיש עיירור על פסק־הדין בעניין הלנה עם־רם ו**שרי רז**, הוחלט לשמור את אופ־ציית העיירור אחרי שייגמרו ההליכים בבית־המישפט המחוזי, כלומר: אחרי שיוחלט על גובה הפיצויים.

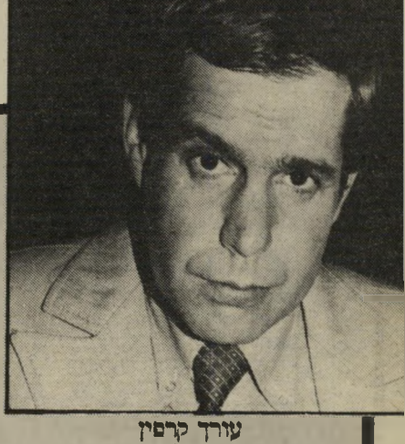

עורך קרפין
התנצלות

מבט לחדשות ניצל השבוע בנס.

ביום הרביעי בערב, שלוש דקות לפני השעה 9, זמן שידור מבט, נכנס **מיכאל קרפין**, עורך מבט, לחדר־הבקרה של אולפן בי, וגילה שנתב התמונה, שישב ליד השולחן, הוא **שמואל כהן**. קרפין החליט שכהן אינו די טוב כדי להעביר את שידור מבט בגלל תקלות שונות שהיו בתחילת השבוע בשידור המהודרה, ואמר שאם לא יוחלף כהן, לא ישודר מבט.

מייד התחיל ויכוח סוער בין קרפין ו**יאיר שטרן**, מנהל־המחלקה, בנוכחותם של **חיים יבין**, שהגיש באותו ערב את המה־דורה, ו**יעקב אחימאיר**, שאמור היה ההחלטה תינתן בחודש פברואר. עד אז גם לא יינקטו צעדים נגד שרי רז.

בולם מתחלפים

דודי גילבוע, מנהל המחלקה הדוקומנטרית של הטלוויזיה, התפטר מתפקידו, אך לא נמצא לו מחליף. המישרה הוצעה ל**רפי גינת**, מפיק ועורך כולבוטק, אך הוא דחה את ההצעה על הסף.

צבי („צבה״) **גורן**, שחזר מגלי־צה״ל, מנסה לקבל את התפקיד ואף הקים לעצמו לובי. מנהלי־הטלוויזיה אינם ששים לתת לגורן את התפקיד, מכיוון שהגיעו שמועות פרועות מן התחנה הצבאית כי גורן רב עם העובדים, וכי אינו מסוגל לעבוד עם אנשים. מועמד אחר לתפקיד

מועמד שילון
בכל זאת?

הוא **אילון גויטין**, כיום ראש־מחלקת־הדראמה, או **נעמי קפלנסקי**, מפיקה בכירה, שהיתה אחת ממפיקות הסידרה עמוד האש. וגם **שימעון טסלר**, העובד עכשיו על תוכנית חדשות מאוחדת בסיגנון אישי.

שמועות עקשניות אחרות מספרות כי מנהלי הטלוויזיה מעוניינים להחליף גם את **צביקה שפירא**, מנהל חטיבת־התוכניות. שפירא לא הגשים את התיקוות שתלו בו, ומתלוננים כי אינו עושה כלום. השיא היה בפרשת **ספי ריבלין** ו**חנה לסלאו**, כששרה גינור, שהתפטרה, לא פנתה אליו כלל, והעניין הגיע עד **אורי סורת**. לשפירא הוצעה מישרה במישרד־החינוך, והוא כנראה יקבל אותה. אם יעזוב את תפקידו, לוטש **יאיר אלוני**, כיום יועץ מיוחד למנכ״ל, את עיניו אליו. בזמנו ניסה להתמודד במיכרז על תפקיד זה, אך נכשל.

מאחורי המיקרופון

מחפשים עבודה

פרשת **עדנה פאר** בגלי צה״ל עומדת לפני סיום. פאר הודיעה לפני כמה חודשים בחגיגיות דרמאתית על התפטרותה מן התחנה הצבאית, אך לא עשתה שום דבר בנדון, פרט לעובדה שהפסיקה להופיע בתחנה.

פאר גוייסה לצה״ל לפני שנתיים, כסגנית־מפקד גלי צה״ל וחתמה עם הצבא על חוזה של שלוש שנים. חייל שברצונו לעזוב את תפקידו חייב לעשות אחד משני הדברים: למלא טופס 55 כבקשה לעבור מן היחידה שבה הוא נמצא — או להגיש בקשה להתרת חוזה. פאר לא עשתה אף אחד משני הצעדים האלה, ולכן השאירו בגלי־צה״ל את חדרה של עדנה פאר לרשותה, עד שתחליט לאן היא הולכת, אם בכלל. החדר עמד שם, ובו המזכירה והטלפון, ופאר ישבה בבית וקיבלה משכורת מצה״ל. מאז שעזבה את התחנה, נשמו העובדים לרווחה והאווירה בתחנה הרבה יותר רגועה.

השבוע עשתה פאר כמה צעדים מכריעים: היא באה לתחנה והתחילה לארוז את חפציה ולקחתם מן החדר. היא נפגשה עם **אורי סורת**, מנכ״ל הרשות, ועם **גידעון לב־ארי**, מנהל הרדיו.

פאר נמצאת בחופשה ללא תשלום מרשות־השידור, ועומדת לחזור לשם. היא היתה רוצה לעבוד בטלוויזיה, אך נראה כי תחזור לרדיו, שם עבדה לפני שהתגייסה.

יתכן שפאר תהיה אחת המועמדות להחליף את **שרה סרנקל**, ראש המערכת בתל־אביב. אם זו אכן תוחלף בתום שישה חודשי־הנסיון, העומדים להיגמר בקרוב.

תחרות בלתי־הוגנת

רון בן־ישי, מפקד גלי צה״ל, מגבש תוכנית מהפכנית, הגורמת לסערה בתחנה.

הוא עומד להציע כי יומני־החדשות של התחנה, המשודרים כיום בדיוק באותן השעות שבהן משודרים יומני החדשות של קול ישראל, ינדדו בחצי שעה. כלומר, תחת יומן־הבוקר המשודר מ־8 עד 9, ישודר היומן בין 8.30 ו־9.30, וכך לגבי יומן־הצהריים, שיתחיל ב־13.30, ויומן הערב, שיתחיל ב־19.30.

בן־ישי, המתגורר בירושלים, בא בכל יום למישרדו בתל־אביב. הוא יוצא מן הבית בשעות הבוקר המוקדמות, ושומע בדרך חצי שעת־שידור של יומן החדשות של קול ישראל. המתחיל בשבע, ואחר־כך עובר לגלי צה״ל ושומע את **אלכס אנסקי**. אם יעתיק את שידור יומן גלי צה״ל לשעה 8.30 בבוקר, יוכל אנסקי להתחיל את תוכנית־הבוקר שלו בשעה 7.30, דבר שימשוך אליו מאזינים נוספים, השומעים בכל בוקר את שידור היומן של קול ישראל, ולא יצטרך להתחרות בהם.

בתוככי הרשות

איפה הוועד־המנהל?

יו״ר הוועד־המנהל, **מיכה ינון**, מתקשה בשבועות האחרונים לכנס את כל חבריו (שישה במיספר) לישיבות.

ישיבות הוועד היו קבועות ליום הרביעי בשבוע, בשעות הצהריים. לפני כמה שבועות הודיע **נתן ברון** (ליכוד) כי יום הרביעי אינו נוח לו, מכיוון שהוא מנהל בית־ספר לעיתונות, והלימודים בו מתקיימים ביום השני והרביעי. לכן הוחלט על דעתו כי ישיבות הוועד יתקיימו ביום הראשון בשבוע.

אך גם כאן התעוררה בעיה. אחרי ישיבות אחדות ביום הראשון הודיע **אורי סורת** כי לא יבוא עוד לישיבות הוועד ביום הראשון, מכיוון שביום הזה הוא עסוק במאורעות סוף־השבוע ברשות, עסוק בישיבה עם פורום־החדשות ועם מנהלי הרדיו והטלוויזיה. גם הד״ר **ישראל** („רו־ליק״) **סלג** הודיע כי אינו יכול להגיע בימי ראשון.

הפשרה שהושגה: לא תהיה השבוע ישיבת הוועד־המנהל.

הוועד המטייל

הישיבה האחרונה של הוועד־המנהל התקיימה במיגדל־העמק. **שאול עמור**, ראש מועצת מיגדל־העמק, שהוא גם חבר הוועד־המנהל, אירח את חבריו, וערך להם סיור בכל המיפעלים בע־יירה. היחידי שלא יכול היה להתאפק ושערך במקום קניות היה **ארמנד סחייק**, מנהל ה־רדיו בערבית, שקנה לעצמו מעיל עור ב־350 דולר במיפעל בגד־עור.

כרמלה באשת־חברה
מתיחה של חברים לעבודה

״**אני מוכן לדבר** רק עם הבחורה היפה שהיתה כאן אתמול מקול ישראל. אני לא מוכן לדבר עם אף אחד אחר, וזה יכול מצידי להיות גם המנהל של הרדיו.״ מישל סרוסי, מנהיג פועלי אשדוד, היה נחוש בהחלטתו. מה שיש לו להגיד לאמצעי־התיקשורת הוא ״יעביר באמצעות ״הבחורה היפה״ שהצליחה לרכוש את אמונו. שהעבירה לדעתו את דבריו ״כמו גבר״.

״הבחורה״ לא היתה אלא כרמלה מנשה, הכתבת הכישרונית והבולטת של מחלקת החדשות בקול־ישראל. שהצליחה במשך שנה לעשות מה שלא הצליחה כמעט אף אשה לפניה — להוכיח למנהלי־הרדיו, למנהלי מחלקת־החדשות, לעמיתיה הכתבים ולקהל המאזינים, כי גם אשה צעירה יכולה להיות כתבת־שטח של הרדיו, ושאין צורך בהכרח להיות גבר כדי למלא תפקיד הדורש מהעוסק בו להקדיש את עצמו 24 שעות ביממה.

השבוע קטפה מנשה בעלת המראה האקזוטי, את פירות עבודתה המאומצת והקשה, את פירות השעות הארוכות שבהן בילתה צמודה לטלפון ולאיתורית, את הלילות הארוכים שבהם בילתה באולפן והימים הארוכים שבהם בילתה בשטח. היא מונתה כתבת לענייני־מישטרה, במקומו של מייק הולר הוותיק והפופולארי.

תפקיד זה, שהוא קשה במיוחד ודורש עירנות מתמדת בכל שעות היממה, מילא הולר במשך 15 השנים האחרונות. אם הממונים על כרמלה מנשה מצאו כי מכל הכתבים הנמצאים כיום במחלקת־החדשות היא־היא המתאימה למלא תפקיד חשוב ומרכזי זה, הרי שאין מחמאה גדולה מזו לצעירה, שהחלה את דרכה העיתונאית מאחורי שולחן המזכירה במחלקת־הטכנאים של הרדיו.

״בסך־הכל פקידה״

כרמלה הגיעה לרדיו מייד כשסיימה את שירותה הצבאי, והתקבלה לעבודה במחלקת הטכנאים. תוך כדי עבודתה כפקידה השלימה את בחינות־הבגרות, נרשמה ללימודים באוניברסי־טה, עשתה תואר בי״אי בהיסטוריה של ארץ ישראל והחלה ללמוד לתואר שני.

כל אותה תקופה היה ברור לכרמלה שהיא לא תישאר זמן רב מאחורי שולחן־המזכירה. לא כך חשבו עמיתיה ברדיו. הם היו בטוחים כי כרמלה תסתפק בלימודים אקדמיים בשביל הרוח, ובעבודת פקידות בשביל הפרנסה. הם לא העלו בדעתם כי ״הפקידה של הטכנאים״ תגיע למעמד כה חשוב במחלקת־החדשות.

כרמלה התעלמה מהנשמות הטובות, והיתה נחושה בדעתה: ״אם לעבור ברדיו, אז לא כמז־כירה אלא מאחורי המיקרופון.״ לתדהמת עמיתיה לעבודה, נרשמה לקורס כתבים, עברה אותו בהצ־לחה.

אך גם כשסיימה את הקורס לא פרש איש שטיח אדום לרגליה, ולא הציע לה עבודה במחלקה שלו. כרמלה כבר היתה על סף היאוש. היא היתה מתגנבת בלילות אל האולפנים, כשלא היה בהם איש, יושבת ליד המיקרופון וחולמת על הרגע שינתן לה לדבר לתוכו.

נס גדול היה פה

לספר על הכנסת. השלושה הצליחו לשכנע את קרפין לשדר בכל זאת את המהדורה, והיא התחילה באיחור של דקה אחת: 21:01. באולפן היו נוכחים גם **חזי קדקה**, חש־מלאי, שהוא גם יו״ר ועד־העובדים־הטכנאים, ו**ציון סויירי**, כמפקח־שידור, שגם הוא חבר באותו הוועד.

המהדורה שודרה באותו היום ללא שום תקלה, דבר יוצא־דופן כשלעצמו. כשנגמרה ביקשו קוקה וסוויירי מקרפין שיתנצל לפני כהן, מוותיקי הטכנאים בטלוויזיה, אך קרפין סירב.

למחרת בבוקר שלחו חברי הוועד מיכתב בהול ל**טוביה סער**, מנהל הטלוויזיה, ובו הודיעו כי אם קרפין לא יתנצל פומבית, הוא לא יקבל עוד את שירותי ההנדסה והטכנאים. פרושו של דבר שאי־אפשר יהיה לשדר את מהדורת מבט.

סער כינס את חברי הוועד לחדרו, ואחרי דיון ארוך, שנמשך חצי יום, הוכרח קרפין להתנצל באוזני כהן.

בפעם הראשונה החמנתה אשה לתפקיד של כתבת לענייני משטרה ופלילים

בין שוטרים וגנבים

ההזדמנות נקרתה בדרכה כאשר השדרן גדעון הוד, שעשה את התוכנית אור־ירוק, הציע לה להכין כתבה לתוכנית.

מי שזוכר אותה בתקופה ההיא מתאר אותה כהיסטרית גמורה. היא עצמה אוהבת לספר כי פחדה פחד־מוות. „אחרי הכל," אמרה פעם לידידה, „כל העניין של קורס־שדרים היה כדי לצאת מאחורי שולחן־הפקידות. אני לא הייתי מאלה שכתבו לעלון בית־הספר. חלמתי על כתבות, אבל לא הייתי בטוחה שאני מסוגלת."

כרמלה נשלחה להכין כתבת־מישאל בין נהגים. בבוקר שבו שודרה הכתבה היא קמה ב־6, כדי להאזין לעצמה. לחבריה הקרובים, המעטים שפירגנו לה, סיפרה כי היא הרגישה לא בנוח בחצר של קול־ישראל. היא ידעה שהנשמות הטובות מתלחשות: „מה היא? בסך הכל פקידה העורך הראשי של התוכנית הפופולרית קול ציבעי הרשת. והטיל עליה להכין כתבות בשידור חי לתוכנית היומית שלו. כרמלה טוענת כיום כי הכתבות בקול ציבעי הרשת היו בשבילה סטאז' בלתי־רגיל, בית־ספר לכתבות רדיו.

מאוחר יותר עברה למחלקת התוכניות הדוקומנטריות וערכה את התוכנית ארץ חמדת.

אך הצעירה הטמפרמנטית לא הסתפקה בתוכנית אחת לשבוע. היא חיפשה אתגר, חלמה להגיע לחדשות. מנהל מחלקת־החדשות בתקופה ההיא, רוני דניאל, התבטא לא אחת כי לדעתו אשה אינה יכולה לעבוד במחלקתו, שכן זו עבודה לגברים בלבד.

כרמלה לא הסכימה איתו. אחרי הכל היתה רווקה, חופשיה מהתחייבויות. גם הרומן הממושך שלה עם גידעון לב־ארי בא אל סיומו. היה לה כל הזמן שבעולם להקדיש לעבודה. היא ידעה שתוכל להימצא בשטח בכל שעה, לענות לכל קריאת טלפון ולבלות שעות ארוכות באולפן.

היא סיפרה על רצונה לעבור בעניני חדשות לכמה מידידיה. היו כאלה שראו בה אסטרו־נאוטית, החולמת על דבר בלתי־אפשרי. אך דווקא עודד ספיר, מפיק־לילה במחלקת־החדשות, החליט לעזור לה. בכל פעם שהיה חסר לו כתב, הוא פנה אל כרמלה.

מזלה של מנשה התמזל. ואף אחד מהכתבים לא הצליח לתפקר ככתב במסוק. „כולם הקיאו," סיפרה, „או לא אהבו לטוס." היא לא הקיאה ודווקא אהבה לטוס, עלתה בכל בוקר ב־6 על המסוק המכוון את תנועת כלי־הרכב בשעות הבוקר.

הנהגים בדרכים התרגלו לשמוע את כרמלה מנשה מדווחת להם מהמסוק המשטרתי.

כשלא נמצאו כתבים שייצאו למשימות בשעות בלתי־שגרתיות, תמיד נמצאה כרמלה. לא היתה פעם שהשיבה בשלילה כשהטילו עליה משימה. אהרון ברנע, כתב־הרדיו לענייני אף פעם לא תמצאי חתן אם תעבדי כל־כך קשה." והיא השיבה לו: „שטויות. תן לי לבנות את עצמי ותראה איך שהעבודה לא מפריעה לחיים הפרטיים שלי."

החבר'ה החליטו להכין לה תרגיל. הם ידעו כי היא קבעה פגישה עם אחד ממחזריה. דקות אחדות לפני הפגישה צילצל הטלפון בביתה, והיא התבקשה לצאת לכתבה. בלי בעיות ביטלה

כתבת־מישטרה מנשה
להיכנס לסנדלים של מייק הולר

כרמלה בעריכה של כתבה (לידה: טכנאי־הרדיו יעקב בלסנבוים)
הבחורה שהגיחה מאחורי שולחן־הפקידות

של הטכנאים. מה, היא חושבת שהיא יכולה להיות עיתונאית?"

כרמלה ידעה, כי בכל מקום־עבודה קשה מאוד לעבור מסטאטוס אחד לאחר. על אחת כמה וכמה במקום תחרותי כמו הרדיו. לא אחת היתה אומרת, שהיתה מעדיפה להגיע לרדיו בגיל 26, ולא בגיל 20, שבו התחילה. במיוחד היתה מתרגזת כאשר היו אומרים לה: כל הכבוד, איזה מעבר יפה מפקידה לעיתונאית! „מה, אני סינדרלה?" נהגה לשאול את המעודדים. „הרי למדתי באוניברסי־טה והיה ברור שלא אשאר פקידה כל חיי."

היא תמיד נהגה למחות נגד מחמאות בסיגנון זה ולהסביר. שרוב העיתונאים התחילו בקטנות והגיעו לרדיו אחרי שסיימו לימודים באוניברי־סיטה. היא פשוט למדה כשעבדה כפקידה ברדיו, הם למדו כשהיו מלצרים או פקידים במקום אחר.

מסוק ההזדמנויות

עובדה כי הסכה מפקידה לכתבת לא היתה בעייתה החברתית היחידה של כרמלה. בשנת 1978, כאשר היתה בקורס כתבים, הכירה עורך תוכניות בכיר והתפתח ביניהם רומן. לימים הפך עורך התוכניות גידעון לב־ארי למנהל הרדיו. לא כולם ראו בעין יפה את העובדה שמזכירת הטכנאים לשעבר וחברתו של מנהל־הרדיו שואפת להיות עיתונאית.

כרמלה הזילה דמעות רבות בעקבות הליח־שושים והבחישות מאחורי גבה. היא היתה נפגעת בקלות, לוקחת ללב ובוכה.

אך היו בקול־ישראל גם כאלה שעודדו אותה וראו את הפוטנציאל הטמון בה. אחרי שניתנה לה הזדמנות על־ידי גדעון הוד, בא רויד מרגלית, ערביים. שהיה תקופה קצרה ראש מערכת־החדשות בתל־אביב, סיפר: „הייתי צריך לשכנע את המנהלים שכאשר אין ברירה, אפשר לקחת את כרמלה."

היא נאחזה בציפורניה בכל הזדמנות שניתנה לה, והסתובבה בהרגשה קשה. בין כתבה לכתבה היא היתה מזילה דמעות, אך את איכותה ככתבת הצליחה להוכיח בפרק זמן קצר ביותר. בתקופת הבחירות המוניציפאליות הפעילו אותה מחוסר כוח אדם. כרמלה עבדה מ־7 בבוקר עד חצות. כל חייה הוקדשו לעבודה. היא היתה נחושה בדעתה להצליח ויהי־מה. בעבודתה ראתה שליחות — לא רק להוכיח את עצמה, אלא גם להחזיר לכל אותם שלא האמינו כי נשים יכולות לעבוד במחלקת־החדשות, להוכיח להם מנה אחת אפיים, שהן כן מתאימות.

עוד נשמע

ד"ר עבודה פגעה כמובן בחייה החברתיים. בא־חת משיחות הלילה במערכת אמר לה אמנון נדב, כתב לענייני־מיפלגות: „מה יהיה, כרמלה? כרמלה את הפגישה. מאוחר יותר הסבירה כי אם אדם רוצה לרכוש לו שם להוכיח שהוא טוב, הוא צריך לפחות בתחילת הדרך לתת את המקסימום. והמקסימום זה גם על חשבון החיים הפרטיים.

אחרי שהוכיחה לאחרים עליה כי היא כתבת מוכשרת, קיבלה את נושא הבריאות. היא הצליחה להפוך את הנושא המשעמם לנושא חדשות ראשון במעלה. כמעט שלא היתה מהדורת חדשות בלי ידיעה בנושא הבריאות, כמעט שלא היה יומן בלי כתבה של כרמלה מנשה. מהר מאוד החלו הממונים מטילים עליה סיקור של נושאים חשובים גם בתחום הכלכלי. כמו מו"מ מיקצועי ושביתות. בתקופת הבחירות הוטל עליה לסקר את תמ"י.

החל מהשבוע נכנסת כרמלה מנשה לנעליו של מייק הולר. כשהיא נשאלת איך ההרגשה היא משיבה בהומור: „מייק אמר לי להגיד שאי־אפשר להיכנס לנעליים שלו, כי הוא תמיד נועל סנדלים."

ברגע של גילוי־נפש היתה כרמלה מוכנה להתייחס לעבודתה של אשה במחלקת־החדשות, ואמרה: „העבודה הזאת, אם רוצים לעשות אותה טוב, מצריכה שעות רבות. קשר הדוק עם המרי־איינים וכיסוי מכל הכיוונים. אני לא מתפלאת שאין בחורות בחדשות. זה לא בגלל הרדיו, זה מפני שלאשה שהיא גם אם לילדים זה בלתי־אפשרי. את צריכה להיות צמודה לאיתורית ולטלפון 24 שעות ביממה, כולל שבתות וחגים."

ככתבת לענייני־מישטרה עומדת כרמלה מנשה לסקר מיקרי רצח, אונס, שוד וצרות אחרות.

יש להניח שהאיתורית והטלפון לא יתנו לה רגע מנוחה. בשעה שמאזיניה יישנו את שנתם בלילות, יעיר אותה הטלפון. היא תקום במהירות ממיטתה החמה, תיכנס לאוטוביאנקי שלה ותדהר אל מקום האירוע. היא תיאלץ לראות גוויות, זונות, סמים וסרסורים, לשכוח שהיא בעצם ילדה טובה מבית טוב, ולדווח על מה שיראו עיניה ויקלטו אוזניה.

כששואלים אותה איך תעמוד בזה, היא משיבה, שלמרות שאסור לה להתראיין, היא מוכנה להצהיר באופן חד־משמעי ובברור: „אני אעמוד בזה, ועוד איך אעמוד בזה!"

כרמלה מנשה. עוד נשמע ממנה.

חברים מספרים על כרמלה

חבריה לעבודה של כרמלה מנשה ומנהליה אינם יכולים שלא להתפעל מעבודתה הטובה. יגאל רום, מנהל חטיבת־החדשות בקול־ישראל, אמר השבוע: „היא כתבת מצויינת, ואני בטוח שתצליח בעבודתה ותעשה אותה טוב. להיות כתבת זה לוותר על הרבה דברים, וכרמלה עושה זאת. הלוואי שהיו לי עוד חמש כמוה."

אמנון נדב, כתב־הרדיו לענייני־מיפלגות וזו"ר ועד־העובדים, אמר: „היא טובה גם מבחינת הפוטנציאל וגם מבחינת עבודתה בשטח. היא אחת הכתבות החדשות הטובות שלנו, ויש תוצאות. יש לה הכישרון לתפוס חדשות וליצור קשרים. הבחורה עובדת יום ולילה. כשעבדנו יחד בבחירות, הייתי המום מכושר־העבודה שלה. וגם אחר־כך, כשעבדה על נושאים כמו צרכנות ובריאות, היא היתה עובדת משש בבוקר עד חצות. היא השתלבה גם מבחינה חברתית במערכת. ואנשים לא מנסים לשים לה רגליים. האמת היא שהמינוי שלה מפתיע לפחות. אם לא יותר, מן המינוי של טלי זלינגר ככתבת צבאית של דבר."

חברים אחרים במערכת אמרו כי עד עכשיו כרמלה היתה כל היום במערכת ובעבודה, עכשיו, עם קבלת התחום החדש, תהיה גם כל הלילה.

הוא נולד כפולני נוצרי ★ הוא התגייר כדי להזדהות עם הקורבנות של הרדיפות הגיזעניות בארץ לימין הקיצוני והוא היה מזכיר תנועתו של מאיר כהנא ★ עכשיו הוא מזדעזע

„אחסום אותו בגופי!"

„אני אחסום בגופי את מאיר כהנא, בכל מקום שבו הוא ייאים על הערבים." ההכרזה אינה מפתיעה. רבות כמוה נשמעו בזמן האחרון. אך זהותו של המכריז היא בהחלט מפתיעה. אמר זאת אנדרי קלצ'ינסקי — צייר, חבר מרכז תנועת החרות, המוכר מזה שנים כלוחם בשגרירות הגרמנית, בגלל היחס הסלחני לנאצים במערב־גרמניה.

קלצ'ינסקי, איש הימין הקיצוני, שכמה מנאשמי המחתרת היו מחבריו הטובים ואילו הוא עצמו היה מזכיר תנועת כך של מאיר כהנא בתחילת שנות ה־80 (העולם הזה 1.8.84), עובר באחרונה מהפך מחשבתי.

בימים אלה הוא עסוק באירגון קבוצה חדשה של אנשי ימין ושמאל שתיקרא הליגה למילחמה בפאשיזם. בין שיחת טלפון אחת לשנייה מהמטה שלו, בדירתו השכורה שבצפון תל־אביב, הוא אומר על שותפו הפוליטי לשעבר, הח"כ הנאצי: „העולם כבר קבע את עמדתו מה עושים למי שנאשמים בפשעים נגד האנושות, וזה בא לידי ביטוי בריעות שהוא משמיע ובמעשים שהוא מטיף להם. בית־משפט נירנברג, ששפט את הנאצים ב־שנת 1946, קבע זאת — לא אני."

עד זוב דם

אנשים רבים משנים את דעותיהם מן הקצה אל הקצה, אך עתה הם היו טרודים בענייני יום־יום.

בגיל 18 התגייס קלצ'ינסקי לצבא ואף נשלח לקורס־קצינים. הוא לא סיים אותו — „לא העליתי על דעתי שקיימים מימדים כאלה של אנטישמיות. כל קבוצת חיילים היתה נהנית לשחק במישחק הורדת מיכנסיים. כך הם היו יכולים לגלות מיהו יהודי.

„סירבתי להסיר את המיכנסיים. נשלחתי לכלא, ואז הבנתי שיש לי גורל משותף עם העם היהודי."

בשנת 1957 הגיעו לארץ ההורים, אנדרי ואחיו הצעיר ממנו, בוהדן. אנדרי ביקש להתגייס מייד לצה"ל. הסבירו לו שטוב יעשה אם יתגייר. „אמרו לי שיש לי משהו מיותר בין הרגלים," אומר קלצ'ינסקי בחיוך, „מכיוון שלא הפריע לי שיחתכו — הסכמתי מייד."

אובדן צלם־אנוש

מאז עברו עליו ניסים ונפלאות. הוא הספיק להסתובב בשולי הנאצים שמאל הרדיקאלי בארץ, למכור ציורים מבית לבית, פרי מיכחולו ומיכחולם של אחרים. הוא הגיע לתנועת החרות, בזכות היחס השלילי שהם גילו ליחסים בין ישראל וגרמניה. בין קלצ'ינסקי ומנחם בגין נקשרו יחסים מיוחדים. אחר־כך התחבר קלצ'ינסקי עם אריאל שרון. הוא הקים אירגון חצי מחתרתי.

אנדרי קלצ'ינסקי רוצה להקים „ליגה למילחמה בפאשיזם", שבה יתלכדו אנשי הימין והשמאל נגד תנועתו של מאיר כהנא

JUDE קלצ'ינסקי שובת רעב מול שגרירותה של מערב־גרמניה בתל־אביב, ועל חולצתו טלאי צהוב והכתובת „יהודי" בגרמנית.

קלצ'ינסקי הפסיק אז את שביתת־הרעב בהתערבותו של מנחם בגין. סיבת השביתה: היחס העדין של בתי־המישפט בגרמניה לפושעי־מילחמה נאציים.

המהפך הנפשי של קלצ'ינסקי אינו רומה לזה של אחרים, מפני שהוא נולד כנוצרי והתגייר מתוך הכרה חופשית בגיל 21.

חייו של הפולני בן ה־47 הם סיפור מרתק בפני עצמו. הוא נולד בשנת 1937 בעיירה קטנה, צפונית לוורשה. אמו, ארנה, היתה נצר רחוק למישפחה יהודית. האב, קאתולי אדוק, לא היה קרוב מעולם ליהדות. הסב, אבי האב, לא חיבב יהודים במיוחד.

מילחמת העולם השניה קירבה את מישפחת קלצ'ינסקי ליהדות. מספר אנדרי: „הייתי ילד כשפרצה המילחמה, ואת השנים הראשונות לחיי אינני זוכר היטב. אבל בבית דיברו על מה שאבי, זדיסלב, עשה למען הצלת יהודים. לא ידעתי אז מי הם ומדוע הם נרדפים. אבל ידעתי שהוא ואמי, ארנה, עסקו יום ולילה בהצלתם. חלקם אף הוסתרו אצלנו בבית. אחרים קיבלו עזרה, כסף או מזון, והמשיכו הלאה בדרכם. כשגדלתי הסביר לי אבי שהוא עשה מה שעשה משום שרצה שבכל בוקר יוכל להביט במראה בגב־זקוף ולא לירוק עליה מבושה."

אחר־כך זוכר אנדרי סיפורים ומראות: יהודים דתיים מובלים ברחובות, כשהם מוכים עד זוב דם.

ביקור בוורשה הותיר בו. כילד, רושם עז ביותר. הפולנים והגרמנים היו תמימי־דעים בעניין אחד — כך הוא משחזר כיום חוויות שהוא זוכר מאז — שהיהודים חייבים להיעלם.

שנות צעירותו ובחרותו עברו עליו כנער פולני לכל דבר. מאורעות המילחמה היו נחלת־העבר. בני־המישפחה התגאו במעשי ההורים בזמן המילחמה, בל נשכח שנועד לפגוע בשרידי הנאצים בכל העולם והרחיק עד הימין הקיצוני (העולם הזה 4.4.84).

היום הוא כבר מדבר אחרת. קלצ'ינסקי הוא אב לשתי בנות יפהפיות, סמדר („סמדי") ושרון. הצעירה קרויה על שמו של שר־התעשיה־והמיסחר. הן כוכבות־קולנוע. הבכורה סמדי, 22, היא רוגמנית צילום מבוקשת. שרון, בת 16, היא בתחילת דרכה על המסך ומול המצלמה, והיא תכבש בסרט ישראלי חדש. חסמבה ושודדי הסוסים.

אומר היום קלצ'ינסקי, במבט לאחור, כשהוא סוקר את חייו יוצאי־הדופן: „לא התגיירתי כדי שבני עמי החדש יעשו לערבים את מה שבני עמי הקודם עשו ליהודים. אז ראיתי בכך אובדן צלם אנוש, ולכן התגיירתי. אבי הציל יהודים משום שבני־עמו התנכלו להם. האם עמי החדש יאלץ אותי להגן על העם השני שחי בארץ הזאת?"

אפסים רקובים

קלצ'ינסקי מדבר בלהט. הוא עדיין מתקשה להבין מה קורה כאן. הוא נמלט ממשבר זהות בפולין, כשהוא משאיר אחריו מישפחה גדולה, דוד המשמש מזכיר־כנסיה ואחרים, שהם בעלי דרגות בצבא. עתה הוא חש במחנק דומה שאיפיין את צעירותו.

„אינני חושב שמה שקורה כאן, גיזענות, נאציזם וטירור נגד ערבים, זוהי שאלה של ימין ושמאל. גם אני למדתי יהדות, ואני זוכר שלימדו אותי שהמייחד את הדת היהודית היא ההומאניות שלה וערכיה הנעלים.

★ הוא הצטרף ממעשיו הגיזעניים

שהיא נתנה לעולם כולו. אינני חושב שהתופעות המכוערות האלה קשורות באיזה צורה לתורתו של זאב ז'בר־טינסקי ושל בגין, ממשיך דרכו. הם התייחסו בכבוד לערבים, ולא העלו על דעתם לגרש אותם או לפגוע בהם.

„קראתי שז'בוטינסקי אף הרחיק לכת בדרישתו למתן זכויות־שוות לערביי־ישראל, לצד היהודים. לדעתי הגיזענים של כהנא הם אנשי השוליים הרקובים והמסוכנים של הימין, ממש כמו שזה התחיל בגרמניה, כשהמיפלגה הנאצית היתה מורכבת מאפסים כאלה."

על הטירור האנטי־ערבי יש לו דיעה נחרצת: „אם מישהו באמת חושב שיש להילחם בטירור הפלסטיני, יש דרכים חוקיות לעשות זאת. שיצטרף ליחידות מובחרות של צה"ל, לשירות־הביטחון או למישטרה. אבל סתם כך לפגוע בחפים מפשע? עכשיו נוצרת כאן אווירת לינץ' נגד הערבים. וזה יביא אנשים כמוני למצב שנצטרך להגן עליהם בגופינו, משום שיש לי הרגשה שגם השילטונות לא עושים הכל כדי להגן על המיעוט שחי בתוכנו."

קלצ'ינסקי אינו מזלזל בכהנא ואינו רואה בו תופעה מיקרית, חד־פעמית. כמי שהכיר אותו מקרוב הוא בז לפחדנותו. אבל הוא חושש ממה שהוא מכנה „תיסמונת כהנא".

אומר אנדרי: „היום זהו כבר לא מיקרה בודד, פה ושם, של התנכלות לערבים. זוהי אידיאולוגיה המופנית לאספסוף ומתקבלת בהבנה אצלם. הכהניזם מתגלגל ברחובות. אתם לא מעכלים את זה, אבל מסביב לתל־אביב ובעיר עצמה יש כבר כמה וכמה סניפים של כך. יש שם פעילים ואוהדים, חלקם עבריינים שהפעילות עם כהנא נותנת להם כסות לעבירות פליליות שהם מבצעים. הציבור הזה מחפש הצדקה למצב הדפוק שלו וכהנא מספק אותה בקלות."

קלצ'ינסקי מגלה שכהנא הפך לנושא דיון מרכזי בישיבה האחרונה של הנהלת חרות. אחד המשתתפים, מורה בתיכון, מסר פרטים על סקרים מרתקים שנערכו בבתי־ספר. 50 אחוז מהנשאלים לא הזדעזעו מהריגת ערבים מחוץ לשדה הקרב. 20 אחוז הביעו את תמיכתם בתורת כהנא. „לאט־לאט מתחילים להבין במצודת זאב שכהנא פוגע בקהל היעד שלנו," אומר קלצ'ינסקי בחיוך. „אולי זה יעורר אותם לפעול בהחלטיות נגדו." מאז שנודעו תוצאות הבחירות, מספר קלצ'ינסקי שהוא מזועזע ואינו יודע מנוחה. „היום הוא פוגע בערבים וכבר מחר הוא יפגע ביהודים. אין לי ספק בכך." לכן החליט לעשות מעשה ולי־זום את הקמתה של הליגה למילחמה בפאשיזם. „לא נסתפק במילים יפות ובהפגנות. חייבים להגן בגופנו במי שכהנא רוצה לפגוע בו, חייבים להדר־אות לו שהוא לא יעבור. הוא פחדן גדול, ואם תומכיו יראו שהוא שפן — הם יתרחקו ממנו. אם המחוקק או הצבא לא מסוגלים להגן על ערבים, אנחנו חייבים לעשות זאת. אם ציבור של לוחמים אנטי־פשיסטיים יעמוד כחומה מסביב לכפר ערבי, הוא לא יוכל לעבור שם. אני בטוח שהוא אפילו לא יתקרב." קובע קלצ'ינסקי בביטחון.

„אין שני סוגי מוסר!"

כשם שלריקוד טנגו דרושים שניים, כך גם להקמת אירגון כזה דרוש שיתוף־פעולה בין ימין ושמאל. „יש כאלה שאני פונה אליהם, שאינם מבינים שאם לא נתאחד היום למילחמה בכהנא, הרי שמחר גם אנשי השומר־הצעיר וגם הרוויזיוניסטים יוצאו להורג, ללא שום הבדל," הוא אומר בעצב.

כאשר נתפסו חברי אירגון הטירור היהודי, נרעש קלצ'ינסקי. הוא אף שיגר מיכתב למי שהיה אז ראש־הממשלה, יצחק שמיר, והביע את פליאתו שדווקא ראש־ממשלה מטעם חרות הביא למעצרם של „טובי הבחורים ביהודה ובשומרון". היום הוא כבר מדבר אחרת. „יש הבדל בין כהנא ונאשמי המחתרת. הם אפילו ביקשו להתנתק ממנו, אבל בכל זאת, למרות שאני אוהב את חלקם ומכיר אישית כמעט את כולם, אני לא מסוגל לסלוח למי שירה בשלושה סטודנטים חפים מפשע במיכללה בחברון, או במי שירים בילדה במאפיה, בשכם והורגים אותה, רק משום שהם לא יהודים. למרות הסימפטיה האישית אליהם, אני מזועזע ממה שהם עשו.

„בכלל, מה שהם עושים בישובים ביהודה ושומרון, כשהם נכנסים ממש לתוך השוק הערבי והופכים דוכנים. זה מזכיר לי סיפורי פוגרומים נגד יהודים שעשו בפולין."

קלצ'ינסקי מצביע על הסתירה המוסרית הישראלית האופיינית. „הם בוכים על מה שקורה בברית־המועצות ובארגנטינה, אבל שום מילה על מה שנעשה לערבים בארץ ומעבר לקו־הירוק. אין שני סוגי מוסר. וכדאי שגם כוחות־הביטחון ידעו את זה. הרבה זמן הם העלימו עין ממה שהתרחש אצלם מתחת לאף."

תשובה להיטלר

הוא מתקשה למצוא את כל התשובות למה שמתחולל היום בארץ. אין לו הסברים בנויים לתלפיות מדוע התחזק כל־כך הימין הפאשיסטי־נאצי. אבל הוא מביט אל העתיד. „זה אינו הכרח המציאות. בני־אדם יכולים לשנות את מהלך חייהם. אילו ניתנה תשובה הולמת להיטלר בראשית שנות ה־30 אירופה לא היתה נהרסת. אם ניתן היום תשובה מוחצת לכהנא ולטירור האנטי־ערבי, נוכל לשנות במו ידינו את גלגל ההיסטוריה שלנו." הוא מסכם.

בן־ציון ציטרין ■

איש הימין קשור בטבורו לתנועת החרות (מלמעלה למטה): עם אריאל שרון בבחירת הפנימיות בתנועה, שנערכו בקיץ האחרון; לצידו של מנחם בגין, שאותו הוא מעריץ עד היום, **בפתיחת תערוכה; קלצינסקי מוצא** מאולמי העצמאות במצודת זאב, שם **הפריע לנאומו של יצחק שמיר, בתחילת שנת 1984. למטה: תעודת חבר מרכז תנועת החרות שלו. הוא חבר התנועה מאז ראשית שנות השיבעים.**

במגפיים אנדרי אוהב **להלך גם בקיץ במגפיים גבוהים, זכר לימי ילדותו.**

אירינה שלמור:

„סיפור החטיפה — זה קורה רק לאחרים!"

סיפור חטיפת התינוקת מירושלים על־ידי המטפלת שלה עדיין מהדהד חזק. הוא זרה אור על בעיה רצינית מאוד, המשותפת לאנשים רבים מאוד: בחירת והעסקת מטפלות שהן, לרוב, נשים זרות לגמרי להורים המעסיקים. לאירינה שלמור, אשת יחסי־ציבור, נולד לפני שנה וחצי בן, ומאז היא עסוקה בעניין מטפלות. איך היא בחרה את המטפלת של הבן שלה?

פירסמתי מודעה בעיתון. פנו עשרות נשים. בטלפון עשיתי כבר את הניפוי הראשון. ומתוך אלה שהזמנתי הביתה בחרתי אחת.

● **לפי מה בחרת דווקא את זו?**

לפי אינטואיציה שלי וגם לפי ההמלצות שהיו לה. היא נתנה לי טלפון ואני טילפנתי וביררתי.

● **איך את יודעת שמהצד השני של הטלפון לא ישבה אחותה של המטפלת או חברה קרובה שלה?**

עכשיו, כשאת אומרת את זה, זה מדאיג אותי. אז לא חשבתי על זה.

● **אחרי כמה חודשים פיטרת אותה, ועכשיו את מחפשת שוב מטפלת.**

כן, ובאותה דרך. מודעה בעיתון, פגישה ואינטואיציה. זו הדרך היחידה שאני מכירה.

● **למה לא לנסות להעסיק מישהי שכבר הועסקה על־ידי מישהו ממכריך?**

זה יפה מאוד. אבל אם אסמוך על זה, עד שאמצא מטפלת — הילד כבר יילך לצבא.

● **מדוע לא מעון, ששם, בכל זאת, יש מטפלות מוסמכות ויש יותר אחריות?**

חשבתי גם על זה, אבל נראה לי שילד עד גיל שנתיים צריך לקבל את מלוא תשומת־הלב ולא להתחלק בה עם עוד 15 ילדים.

● **אחרי סיפור החטיפה בירושלים, עשית חישבים על כל העניין של שכירת אשה זרה לגמרי לילד שלך?**

אולי זה סוג של התגוננות. אבל זה נראה לי סיפור שיכול לקרות רק לאחרים. כמובן. זועזעתי מהסיפור. אבל לרגע אחד לא חשבתי שזה יכול לקרות גם לי. מצד שני, עשיתי עוד חושבים אחד והגעתי למסקנה שילד הגדל עם מטפלת טובה, הוא ילד הרבה יותר מאושר מאשר ילד הגדל עם אמא לא־מאושרת ומתוסכלת.

יהושע שרייבר:

„זה העלבון הצורב ביותר שהרגשתי בחיי!"

בשבוע שעבר פורסם כי שופט מירושלים קבע שהאמירה „חבל שבגרמניה לא חיסלו אותך" איננה לשון הרע, ואף חייב את התובע לשלם לנתבע (אומר האמירה) את הוצאות המישפט בסך 150,000 שקל. קראתי את הידיעה ב„הארץ" פעמיים, כדי להיות בטוחה שאני מבינה את הכתוב, ואז פניתי אל יהושע שרייבר, יוצא ברלין, וביקשתי את תגובתו. אחרי שקרא את הידיעה לא פחות מארבע פעמים, אמר לי:

זה העלבון הצורב ביותר שהרגשתי בחיי. אני המום לגמרי. מזל שאשתי לא ראתה את הידיעה, כי את כל המישפחה שלה דווקא כן חיסלו בגרמניה. אני אומר לך שאני פשוט לא מאמין שיש שופט כזה בארץ.

● **היית רוצה להגיד משהו לשופט הזה?**

אין לי מה להגיד לו. אבל הייתי מאוד רוצה לראות איך הוא נראה. מחר בערב נפגשים בבית־הכנסת הרבה מאוד יקים מהסביבה. אני אקח את הידיעה הזאת איתי ונדבר על כך. אסור לעבור על זה בשתיקה. אני לא בקי בחוק ואין לי מושג לאיזה ערכאות צריך לפנות בקשר לזה. אבל אני בטוח שעוד השבוע נברר את זה ואז נפעל.

ריבה בהר:

„במצב הנוכחי, הכסף הפך להיות ערך עליון!"

כל פרופסור חי ונושם בארץ כבר נשאל מה דעתו על המצב הכלכלי ואיזה דרכים יש לו להצלתנו. כולם כבר ראיינו מישפחות מרובות־ילדים ומעוטות־יכולת. מה קורה לאחרים? מה קורה לרווקים ולרווקות. שבדרך־כלל אין להם דירה משלהם ורק משכורת אחת נכנסת לחשבונם?

ריבה בהר היא רווקה בת 35, החיה בדירה שכורה בתל־אביב. איך היא מסתדרת, מה היא חושבת על המצב?

אני צפיתי את המצב הכלכלי לפני שנה. הייתי סוכנת־נסיעות וממש ברגע הלפני אחרון, כשהבנתי שהמצב הולך ורע, המרתי את העניין בעבודה, בפרנסה ובביטחון כלכלי. למזלי, התקבלתי לעבודה כשכירה בכור, ומאז אני עובדת שם כמוכירה בכירה.

● **מה שברך?**

שכרה של מוכירה בכירה בכור הוא בערך 250,000 שקל.

● **ומה ההוצאות שיש לך?**

הדירה עולה לי 300 דולר. אלא, שלמזלי, להוריי יש דירה בירושלים ואני מקבלת את הכסף מהשכרתה, כך שאני צריכה להוסיף רק 100 דולר לחודש. מלבד זאת אני מחזיקה מכונית, שעולה לי בממוצע 50,000 שקל. כלכלה ואירוח עולים לי רק 40,000, כי את הארוחה העיקרית אני אוכלת במקום־עבודתי. אני מוציאה על מים, מיסים, גאז וטלפון 10,000 שקל. על לבוש, מיספרה, תמרוקים ושונות עוד 50,000. על מתנות, בילויים, ספרים עיתונים וכו' אני מוציאה 25,000.

● **לפי החשבון עד עכשיו, את מוציאה קצת פחות מהמשכורת. אז המצב לא כל־כך רע.**

המצב לא רע אם לא צריך טיפול־שיניים, כמו שאני צריכה עכשיו, ושעולה מאות דולארים. המצב יהיה רי גרוע, כי בעוד חודשים אחדים עוברת אחותי לגור בדירה של הוריי, ואז לא תהיה לי עזרה במימון הדירה שאני גרה בה.

● **אז תצטרכי לוותר על המכונית.**

לעולם לא. אני אוותר על הכל לפני שאוותר על המכונית. כשביל בחורה כמוני, מכונית היא העצמאות שלי והכבוד שלי, ולא מותרות.

● **את מודאגת?**

אני מודאגת מזה שבמצב הכלכלי הנוכחי במדינה, כאשר תחושת־הוודאות היחידה שיש לי היא שיהיה יותר גרוע, הכסף הופך לערך עליון, והחלומות הרומנטיים שלי פינו את מקומם להזיות כפייתיות על זכיה בלוטו.

הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם

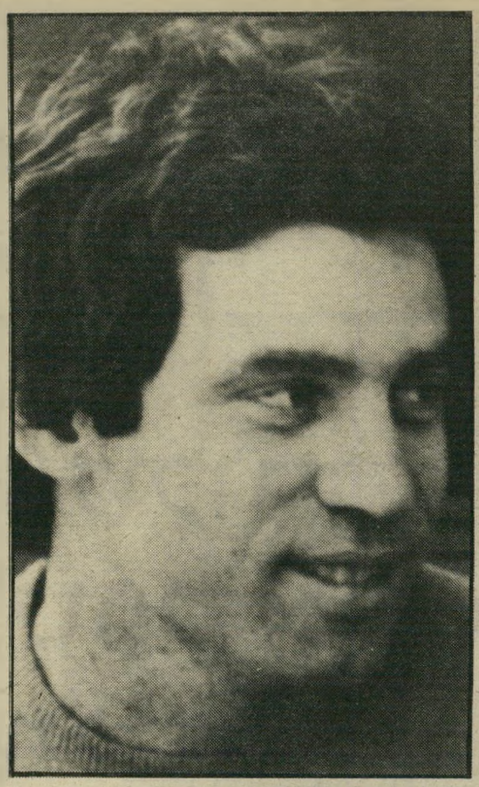

אורי רוטשילד:

„אם המדינה תחזיק מעמד, גם אני אחזיק!"

מיסעדת־הגג של „בית־אמריקה" בתל־אביב החליפה בעלים. בעל רשת „רוול" קנה את מיסעדת־הפאר ופתח אותה לקהל הרחב. דווקא בימים אלה. שאלתי את אורי רוטשילד, איש־העסקים בן ה־33, אם פתיחת מיסעדת־יוקרה עכשיו היא אופטימיזם, תנופת־עסקים או, חלילה, טימטום.

אני חושב שזה המשך מגמה. כשעשיתי את העיסקה עם בית־אמריקה, המצב הכלכלי נלקח בחשבון. אילו הייתי עושה את אותה עיסקה לפני שלוש שנים, המיספרים היו אחרים לגמרי. אם לאיש־עסקים יש אורך־נשימה, דווקא זו תקופה טובה להתרחבות.

● כמה זמן יקח לך להחזיר את ההשקעה שלך, אם הדברים יתרחשו כמו שאתה רוצה?

לפחות שנה. רק אחר כך יבואו הרווחים, אם יבואו, ואני מאמין שכן.

● על איזה קהל אתה בונה?

המיסעדה ובית־הקפה יושבים על מאגר־המישרדים הגדול ביותר בתל־אביב. זה סוג הקהל שאני בונה עליו במשך היום. בערב יבואו אנשים שרוצים לבלות על ארוחה צרפתית טובה, ולא סתם עובררי־אורח רעבים.

● כמה עולה היום ארוחה צרפתית כזאת לזוג?

כ־40 דולר לזוג, כולל ארבע מנות ובקבוק יין, בממוצע. זה כולל תיזמורת ערב־ערב.

● אחד מבתי־הקפה שלך, „רוול" בדיזינגוף, הוא ראי למצב. מה קורה שם בחודש האחרון?

לא היתה ירידה במיספר הלקוחות. להיפך, היתה עליה מסויימת, אבל אותה אני לא משייך למצב הכלכלי אלא למזג־האוויר. אני חושב שקלטנו את פליטי הטיילת, שברחו מפני הקור. במה שכן היתה ירידה, של 30־40 אחוז, זה בגודל ההזמנות. מי שהזמין בעבר קפה ועוגה, יזמין היום רק קפה.

● אם תהיה ירידה דראסטית בכמות הלקוחות, תורידו מחירים?

אני פשוט לא רואה מאיפה אפשר עוד להוריד.

● עם חמישה בתי־קפה באיזור תל־אביב ומיסעדת־יוקרה ב„בית־אמריקה", ועם הרבה שבירים שעובדים אצלך — אתה חושב שתחזיק מעמד?

אם המדינה תחזיק מעמד, גם אני אחזיק מעמד.

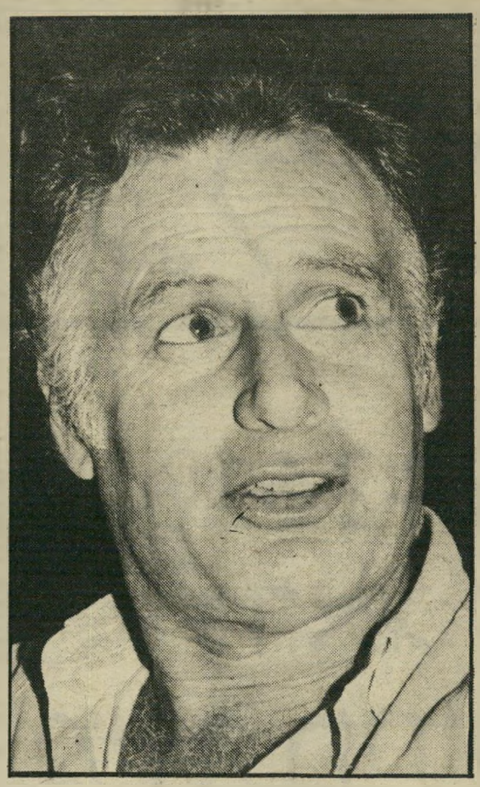

צביקה כספי:

„סאשה ארגוב הגיע עם פרצוף מס' 8!"

השבוע חגג סאשה ארגוב את יום הולדתו ה־70. את אחת המתנות הנפלאות ביותר הוא קיבל מראש עיריית תל־אביב, מקבוצה של 27 זמרים והמוסיקאי צביקה כספי. זהו ערב שלם משיריו של ארגוב. הנקרא „הכל זהב", והמבוצע כולו על־ידי חבורת־זמר חדשה בשם „התל־אביבים."

שאלתי את צביקה כספי איך אוספים 27 איש ואשה מיקריים – אחד מרצה למישפטים, אחת אחות בית־חולים, אחד יצואן־יהלומים וכו' – ועושים מהם חבורת־זמר.

הרעיון להקים חבורה כזאת היה של שלמה להט, ראש העירייה. פירסמנו מודעות בעיתונים ומתוך קרוב למאתיים איש בחרנו 27, אותם העברנו בפרך שנתיים וחצי.

● ובכל זאת, הם אנשים בלתי־מיקצועיים, וזה־חומר של ארגוב ידוע כחומר לא קל לשירה.

שירי סאשה ארגוב הם אתגר לכל מוסיקאי ולכל זמר שמכבד את עצמו. רצינו שהתוכנית הראשונה תהיה תוכנית לתל־אביב, ואין מישהו יותר עירוני ויותר ארצישראלי מארגוב. נכון שהחומר לא קל לביצוע, אבל בשביל תענוג ואתגר צריך לשלם, והתשלום היה שנתיים וחצי של עבודה, שזה זמן ארוך מאוד.

● אתה היית במשך שנים המנהל המוסיקלי של הגבעטרון. ה„תל־אביבים" זו נוסחה עירונית של הגבעטרון?

בשום אופן לא. הקיבוצניקים הם אנשים מרקע תרבותי אחד. בחבורה הזאת יש אנשים שמלבד אהבת השירה לא מאחד אותם דבר. הם באו מרקעים תרבותיים שונים. מעדות שונות, מסיגנוני־חיים שונים, וגם צורת־ההופעה שלהם שונה. כאן יש כוריאוגרפיה של גבי אלדור, שעושה את הערב יותר משירים.

● ארגוב ידוע בקפדן גדול. אני מניחה שהוא הביע את דעתו על הערב.

הוא הגיע כבר לאחת החזרות האחרונות. בא עם דף גדול, עם עיפרון ועם פרצוף מס' 8 שלו, שהוא הפרצוף הכועס. לאט־לאט במשך הערב הוא החליף פרצוף למס' 7 ואחר כך ל־6 וכך הלאה. כשנגמר הערב, ניגשתי אליו ושאלתי אותו מה הוא אומר. „אין לי מה להגיד," אמר לי סאשה, וזו היתה המחמאה הכי גדולה שקיבלתי בחיי.

● מה אומרים הקונקורנטים על חבורת־הזמר החדשה?

מתי כספי אמר לי, שהוא עוד לא שמע חבורת־זמר כזאת.

● מה יהיה אחרי ערב יום־ההולדת?

התל־אביבים יופיעו עם הכל זהב בתל־אביב ובכל רחבי הארץ, להנאת כל אוהבי סאשה ארגוב ולכבודו.

גיל עומר:

„במישפחה שלנו זורמת דיו במקום דם!"

„טבלאות יאוש" הוא שם סיפרו הראשון של גיל עומר, העומד לראות אור בימים אלה. גיל הוא נכדו של הסופר משה מוסינזון, בנה של הסופרת דבורה עומר, אחיינו של יגאל מוסינזון וקרוב של ורד מוסינזון.

שאלתי את גיל עם מי מבני־המישפחה התייעץ בקשר להוצאת סיפרו.

למעשה, לא התייעצתי עם אף אחד, ואפילו הורריי ראו את הספר רק אחרי שהוצאת־ספרים הסכימה להוציאו לאור.

● מדוע?

היה חשוב לי מאוד להתחיל כגיל עומר ולא כבנו של מישהו או אחיינו של מישהו אחר. כשהלכתי להוצאה, אף אחד לא ידע מי אני.

● ולא עניין אותך לדעת מה יאמרו בני־המישפחה העוסקים בכתיבה?

אני מעריך שיקראו את הספר כשייצא לאור. היתה חשובה לי דעתם של החברים שלי והיתה חשובה לי דעתה של הסופרת אסתר שטרייט־וורצל, שהיתה המורה שלי לסיפרות, ושהיא אשה קפדנית וישרה. כשראיתי שהיא מתלהבת מהחומר, ניגשתי להוצאת־ספרים ושאלתי אם הם מעוניינים.

● בוא נדבר על הדברים ב„טבלאות יאוש." שורות כמו „תשתי סינה אליה אוכל לברוח, לשבת ללפות את הראש ולבכות... קשה לנשום, דחיסות איומה, כבדה מאיימת... בתשבץ שלי יש המון ריבועים שחורים... אין מסר, אין שוויון, אין אנושיות..." זה מה שמרגיש היום בחור צעיר, חייל בן 20?

כנראה שגם זה מה שמרגיש בחור בן 20. אולי זוהי הגדלה של הדברים, אולי הבלעתי את הדברים היפים שהיו, אבל אני מניח שהדברים האלה הם ראי לתקופה, שבה אני חייתי. זה היה, כנראה, החלק הדומיננטי.

● זה רק אצלך או אצל כל הדור שהדברים הדומיננטיים הם דווקא השחורים והקודרים?

אני לא רוצה להישמע יומרני ולומר שאני כותב בשם דור שלם, אבל חברים אמרו לי לא פעם על שורות מסויימות, שזה בדיוק מה שהם מרגישים.

● איך זה להוציא ספר ראשון?

אולי בשביל הצניעות אני צריך להגיד שזה לא חשוב. אבל אני לא אשקר. חשוב לי לא רק לכתוב, אלא גם לפרסם. דודי, יגאל מוסינזון, אמר פעם שבמישפחה שלנו זורמת דיו במקום דם, והדיו כנראה רוצה להיות מודפסת ולא רק כתובה בכתב־יד.

מתנה כל בוקר..

רק צלצל 824261 שלוחה
540 ואנו נדאג לספק את
העיתון משך חודשיים
בשעות הבוקר 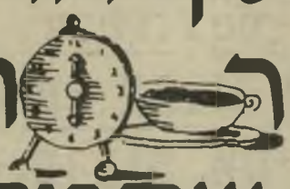 המוקדמות
לכתובת שתמסור לנו,
תמורת 8,280 שקל בלבד
(מחיר מוזל למתנה
במקום 17,560 שקל) עם
העיתון הראשון ישלח כרטיס
ברכה 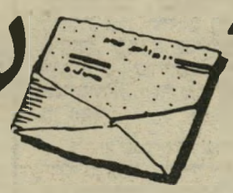 עם פרטי שולח השי.

• הארץ • הארץ • הארץ •

תיזכורת!

כמעט כל הירקות הניתנים להחמצה נמצאים עכשיו בשוק. מלפפונים ופילפלים מכל הסוגים, גמבות, זיתים למיניהם. בצלים קטנים וגזר וכרוב, ואפילו שעועית ירוקה (נהדרת בהחמצה). במשך השנה האחרונה נתתי מתכונים של הרבה ירקות להחמצה. אם העתקתם או שמרתם את הדף, זה הזמן שלכן לקרוא מה עושים ואיך עושים ולהכין מלאי גדול של דברים שנותנים טעם לאוכל, למשך כל חודשי החורף.

גם כן יהודים

נסיעה לירושלים, בסתם יום של חול בשעה 2 בצהריים, במונית שרות — מה כבר יכול להיות כאן מעניין? הכל, כמובן: שלוש התעצבניות, שתי שמחות, ארבעה חיוכים. ארם נוסע לירושלים לכמה שעות וכל הזמן הוא חי. בשביל מה אנחנו חיים אם לא בשביל להתעצבן ולשמוח, להתרגז ולצחוק?

הנה סיפור אחד, שייך למחלקת ההתעצבנויות: הגעתי לתחנה המרכזית בערך בשעה 2, והרגשתי שהבטן נדבקת לי לגב. רעב איום. חשבון פשוט הראה לי, ש־50 דקות נסיעה לירושלים ועוד 30 דקות בתוך ירושלים יביאו אותי ליעד מתה מרעב. אז צריך לאכול מייד, כדי להימנע מקולות רמים מאיזור הבטן בזמן הנסיעה. לא נעים.

המיסעדות שבתחנה המרכזית נראו לי הכי־מלוכלכות שראיתי. ואני כבר ראיתי כמה ליכלוכים בחיים שלי. אז עושים סיבוב ומגניבים מבט לכל מיסעדה, לראות איזו מהן הכי־פחות מלוכלכת. פיתאום שלט: „מיסעדה — כשר למהדרין". בגלל אמונות טפלות שיש לכל אחד מאיתנו, החלטתי ש„כשר למהדרין" בטח לא יהיה מלוכלך לחלוטין. בכניסה כבר ראיתי שעל אמונות טפלות לא כדאי לסמוך. אולי הטינופת שעל הריצפה היתה כשרה, אבל היא נראתה לי כמו טינופת רגילה. בכל זאת התיישבתי, בגלל העייפות, הרעב והיאוש. גברת בשביס לבן ושרוול ארוך מנהלת את העניינים ביד רמה. על הדלפק, בין הקישקע, הצ'ולנט והלטקס, מוצבות להן אחר כבוד חמש קופות־צדקה. לא בדקתי לאיזה ישיבות בדיוק הן נועדו. מה זה חשוב. צדקה היא צדקה.

הזמנתי עוף בגריל ופיתה ומשקה בפחית. כמה שפחות יגעו לי באוכל. הכנסתי את הראש עמוק לתוך העיתון כדי שלא נביט אחד על השניה, אני והליכלוך.

תוך כדי אכילה נכנסו למיסעדה של הצדקנית הרגולה שתי ילדות, בנות 11־12, אני חושבת. אחת מהן שאלה בשקט־בשקט כמה עולה קולה. הצדקנית נקבה במחיר. הילדות חיטטו בארנק, וכנראה לא היה להן די כסף. אחת מהן שאלה בנימוס, אולי יש איזה משקה יותר בזול. היה חם מאוד בחוץ, אגב, כמעט 3 בצהריים. עד שהבנתי בדיוק מה קורה, שמעתי את קולה של בעלת חמש קופות־הצדקה עולה לאוקטבות מאוד גבוהות ואומרת: „אין בזול. תלכו, תלכו!"

נכון שהייתי צריכה לקום ולהזמין את הילדות לקולה, אבל לא יכולתי, כי עד שהבנתי מה קורה הן כבר יצאו ואני נשארתי יושבת המומה. כששילמתי את החשבון חשבתי להגיד לגברת משהו מאוד מעליב, אבל במחשבה שניה החלטתי לא לדבר עם אנשים כאלה בכלל. תל־אביב, קיץ 1984. אשה יראת־שמיים וצדקנית. בושה, לא?

רעיון!

ילדים קטנים נורא אוהבים לקשקש על כל דבר. הורים, לעומת זאת, שונאים שילדים קטנים מקשקשים על כל דבר. פער הדורות, כמובן.

על הפער הזה אפשר לגשר בקלות, בעזרת קצת רצון טוב, הבנה ופחית צבע שחור או ירוק, המיוחד ללוחות בית־ספר. צבע כזה אפשר להשיג בכמה וכמה חנויות לחומרי־בניין וגם בחברת טמבור.

צובעים את דלת חדר־הילדים (מהצד הפונה לחדר־הילדים) בשיכבה של צבע בסיס, שגם אותו אפשר להשיג באותו סוג של חנויות, ואחרי שצבע־היסוד התייבש, צובעים פעמיים בצבע המיוחד ללוחות. קונים לילד קופסת גירים, ספוג רך לניגוב ואומרים לו „מעכשיו רק על הדלת!" זה עובד וזה נחמד, וזה חוסך הרס מיתרי־הקול אצל אמהות אוהבות־סדר.

חדש!

ארמון העכבישׁ. מאת ריצ'רד יוז (הוצאת זמורה ביתן, 4,800 שקל). הוא מסוג הספרים שהבן שלי מכריח אותי לקרוא אחריו, כי הוא רוצה שגם אני איהנה. 16 סיפורים קצרים ובלתי־אפשריים על יצורים בלתי־אפשריים, כתובים בהומור, שהוא, כידוע, תבלין מאוד נדיר בספרים המיועדים לילדים ולנוער.

יופי של מתנה לילדים נחמדים ובעלי חוש־הומור, אם אתם יכולים להרשות לעצמכם מתנות ב־4,800 שקל. בעצם, מה עולה פחות?

איזה עצבים!

אין כמעט בית, לפחות מאלה שאני מוזמנת אליהם, שפעם בכמה זמן לא מדברים בו על חו"ל ועל טיסות ועל חברות־תעופה וכמובן על אל־על, שהיא מקדם־צעקות מאוד גבוה בארצנו. אבל אני, מיד כשמתחיל ויכוח מלווה בצעקות, פורשת לי עם עיתון ולא משתתפת. אין לי רצון לשכנע את המשוכנעים ואין לי כוח לריב עם אנשים שמראש אי־אפשר לשכנע אותם בכלום. אלא שבעניין אל־על אני מוכנה לשבור את החוקים של עצמי, ואני מייד מתפרצת לשיחה בצעקות, בעוברות ובעלבונות. ועל־פי־רוב — אפילו מנצחת אותם בקרב.

מה הם יכולים לספר לי על חברות־תעופה, כשאני עברתי באחת מהן 10 שנים תמימות, ובגלל אותה סיבה התרוצצתי בעולם באווירונים שונים של חברות־תעופה שונות ומשונות, וכמובן עשרות פעמים באל־על? העובדה הזאת היא נוק־אאוט רציני לצד השני.

כשאני שומעת מישהו (בדרך כלל זה מישהו שלא מכיר אותי) אומר את המישפט שהולך טוב עכשיו „אל־על זה חרא!" עולה לי הדם לראש. ישר אני קמה מהמקום שבו ישבתי ומתיישבת ליד המיסכן שאמר את המישפט. מתיישבת קרוב־קרוב, כדי שיבין שיש לי תוכניות עליו. „למה חרא?" אני שואלת אותו. „חרא כי חרא. כולם יודעים את זה." „זו התשובה הכי אינטלי־גנטית שאתה יכול למצוא?" אני שואלת אותו ויודעת שהוא כבר לא יכול לסגת אחרי עלבון כזה, ועכשיו אנחנו בעיצומו של ריב שבו מותר הכל. כל טיסה של אל־על תמיד מאחרת, הוא אומר לי. „שקרן!" אני צועקת לעברו. „האוכל ממש איום," הוא מנסה עוד אחד. „שקר, טיפשות וסנוביזם!" אני עונה לו. וככה זה ממשיך.

רוב־רובם של המשמיצים הגדולים כבר לא טסו שנים באל־על ואין להם מושג מה קורה שם. אבל הם יודעים שלהשמיץ את אל־על זה הולך היום טוב בשוק. זה עושה אותך איש העולם הגדול, שלא נוקק לשרותיה של חברה ים־תיכונית.

„טסתי לניו־יורק בט־וו־א, משם לקחתי אמריקן איירליינס עד וונקובר. גמרתי את הפגישה שלי שם וטסתי עם איסטרן עד שיקאגו. בדרך חזרה התחשק לי לאכול משהו ברומא. אז עליתי על אלאיטליה. כשרציתי לחזור ארצה הסתבר שאלאיטליה בשביתה, אז נאלצתי לחזור דרך צירך בסוויסאייר."

זה לא מונולוג שאני המצאתי לבד. זה מונולוג ששמעתי השבוע מפי איש אחד שגר בקיראון. בטח כשהיה בוונקובר הוא סיפר לכולם שהוא מתל־אביב. איש כזה לא יכול להרשות לעצמו שהעולם יידע שהוא מקיראון. והשמוק הזה, אל־על לא מספיק טובה בשבילו. ואם היא לא מספיק טובה בשבילו, זה סימן שזו בדיוק החברה בשבילי.

מי יחנני עוף בשומשום

אני יודעת למה הם העלו את מחיר העוף ב־90% ואחר־כך, מייד, הורידו אותו ב־50%. מישהו בממשלה חשב שזה טוב בשביל המוראל של המדינה שיהיה מיצרך אחד שאפשר יהיה להגיר עליו שמחירו ירד. יופי! תודה רבה לכם. ממשלה נבונה. אילו היינו חכמים כמוכם, היינו אוכלים גם את הלוקש הזה.

ובכל זאת, עוף הוא הרבה יותר זול מבשר. ככה הסברתי לבן שלי למה הוא צריך לאכול עוף שלוש פעמים בשבוע. הילד בן ה־9 הסתכל עליי בתימהון ואמר: „זה בגלל שאת משלמת גם בשביל העצמות, פראייערית אחת." צודק, מה יש לדבר.

אז איפה היינו? עוף! הנה משהו חדש וטעים.

לחתוך את העוף לשמונה חלקים ולטגן את החלקים בשמן חם, רק אחרי שבוקת עליהם קצת קמח מעורבב במלח ובכל תבלין אחר האהוב בבית. אחרי הטיגון מעבירים את כל התיכות העוף לתוך סיר נקי, ועל המחבת עם השמן מטגנים שני בצלים גדולים פרוסים. כשהם צהובים מוסיפים עליהם קופסת תירס מתוק, כמה זיתים חסרי־גרעין, כפית בזיליקום, כפית פפריקה חריפה, כוס יין אדום חמוץ ושלוש כפות שומשום. כל העניין ביחד מתבשל חמש דקות, ואז שופכים אותו על העוף ומבשלים הכל ביחד עוד רבע שעה. עם מנת אורז וסלט חסה יש לכם ארוחה. מה יותר מזה אני יכולה להציע לכם בימים טרופים אלה?

חני פרי חזרה ארצה והביאה עימה את אלבום תצלומי־הפירסום שלה — ומספרת על כל תמונה

מאת אלפי דולארים הרוויחה חני פרי במשך 15 שנות עבודה בניו־יורק כדוגמנית. במשך כמה שנים היא נחשבה לאחת מעשר הדוגמניות הטו־בות ביותר שם.

מספרת חני: „אילו הייתי צריכה לבחור את התצלום המשגע והמהנה ביותר שעשיתי, הייתי בוחרת את התצ־לומים שלי ביפאן. הוזמנתי שם לצלם את האופנה של איס אמירה. אחד ממתכנני האופנה המפורסמים ביותר בעולם. הוטסתי לשם במחלקה הרא־שונה. כשירדתי מהמטוס, חיכה לי צוות עם עשרות אנשים, מאפרים,

רכישה פרטית חני מדגמנת פרוות־שועל אדומה. הצלם: זאק לנולי. בעלה של חני, אלן שוורץ, קנה בתום הצילומים את הפרווה במחיר מיוחד שניתן לה – 4.000 דולר.

בת השכן אחד הצלמים הטובים ביותר בעולם הוא צלם סיני בשם הירו. הוא צלם את לוח־השנה של חברת רב־לון. בלוח הזה הופיעה חני ב־12 דמויות שונות. למעלה: בדמות בת־השכן.

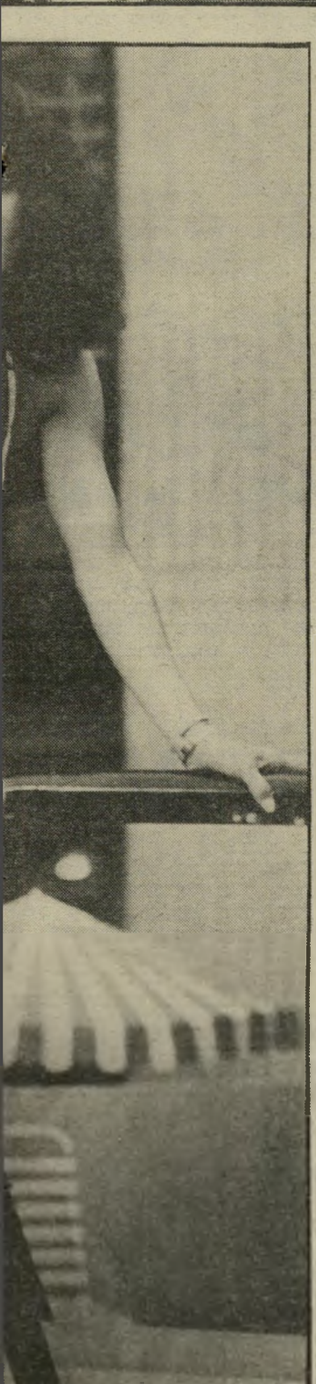

ספרים, ומלבישים. הרגשתי כמו גולי־בר בארץ הגמדים. כשסביבי התרוצצו האנשים הקטנים האלה והתייחסו אליי כמו אל מלכה שצריך למלא כל מיש־אלה שלה. קיבלתי סכום של 2000 דולר עבור יום של צילומים.

„מייד אחרי שהגעתי פרצה במקום סופת־הוריקן, והצילומים נדחו. בילית שם שבועיים בסוויטה מלכותית, וערב־ערב יצאתי לבלות. כשאני מוקפת על־ידי כל הצוות, במיטב המיסעדות. קניתי לי למזכרת סוודר שקניתי ב־מחיר מיוחד של 700 דולר.

„טיילתי בכל העולם בגלל הצילו־מים המיוחדים שצילמו אותי. בדרך־כלל, כשהיו צריכים לצלם ים, היינו נוסעים לאיי־בהאמה, שם הקומבינציה של אור, שמש וחולות היא הטובה ביותר. צבע המים שם צלול טורקיז. הצלמים בדרך־כלל מסוממים בזמן ה־צילומים. הם טוענים שבמצב כזה הם מצלמים טוב יותר.

„את כל ההצלחה הזאת השארתי שם. החלפתי רולס־רויס קורניש שהיתה לי שם בביואיק 1964 של ידידי הישראלי צביקה סבו. כמה זמן אפשר לחיות מצילום לצילום. מנסיעה לנסיעה? הגיע בשבילי הרגע לנוח ולהקים משפחה. אני מקווה שמצאתי לי הפעם את האדם המתאים כדי להגשים חלום זה."

רק מעטים יודעים שפניה המוש־למות של חני כמעט נהרסו לאחרונה. מספרת חני: „נסעתי עם ידיד במכונית במילאנו. פיטפטנו, ופיתאום עלתה

טקילה כחולה צלמת יהודיה, רבקה בלייק, טסה עם חני לאתר הצילומים יחד עם מאפרת, ספר, ואדם מיוחד שדאג לאביזרים. כדי שהצילום יהיה מושלם עבדו שלושה ימים, התאימו את צבע בגד־הים לצבע ה־מים, ואת התכשיטים התאימו לגודל הגביע שבידה.

חינם ל„בונדס" הצילו־ שנים ב במדינת ג'ורג'יה הדרומית, ארצות־

התצלומים היקרים ביותר

המכונית על עמוד־חשמל. מיכל־הדלק של המכונית החל לבעור. ידידי נכווה קשות. אני ניצלתי בנס.

„נפגעתי רק מכמה גיצים שעפו ופגעו באיזור הלחיים.

„לפני שבועיים עברתי ניתוח מיר־ חד, של קילוף עור עמוק. הניתוח ארך חמש שעות ובמהלכו הורדמתי הרדמה מלאה. במשך ארבעה ימים היו הלחיים מכוסות בתחבושות, כי העור היה חי.

„רק לפני יומיים הירשו לי הרופאים לחזור ולהתאפר.

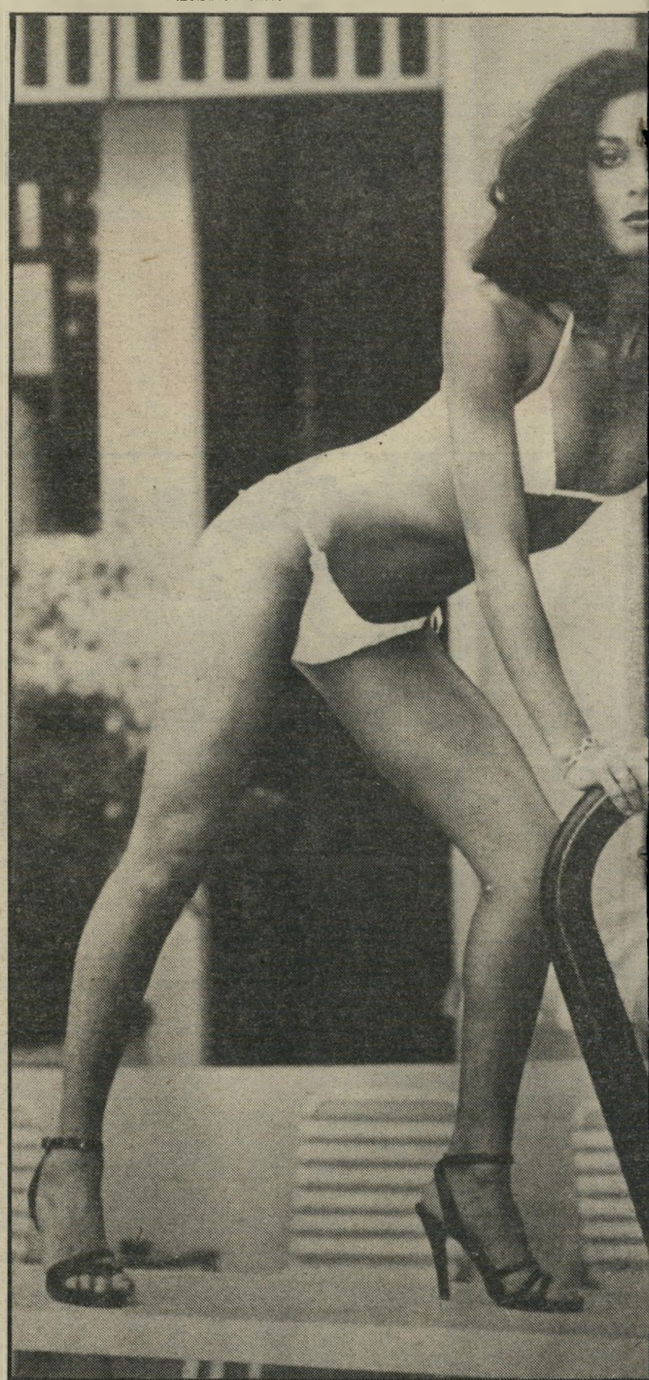

פרס ראשון במשך שלושה ימים צולמו שישה צילומים מהסידרה הזאת לירחון פנטהאוז. הפירסומת היתה לנעליים וזכתה בפרס ראשון. מספרת חני: „סבלתי נורא בזמן הצילומים. טוב שלא ראו את הפרצוף שלי בזמן הצילומים, כי בדרך כלל מצלמים פירסומת נעליים עם מיספרים 36 או 37. הביאו לי מיספר כזה, כשהמיספר של הנעליים שלי הוא 38. הצילומים נערכו עם עשן מיוחד בחדר ומוסיקה רעשנית. בן זוגי לריקוד לא חדל לדרוך לי כל הזמן על הרגליים!"

שחורה וקטנה צילום שנעשה לפני שנה לירחון האופ־ נה אמביאנס, שבו ביקש הצלם ג'ורג' ברנסטיין להוכיח מה ניתן לעשות בשימלה קטנה שחורה. מימין: תצלום פירסומת לחזיות איטלקיות.

עשה לפני ארבע
ר אטלנטה, אשר
רית והוא נתרם

על־ידי חני למדינת ישראל, למיפעל איגרות־הפיתוח, הבונדס. את הצילום הזה צילם ג'מי קרבץ, צלם צמרת, אשר הפך, יותר מאוחר להיות גם חבר טוב של חני.

„לשבת המלכה יש בעיות במיטה!" כותבת חנה גולדברג, המשוררת הסקסית ביותר בארץ

מי שקורא את השירים שלה, יכול לחשוב שהיא האשה הכי־סקסית בעולם, נועזת, חסרת־מעצורים. היא כותבת: „בבית מחכה לו נערה, וכאן הוא מתפתל עם זיקפה אנושה, עומד על זיון מהיר." או: „התקרבתי / עיניים לא נותנות להיכנס / השפתיים. מייד / אני רוצה לחלוץ לו שד." כדי שהשורה תהיה ברורה יותר, מפרשת הכותבת, חנה גולדברג: „זה על גבר שאני רואה אותו כתינוק. הבעה אבודה על פניו, ואני רוצה להיות אמא שלו, להניק אותו, להציל אותו."

היא כותבת גם: „מגרד בקצוות / אנושות. אנא גרד לי, אנא." קשה לדעת למה התכוונה המשוררת, בלי ההסבר שלה: „זה כמו שאת חשה גירוד ברחם, ולא יכולה להגיע לשם. זה ממחיש את חוסר־היכולת למלא צרכים וכמיהות, כאילו את הולכת עם חור ענק בבטן." ומושג מקורי שלה: „זכרה / אני רואה אותה מבחוץ איך שהיא

טילים נגד זכרים

מגדלת זימים על פני העור / מרטיבה את עצמה בשימלת הנשף, חשופת כתף."

„זכר ממין נקבה — זה אני." אומרת חנה, „אני לא מרגישה בנוח בתוך הסטריאוטיפ של נקבה, אז הייתי גדולה עליו. המרחק שבין הגבר לבין החולצה עושה לי דברים ששום גבר־לובש־בגדים־הרוקים לא עשה לי מ־עולם." היא אומרת שזה פשוט מאוד — היא אוהבת גברים שלובשים בגדים הגדולים עליהם, גברים שלא מנסים המים עוזבים לו את הגוף... גבר תופס מקום שהייתי בו / זורם אל צינורות הביוב שלי / הולך אל הים הגדול." חנה: „גבר שמתרחץ באמבטיה שלי חודר לאינטימיות שלי. יש בזה איזו חושניות." ועוד בעניין גברים: „עכשיו

המיטה מפשקת רגליה כותבת חנה באחד משיריה. כאן, בתנוחה של פאם פאטאל, בכותונת־לילה ממשי שחור עם קישוט תחרה, שרועה על הספה בדירתה. היא לא מקבלת את המוסכמה שאשה צריכה להתחתן בגיל מסויים, ללדת ולבשל.

צריכה להמציא מושג — זכרה. חיה שזקוקה למים. המים זה הצרכים שלי. להרגיש, להיות מחוברת לרגשות."

ועל הטעם שלה בגברים: „אני הולכת ומתאהבת בגבר לובש חולצה להבליט את גופם, ולא מתאמצים לה־יות חתיכים ויפים. יש משהו ברישול שלהם שמדבר אליה. גם היא מרגישה הכי־בנוח בבגדים הגדולים עליה."

וגם: „גבר שר אצלי באמבטיה איך אני מכבה את האורות / ומפתחת סיגנון מתוחכם לא־אישי / עכשיו אני סוגרת את הדלת ומפתחת ט.נ.ז. (טי־לים נגד זכרים) / אני לא בבית. „את השיר הזה כתבתי אחרי שהסתיים רומן

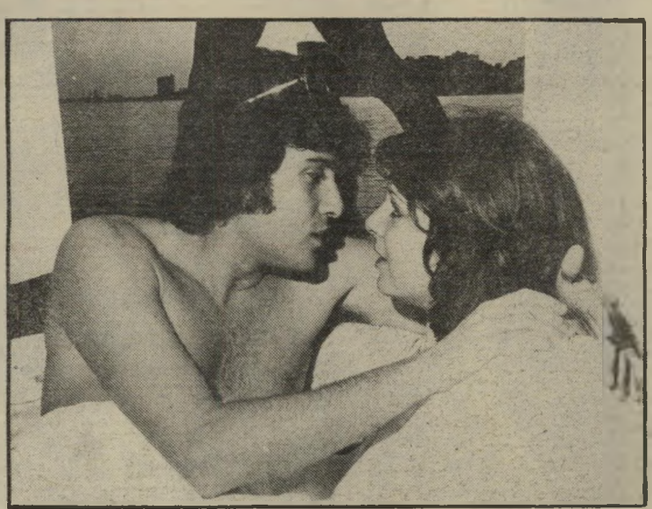

פוטו־רומן לפני עשר שנים. הצטלמה בסצינת־מיטה עם הבדרן איציק בן־מלך עבור סיפור מצולם. למטה: עם נערי הפנימיה. אלה חשבו שחנה רק בת 16, ניסו להתעסק איתה.

„מתפתל עם זיקפה אנושה... אני רוצה לחלוץ לו שד... אצלי זה הכל או לא כלום... אנא גרד לי...“

תמיר מחוברת ריגשית לדברים שאני כותבת.“

היא נאה, שיערה בצבע חום בהיר, עיניה חומות. היא גבוהה, ארוכת־רגליים. דירתה לא מטופחת יותר מדי, פה ושם בלגן. את המיטה הכפולה בחדר־השינה היא אף פעם לא טורחת לסדר. כמה עציצים, הרבה תקליטים וספרים, תמונות על הקיר, לא יותר מדי רהיטים, רק מה שצריך.

חנה, על עצמה: „הייתי ילדה בפע־מון זכוכית, נוטה להתנתק. קראתי את פעמון הזכוכית של סילביה פלאת והזדהיתי איתה. יומיים אחרי שגמרתי לקרוא את הספר הייתי באופוריה, ברי־חוף כזה. אבל זה היה מזמן, כשהייתי קטנה. לא יודעת אם הייתי מזדהה איתה גם כיום. אולי כדאי לקרוא את זה שוב. הייתי ילדה הוזה, חולמת. הכי־טובה בעולם, בוקית כזאת. כל מה שאמרו לי, עשיתי. חסרת־אישיות וחסרת־רצונות לגמרי. כל מה שאמי אמרה, היה נכון בעיניי. הייתי תלמידה טובה, עם מחברות מסוררות.

„בגיל 14 חל אצלי מהפך. הפכתי להיות מורדת. התאהבתי בילד הראשון שעישן חשיש, בן 17, פירחח בן־טובים, ארוך שיער. אז החשיש לא היה נפוץ בין הנוער כמו היום. היינו חברים, אבל לא עישנתי איתו. התחלתי לריב עם ההורים והמורים. כל ערב הייתי קופצת

(המשך בעמוד 36)

לחזור לרחם חנה, השומרת על גיזרה חטובה וגוף גמיש, בעזרת תרגילי התעמלות יום־יומיים, נראית כאן בתנוחה עוברית. לידה מונחות מישקולות, שבהן היא נעזרת בתרגילים. היא נהגה לעשן הרבה במשך שנים, עד שלפני שנתיים הפסיקה, מכיוון שזה הפריע לה להתעמל ולרקוד. היתה לה תחושה לא נעימה של לחץ ו„ריאות לא נקיות“. בסך הכל חנה היא בחורה לעניין.

נערה בפנימיה חנה מתעמלת בגופיה עם נערי הפנימיה הצבאית שאיתם בילתה, במיסגרת כתבת־מתיחה. היא גם יצאה איתם למסעות ארוכים וקיבלה כושר.

זכרה, לא נקבה הוא המושג שהמציאה חנה, כיוון שאיננה חשה בנוח בתוך הסטרי־אוטיפ של נקבה. או, כפי שהיא אומרת: „זכר ממין נקבה, זה אני!“

ממושך. סגרתי את עצמי מפני העולם. לא רציתי להתאהב יותר, לא רציתי שגברים יפריעו לי. פיתחתי מנגנוני הגנה, שיטות משוכללות, איך לא לתת לגבר להתקרב אליי. לימדתי את עצמי לא להחשף, ליצור אווירה של ניכור.“

ובאותו נושא: „המיטה שלי מפשקת רגליה במרכז העיר.“ חנה: „זו ההרגשה שיש לי כאשר אני מרגישה שאני נחשפת. אני רוצה להיחשף, אבל פוח־דת.“ ושורה נוספת: „המגע הראשון שלי עם החוץ מפסק קורים באצבעות של גינקולוג.“ וגם כאן יש צורך בפירוש: „הצילצול של הטלפון ה־ראשון בבוקר, הוא המגע הראשון שלי עם העולם. כאשר זה מישהו שאני לא אוהבת, ההרגשה שהיא שהוא פורץ לחיי בברוטאליות דרך הטלפון, חדירה גסה הדומה לבדיקה גינקולוגית.“

ילדה בפעמון־זכוכית

ד יא בת 29, ילידת חיפה, למדה באוניברסיטה פילוסופיה וספרות אנגלית, מתגוררת בדירה שכורה ב־צפון השקט של תל־אביב, ומתפרנסת מעריכת ירחון מיקצועי, הנקרא המיפעל. היא גם מתרגמת מאנגלית מאמרים טכניים. לא תמיד מבינה על מה בדיוק היא כותבת, ונעזרת באנשי מיקצוע. מדי פעם היא גם מראיינת. „בדרך־כלל אלה הם פרופסורים זקנים, המספרים לי על המחשב החדש שהמציאו,“ מספרת חנה. „הם בני 70, בעלי כרס ענקית ולא תמיד יודעים טוב עברית. אני שואלת אותם פרטים טכניים, אבל בעצם רוצה לדבר איתם על החיים שלהם, על הויקנה, הבדידות ואולי על האשה שלהם, שמזמן נמאסה עליהם.

„יכולתי לכתוב כתבות מסוג אחר, אבל את האנרגיה הזאת אני רוצה לשמור לכתיבת דברים שאני אוהבת, על חוויות שיוצאות ממני, שעוברות את הפילטר של הרגשות שלי. אני

כוכבות
הקול בעל הרגליים

מאחורי התגלית ג'וליה מיגנס־ג'ונסון מסתתרת זמרת אופרה שנתוני גופה נדיבים למחות כמו בשרונותיה המוסיקליים.

מאז שהוצגה לראשונה האופרה כרמן בפאריס, ב־3 במארס 1875, והוכתרה על־ידי המבקרים פה אחד כ„עלילה צמאת־דם, בעלת טעם וולגארי ומסר בלתי־מוסרי בהחלט," קשה לספור את מיספר ההצגות ועורכי התהילה שלהם זכה ז'ורז' ביזה המיסכן רק אחרי מותו. האופרה הפכה תרגיל עוצמה וירטואוזית של גדולי ה־ מנצחים, ותפקידה של כרמן, הצועניה ההפכפכה והניידת, היה למערן צפי המצוי־סופראן הגדולות ביותר.

אלא שגדולות אצל זמרות־אופרה פירושו באמת גדולות. אילו רצה הבימאי פראנצ'סקו רוזי באחת הגדולות, היה נאלץ אולי לבחור בתרזה ברגנצה, המבוגרת מדי, או בטאטיאנה טרויאנוס הענקית. הוא בחר רווקא בג'וליה מיגנס־ג'ונסון, כי רצה כרמן שתחשוף את רגליה בלי בושה,

ג'וליה מיגנס־ג'ונסון בתפקיד כרמן
„וולגארי ובלתי־מוסרי"

ושחזה יהיה לא רק מפותח קולית די צורכו. כי אם גם בנוי ומעוצב לתלפיות. שכן רוזי אינו רק אוהב מושבע של אופרה כז'אנר מוסיקאלי, כי אם גם בימאי המתעניין במיוחד במקורות האלימות ובצדדים האפלים של הנשמה האנושית. זהו הבימאי שהגיש לנו בעבר הלא רחוק את שלושה אחים. ובעבר הרחוק יותר את סרלבוטורה ג'וליאנו. בתווך עשה בין השאר גם את גוויות נפלאות ואת פרשת מתאי. כשהוא מנתח ביד זהירה את התעלומות הפוליטיות החריגות באי־ טליה ומצביע על המכניקה המסובכת והעדינה של מאפיה־פוליטיקה־אלימות.

בריוק לפני עשר שנים עשה סרט בשם רגע

ג'וליה מיגנס־ג'ונסון
צועניה אמריקאית

האמת, שהוא תעודון על מילחמות שוורים.

דומה לשבן. הפעם כרמן של ביזה, כפי שנקרא הסרט במקור (להבדיל משם פרטי כרמן של גודאר או מאני אוהב אותך כרמן של סאורה) משלח לזירה מאטאדור ממין נקבה, שהיא כרמן, המסובבת על אצבעה הקטנה את השור המיוחם דון ז'וזה. אלא שבמאבק חושני זה השור הוא שנוגח את כרמן למוות. אחרי שהושפל וגבריותו חוסלה.

ואם במישחקי אהבה ומוות מדובר, הרי שרוזי הזדקק לכרמן שתהיה בראש ובראשונה מעוררת תאבון ומגרה. ואכן, זו נולדה למענו — ג'וליה מיגנס־ג'ונסון, שהובאה לחתימה על החוזה עם הבימאי הישר מהפקת סאלומה – הפאם פאטאל החושנית של ריכארד שטראוס, שבויימה בידי הכוהן החושני של הבימה, הכוריאוגרף מוריס בז'אר.

אפילו בקאריירה הזוהרת של מיגנס־ג'ונסון על בימת האופרה לא הוצע לה עדיין כרמן. וכנראה גם לא יוצע — שכן, גם אחרי שנה של אימונים מפרכים לצורך התפקיד, עדיין אי־ אפשר היה להגדיל את עוצמת קולה. אבל כולם מסכימים שהנתונים האחרים שלה משלימים את מה שחסר בקולה. היא לא שרה כרמן, היא פשוט כרמן: יש בה חיות מפתה, מבט שאי־אפשר לסמוך עליו לרגע, אבל אי־אפשר גם לברוח ממנו. כל תנועה שלה מבטיחה הרס, מהפכה, קטסטרופה. כל ביטוי בעיניה מבטיח בגידה מעבר לפינה, וכל תנועה ברגליה מעידה שהגברת יודעת לאהוב ולבעוט.

אם כי היום, במציאות, היא גברת נשואה בפעם שניה לאמריקאי בשם ג'רוויס ג'ונסון, ואם לשני ילדים. הרי חייהם לא היו בריוק סיפור של נערה מבית טוב. היא נולדה בארצות־הברית לאם ממוצא פורטו־ריקאי, עם סבא כלשהו מאירלנד. „לאמא היו שני ילדים שיהיו דומים לבעלה, ושלושה — שאני הייתי אחת מהם — שהיו דומים לשכן. השכן היה יווני, וכך גם קראה לו אמא: היווני. כשהייתי בת עשר התחתן היווני עם אמי, אך סירב לאמץ אותי ואת אחי, בטענה שאנו ממילא הילדים שלו."

כרמן על הגג. לבימה היא עלתה בגיל 3 וחצי, בתפקיד קטן בלה בוהם. ומכאן המשיכה קודם כל בלימודים באקדמיה לילדים מוסי־ קליים, ואחר־כך בבתי־ספר לגיטימיים למישחק ולמוסיקה. תפקידיה היו במחזות מוסיקליים, החל בדרום פאסיפיק וכלה בווסט סייד סטורי. ואפילו כנר על הגג. ומשם, בקפיצה נחשונית למאדם בטרפליי בפולקס־אופר בווינה, שם שרה עשר שנים ממיטב הרפרטואר למצו־סופראן, עד שובה לארצות־הברית ב־1979, והניצחון הגדול שלה ב־1980, כשהחליפה בהצלחה זמרת אופרה נפלאה אחרת, תרזה סטראטאס (לה טראוויאטה) בגירסה הטלוויזיונית של המטרופוליטן ללולו של אלבן ברג.

כרמן מפילה את אהובה, דון ז'וזה, המוביל איתה לבלא
לגלות חזה

פול ניומן בתפקיד האחי ורובי בנסון בתפקיד בנו
האב האמיתי והבן הקולנועי

פול ניומן מנסה להחיות את בנו

סקוט ניומן במציאות
הבן האמיתי שמת מעודף סמים

סקוט ניומן, בנו של פול ניומן, מת בשנת 1978, במלון עלוב ברובע ברונקס המעופש, בניו־יורק, ממנת־יתר של סמים מעורבת בכדורי־ארגעה ובאלכוהול. מאז אותו יום מנסה אביו של סקוט, השחקן פול ניומן, להבין אותו ולחיות אתו.

סידטו החדש, הארי ובנו שיוצג בקרוב בארץ, הוא מאמץ נואש בכיוון הזה. אומנם מערכת־היחסים בסרט הפוכה: מדובר באב פעלתני ונמרץ, שנשאר יום אחד מובטל. משום המגבלות הפיסיות שהתגלו בו, ובבנו, החולם להיות סופר ומנסה בכל מאודו למצוא חן בעיני האב, אבל שורות רבות מתוך הסרט נשמעות כאילו היו לקוחות מתוך דיאלוג שמנהל השחקן. שבמיקרה זה הוא גם הבימאי וגם שותף לתסריט ולהפקה, עם בנו המנוח.

הסיפור מבוסס על ספר בשם מלך אבוד. וזה תריסר שנים מנסים להפכו לסרט, ללא הצלחה. אבל הדמיון בין הספר עצמו למה שעשה ממנו ניומן, בסופו של דבר, הוא מיקרי בלבד. אפילו המחבר המקורי של התסריט, רונאלד באק (החתום עליו יחד עם ניומן), מודה שהשינויים שנערכו בטיוטה הראשונית שלו הם קיצוניים. ניומן נטל את מה שהוא היה זקוק לו בתוך הסיפור, והתאים אותו לצרכיו.

נער בן 60. עד כמה מרובר בחוויה אישית אפשר היה להבחין בזמן הסרטה, שנערכה בעיר פורט־לאודרדייל, פלורידה. ניומן ביקש מרעיי־ תו, ג'ואן וודוורד, להופיע בתפקיד מישני, כדי שתהיה לידו. שני הרופאים שטיפלו בבן, סקוט, נכחו במקום לכל אורך ההסרטה, וכאשר ניומן צילם את סצינת המוות של האב, שאותו הוא מגלם בעצמו — מעין כפרה אישית על מות הבן — פרצה אשתו בדמעות.

מעל לכל, השתדל ניומן בכל מאודו, לכל אורך הסרט, להזים את התדמית הזוהרת שלו. פניו מכוסים לעיתים קרובות זיפי־זקן, הוא אינו טורח להסתיר ראשית הקרחת בפדחתו. אינו מבקש להפגין את יופיו. אם בכל זאת לא תהיה למעריצותיו סיבה להתלונן, הרי זה משום שניומן ניתן באותו סוד־נעורים נצחי שמעניק לו גם היום, בגיל 60, מראה של נער.

„אבל אם יבוא יום וארגיש שגופי ורוחי בוגדים בי, אני מקווה שיהיה לי האומץ לנהוג כמו המינגווי וללחוץ על הדק הרובה," הוא אמר לעיתונאי שביקר באתר־הצילומים. ול־ דברי אותו עיתונאי, ניומן אפילו לא חייך כשאמר זאת.

העתיד? לפי חוזה ההסרטה שלה עם גומון, זו רק ההתחלה.

איך אמר פרידריך ניטשה על כרמן, כשרצה לנגח בה את ריכרד וגנר? „כל דבר אלוהי מהלך על רגליים עדינות."

ישראל

רק בימי ראשון

ההתנפלות ההיסטרית של הקהל על ימי הראשון בחצי־מחיר מעוררת את התנגדותם של בעלי הסרטים הטובים. כמה זמן יימשך האביב בקיסמה?

ענף הקולנוע בארץ המציא לעצמו גולם. כדרכם של גלמים, קם זה על יוצרו ומעורר עתה תרעומת רבה. שמו של הגולם: היום הראשון בחצי מחיר.

מזה ששה שבועות זוכים אזרחי ישראל לכרטיסים בחצי המחיר, אם הם בוחרים ללכת לקולנוע בימי א' בשבוע. מדוע דווקא ימי א'? משום שזה נחשב תמיד ליום חלש בבתי־הקולנוע, מפני שהישראלי הממוצע, אחרי שבילה בסוף השבוע, העדיף להעביר ערב זה בביתו. כלומר, כל הנזק לא יכול היה להיות גדול במיוחד.

הקהל סבר אחרת, בתקופה זו של היסטריה כלכלית, אם ביום א' משלמים חצי מחיר — הולכים כולם לקולנוע בימי א'. המיספרים העידו עד מהרה שהישראלי מוכן לשנות את הרגליו, אם זה נוגע למזומנים שבכיסו. וכך זכתה התוכנית הזאת לתגובה טובה כל־כך, שהיא מפחידה את היוזמים וגורמת להם לחשוב שנית על כל הרעיון.

לא לגרש. המיספרים מעידים שבתי־הקולנוע, אשר ביום רגיל פועלים בתפוסה נמוכה ביותר, מכפילים בימי הראשון את מיספר הצופים פי חמישה או שמונה. הבעיה היא, כמובן, של אותם בתי־קולנוע הפועלים כמעט כל השבוע בתפוסה מלאה, כי הם ממילא אינם יכולים להגדיל את התפוסה שלהם. מה עוד שהם חושדים כי צופים אשר היו באים לבקר בימים אחרים דוחים עתה את הביקור עד לימי א' הקרובים, ובכך גוזלים הכנסה מבעל הסרט ובעל הקולנוע.

זאת ועוד: כל מי שיש לו סרט מצליח, טוען שהוא מפסיד הכנסה בטוחה, ואילו כל מי שמציג סרט שאינו מצליח, מתלונן שבגלל יום א' צריך להמשיך ולהציג את הסרט עוד שבוע (ההחלטה על כך נקבעת מדי שבוע, לפי מיספר הצופים שבאים לסרט עד היום השלישי בשבוע). כלומר, אין ספק שהקהל נהנה מכל העניין, ובבתי־הקולנוע מורים שסך הכל הצופים עלה בעיקבות היוזמה הזאת, אבל הקופה אינה הנהנית. אז מה עושים?

בינתיים, התוכנית תימשך עוד שבועיים, אחר כך יוחלט. יש מי שמציע במקום יום אחד בשבוע בחצי מחיר, להנהיג יומיים בשבוע, בהנחות של 30 אחוז. הצעה אחרת אומרת, שצריך להעביר את היום שבו יעלה הכרטיס מתחילת השבוע לסופו, כדי שלא ישפיע על ההחלטה אם להחזיק או להוריד סרט. ויש עוד הצעות כהנה וכהנה.

כדאי היה, בכל הדיונים הללו, לזכור רק דבר אחד: מזה שנים טוענים שקהל צופי הקולנוע הולך וקטן, שאי־אפשר להחזיר את אותם שפרשו. הנה, הפעם התברכה התיאוריה הזאת. אל תגרשו שוב את הצופים.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: פאריס־טכסאס, מאחורי הסורגים, העדר.

ירושלים: פאריס־טכסאס, מאחורי הסורגים, לה־טראוויאטה.

חיפה: פאריס־טכסאס, מאחורי הסורגים, לה־טראוויאטה.

תל־אביב:

★★★ **הספינה מלאה** (בית־התפוצות, הקרנה חד־פעמית ביום ה', שוויץ): הבימאי השווייצי מארקוס־אימהוף מסיר את הלוט מעל פני הצביעות הניטראלית של בני מולדתו, ומספר על גורלה של קבוצת פליטים שהצליחה לעבור את הגבול מגרמניה לשווייץ במילחמת העולם השניה.

ירושלים

★★★★ **לה־טרוויאטה** (סמדר, איטליה): כדאי לראות אופרה זו של ג'וזפה ורדי בגירסתה הקולנועית היפהפיה, ולוא כדי להתכונן להשווואה עם כרמן של ז'ורז' ביזה, שתעלה בקרוב על הבד (ראה מיסגרת במדור זה). כאן האסתטיקה היא בהתגלמותה מושלמת, עם שני זמרים מעוליים המטיבים הפעם לשחק — תרזה סטראטאס ופלאסידו דומינגו. הבימוי: פראנקו זפירלי.

מנדי פטנקין: רגע עם ילדיו לפני הכסא החשמלי

שיני בנים תקהינה

דניאל (סטודיו, תל־אביב, ארצות־הברית) – **פרשת הזוג אתל ויליוס רוזנברג, הזוג היהודי שהוצא להורג בתקופת מק־קארתי, באשמת ריגול לטובת ברית־המועצות – אשמה שלא הוכחה אף־פעם די הצורך – מהווה את נושא סירטו החדש של הבימאי סידני לומט. הנשען על הרומן של אדגר דוקטורוב (מי שכתב גם את רגטיים).**

כמו המקור הסיפרותי, זהו סרט מסובך מאוד, משום שהוא נע ללא הרף בין תקופות שונות ומנסה להתמודד עם כמה נושאים בעת ובעונה אחת: דמותה של חברה אשר מוכנה לקבל השתייכות פוליטית כהוכחה לאשמה פלילית, אחריותם של הורים המקריבים את חייהם למטרה מקודשת בעיניהם לגורל צאצאיהם, ובעיות הצאצאים, המנסים להתמודד עם ירושה שלא ביקשו ושאין להם הכוח הנפשי לעכל.

כל הדברים הללו הם חשובים מאוד, אין ספק שצריך לומר אותם. וכפי שהדגיש גם לומט בביקורו בארץ – כאשר העולם המערבי כולו, כולל ישראל, נוטה ימינה, צריך להזכיר עד כמה אפשרית שואה חדשה. עם זאת, יש לסרט בעיה קשה, בעצם העובדה שמחבר הרומן הוא גם מחבר הסירטי, ומשום כך הוא כפה על הקולנוע את הצורה הסיפרותית, לא תמיד לטובת הסרט.

הקפיצות התכופות בין תקופה אחת לשניה מקשות על פיתוח דמויות של ממש, ומאפשרות רק סקיצות של הזוג החשוד (בסרט הם נושאים את שם המישפחה אייזקסון) ולהיטותם לאידיאל קומוניסטי.

באורח מוזר למדי, לומט שומר הפעם, שלא כדרכו, על מרחק רב בין המצלמה לבין הגיבורים שלו, ואם יש לכך הצדקה תיאורטית (צריך להראות יחסים בין פרט לחברה) זה מפחית במידה רבה את העוצמה הדרמאתית.

ג'ין סבג' ורוברט מיצ'ם: כולם אהבו את מאריה

המיבנה הנפשי של האבר

מאהביה של מאריה (שחף, תל־אביב, ארצות־הברית) – **סירטו הראשון במערב של הבימאי ה־סובייטי אנדרי קונצ'אלובסקי נר־אה כמו הכרזת־עצמאות מצידו: סרט שכמוהו לא היו מרשים לו לעשות, בשום פנים ואופן, במולדתו.**

העלילה מבוססת על סיפור קצר של הסופר אנדרי פלא־טונוב, שזכתה לקישוטים נוספים במהלך הזמן. קונצ'אלובסקי העביר את ההפקה מצרפת, לארצות־הברית. עיקרה – מעשה באדם שאהבתו גדולה עד כדי כך, שהיא גוזלת ממנו את כוח־הגברא. סביב גרעין זה מורכבים זה על גבי זה כמה מרכיבים נוספים: חלק מבעיותיו הנפשיות של הגבר, כך נרמז, מקורן בתקופה שבה היה שבוי במילחמת העולם השניה.

כל זה טוב ויפה בתיאוריה, אבל במעשה. כל מה שאינו נוגע ישירות למערכת־היחסים שבין איוון, הבעל הצעיר, למאריה, רעייתו ואהבת־נעוריו, הוא סכימאתי ודל מדי. קושי נוסף שיש בסרט היא עצם ההתעסקות במוסר של שנות הארבעים, כלומר בחברה שמדנית למדי במושגיה. קשה מאוד להאמין בבתוליות של מאריה, שהיא חלק חיוני ביותר בסיפור, עד אשר אין מכריזים עליה בפירוש. וללא תכונה זו מתמוטטת כל העלילה כולה.

אם בכל זאת מתגברים על המיכשול הזה, יש בסרט כמה רגעים יפים בתיאור מערכת היחסים האפלאטונית (בלית ברירה) בין השניים.

ג'ון סאוואג' ונאסטאסיה קינסקי, בשני התפקידים הראשיים, ניחנו בחן־נעורים וקסם אישי. הפועל היטב כל עוד אין דורשים מהם לחרוג אל תוך הניחוך. כמו בסצינת האהבה האחרונה ביניהם. רוברט מיצ'ם כאביו של איוון, יוצא מאדישותו המפורסמת, והבולדוג של קית קארדין גונב את ההצגה בכל תמונה שבה הוא מופיע.

ג'ין ויילדר וג'ודית אייבי: בין גיחוך להיסטריה

פיחות של הזיות ארוטיות

האשה באדום (בן־יהודה, תל־אביב, ארצות־הברית) – **קומדיה מיותרת זו משתמשת בעלילת סרט צרפתי בשם** על רווקים, נשואים ובוגדים **באותה הצורה שבה היה פיל משתמש בצעדי־מחול של אילה. הכל מגושם, מוגזם, מסורבל ובוטה, וכל מי שסבר שג'ין ויילדר הוא האיש שיצעיד את הקומדיה האמריקאית קדימה, ברוח מורו ורבו מל ברוקס, צריך לחפש מייד תיקווה אחרת.**

ויילדר, שביים את הדייסה הזאת ומופיע בה בתפקיד ראשי, מגלם בעל למופת, שיום בהיר אחד נופל בקסמיה של צעירה חושנית לבושה באדום, ומרגע זה והלאה הופכים חייו למערבולת אחת גדולה של מבוכות ותיסבוכות. לעזרתו מתגייסים שלושת חבריו (צ'ארלס גרודין, ג'וזף בולוניה ומייקל מאדלסטון), המשתדלים לסייע לו בכל נסיונותיו הנואשים להצמיח קרניים לאשתו החוקית והאוהבת.

להבדיל מן החן האלגנטי של ז'אן רושפור, שגילם את אותה הדמות בסרט של איו רובר, הופך ויילדר את השלומיאליות העצבנית למעלה עליונה, בוחר במשהו שבין ניחוך להיסטריה כקו התנהגות נורמלית. מכאן והלאה שום דבר לא יכול להציל את הסרט, בוודאי שלא חבריו (בסרט הצרפתי היתה היידידות הגברית אחד המרכיבים החשובים ביותר). שהם במיקרה הטוב ביותר צללים חיוורים.

מה שנותר, אם כן, אלה הן המעלות המחוטבות של הגברת קלי לה־ברוק, הנראית כמו בחורה בריאה מאוד בגופה ובנפשה. מתאימה לכל המידות האידיאליות של דיגמון ביגדי־ים (אה, כן. היא היתה דוגמנית קודם לכן). אבל אין שום סכנה שתגזול את פרס־האוסקר לשנה הבאה או שתשכיח ממישהו את הדמות החלומית המרתקת של אני דופרי בסרט הקודם.

מעצב ביגדי־ים, עמיר פלג בן ה־31. הוא עסק בעבר באיפור, והוא היה גם דוגמן.

חזרה לשנות ה־20 בגד־ים בסיגנון נופיה, שעיצב עמיר פלג, שני חלקים, שני צבעים: „אני אוהב את גוף האשה!"

מרזה בגד־ים סטרפלס שלם, בציבעי שחור־אדום. הגיזרה מאריכה כביכול את הרגל.

קיבוצניק מתכנן ביגדי־ים

מה המשותף לאיפור, דוגמנות ועיצוב־אופנה? עמיר פלג. עמיר, הקיבוצניק לשעבר — הנשוי למורה לאנגלית יעל — הגיע אל העיר הגדולה לפני כמה שנים. העיר הגדולה הזאת היתה פאריס. במשך שלוש שנים קנה אמיר דעת וראה אופנה, יופי ואסתטיקה בעירי־האורות, ולמד ציור בבית־הספר היוקרתי בוז־אר. עמיר, בן 31, גבה־קומה, בעל עיני שקד חומות, נהנה אומנם משהותו ולימודיו בפאריס, אך החליט שאין להסתפק בעיר גדולה אחת. כך הגיע ללוס־אנג'לס, שם עסק באיפור שחקני־קולנוע. לעיסוק הזה הגיע בזכות חבר שהפיק באותה עת סידרת סירטי מדע דימיוני. אחרי כמה חודשים המשיך עמיר לניו־יורק, ושם עבר בתור מייק־אפ ארטיסט עם דוגמניות־צילום.

עם שיבעה צבעים. בניו־יורק למד עמיר עיצוב ביגדי־ים אצל מעצבת־האופנה הלבנונית נורמה כאמלי. הוא עבר אצלה בעוזר, הסתכל היטב, קיבל השראה והתחיל לעצב ביגדי־ים.

כאשר חזר עמיר ארצה, המשיך בקאריירת־האיפור שלו. הוא עבר עם טובי צלמי־האופנה התל־אביביים, איפר, שיפץ ויפייף את דוגמניות־הצמרת. בין איפור לאיפור הוא עבר גם כדוגמן. אבל משאת־ליבו האמיתית היתה לעצב וליצור.

לפני כמה חודשים התחיל לעצב ביגדי־ים מיוחדים וחדשניים.

המשקיע סילבאן אינבר התעניין ביצירותיו, האמין ברגמיו והסכים להשקיע בו את ממונו. כשהיצואן יורם רדושינסקי אחראי על יצוא ביגדי־הים האלה לארצות־הברית.

עמיר פלג משתמש בעבודתו בשבעה צבעים בלבד — צהוב, ירוק אדום, כתום, שחור לבן וכסף. אלה הם הצבעים האהובים עליו, צבעים חזקים, הנותנים לו השראה.

הסיגנון של עמיר הוא א־סימטרי, בסיגנון שנות העשרים, ובדיו הם כדי לייקרה חלקים.

עמיר גם נתן שם יוצא־דופן לחברת־האופנה שלו: לגוף. למה לגוף? כי הדגמים מיועדים לגוף. מודה עמיר: „אני אוהב את גוף האשה, בפרט כשהוא חשוף במקומות הנכונים, מעורטל וגם לא מעורטל!"

ומה המחירים? קשה להתנבא עד לקיץ הבא, אבל המחירים יהיו סבירים, משהו בין 30 ל־40 דולר.

שלושה צעירים מחכננים סוודרים, בגדי־ים ושמלות ערב, לפי שלושה טעמים שונים

יש צעירים כישרוניים, המסתפקים בכך שהם וסביבתם הקרובה יודעים על כישרונם. אבל יש בעלי אמביציה, שאינם מסתפקים בכך והמנסים את כוחם ומזלם בג'ונגל האופנה.

המשותף לכולם הם כישרון יצירתי ורצון עז להצליח.

שלושה צעירים כישרוניים הנראים מבטיחים במיוחד הם רז קרן בן ה־20, המעצב שימלות־ערב, דניאלה אוהד בת ה־25, המעצבת סריגים, ועמיר פלג בן ה־31, איש הקיבוץ לשעבר. המעצב בגדי־ים.

אמא רצתה

מגיל 15 התעניין רז קרן בנושא ציור נשים ואופנה. כשהיה בשמינית כבר למד תדמנות בקורס ערב במיכללה שנקר והתחיל לעצב לאמו שימלות־ערב מיוחדות. אמו קנתה את הבדים והוא עיצב את הדגם. כשהופיעה האם, רות, בדגמי הבן, קצרו השניים מחמאות.

האם החליטה לפתוח בית־אופנה לה ולבנה המוכשר. היא לקחה חנות שקיבלה בירושה מהוריה ברחוב יונה הנביא שבמרכז תל־אביב, הפכה אותה לסטודיו מהודר עם שטיחים מקיר לקיר, מראות ותאורה תואמת.

ובשבוע שעבר ערך רז קרן תצוגת־אופנה ראשונה בחייו, בהילטון תל־אביב: חמש דוגמניות־צמרת הדגימו את דגמיו לסתיו־חורף 85', דגמים המושפעים מהסיגנון היפאני והאי־טלקי.

קרן מעצב בעיקר שימלות־ערב מברי־משי, ז'ורז'ט וסאטן. מכל דגם הוא מייצר רק כמה עותקים. הוא גם מעצב שמלות בהזמנה, בהתאם לדרישות הלקוחה, גם במידות שאינן נמצאות בקולקציה הקיימת, וגם שימלות־כלה.

עם ראשית־יבות. רז, עדיין חייל בשירות חובה, אוהב להתלבש בצורה המושכת תשומת־לב. כמו במכנסי באגי שחורות, בעניבה צרה ובחולצת־כותנה לבנה גדולה. „צוואה" רונה ושרוליה מופשלים („אני לא אוהב בגדים זרוקים. אני יקה, אוהב סדר וניקיון!").

הצבעים האהובים על קרן בחורף זה הם שחור, לבן־שמנת. כחול, אדום, אפור וייין.

המחירים? חולצת־משי בעלת שרוולים מ־40 עד 50 דולר; חליפה, בין 100 ל־170 דולר: חצאות־עור שראשי־תיבות שם המעצב מתנוססים עליה — 25 דולר.

איך לחדור לג'ונגל

ציור עצמי של רז קרן, שמעולם לא למד לצייר. מימין: חליפת־צמר; משמאל: שימלת־מעיל. זה כישרון טיבעי, הטמון בקרן מגיל צעיר. הוא למד בקורס תדמנות בשנקר והיום, בעזרת אמו, פתח סטודיו לאופנה, שבו הוא מעצב ביגדי־ערב לנשים, וגם שמלות־חופה לכלות.

עור מוכסף שני פסים אלכסוניים ומבריקים, משולש עור שחור וצמר מוהר מתוצרת חוץ, בציבעי שחור, לבן ואפור – מדגימה את מעשה ידיה על גופה הסרגנית דניאלה אוהד.

אנגורה משובץ בציבעי שחור־לבן; כפתורים גדולים משוק־הפישפשים מעטרים את הסוודר; השרוולים פתוחים ומתאימים גם לעונת־המעבר. המחיר: 230 דולר.

לחיות מסריגה

לשבת ולסרוג בערב ליד הטל־וויזיה זה נשמע קצת זקן, מזכיר את סבתא. אך בשנים האחרונות השתנו הדיעות, וגם צעירות שולחות את ידיהן בסריגה. אחת כזאת היא דניאלה אוהד, הסורגת מגיל 9. ממי היא למדה? „מאף אחת. לקחתי מסרגות והתחלתי לסרוג."

אבל דניאלה מעולם לא חשבה להתפרנס מהסריגה. חלומה היה להיות גרפיקאית. אחרי התיכון והצבא הת־קבלה לטכניון, עמלה שנים להשגת התואר הנכסף של גרפיקאית מוסמכת.

ואז חל השינוי. דניאלה החליטה שלשבת על כסא שמונה שעות ביום זה בעצם לא בשבילה, ומה שהיא באמת רוצה לעשות זה לסרוג, ליצור ולעצב סוודרים יפים ומיוחדים במינם.

כך היא התחילה את קאריירת הסריגה שלה בדירתה השכורה בתל־אביב, כשערימת פקעות צמר מסביבה. היא סורגת סוודרים שהם ממש יצירות. רעיונותיה רבים וכישרונה גדול. ואולי בזכות הגרפיקה שלמדה קל לה לשלב צבעים, חומרים ועיצוב. היא גם מצרפת חומרים שונים בסוודר אחד, כמו צמר אנגורה רך וחמים משולב עם מוהר קטיפתי, רצועות־עור וברי־סאטן, וגם חבלים יכולים להשתלב בסריגה.

הגוונים האהובים עליה הם חומים למיניהם, שחורים ופסטלים.

„בשביל הכיף!" מה מחיר התענוג של קניית סוודר אצל אוהד? מתחיל ב־80 דולר, מגיע עד 250 דולר — תלוי בסוודר ובסוג הצמר. צמר מתוצרת־הארץ הוא זול יותר מאשר מתוצרת־חוץ.

המעוניינת לסרוג לבדה, מצמר תוצרת־הארץ, תוכל לעשות זאת ב־30 דולר לסוודר, אבל אין מה להשוות בין סוגי הצמר.

מי קונה את הסוודרים של אוהד? אנשים המכירים אותה, ששמעו עליה. זה עובר מפה לאוזן.

בין סריגת סוודר למישנהו הספיקה אוהד גם לסיים תואר ראשון במדעי־הרוח באוניברסיטת תל־אביב („אני לומדת בשביל הכיף!") אך היא אינה מסתפקת בלימודים אלה: היא רוצה ללמוד עיצוב־אופנה, תדמנות במיכ־ללת שנקר או לנסוע ללמוד בארצות־הברית, ולעצב בגדים מיוחדים במינם.

בן 20 רז קרן, עדיין חייל בשרות־חובה בצה"ל, חולם על בית־רים כמו כובעים, נעליים, חגורות, תיקים ובושם שישא את שמו.

השם קריסטל

על המוצר אומר הכל, ואין יותר מה לשאול!

לראשונה בישראל - 24 שעות שרות

פרסגמפון

פרסום מודעות בטלפון לכל העתונים

03-229353|221667|231345

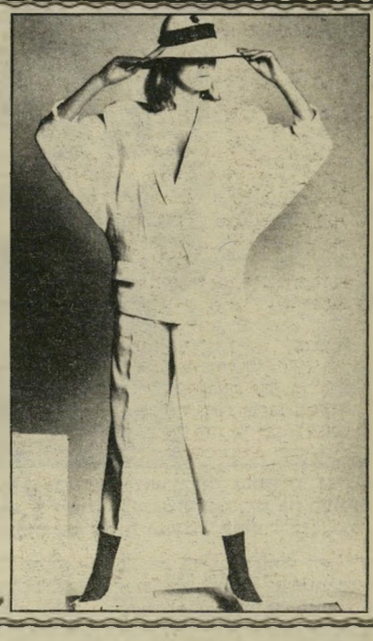

זיוה תלם ZIVA TELEM

מזמינה אתכם wishes to invite you to the

לחדר התצוגה בביתה בהרצליה פיתוח

דיגמי מעצבי אופנת העילית בישראל:

ג'י פולוף – בגדי עור, קולקציה חדשה
תמרה יובל – בגדי ערב ובגדים לאירועים מיוחדים
רקמה – בגדי תמרה לשעות אחר הצהריים והערב
גבי – חולצות משי עבודות־יד
רפי יעקובסון – בגדים ליום ולערב
M/N – בגדים אופנתיים לשעות היום
רזיאלה – חליפות ושמלות אופנתיות
אביזרי אופנה, חגורות, מחרוזות, סריגים

המכירה תתקיים ביום

שישי 9.11.84	שבת 10.11.84
10.00–14.00	10.00–14.00
17.00–19.00	1700–1900

בבית זיוה תלם – רח' דוד המלך 10 הרצליה־פיתוח
At the residence of ZIVA TELEM, 10 David Hamelech St Herzlia-Pituah. Tel. 052-72976

צילום: רזיאלה

איתן עמיחי

הדברת מזיקים בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תוכעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.

רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' 481/75 עסק
שמירה על בריאותך ורכושך

איתן עמיחי הדברת מזיקים

מודעות בטלפון

לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

ישראכרט | ויזה | DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

תן טרמפ לחייל

מרים בנימיני

מזל החודש:

עקרב

ההתאמה בין עקרב למזלות האחרים

עקרב עם עקרב

מקובל באסטרולוגיה שבני אותו מזל מסוגלים למצוא שפה משותפת ולחיות יחד. התייחסות דומה לדברים עקרוניים תיתן בסיס מוצק לחיים בצוותא. אלא שבמקרה של עקרב לעקרב הדבר אינו כך. לעקרבים לא קל לחיות ביחד. אינדיווידואליות, רצון חזק, דבקות בעקרונות, קינאה ונטיה להתבודדות לא מאפשרים להם לקיים אווירה נוחה שתתאים לחיים משותפים. הוויכוח, הריב, הברוגז והכעס יהיו מצויים שם כמעט באופן קבוע. לעיתים רחוקות מישהו מביניהם יסכים לפשרה או לויתור. זה בהכרח עלול להביא להרס של המיסגרת ושל עצמם.

לזכותם יאמר, שבתקופות שבהן יצליחו להתפייס ולחיות בשלום, העוצמה הריגשית והחושניות החזקה, וההרגשה שכוח עונה לכוח והבנת איש את רעהו יפצו אותם על כל מריבה ואי־הבנה.

עקרב עם קשת

למרות שהמזלות העוקבים מסוגלים להתאים ולחיות יחדיו, כאן העניין אינו פשוט. הקשת הוא איש החופש והעצמאות. מיסגרת המחייבת הקפדה על לוח־זמנים תיתן לו הרגשה של אסיר. העקרב רכושני ומפתח ריגשי־קינאה, הזרים בדרך־כלל לקשת.

השותפות ביניהם תוכל להתבסס על ענין אינטלקטואלי משותף או בטיולים והרפתקות, מסעות ואהבת הסיכון. חיים משותפים יכניסו את שניהם למתח וחרדה, הקשת יחפש דרך לברוח, והעקרב תמיד יתפוס אותו וימתין לו בפינה.

עקרב עם גדי

מזלות אלה מתאימים מאוד האחד לשני. התייחסותם לחיים דומה, הם רציניים, אחראיים, מסורים ונאמנים. כל דבר יתבצע בשלמות וללא שגיאה. ידידיהם יהיו אף הם אנשים רציניים, אחראים ומקובלים בחברה, בזכות הישגיהם בתחום המיקצועי. הקשר ביניהם יהיה מושתת על כנות ואמינות. יתכן שהאווירה תהיה כבדה, אם יש־כחו את חוש־ההומור הקיים בשניהם, אם כי לא תמיד נמצא בשימוש.

עקרב עם דלי

הדלי לא משתייך למזלות המתאימים לעקרב. אלא שלעיתים קרובות נוצרת משיכה חזקה ביניהם, וזו מביאה אותם להסיק מסקנות מוטעות לגבי יכולתם לחיות חיים משותפים. הדלי „חוטא" באהבה כלל־אנושית ולא אישית, לעקרב נחוצה הוכחה תמידית לכך שאכן אוהבים אותו. העקרב נוטה לשתלטנות על בן־הזוג, ואילו הדלי לא ניתן לשליטה. לא שאינו אוהב את מישפחתו, אבל עיסוקים אחרים הקשורים לטיפול באחרים או בענייני ציבור חשובים לו באותה מידה.

העקרב רכושני, קנאי ומתמסר, הדלי לא יוכל לגמול לו באותו יחס. העקרב יתמרמר, ואילו הדלי ירגיש לחוץ וכלוא.

עקרב עם דגים

אחת ההתאמות המקובלות ביותר והטובות ביותר. שניהם משתייכים למזלות הריגשיים (מזלות המים) למרות ההבדלים באישיותם, טוב להם בחיים משותפים. העקרב לוקח את השילטון כדבר מובן מאליו והדגים נכנע, ומאושר שהוסרה מעליו האחריות לדאוג לקיום היומיומי, השיגרתי והמשעמם. ליד העקרב הוא חש ביטחון ויודע שיש מי שידאג לכל דבר.

התכונה המשותפת לשניהם – הקינאה – עלולה לגרום למתח רב ולחשדנות, שכן שניהם אינם נקיים מהתאהבויות פיתאומיות במי שאינו שייך בדיוק למיסגרת המישפחתית. אך למרות נטיה זו, הם תמיד ישובו האחד לזרועותיו של השני.

עקרב עם טלה

שניהם נשלטים על־ידי כוכב מארס, המבטא רצון חזק, סיפוק מהיר של המאווים האישיים וקושי לוותר ולהתחשב בבן־הזוג. למרות שאותו הכוכב עצמו שולט בהם, אופיים אינו דומה. לא יהיה להם קל

בני הזוג המקובלים ביותר לעקרבים: הסרטן והבתולה; האריה לא בא בכלל בחשבון והקינאה תשבש זיווג של עקרב עם עקרב

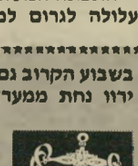

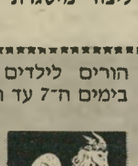

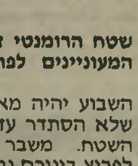

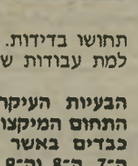

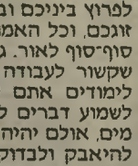

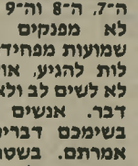

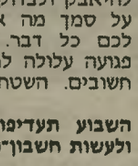

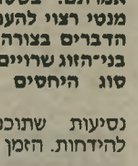

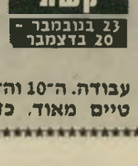

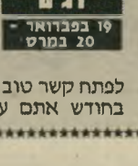

שבוע לא קל עומד לפניכם. רוב הבעיות שיציקו לכם קשורות לבעיות בתחום ה־עבודה. שינויים שייכפו עליכם יביאו לירידה ניכרת ברמה הכלכלית. בין ה־7 וה־11 בחודש יהיה הזמן הקשה ביו־תר מבחינה זו. בשטח הבריאות תצטרכו ל־השגיח על עצמכם, א־תם נוטים להצטננויות ואף למחלות אחרות, שכבר מזמן לא הזכירו את עצמן. ב־12 בחודש תוכלו קצת להירגע ולנוח מהקשיים. ידידים יציעו את עזרתם.

* * *

למרות שאנשים מעוניינים בחברתכם ואינכם מבודדים ברגע זה, מצב־הרוח אינו קל. ה־7 וה־8 בחודש יביאו אתכם לעימות עם בני־הזוג. יחסים חדשים יעמדו למיבחן ויהיה עליכם לעמוד מול החלטות לא קלות. צ־ריך לבדוק היטב את הקשר החדש – לא בטוח שהפנים זהה לרושם החיצוני. ידידים או קרובים בארצות אחרות עשויים לשפר את מצב־הרוח, על־ידי שיחה, מיכתב או איזה קשר מסוג אחר.

* * *

השבוע הקרוב עלול להיות קשה, בעיקר בכל מה שקשור לעבודה ולבריאות. עול נוסף יוטל עליכם במקום־העבודה. האחריות לא תביא עימה שכר נוסף ותביא לעצבנות. לרוגז ולאי־יכולת לשנות את הגזירה. ב־12 וב־13 בחודש תוכלו לשוחח עם הממונים עליכם או עם מי שיש לו השפעה, שיחה זו לפחות תשפר את התנאים ותביא לשיפור במצב הכלכלי. בשטח הרומנטי המצב יותר טוב. אתם מאוד מבוקשים. אם חשבתם להסתמך על ידידים ולבקש מהם עזרה, אל תעשו זאת בין ה־7 וה־9 בחודש. כל בקשה תג־רום לאכזבה, והמסקנה שתסיקו עלולה להיות מוגזמת ולקלקל ידידות שנמשכה שנים. הצעת־עבודה שעומדת להיות מוצעת עלולה להכניס אתכם ללחץ ולבעיות מסובכות ביותר. אל תקחו על עצמכם יותר ממה שאתם מסוגלים, עדיף להשאר עם המוכר והישן. ה־10 וה־11 בחודש יהיו קשים, יתכן שלא תרגישו טוב.

* * *

עדיין עסוקים בשיפוץ, שיפור או מעבר לדירה אחרת. אין לכם זמן ואינכם מצ־ליחים לעמוד בדרישות או בהתחייבויות ש־לקחתם על עצמכם. כדאי שתנסו לארגן מ־חדש את העניינים, ה־צורה שבה אתם חיים עלולה להביא אתכם להתמוטטות. כל הש־בוע יהיה כל־כך קשה, שיותר טוב לא לקחת שום דבר חדש על עצמכם. יחסים עם בני־המישפחה עלו־לים להתערער, בגלל חוסר נכונותם.

* * *

בין ה־7 וה־9 בחודש תוכלו לקדם כמה עניינים שהתעכבו עד עכשיו. אולם בתנאי שתהיו יותר תקיפים, עניינים והחלטיים. זה לא הזמן לרחם, לוותר ולהתחשב, הפעם עליכם לדאוג לעצמכם בלבד. ה־10 וה־11 בחודש אינם מתאימים לנסי־עות – עיכובים, תקלות ואפילו תאונות עלולים להתרחש באותם ימים. ה־12 וה־13 בחודש הרבה יותר נעימים – בשורות מאוד טובות יגיעו בענייני עבודה ובענייני כספים.

בשבוע הקרוב גם אתם תהיו בין אותם שלא ירוו נחת ממערך הכוכבים. בעיות רכוש, בית וכספים יטרידו אתכם בין ה־7 וה־10 בחודש. בני־מישפחה יהיו מעורבים בכך, וזה עלול להביא לסיכסוך עמם. ב־12 וב־13 ב־חודש נראה שמצב־הרוח יהיה יותר טוב, בעיקר בגלל בשורות טובות הקשורות ל־תחום המיקצועי. ב־שטח הרומנטי זו תקופה לא רעה לאותם המעוניינים לפתוח בקשר חדש ורציני.

* * *

השבוע יהיה מאוד חשוב עבורכם, כל מה שלא הסתדר עד היום יצוף ויעלה על פני השטח. משבר עלול לפרוץ ביניכם ובין בני־זוגכם, וכל האמת תצא סוף־סוף לאור. גם במה שקשור לעבודה או ל־לימודים אתם עלולים לשמוע דברים לא נעי־מים, אולם יהיה עליכם להיאבק ולבזוק היטב על סמך מה אומרים לכם כל דבר. גאווה פגועה עלולה לגרום להחמצה של דברים חשובים. השטח הרומנטי עלול לאכזב.

* * *

השבוע תעדיפו להסתגר בתוך עצמכם ולעשות חשבון־נפש מחודש. כל התוכניות שאתם מתכננים כעת עדיף לשמור בסוד, מבלי לשתף אף אחד. אנשים מסוגלים לגנוב רעיונות שלכם ולזקוף אותם לזכותם. מצב־הבריאות אינו טוב במיוחד, חשוב שתרבו בשינה ומנוחה. ה־7 וה־8 בחודש יהיו קשים במיוחד בגלל עומס עבודה. ה־10 וה־11 בחודש יהיו ימים רומנ־טיים מאוד, כדאי לכם להיות גמישים. הורים לילדים יצטרכו להשגיח עליהם בימים ה־7 עד ה־9 בחודש. בשטח האהבה תיתכן פגישה מוזרה ביותר, אל תבנו על כך. כל מה שיקרה באותם ימים עלול להתפרק במהירות. בשטח הרו־מנטי ה־12 וה־13 ב־חודש הרבה יותר טו־בים. כדאי לקחת יוזמה, וזה יביא לתקופה מוצ־לחת ופורה. ה־10 וה־11 בחודש יהיו ימים שבהם תחושו בדידות. נצלו אותם למנוחה ולהש־למת עבודות שנדחו משום מה עד עכשיו.

* * *

הבעיות העיקריות מרוכזות כעת סביב התחום המיקצועי, אתם נמצאים בחששות כבדים באשר לעתיד.

ה־7, ה־8 וה־9 בחודש לא מפנקים אתכם. שמועות מפחידות עלו־לות להגיע, אולם נסו לא לשים לב ולא להעיר דבר. אנשים יעבירו בשימכם דברים שלא אמרתם. בשטח הרו־מנטי רצוי להעמיד את הדברים בצורה ברורה. בני־הזוג שרויים בבילבול ואינם מבינים את סוג היחסים שבהם אתם מעוניינים.

* * *

נסיעות שתוכננו לתקופה זו עלולות להידחות. הזמן אינו מתאים לכך. התקלות העיקריות עלולות לה־יות ב־10 וב־11 בחודש. אל תתכננו דבר לאותם ימים, יתכן שתיאלצו להשאר בבית, בגלל בעיות של מישהו אחר. ה־12 וה־13 בחודש טו־בים ומבטיחים הצלחות בשטח הרומנטי. בני מזל עקרב וסרטן נמ־שכים אליכם, ותוכלו לפתח קשר טוב עם בני מזל גדי. בין ה־7 ל־9 בחודש אתם עלולים לסבול מפליטת־פה. שניהם אינם נקיים מהתאהבויות פיתאו־מיות במי שאינו שייך בדיוק למיסגרת המישפחתית. אך למרות נטיה זו, הם תמיד ישובו האחד לזרועותיו של השני.

עקרב עם טלה

שניהם נשלטים על־ידי כוכב מארס, המבטא רצון חזק, סיפוק מהיר של המאווים האישיים וקושי לוותר ולהתחשב בבן־הזוג. למרות שאותו הכוכב עצמו שולט בהם, אופיים אינו דומה. לא יהיה להם קל

(המשך בעמוד 37)

תשבץ 2462

מאת אביגיל ינאי

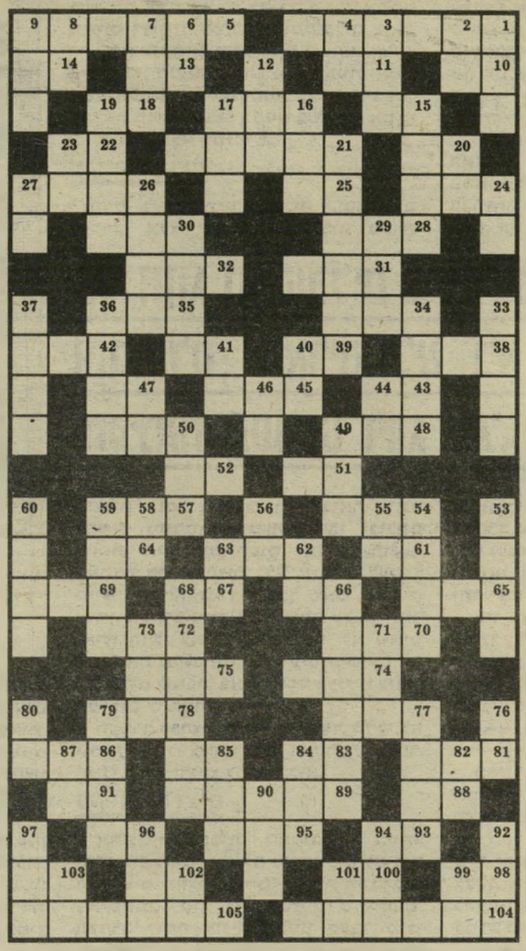

מאוזן

1) גבעות חול על שפת הים ובמדבריות; 5) בקצב מתון במוסיקה; 10) הבין; 11) סימן; 13) כינוי לשפע רב, מרחב; 14) גמל קל רגליים; 16) עובד אדמה; 18) קולמוס; 20) אויב; 21) איבור חוש הכאב (אנסטסיה); 22) עוף טרף; 24) לך לך; 1/או צמח בר; 25) קול גברי עמוק; 26) סגור, אטום; 28) הררה; 30) עם 31 מאוזן — חורש חשון; 31) מרחשון, (עם 30 מאוזן); 32) מכשיר תאורה; 34) התקשה, התאבן; 35) עור בהמה משופץ ומעובד; 38) מלך ארץ המגוג בחזון יחזקאל; 39) גוש, חבל בארצנו; 41) מילת בריירה; 42) שם אחד מספריו של קנוט המסון הנורבגי; 43) שמונה עשרה; 45) זוג; 47) ניצוץ; 48) נשך בשיניים; 50) חלק הגוף מן הצואר ועד החזה; 51) שיח הדפנה; 52) גבבא; 54) שיעור של דבר, או שיח ביצות רב שנתי; 57) מן המסים (ר"ת); 61) לא חד, עגלגל; 62) תמך, היה למשען; 64) עוף; 65) עץ מן הנשירים, גדל בגליל על גדות נחלים; 66) כלי רתמה לבקר; 67) גבוה; 69) נוזל בפה; 70) שרוך לקישור; 72) מארבעת המינים; 74) ענף קוצני; 75) קיר; 77) ירעש (ח); 78) קומפוזיטור צרפתי; 81) תסס; רתח (תהלים מ"ו, ד'); 83) קיים; 86) מילת זרוז; 86) רקר, כרכר; 88) צעיר; 89) גיליוטינה; 91) זכרון; 93) שקט; 95) התיך, המס; 96) מכשיר עינויים; 98) עפר, טיט; 100) איבר חיוני בגופנו; 102) מחדשי השנה; 103) שר; 104) שמה היווני של ריאנה אלת הציד; 105) עלילת דברים, גנאי (3,3).

★ ★ ★

מאונך

1) מקום מרעה לבהמות (ישעיהו ה' י"ז); 2) מטבע יפני; 3) סודה, פחמת הנתרן; 4) אות בא"ב; 6) אות הנצחון; 7) עסיס ענבים; 8) רסיסי בקר; 9) חבר נבחרים העומדים בראש אגודה; 12) זוהמה; 15) ארז; 16) יישר, איזן; 17) עוף אגדי; 19) שחוט; 20) בבואה; 21) בלתי הגיוני; 23) קליפת ענבים; 24) חבורה, סיעה; 26) עם 30 מאונך — ש"מ וש"פ של צייר ישראלי מראשי אפקים חדשים; 27) משורר ישראלי (ש"מ); 29) גיס; 30) ראה 26 מאונך; 33) שפע של צבע; 34) מעיל צבאי עליון; 36) מקום פתוח שאין עליו השגחה; 37) כלי שיט; 40) עוף טרף; 41) קיטור; 44) אחד משמותיו של סוכות; 46) אות מוסיקלי; 47) תושב בארץ; 49) עזרה, תמיכה; 50) אליו מתפללים כשמיני עצרת; 53) אצבע האמה; 54) מכונה ליצירת לחץ רב; 55) איבר הנקה; 56) מבני נח; 58) ענן; 59) מדרך — פרק בהלכות טמאה בתלמוד; 60) בדק לא באופן יסודי; 62) אביזר לנשיאת מצרכים; 63) שדה; 66) סנקציות; 68) דברי ליצנות; 71) תבע, דרש לפרוע חוב; 73) המעיט, עקר נטיעות; 76) טבעת מתכת; 77) כפר דרוזי בגליל המערבי; 79) צנור דם בגוף החי; 80) נוכח בעת המעשה; 82) בורשם (ח); 84) אביזר במשחק הכדורגל; 85) אבן טובה; 87) עבר; 90) נסיגה; 92) בית אסורים; 94) מכשיר עשוי שלבים הדרגתיים; 96) עילה; 97) למד; 99) ניגש; 101) מילת תחינה; 102) מחדשי השנה; 103) ידיד.

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

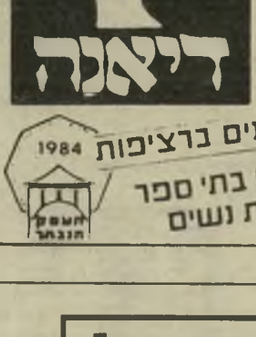

- קורסים מקצועיים ברמה גבוהה ל:
- ספרות נשים • קוסמטיקה ואפור • פדיקור • מניקור
- אפילציה (הוצאת שיער לצמיתות)
- מכון ליופי וסלון חסרוקות חדישים ל: חסרוקות, חספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות ובשעווה.

תעודות למסיימים והכנה לבחינות הסמכה ממשרד העבודה
30 שנות נסיון והישגים בהדרכה מקצועית

3 שנים ברציפות 1984
בטנוף בתי ספר לספרות נשים

ת"א, דיזנגוף 190 (יחפת 4)
229388, 226066

תן טרמפ לחייל

טילים נגד זכרים

(המשך מעמוד 29)

מהחלון, בורחת כדי לראות את אהוב נפשי המסטול. הוא היה אוסף אותי באופנוע ושנינו היינו טסים לעבר האופק...

„לא שכבתי איתו. הוא ניסה, אבל הייתי נורא קטנה, והמשכתי לשמור באדיקות על תחתוניי, חס וחלילה שלא יוריד לי אותם. הוא שכב עם מישהי יותר גדולה ומפותחת, ואני נורא קינאתי.

„באותו הזמן התחלתי לכתוב. משהו מבולבל. לא ידעתי בכלל שזה שיר. כי לא קראתי שירים. המורה לספרות הציע לי לשלוח את זה לירחון את. קיבלתי תגובה נלהבת מהעורכת, שהשיר הוא נועז, חדשני ומקורי. היא פירסמה אותו, ואני כל־כך התרגשתי. עד כדי כך שעכשיו יש לי בלק־אאוט ואני לא זוכרת איך הרגשתי אז.

מותשות ורעבות

„עם הגיוס ביקשתי להיות כתבת בבמחנה גדנ"ע. היתה תחרות בין הרבה מועמדים, אבל התקבלתי. התעקשתי לגור בדירה משלי. כי לא רציתי לחלק חדר עם עוד שלוש חיילות, עם מיטות ברזל, חוסר־פרטיות, רעש ובלי יכולת לשים את המגע האישי. הרגשתי שלא אצליח להתרכז ולכתוב שם. עם קצת עזרה מההורים והמשכורת הצבאית הקטנה שכרתי דירה בדרום תל־אביב עם חברה. הדירה היתה עלובה ומגעילה, אבל קישטתי אותה לפי טעמי.

„גם מצבה הכלכלי של החברה שלי לא היה מזהיר, ולפעמים היינו ממש רעבות ללחם. לילה אחד, אני זוכרת, היה שיא־השיאים. עשינו ניקיון יסודי. וכשסיימנו ב־2 בלילה היינו מותשות ורעבות. במיטבח מצאנו רק מצה אחת וקוביית־מרק. בישלנו אותה בתוך סיר־מים, וכל אחת קיבלה חצי מצה וחצי כוס־מרק. התלבטנו מה משביע יותר — לשבור את המצה לתוך המרק או לאכול בנפרד.

„היו לי מדי פעם משימות מעניינות בעבודה. פעם שלחו אותי לבלות שבוע בעילום־שם בפנימיה צבאית ליד תל־אביב. זאת היתה צריכה להיות כתבת־מתיחה, עם צילומים. הצלם הסתתר, וצילם מרחוק בעדשה מיוחדת. לחניכים סיפרו שאני רוצה להיות החלוצה, הבת הראשונה בפנימיה. הייתי אטרקציה בין הבנים. התעמלתי איתם במיכנסיים קצרים ובגופיה, יצאתי איתם למסעות ארוכים, רצתי והתאמנתי. באותו שבוע קיבלתי כושר לא נורמלי. הם היו מנותקים מבנות, ושלחו אליי מבטים רעבים. הייתי בת 20, אבל הם חשבו שעוד לא התגייסתי, שאני בת 16.

„ישנתי בחדר לבד, ובלילות היו ניסיונות התגנבות לחדר שלי. לילה אחד נכנס מישהו לחדר שלי והעיר אותי. ראיתי ילד מגודל עומד ליד המיטה שלי. הוא התבלבל, שאל אותי שאלה אבסורדית — 'תגידי, יש לך מטאטא?' זה מה שהוא חיפש ב־2 בלילה, מטאטא.

„ספר השירים הראשון שלי נקרא האם לשבת המלכה יש בעיות במיטה. על־שם אחד השירים בספר. רעיון השיר הוא קודם כל פרובוקציה. אז לא בטחתי בכוחי, והיתה לי נטיה להשתמש בתותח ענקי כדי להרוג זבוב. לא היה לי מספיק ביטחון ביכולתי לגעת בדברים בעדינות, בדקות. המו"ל שיכנע אותי שזה צריך להיות שם הספר, כדי למשוך תשומת־לב. שבת זה סמל למשהו גבוה, רוחני, טהור. בעיות במיטה זה משהו פיסי, ארצי. זה היה ניסיון לחבר את הפיסי עם הרוחני.

„מאותה סיבה, כדי לחבר את הפיסי עם הרוחני, הדבקתי את הספר החדש שלי על חלון של חנות מכולת, ליד הבית שלי. זאת מכולת מיוחדת, שפתוחה עד מאוחר בערב. אנשים מופתעים למצוא ספר שמוצע למכירה, יחד עם הקוטג' והחלב. היו שקנו. אנשים שמכירים אותי מהסביבה רואים את התמונה שלי על העטיפה, מזהים אותי וקונים את הספר. הרעיון בא לי במיקרה, כאשר יצאתי מבית־הדפוס עם העותקים הראשונים, ובדרך הייתי צריכה להיכנס למכולת. חשבתי אז על הקשר בין השירה שלי והצורך לקנות אוכל.

„אני לא מנתקת את הכתיבה מהצרכים הבסיסיים שלי. הצורך לאכול נורא קרוב לצורך לכתוב, לאהוב. הכל בא מאותו מקום — מתוכי, מגופי."

חפוזים ומרים

גישה מיקרית ביניה ובין זמר רוק צעיר, עופר אקרלינג, הולידה עבודה משותפת. הם נפגשו אצל ידיד, תפסו ראש, והיא כתבה את מרבית שירי התקליט שלו. ניר העשיר נוגן הרבה ברדיו, ולא רוצה לזמביה הפך לשלאגר. השיר מספר על בחור אמיתי ותמים שרוצה לאהוב נערה, אבל היא מזויפת. נמשכת לזוהר החיצוני. זמביה מייצגת את הפנטזיות והחלומות שלה.

משוררת גולדברג
לכתוב. לאכול. לאהוב

בשירים משאירה חנה הרבה מקום לדימיון, אוהבת לעבוד באסוציאציות ולטוס גבוה מעל האדמה. עכשיו היא מקווה למצוא מוסיקאי, שאת המוסיקה שלו היא תאהב, והוא יאהב את הראש שלה.

„עפה ברחוב/לא יוצרת התקהלות/לפעמים מישהו אוהב אותי לרגע/וכל הזמן היופי שלי הולך לעזאזל." והפירוש, מפיה: „מדובר בהרגשת הארעיות של האהבה. לפעמים מישהו אוהב אותי לרגע, וברגע הבא כבר לא. ואולי עכשיו אני יפה, אבל גם היופי הוא ארעי. הרחוב הוא כמו החיים. המגע שלי עם החוץ."

ועוד שיר: „היא מלקקת את רגלה בשורה ה־14 ועכשיו כיבוי אורות שלפני ההגרלה הגדולה... אולי תבחין בה המצלמה?" חנה: „כתבתי, קצת בליגלוג, על צעירה שמתה להתגלות. המצלמה, הזורקורים עוברים לידה, והיא עושה ניסיונות נואשים למשוך תשומת־לב. מלקקת את רגלה, תנועה מתגרה, כמו חתולה..."

לספרה השני היא קראה רומן בשורות קצרות. היא טוענת שהיא בכלל לא חופשיה כמו שעשוי להשתמע מן השירים שלה. „אני ההפך הגמור," אומרת חנה. „פוריטאנית לגמרי. אין לי שום עניין, למשל, בזיונים חפוזים וביחסים קצרים וחסרי־משמעות. זה פשוט משעמם אותי, זה לא עמוק. אצלי זה הכל — או לא כלום. אם לאהוב, אז רק גבר אחד. אין לי מספיק אנרגיה ליותר מאחד. מהיחסים החפוזים היו לי רק טעימות מעטות, קצרות ומרות." **נעמי רון** ■

מיכתבים לרותי

הורוסקופ

(המשך מעמוד 35)

אוהבים לחקור, לברר, לחטט ולדעת. אלא שהתאומים מטפיק לרפרף ולדעת מכל דבר קצת, בעוד שהעקרב מעמיק וחוקר ביסודיות ובאיטיות כל נושא, עד שמיצה אותו עד תומו. האחד שיטתי יותר בגישתו והשני אוהב את הסיבוך.

הסקרנות של התאומים והצורך של העקרב לחשוף את המיסתורין יוצרים שיתוף־פעולה והבנה. התנגשויות יכולות לצוץ כשהעקרב יבחין שבן־זוגו „פוזל" מעט הצידה. הקינאה של העקרב תמרר את חייו של התאומים. מוטב שיזהר ויישמר – העקרב אינו משתייך לסלחנים, המוכנים להעלים עין ממה שקורה.

עקרב עם סרטן

הם פשוט מתאימים. שייכים למזלות המים ומפתחים את הקשרים ביניהם על בסיס של רגשות עמוקים. העקרב הוא בעל רמה רגשית גבוהה, וחיי־המין שלו גדושי תשוקות עמוקות. הקינאה והרכושנות כלפי בן־זוגו תובן היטב על־ידי הסרטן, שהוא בעצמו אינו משוחרר מאותן תכונות.

הרצון להגן ולפנק את בן־זוגו ימצאו הד בליבו של העקרב, שיקבל את זה כמובן מאליו שהחיים מתרכזים סביבו. ריגשותיו המתפרצים של הסרטן ירוסנו על־ידי העקרב, שלמרות עוצמת רגשותיו – הביקורת השיכלית מנחה את התנהגותו.

עקרב עם אריה

ניגודי אופי ואישיות כל־כך חזקים לא ניתן למצוא בכל גלגל־המזלות. גם אם תהיה משיכה חזקה ביניהם, וגם אם יתקשרו בקשר עמוק – מתי שהוא יגיע המשבר. מעניין לציין, שהמשבר לא תמיד קשור באחד מהם, אלא לפעמים התנאים האוב־ייקטיביים הופכים את הקשר לבלתי־ אפשרי.

אופיים שונה לחלוטין. האריה, הנשלט על־ידי השמש, הוא פתוח ומוחצן, אוהב את הרושם וההופעה הנוצצת ומוכן לבזבז את כספו ואת מירצו על מה שבא לו באותו רגע. העקרב מעדיף את המיסתוריות והחשאיות, ופועל מתחת לפני השטח. ניגודים אלה אינם יכולים ליצור התאמה בין שניהם.

עקרב עם בתולה

קשר בין שני מזלות אלה מאוד מקובל ומצוי. הם מבינים איש את רעהו, ובמידת מה דומים. הם שניהם נוטים לסגנונות ולהסתפ־קות במועט. לעקרב דרישות רבות מבן־זוגו, הבתולה ישמח לאתגר ויעמוד בכולן. הוא עצמו דורש מעצמו את אותם הדברים, כשהוא מדקדק בפרטים שחשובים גם לעקרב.

הבתולה יהיה הכנוע וזה המוכן תמיד לוויתורים. העקרב הוא השאפתן מבין השניים. הבתולה יעזור לו להגשים את שאיפותיו. בענייני מין תיתכן אי־התאמה – העקרב ייצרי מאוד והמין עומד אצלו בראש סדר־העדיפויות. הבתולה מוצא שלפעמים יש דברים יותר חשובים.

עקרב עם מאזניים

צירוף כזה יכול לבוא בחשבון בעיקר בגלל אופיו הוותרני של המאזניים. על־פי־רוב, הם שונים וההבנה ביניהם לא קלה. העקרב תקיף, שליט החלטי וחסר־פשרות. המאזניים מוותר, מתפשר ומנסה למנוע ריב בכל מחיר. פעמים ינסה מאזניים בדרכו המקובלת להעלים או להחליק דברים, כדי שהעקרב לא יכעס עליו.

מעשים אלה עלולים להוציא את העקרב מהכלים. באינטואיציה החזקה שלו הוא יגלה כל מעשה תרמית, גם אם כוונתו של המאזניים היתה טובה.

העולם הזה 2462

גובה מרשים

(1051/84) הוא צבר, אקדמאי, רווק בן 27, מיתמר לגובה המרשים של 1.86 מטר, ומעיד על עצמו שהוא נאה מאוד, שקט ופשוט בהליכותיו. הוא חוזר לא מזמן משהות ממושכת לצורכי עבודה באחת המדינות באפריקה, ועם שובו גילה שהרבה קשרים קודמים שלו נותקו. הוא ישמח להכיר אותך אם את צברית גיוונית, פיקחית, בעלת הופעה נאה, גבוהה, בעלת רגשות ובשלה ליצירת קשר רציני לעתיד משותף. בסוף המיכתב הוא מציין שיש לו תחביבים מגוונים, ומזכיר צילום, פיתרון חידונים ותשבצים ופעילות התנדבותית.

★ ★ ★

פעם היתה סיסמת הזוגות הנשואים – עד שהמוות יפריד ביניהם. כיום החיים הם שמפ־רידים ביניהם.

★ ★ ★

מחפש בת משק

נעשה לי קצת עצוב בלב כשקרא־תי את מיכתבו של (1052/84). „כל פעם שאני כותב לבחורה, לא מגיעה לי תשובה, אפילו לא שלילית," הוא כותב בגילוי־לב הראוי לציון. אני מצטערת בשבילו, לא נעים להיות לוזר. אתה רוצה שיענו לך? עשה משהו בעניין כתב־היד שלך — קח שיעורים בכתיבה תמה או למד לתקתק על מכונה. אתה אולי נורא נחמד, אבל לפני שהיא רואה אותך, היא רואה את כתב־היד שלך, וזורקת את המיכתב לפח.

אז הנה מה שהצלחתי לפענח למענכן: „אני בן 28, רווק, גובה 1.80 מטר, רזה, שיער שאטני ועיניים חומות. חובב ספורט. המיקצוע — אלקטרוניקה. חובב טיולים בחיק הטבע ובילויים, ליברלי ואיכפתי. מחפש בת משק, כדי לחיות בקיבוץ חיים שפטים ושלווים."

★ ★ ★

אמא שלי אומרת ששועל הוא זאב השולט פרחים.

★ ★ ★

לא מקיאים

(1053/84) רווקה בת 32, מתארת את עצמה בצורה מקורית למדי: „לא מקיאים כשרואים אותי, והרוב אפילו מסתובבים לראות שנית. זה בקשר למבחוץ. ובפנים — פה מתחיל הסיפור. שמח שמה. פשוט לא משעמם — משתנה כל כמה דקות. בקיצור — חסרת־מנוחה. מוכרחה כל הזמן עניין." המבוקש שלה חייב להיות חכם מאוד, רגיש מאוד, מלא חוש־הומור ומבחוץ — זו אצלה מילה נרדפת להופעה חיצונית — לא יותר גרוע ממנה וגבוה. רצוי מאוד חבר קיבוץ או משהו בכיוון. היא נשמעת כל־כך עלא־כיפאק, עד שאילו הייתי גבר, הייתי כותבת לה בעצמי.

★ ★ ★

אני מכירה בחור אחד העושה את מעשהו הטוב היומי בכך שהוא מסתכל בהערצה בשתי בחורות מכוערות ליום, כדי להרים להן את המוראל.

★ ★ ★

לא מכוער

„אני גרוש בן 34, אבל נראה כבן 28," כותב (1054/84), „נאה ביותר, כך אומרים לי. לדעתי, אני בסך־הכל לא מכוער. אוהב ספורט וקריאה, לשעבר מאמן ספורט וכיום עוסק במיקצוע המוגדר כחופשי. מחפש מישהי עם רצינות כלפי החיים, שאומרת לעצמה — די, מאסתי בחיי הרווקות, וכמובן — שתהיה עדינה ונאה."

★ ★ ★

שימלה צריכה להדגיש את יתרונותיה של האשה, אבל יחד עם זאת להיות רפויה במידה מספקת כדי להוכיח שהאשה היא בכל זאת גברת.

★ ★ ★

להתפנק בבית

„אני בת 25, מנהלת סניף של חברה גדולה," כותבת (1055/84), „בלי להשתחצן, אומרים לי שאני יפה. שיער חום בהיר, חלק, אף סולד, 1.64 מטר גובה. אוהבת לראות סרטים, לקרוא ספרים, לשחק טניס, לשחות ולהתפנק בבית. כן, גם לנסוע לחו"ל, אבל את זה כולם אוהבים, לא? נסעתי כבר שלוש פעמים. אילו היתה לי אפשרות, הייתי נוסעת יותר.

„רוצה להכיר אדם בסביבות ה־35־45, משכיל, אינטליגנטי. ה־הופעה החיצונית לא חשובה, אבל חשוב לי שהוא יהיה מסודר בחיים מבחינה כלכלית. רוצה שיהיה לו עולם מעניין משל עצמו, שיהיה בעל עקרונות, לא נגרר. שיהיה איתי, אבל שלא יפריע לי להתפתח וללמוד. ג'ובראן ח'ליל ג'ובראן כתב משהו יפה על זה: ‚תנו ויהא כל אחד הוא עצמו, עמרו יחדיו, אך אל תהיו צמודים.' הוא יכול להיות גרוש פלוס ילדים. אני לא מתה על רווקים — אין להם מספיק ניסיון. ודבר אחרון — שיידע לפנק."

★ ★ ★

אשה פיקחית היא זו היכולה לסובב את בעלה על הזרת, מבלי להראות את ידיה.

★ ★ ★

שיגעון של קצינה

יש לי כאן בשבילכם משהו מקורי במיקצוע המוגדר כחופשי. מחפש מישהי עם רצינות כלפי החיים, שאומרת לעצמה — די, מאסתי בחיי הרווקות, וכמובן — שתהיה עדינה ונאה."

★ ★ ★

שימלה צריכה להדגיש את יתרונותיה של האשה, אבל יחד עם זאת להיות רפויה במידה מספקת כדי להוכיח שהאשה היא בכל זאת גברת.

★ ★ ★

להתפנק בבית

„אני בת 25, מנהלת סניף של חברה גדולה," כותבת (1055/84), „בלי להשתחצן, אומרים לי שאני יפה. שיער חום בהיר, חלק, אף סולד, 1.64 מטר גובה. אוהבת לראות סרטים, לקרוא ספרים, לשחק טניס, לשחות ולהתפנק בבית. כן, גם לנסוע לחו"ל, אבל את זה כולם אוהבים, לא? נסעתי כבר שלוש פעמים. אילו היתה לי אפשרות, הייתי נוסעת יותר.

„רוצה להכיר אדם בסביבות ה־35־45, משכיל, אינטליגנטי. ה־הופעה החיצונית לא חשובה, אבל חשוב לי שהוא יהיה מסודר בחיים מבחינה כלכלית. רוצה שיהיה לו עולם מעניין משל עצמו, שיהיה בעל עקרונות, לא נגרר. שיהיה איתי, אבל שלא יפריע לי להתפתח וללמוד. ג'ובראן ח'ליל ג'ובראן כתב משהו יפה על זה: ‚תנו ויהא כל אחד הוא עצמו, עמרו יחדיו, אך אל תהיו צמודים.' הוא יכול להיות גרוש פלוס ילדים. אני לא מתה על רווקים — אין להם מספיק ניסיון. ודבר אחרון — שיידע לפנק."

★ ★ ★

אשה פיקחית היא זו היכולה לסובב את בעלה על הזרת, מבלי להראות את ידיה.

★ ★ ★

שיגעון של קצינה

יש לי כאן בשבילכם משהו מקורי

רוצה הרבה יותר

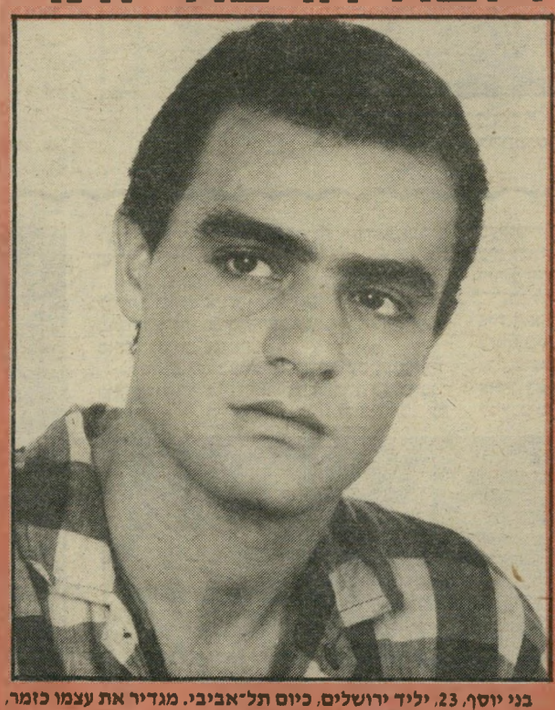

בני יוסף, 23, יליד ירושלים, כיום תל־אביבי. מגדיר את עצמו כזמר, שחקן, פסנתרן ורקדן. מתפרנס בכבוד כזמר במועדונים ובפאבים. אבל רחוק מלהיות מבסוט בחיים. לא מבין למה התהילה והפירסום עוד לא הגיעו אליו. „אני יודע שיש לי הרבה להציע," הוא אומר, „אילו הייתי זמר ממוצע, הייתי מסתפק בחלטורות וחי טוב. אבל אני טוב, לא שלם עם מה שעושה עכשיו ורוצה הרבה יותר."

— מישהי ממליצה על החברה שלה. זה הולך ככה: „קשה לי לתאר אותה, כי היא חברה יקרה שלי מגיל 12. בלונדית, שיער ארוך, גובה 1.63 מטר, גוף הלוואי עליי, שופעת קסם אישי וחום. לגבר המתאים היא תעניק עולם ומלואו, בתנאי שגם הוא יודע להעניק. היא גרושה פלוס שני שובבים ומתוקים, והיא גם שיגעון של קצינה, בת 36. תחביבים: שיחה רצינית, סרטים, הצגות, טיולים. אתה חייב להיות פנוי עם הוכחות, נחמד, גבוה ורצוי אקדמאי. לא שמן ולא קרח. אתה צריך לדעת לתת המון, כי תקבל פי אלף. היא בת מזל תאומים, ורצוי שתהיה בן מזל שור." היא כותבת בלהט כזה, עד שלרגע היה לי נדמה שהיא כותבת על עצמה. אפשר לכתוב ישירות לת"ד 2538, חולון.

★ ★ ★

פראי ומעניין

ארי דויד מרשה לי לפרסם את שמו, ואפילו את כתובתו הפרטית. „בן 22," הוא כותב, „לומד במיכללה הקרימינולוגית בבית־סוהר כפר־יונה. בעל הופעה חזותית נאה, תרבותי, פראי ומעניין. שפוט ל־36 חודשי־מאסר. לא מעוניין לבנות איתך עתיד. אבל אשמח ליצור קשר־מיכתבים על רוב הנושאים שבעולם. בעל ראש פתוח וחוש־הומור. התחלתי לעניין אותך? אז אם את ללא דיעות קדומות, כתבי אליי ל־ת"ד 86, בית־סוהר כפר־יונה, נתניה 100 42."

★ ★ ★

בלונדית נאה

(1056/84) היא בת 31, גרושה פלוס ילדה, אקדמאית, עוסקת ביחסי־ציבור ובציור, בלונדית. עיניים ירוקות, גובה 1.65 מטר, נאה. עד כאן היא. מכאן — אתה. „אני מחפשת מישהו שאפשר לתת בו אמון מלא," היא כותבת, „אינטלקטואל, תערובת של וודי אלן ואוסקר ויילד. יכול להיות קצת אסטרונאוט, חולם, אבל גם עם שתי הרגליים על האדמה, משהו באמצע. אחד שאפשר להאמין בו גם כשלא נמצאים לידו, חכם. כזה שאת מרגישה איתו שהגעת הביתה."

★ ★ ★

אחרי שהיא חולקת מחמאה לאשה אחרת, נראית אשה כאילו היא מחכה לעודף.

★ ★ ★

כמיהה לאהבה

(1057/84) כותבת בכתב־יד יפה כל־כך, עד שחטפתי תסביך נחיתות. ואני חשבתי שלי יש כתב יפה. במיקרה הזה, לא רק האריזה יפה. שימו־לב: „במשך הקיץ ראגתי ו־טיפלתי בהוריי החולים, ולא התפניתי לענייניים שבלב. והנה כבר יורד גשם ראשון, כבר אפשר להושיט יד ולגעת בחורף, והלב מתעטף ברוך של עצבות רכה, כציפיה משי. אין כאב בעצבות הזו, יש בה געגועים לתחושת שייכות, לחיים ולרעות. יש בה כמיהה לאהבה של חורף, לאהבה שאינה בת־חלוף.

„אני אוהב אותו כל־כך אם יהיה בוטח, שמרני, חמים, ביתי, רגיש, מתחשב ומבין ש — אני מאוד רגישה (להבין, אך גם להיפגע); אני זקוקה לו קודם כל כחבר טוב; אני מסורה עד עומק הלב; אני נאמנה באופן אב־סולוטי וחשובה לי מאוד התייחסות דומה לעניין הזה; למרות היותי בת 32 — יש בי צד ילדותי משהו, וזה אולי חמוד מאוד ביום, אך בלילה, כשאני לבד, אני קצת פוחדת ומרגישה שהחיים גדולים עליי ושאני זקוקה למישהו שיאחז בידי ויאמר לי — את לא לבד, אני איתך ואת יכולה לסמוך עליי; חשוב לי שייהיה ה‚חזק' בין שנינו, אבל לא אוכל לשאת התנהגות מתנשאת ושתלטנית. את הגירסה הזו כבר חוויתי בנישואיי הקודמים...

„רותי, האם גם את, כחברותיי, חושבת שזה לא מעשי לחפש באדם אחד שפע כזה של מעלות? אני, על כל פנים, ממשיכה לחפש את האחד. היחיד והמיוחד." אני איתך, יקירתי. תמשיכי לחפש אותו, ובסוף — אלוהים גדול — תמצאי. נכון שזה לא קל — עוברה, גם אני עוד לא מצאתי — אבל את לא חושבת שזה כיף לחפש?

★ ★ ★

קוראים/קוראות המבקשים לענות למיכתבים לרותי מת־בקשים לעשות זאת תוך ציון שם המפרסם במדור או המיס־פר המזהה שלו (84/...) על גבי המעטפה. נא לציין גם „מיכת־בים לרותי" ולשלוח למערכת „העולם הזה", תל־אביב, רחוב גורדון 3.

זאת, כמובן, גם הבתובת לקוראות/קוראים המבקשים לפנות למדור.

רחל מרחלת על כל העולם

אחת מני רבות

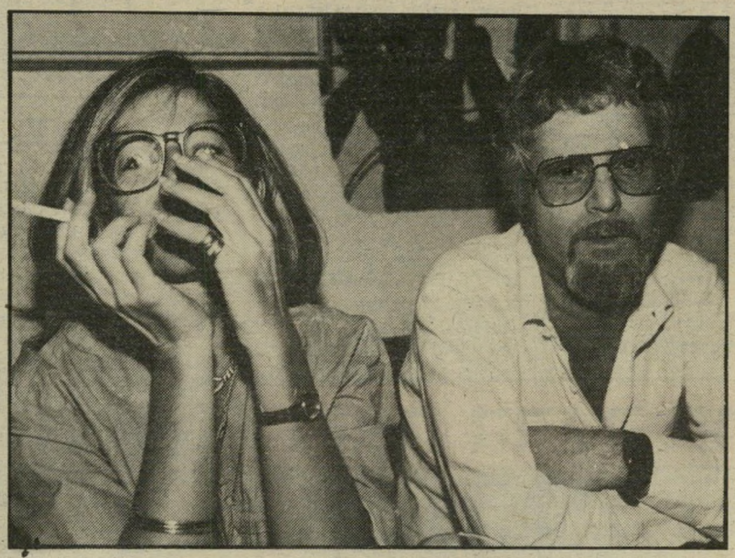

מיכה רייסר וידידה
אלה שלא רוצות להתפרסם

דרינג, דרינג. את **מיכה רייסר**, בבקשה.
„מדבר."
מדברת המרחלת.
„מה קרה?!"
בשבוע שעבר נראית עם בחורה נחמדה מאוד. מי זאת?
„מה זה חשוב? זה אחת מני רבות."
שיהיה לך לבריאות. מתי התגרשת?
„לפני שנה."
איזה טעם יש לך בבחורות?
„אני מחפש את אלה שלא רוצות להתפרסם."

יהודית נגר
לפעמים מאחרת

ונסענו לביתו. גרנו בגן־עדן, בווילה עם 20 חדרים, אגם פרטי, סירות, מכוניות, ומה לא. החזקתי מעמד חודש. הוא בחור ביישן ושקט, ואני, למרות שאני נראית סולידית ואוהבת להתלבש בצורה קלאסית, אני מלאת שימחת־חיים ואוהבת להשתולל. באמצעות סקוט היכרתי את **סול גז**, בעל חברת ששון. שסקוט היה עורך־הדין שלו.

„חזרתי לארץ והתחתנתי עם **סמי ברבה**. לפני שיבעה חודשים החלטנו לנסות את מזלנו בארצות־הברית. מייד כשהגענו, חיכתה לי אכזבה קשה. כל העיתונים היו מלאים באותם הימים בידיעה על מעצרו של פול גז. הוא הטמין מכשיר־הקלטה אצל אשתו. בווילה שלהם בלונג־איילנד.

„מהר מאוד גיליתי שארצות־הברית זה לא ישראל. שם חייבים להיות רשומים בסוכנויות. צריכים להתייצב כמעט בכל יום. לחכות בתור ולקבל רשימת יצרנים וצלמים. שאותם צריכים לראות. כל זה, כשבכל סוכנות רשומות מאות דוגמניות.

„התחלתי לעבוד בחנות לבגדי־עור, אך התגעגעתי לארץ. חזרנו, וכבר ביום השני עבדתי בלי סוכנות ובלי אחוזים. הבעל יודע שאני מאחרת לפעמים לחזור מתצוגה. כי אני אוהבת לרקוד ולבלות עם חברים. אך אני תמיד חוזרת אליו יותר מאושרת. אוהבת ומשוחררת."

שמחה ומשוחררת

באמצע מעגל של חוגגים עמדה בשבוע שעבר דוגמנית יפהפיה, התימנית היחידה שיש לנו: **יהודית** („ג'אגר") **נגר**. היא רקדה כשבקבוק על ראשה. היא נראתה זוהרת ומאושרת.

מאחר שלפי מיטב ידיעתי היא היתה צריכה להיות בימים אלה במרחק 13 שעות־טיסה מפה, אחרי שנפרדה מאיתנו במסיבה עליזה, דרינג־דרנגתי אליה.

מספרת יהודית: „נכון, חזרנו מארצות־הברית. החלטתי שזה לא בשבילי. הרומן שלי עם הארץ ההיא התחיל לפני שלוש שנים. היכרתי במועדון עורך־דין יהודי מאוהיו, **סקוט גולדשטיין**. הבחור הגיע לארץ כמו כל בן טוב להורים יהודיים, שתורמים רבות לארץ.

„אחרי שהתחיל רומן בינינו, הצטרפתי אליו לצייר, ובילינו שעות נהדרות יחד בטיולים בארץ.

„הוא כל־כך עדין, והיה גם נהדר לילד שלי. לדעתי, שרגא איננו קוקו, ואני יודעת מה שאני מדברת. הייתי רב־סרן בצבא, ויש לי תואר ראשון מאוניברסיטת בר־אילן.

„לשרגא יש בעיה: להתמודד עם המציאות. הוא אדם רגיש, הרואה הכל. הוא רגיש כמו אפרוח. אילו היה מוצא בית יהודי חם, עם בעל־בית בן 60, איש בעל ערכים ואהבת הארץ, בית לשנה, זה היה הפיתרון האידיאלי בשבילו. זה היה מציל אותו.

„כי לשרגא אין גב. אין לו שום מישפחה. לא בית ולא כסף. הוא חש באימה, שהוא לא שייך לשום מקום.

„שרגא הוא לגמרי נורמלי. הוא לכל הפחות צועק, כשאחרים שכחו כבר לדבר. עוד מעט נגיע למצבם של היהודים ששרפו אותם!"

רוני קורן
הוא לא קוקו

הוא דופק את עצמו

אחרי שנודע לי שהשחקן המוכשר **שרגא הרפז** נשלח להסתכלות, בעיקבות שתי תלונות שהוגשו נגדו בשבוע האחרון על־ידי **רוני קורן**, פסיכולוגית מיקצועית, החלטתי לחקור איך היא מסבירה את התופעה הזאת. הנקראת שרגא הרפז.

מספרת רוני: „את שרגא הכרתי ביום־הבחירות. אני, שהייתי ציונית גדולה, החלטתי שאין בשביל מי להצביע והלכתי לפאב.

„היו שם עוד כמה אנשים, שחשבו כמוני. התחלתי לנגן באקורדיון. בעלת הפאב תפסה תוקפנות על מישהו, שישב בצד, והחליטה שהוא עף משם. היא פשוט ביישה אותו לפני האנשים. דבר שמאוד לא נראה לי. קפצתי עליו וחיבקתי אותו, כשאני מסבירה לה שהוא בא איתי. זה היה שרגא.

„היה בינינו רומן, שנמשך יותר מחודשיים. היו לנו שיחות משגעות על אמנות, ציור. הוא התחיל

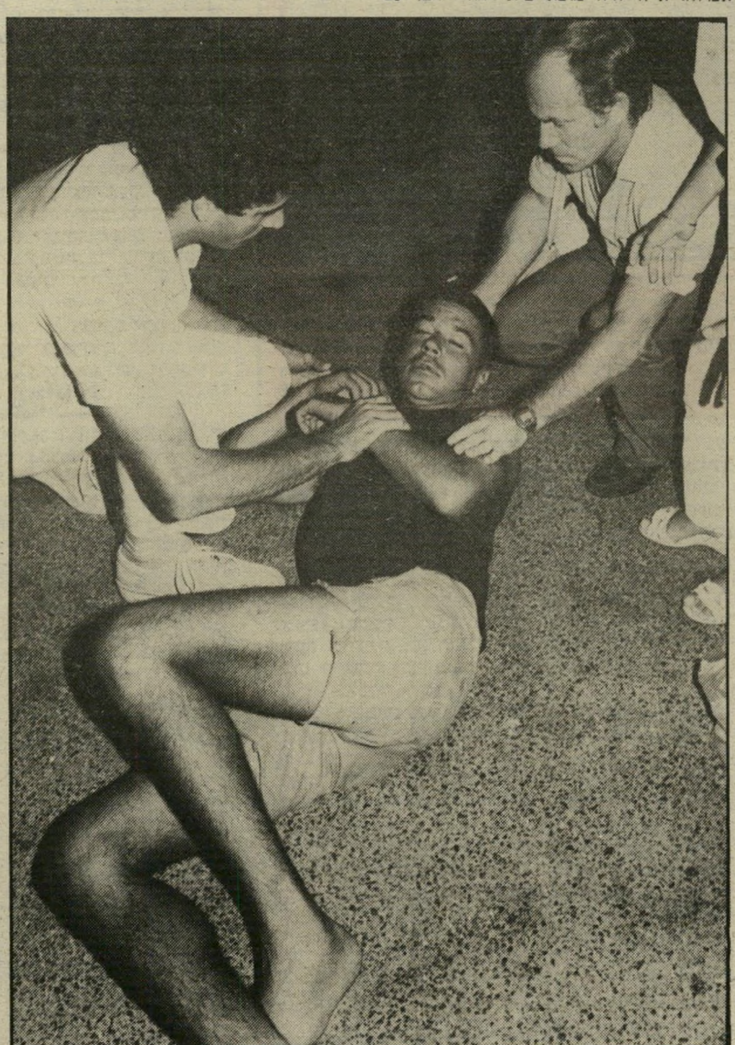

שרגא הרפז
– אני יודעת. הייתי רב־סרן בצבא

חזרה למכונה?

יותר מדי סימני־שאלה היו בחתונה הזאת. ואכן, השבוע נודע לי שמתכנן־האופנה הצרפתי החי בישראל, **איב דה־מרדיקס** מתגרש, אחרי כמה חודשי־נשואין, מהתופרת הקטנה שלו, **דליה**.

החתונה עלתה 25 אלף דולר, ומומנה על־ידי מישפחתה של דליה. 200 מנות של אוכל נזרקו, מפני שחלק נכבד ממישפחתו של החתן לא הגיע לחתונה.

דה־מרדיקס, גבר נאה בעל תואר־אצולה צרפתי, שמישפחתו היא בעלת בית־החרושת דה־מרדיקס למכונות־תפירה, ניהל במשך שנים

סיטואציה אפשרית

רק לפני שנה סיפרתי לכם (העולם הזה 17.8.83) על סיטואציה בלתי־אפשרית. השבוע התברר לי שטעיתי.

האדריכל **אלדר שרון**, בנו הנודע של האדריכל הנודע **אריה שרון**, היה בעלה של **רותי**, שממנה יש לו שני ילדים. כשהתגרשו הוא נתן לה דירה.

הוריו בנו בית דו־קומתי ברחוב הירקון. בקו־

אלדר שרון
שלוש נשים –

כרמלה רבינוביץ
– בסביבה אחת

מה העליונה מתגוררים הם, ובקומה התחתונה התגורר אלדר עם אשתו השניה, **אילנה**, ובנו.

לפני שנים אחדות עזב אלדר את הבית. אילנה נשארה בבית עם הוריו ובנו. אלדר עצמו עבר לדירה שכורה עם **כרמלה רבינוביץ**, פירסומאית ילידת חיפה, בתו של שופט־בדימוס. עכשיו נולד לכרמלה בן.

כל שלוש הנשים גרות ברדיוס של כמה מאות מטרים, כך שאלדר יכול לעבור בין כל ילדיו בקלות מירבית.

איזה מין ביקור?

קיבלתי מיכתב ששלח לי דוברו של **שלמה להט**, ראש עיריית תל־אביב. כותב הדובר: „בגליון האחרון של העולם הזה, במדור „רחל המרחלת", הופיעה כתבה, ובה ציטוט דבריו של **יוסלה בוכמן** על אירוח, כביכול, שערך לראש־העיריה שלמה להט. העובדות האמיתיות

יוסל'ה בוכמן
קוויאר ויפהפיות

הן שמר שלמה להט ורעיתו **זיווה** פגשו את מר בוכמן בגרמניה לפני כמה חודשים, והלה ביקש להראות להם את ביתו. הביקור ארך דקות ספורות בלבד. שאר העובדות המתארות — ‚ארוחת־ערב עם שמפניה וקוויאר, בחברת מיטב החתיכות הגרמניות' — הוא פשוט המצאה, שאין בה אף שמץ של קמצוץ אמת."

מר להט היקר, כתבתי שיוסלה בוכמן מספר על הארוחה שערך לכבודך. הטענות שלך צריכות להיות מופנות, על כן, לבוכמן.

טוב שיש לך זמן, גם בימים טרופים אלה, לנסוע מרחק של חצי שעה ממרכז העיר פראנקפורט לביתו של יוסלה, וחצי שעה בחזרה, רק כדי לבקרו במשך דקות ספורות. אני מקווה שזה היה כדאי. כדי לקבל מיליון דולר ממיליונר, כדאי לבקר בביתו גם במשך עשר דקות.

שלמה להט
רק כמה דקות

אגדה ומציאות

יש מי שמאשימים אותי שאני לא כותבת די על צעירים, רק על בני 40 פלוס. הסיבה פשוטה: אני לא רואה את עצמי מבלה במקומות האהובים עליהם. זה הכל עניין של טעם.

אבל גם אני שמעתי על להקת תיסלם שהתפרקה, ושבהופעות הפרידה שלה מקהל־המעריצות, היו מיקרי־התעלפויות, ושהיתה נערה שאיימה להתאבד. מאז לא שמעתי עליה.

חבר' הלהקה הלכו איש־איש לדרכו. **יאיר ניצני** עובד כיום בחברת הד־ארצי. **יזהר אשדות** הוא מפיק מוסיקלי ועובד עם זמרים. **צוף** מנגן בלהקה בלונדון. **סמי אברזרדל**, שהיה מתופף בחתונות, ושהגיע ללהקה מקריית־מלאכי, חזר לתופף בחתונות, והוא עכשיו אב לשלושה ילדים.

אך הסיפור העצוב ביותר, לדעתי, קרה לבחור המוכשר מכולם: **דני בסן**. הוא הופיע בתוכנית הדרדסים כדרדסבא. מאוחר יותר כיכב בהצגה יוסף וכותונת הפסים. אבל מתברר שאי־אפשר בימים טרופים אלה להתפרנס מזה. מצאתי אותו עובד כמנהל־חשבונות בסרט עד סוף הלילה. אני מקווה שהוא ממשיך לשיר שירים רומנטיים לכל הפחות לאשתו היפה, **חגית**.

אריאלה וצבי לידסקי
היום יום־הולדת

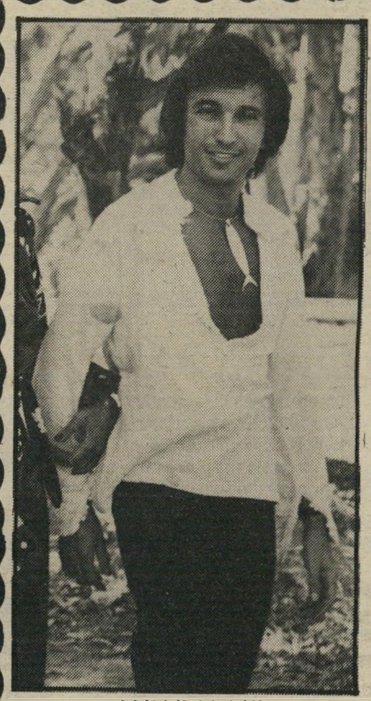

איב דה־מרדיקס
גירושין בשקט

רומן עם השחקנית הישראלית **חנה עדן**. בבוטיק שלו ישבה ותפרה דליה, המבוגרת בכמה שנים ממנו. היא אהבה את הבוס שלה וקינאה לו. הנאמנות נשאה פרי, והזוג התחתן.

הנשואין לא החזיקו מעמד. דליה הפסיקה לתפור והחלה עובדת כמנהלת־העסק.

השבוע נודע על הפרידה ובקשת הגירושין.

בזכות ולא בחסד

„מתי אתה עושה גם לי ילד?" שאלה האופנאית **שרה מילר** את ידידה־לשעבר, עורך־הדין **צבי לידסקי**, כשהגיע למסיבה עם אשתו (בנפרד) **אריאלה**, לבית מיכלין. אריאלה היתה מקסימה בחליפת אוורול לבנה, למרות שרק לפני שלושה שבועות היא ילדה את בתם, **יסמין**.

לידסקי נראה זורח ומאושר, כשעלה לבימה במסיבה לילידי מול־עקרב, שאירגנה **נירה גל**, וסיפר שיש לו יום־הולדת ושנולדה לו בת.

הוא שכח רק שגם לאשתו, המתגוררת עם הוריה והמגדלת את בתם החדשה, היה יום־הולדת באותו היום עצמו. היא באה למסיבה בזכות עצמה, ולא בזכותו.

דני וחגית בסן
הנהלת חשבונות

חמרורים

העצה של הדוד

נחוג ◆ בירושלים, יום־הולדתו ה־65 של הפרופסור (לשפה וספרות ערבית) **יהושע בלאו**. נשיא האקדמיה ללשון העברית וחתן פרס ישראל לשנת 1985. בלאו, יליד רומניה אשר גדל באוסטריה, הוא אב למישפחת אקדמאים (אשתו, מורה; בנו, פיסיקאי־גרעין; בתו, מורה לערבית; אחותו, פרופסור לבוטניקה), המאוהב, לפי הודאתו הוא, בריקדוק הערבי („אני אוהב את הבהירות שלו") ושפירסם עשרות מחקרים בנושאי הלשון הערבית (כגון: התחביר של עגת הפלאחים בביר־זית). בלאו, שהעריץ בשעתו את השימוש שעשה גמאל עבד־אל־נאצר בלשון הערבית, מחה, פעמים רבות, על הזנחת לימוד הערבית בבתי־הספר בארץ. בלאו הגיע למיקצועו על־סמך עצת דוד, שהמליץ לפני אביו של בלאו, לשלוח את הבן גם לסמינר־הרבנים בווינה וגם למחלקה הערבית של אוניברסיטת וינה, מתוך הנחה שאם המשפחה תישאר באוסטריה, יהיה בלאו רב, ואם תעלה לארץ (כפי שאכן קרה כאשר היטלר פלש לאוסטריה) יעשה בלאו שימוש בשפה הערבית בארץ־ישראל.

● ● ●

הזינוק מן הסכר

נחוג ◆ בקאהיר, יום־הולדתו ה־66 של **עות'מן אחמד עות'מן**, האיש העשיר ביותר במצריים (1500 —1600 מיליון דולר). עות'מן, שהוא קבלן, בעל 60 חברות במרחב (המעסיקות יותר מ־100 אלף עובדים) ומקורב לנשיאי מצריים (ומחותן של אנוור אל־סאדאת), נולד בצפון־סיני, למד הנדסה וזינק אל עושרו כאשר זכה, באמצע שנות ה־50, במיכרז לעבודות־העפר לבניין הסכר הגבוה של אסוואן.

● ● ●

המיצמוץ אל המחשב

נפטר ◆ בנאשוויל, טנסי, אשר בארצות־הברית, בגיל 54, **דויד רבין**, מי שהיה פרופסור לאנדוקרינולוגיה (תורת הבלוטות) באוניברסיטה העברית, ואשר שהה בארצות־הברית, כדי לנצל מענק שאותו קיבל למחקר אמצעים למניעת הריון על־ידי גברים. רבין, שאיבד לאחרונה את כוח שריריו ואת כושר דיבורו, הפעיל את המחשב במעבדה בעזרת מיצמוצי עיניו.

● ● ●

הקורבן של המישמר

נרצחה ◆ בניו־דלהי, על־ידי שני סיקים ממישמר ראשה, **אינדירה פרידארשיני** („אהובה יקרה") **גנדי**, מי שהיתה במשך 15 השנים האחרונות ראש ממשלתה השלישית של הודו העצמאית. גנדי, בתו של ראש ממשלת הודו הראשון, ג'והרלל פנדיט נהרו, חונכה בהודו, בשוויץ ובאנגליה. היתה נשואה לעיתונאי וחבר־פרלמנט, בן כת עובדי־האש הפרסיים (אשר נפטר לפני 24 שנה). שימשה כשרת־ההסברה והשידור בממשלתו של לאל באהאדור שאסטרי (שהיה ראש־ממשלת הודו אחרי נהרו, עד מותו ב־1966) והיתה אם לשני בנים: סנג'י הצעיר, שיועד להיות יורשה, אך נהרג, לפני ארבע שנים, בגיל 34, בתאונת־מטוס ורג'יב, 40, טייס במיקצועו, שהוסכ, אחר מות אחיו הצעיר, לפוליטיקה וירש את מישרת אמו, אחר הירצחה.

● ● ●

הרב של הרופאים

נפטר ◆ בטבריה, מהלם, שלושה ימים אחר מות אשתו, **הרב שלמה אילוז**, דיין בבית־הדין הרבני, ומי שהיה, לפני עלות מועמר קד'אפי לשילטון, הרב הראשי של בירת לוב, טריפולי. אילוז, יליד טבריה, היה אב לשיבעה (ארבעה בנים ושלוש בנות) שכולם חיים בצרפת, ושלושה מהם רופאים.

כך הובס פרס

מאות חברי מרכז מיפלגת־העבודה, שצבאו על הקלפיות באולם החם והלח של אוהל שם בתל־אביב, ראו את ראש־הממשלה, שימעון פרס, נכנס לאולם בחברתו הצמודה־מאוד של חבר־הכנסת מיכה חריש.

ההפגנה הפומבית של מנהיג־המיפלגה לא הועילה לחריש. ספירת הקולות הייתה מתוחה וצמודה, אבל בסופו של דבר ניצח מזכיר מחוז־ירושלים, ח"כ עוזי ברעם, בהפרש מיזערי של שישה קולות.

פרס, שהיה בטוח בניצחונו של בן־חסותו הוותיק, לא הצליח להסתיר את מורת־רוחו. פניו היו חיוורות, אפילו חמוצות. לכל הנוכחים היה ברור, שלתבוסתו של פרס יהיו השלכות מרחיקות־לכת על עתיד המיפלגה. ההימור שלו נכשל לחלוטין.

הירושלמים הרבים באולם חגגו את ניצחונם בקולי־קולות. סניף־ירושלים תמיד קופח במיפלגת־העבודה, חרף העובדה שהוא נאלץ להיאבק בעיר הרתית והלאומנית ביותר במדינה.

במיוחד חגגו אנשי מטהו של עוזי ברעם. „לחמנו נגד כל מנגנון ה־מיפלגה," אמר אחד מהם להעולם הזה." עוזי עומד להיות הבוס ברחוב הירקון 110, למרות העובדה שכמעט כל העובדים בבנין לחמו בו בחירוק שיניים."

מיכה חריש היה חיוור. אנשיו הבטיחו לו שאין כל ספק בניצחונו. הוא גייס את כל תומכיו, ופרס הצליח לשכנע אישים כמו אבא אבן להצהיר על תמיכה פומבית במועמדו. בנסיבות אלה היה הישגו של עוזי ברעם רב, הרבה מעבר להפרש הקטן בקולות.

יעקובי ונבון מנמנמים בעת הנאום של פרס
תמיכה עיקבית

ח"כ עוזי ברעם (מימין) העבודה, נבחר על אפו

מפא"יניק לרפואה

עוזי (47) ומיכה (48) הם חברים בלב ובנפש, ושיתפו פעולה במשך יותר מ־20 שנה. שניהם שייכים לחברה מאורגנת־היטב, הקיימת במיפלגת־העבודה מתחילת 1964, ושמטרתה העיקרית היא צבירת כוח שילטוני עבור חבריה, מכל גווני קשת־הדיעות במיפלגה.

לאחרונה חל קרע בחבורה, בעיקר בשל תמיכתו העיקבית של ברעם ביצחק נבון.

חריש הוא איש חביב ונעים־הליכות, ויש לו ידידים רבים במיפלגה. עם זאת, הוא נטול אישיות משל עצמו, וכל כוחו בלויאליות שלו להנהגה של פרס.

ההצבעה עבור עוזי ברעם הפכה להפגנה רבתי נגד פרס. כל חברי המרכז, שרצו בהנהגה מיפלגתית עצמאית, בצביון מיוחד למיפלגת־העבודה גם בממשלת „אחדות לאומית", ובשיתוף־פעולה הדוק עם הנהגת ההסתדרות — גם נגד הממשלה — הצביעו עבור ברעם.

הפוליטיקאי הירושלמי נכנס לתפקידו מבלי שיהיה חייב דבר לפרס, וכשהוא נהנה מיחסי־חברות קרובים עם מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר. מקורביו של עוזי ברעם ידעו לספר שהוא מתכונן לחדש את הפעילות הרעיונית במיפלגה, לחזק את הקשרים עם האינטרנציונל הסוציאליסטי, „להניף את הדגל האדום מעל בניין המרכז," ולמסר את ההידברות עם מפ"ם.

ברעם עצמו משתדל לרסן כמה מחבריו, המלאים בלהט אנטי־מימסדי. הוא מתעתד לבצר את מעמדו ולשמור,

ירושלמי ראשון שנבחר כמזכ"ל מיפלגת־ועל חמתו של ראש־הממשלה, שתמך בירידו

לפחות לפי שעה, על יחסים קורקטיים עם פרס. עם זאת, הדינאמיקה של ה־מאבקים החברתיים והפוליטיים במדי־נה בשנים הקרובות תיאלץ את עוזי ברעם לנקוט עמדות ברורות. יש לו נטיה טיבעית לדחות מרות וסמכות. תכונות־אופי מרדניות, וצורת בחירתו למזכ"לות, מבטיחים זמנים קשים ל־ראש־הממשלה, שיסבול מהיעדר עורף בטוח ברחוב הירקון 110.

אין ספק שעוזי נהנה גם מהעוברה, שרבים מוותיקי מפא"י ההיסטורית התגייסו למענו. ראש־המטה של חריש, שמואל בהט, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, סיפר שבכל מקום הוא נתקל „בתוצאות עבודתו של משה כר־עם." שר־העבודה לשעבר, משה ברעם (73), הצליח לגייס עשרות חברי מרכז לטובת בנו. הנימוק העיקרי של ברעם הקשיש היה צורך לבחור לתפקיד־מפתח איש־מפא"י שורשי, אחרי שכל יתר התפקידים החשובים (הנשיא, ראש־הממשלה, שר־הכלכלה, שר־החי־נוך, שר־החקלאות) נפלו בידי אנשי רפ"י. נימוק זה התגלה כמשכנע להפליא.

עוזי ברעם גולד בירושלים, למד בבית־חינוך ובאוניברסיטה העברית, היה יועץ־תעסוקה לנוער, הקים את המישמרת הצעירה במפא"י.

בשנותיו הראשונות בפוליטיקה גילה נטיות ימניות־רפ"יסטיות כמעט, אבל לא הצטרף למתפלגים ב־1965. בשנים האחרונות, ובעיקר מאז מילוי מת־הלבנון, הוא עבר תהליך יוני.

עוזי נבחר לכנסת ב־1977, והיה האחראי העיקרי לבחירת שני נשיאים מקרב סיעת המערך בכנסת, יצחק נבון וחיים הרצוג, נגד רעתו של מנחם בגין.

הוא הפתיע רבים בתמיכתו הפעילה במשא־ומתן להקמת ממשלה עם ה־ליכוד, ותירץ זאת, כמו כל חבריו, בתוצאות הבחירות ובמצב הכלכלי.

ברעם ידוע לכל בשמו הפרטי, עוזי, וכל אנשי מישכן הכנסת, ובכללם ה־סדרנים והמלצרים, פונים אליו באורח בלתי־פורמלי.

הוא נשוי לרותי ואב לשלושה בנים, חובב כדורגל וכדורסל, מעורב באורח די פעיל בניהולה של קבוצת־הכדורגל של הפועל ירושלים.

עוזי ברעם הוא היחיד מבין ארבעת יולדיו של משה ברעם שהצביע בבחי־רות לכנסת ה־11 עבור המערך.

פרס מצביע
יחסים קורקטיים

חריש וברעם אחרי ההכרעה
הפרש מיזערי

מיכה חריש מוחא כף ליריבו
כוח לויאלי

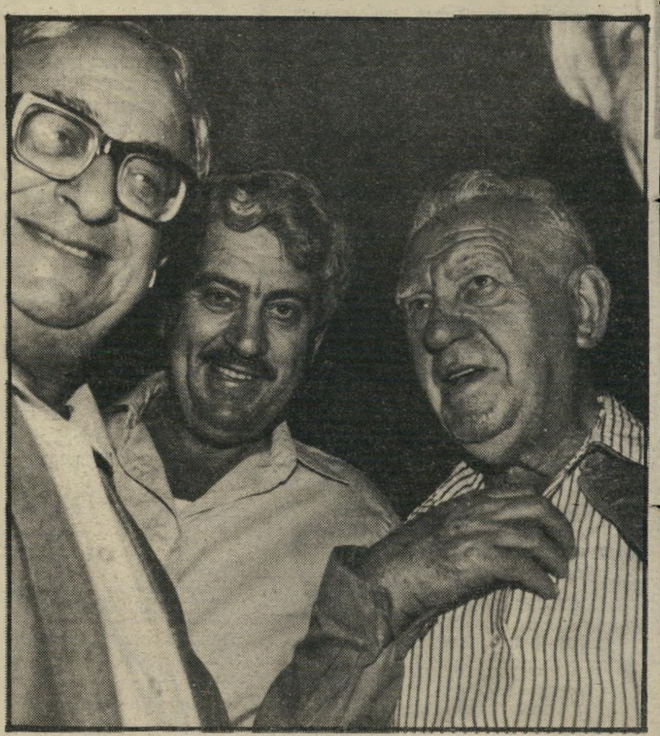

עוזי ברעם בין אביו ויצחק נבון
נימוק משכנע

כדורסל
צוות הצעירים
מאמן הנבחרת בין שני לאווים

שמואל יעקבסון, מאמן הכדורסל הוותיק, לא נבחר לאמן את הנבחרת ולהכין אותה לאליפות אירופה, שתיערך במאי הקרוב בגרמניה, ולמישחקים המוקדמים על הגביע העולמי. אך הוא לא אמר נואש. הוא מחל על כבודו, הציע את עצמו להיות עוזרו של המאמן שכן נבחר, צבי שרף הצעיר (33).

למרות שהשניים אינם מדברים ביניהם מזה שנתיים, היה יעקבסון מוכן להיות עוזר למאמן הצעיר, בהניחו כי מאמן ותיק עשוי להעניק מנסיונו וישלים את הצוות המיקצועי.

שרף דחה את ההצעה מייד. הוא לא דחה את הרעיון כי עוזרו יהיה מאמן ותיק, זה כן, אך לא יעקבסון. הוא הציע את התפקיד לפינחס גרשון, מאמן מכבי חיפה. גרשון נראה לו מתאים, לא רק מפני שנחשב לחברו הטוב (בעבר חילקו שרף וגרשון דירת רווקים בתל־אביב).

אך גרשון לא היה מעוניין. הוא העדיף לאמן את נבחרת התיקוות, שבה הוא רואה אתגר עצום, ולאחריה, אולי, בבוא הזמן, יקבל את מישרת המאמן הלאומי.

ידיד ועזר. אחרי שהוא אמר פעם אחת לא ואמרו לו פעם אחת לא, לא התלבט עוד שרף. אם לא ידידו גרשון, אז ידיד אחר. הוא בחר לעוזרו את משה ויינקרץ בן ה־29, המשמש גם כעוזרו במכבי תל־אביב.

וכך הורכב צוות המאמנים הצעיר ביותר שהיה אי־פעם לנבחרת הלאומית.

הנעליים של מיקי
לכובב יש ידיים, אבל גם ראש

הצופים שראו בתחילת העונה את מכבי תל־אביב מנצחת, בזו אחר זו, שתי קבוצות מהליגה האמריקאית המיקצוענית אנ־בי־איי, את פניכס סאנס ואת ניו־ג'רסי נאטס, החמיאו לשני

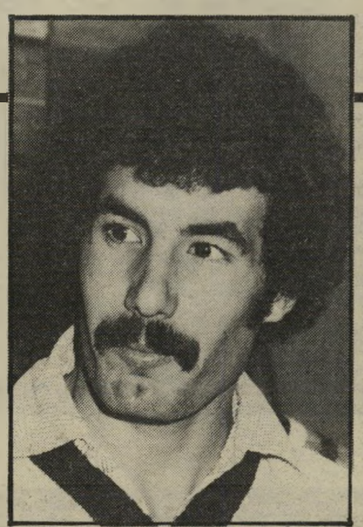

כדורגלן ויקי סריץ
„אני מרחם על המשחקים לפני 200 צופים!"

שחקני־החיזוק החדשים של מכבי, קווין מגי ולי ג'ונסון.

יחד עם המחמאות הועלתה הסברה שכוכב מכבי, מיקי ברקוביץ, עלול להיבלע בין שני הסופר־סטארים החדשים. אך ברקוביץ סתר סברה זו עד מהרה. הוא הוכיח, במישחקים האחרונים נגד אלופת רומניה, סטיאווה בוקרשט, הן בבוקרשט, שם קלע, בהופעתו ה־152 בגביע אירופה לאלופות, 36 נקודות והן בתל־אביב (32 נקודות).

מאמנים שרף ווינקרץ
ידיד זה ידיד

שיש לו עדיין הרבה מה לשחק בהרכב הנוצץ של האלופה.

אך נוסף לידי־זהב יש לברקוביץ, כנראה, גם ראש מיסחרי מפולפל. את זה אפשר היה לראות מן הצעד האחרון שנקט בעסקיו הפרטיים, כאילו ניחש מראש את כוונות האוצר.

מאמן יעקבסון
רצה לעזור

ברקוביץ, שהוא בעל כמה חנויות למוצרי־ספורט, ברחוב דיזנגוף בתל־אביב (שתי חנויות), ברחובות, ברעננה, ברמת־השרון ובחיפה, החל לייצר נעלי־ספורט וביגדי־ספורט מתוצרת עצמית, תחת התווית פוינט 9 (כמיספר חולצתו במכבי).

בעידן החדש, של איסור יבוא, עשוי ברקוביץ לעלות על פסי־הצלחה עם המוצרים שלו. את מסע־הפירסום למוצרים החל מייד: מן השבוע הוא נועל נעלי פוינט 9.

כדורגל
האב, הבן ומכבי־יפו
יש פרמיה לניצחון ויש תשלום לתיקו

עופר דגמי, חלוצה הצעיר של מכבי יפו, הושמץ בשנה שעברה לא אחת בנימוק שהוא משחק בהרכב הראשון של הקבוצה בזכות אביו, ציון, שהוא יו"ר מחלקת־הכדורגל של האגודה, ובעבר גם היה שוער מצטיין במכבי יפו.

האמת היא שייחוס זה לא עזר לו כלל. בדיוק כמו שלא הפריעה לו העובדה כי הרומן הקצר שאותו ניהל עם אורלי בת ה־18, בתו של מאמן מכבי יפו, שמואל („צ'וצ'קו") לוי, הסתיים זה מכבר.

מה שהיקנה לדגמי את מקומו בהרכב הראשון היתה יכולתו על המיגרש: כפי שהראה לפני חודש, במישחק נגד הפועל פתח־תיקווה, כאשר הבקיע צמד שערים, אשר היקנו לקבוצתו ניצחון־ליגה ראשון (3:1).

אך דווקא לאביו של עופר, ציון דגמי, היו בעיות עם הקבוצה: הוא איים להתפטר מתפקידו, כאשר התברר לו מה הם תנאי־התשלום שנקבעו לשחקנים הוותיקים אלי שכטר וישראל דניאל, שחזרו באמצע החודש להרכב הראשון, אחרי שלא שיחקו במכבי מתחילת העונה.

השניים התריעו עם הנהלת הקבוצה שבועות רבים, וכאשר הקבוצה נקלעה למקום האחרון בטבלה, סוכמו סוף־סוף התנאים הכספיים: הם יקבלו 7,000 דולר, חוב מהשנה שעברה, בשלושה תשלומים, בעונה הנוכחית יקבלו במשך תישעה חודשים, שכר חודשי של 200 אלף שקל; במיקרה של נצחון יקבלו פרמיה של אלף דולר; במיקרה של תיקו — 150 אלף שקל.

אחרי שדגמי האב גמר להתרגז בנושא הכספים, ניתנה לו גם הזדמנות להתרגז בנושא המיקצועי. מבלי לשאול את דעתו נתן המאמן לוי, במישחק בפתח־תיקווה, לישראל דניאל את תפקיד הקפטן במקומו של המגן יעקב כהן־צדק, אשר מילא תפקיד זה בהיעדרו של דניאל.

שחיה
דוקטור עם נדוניה
השחיינים הולכים עם המאמן

נוכח גירעון של שני מיליון שקל החליטה מחלקת השחיה של מכבי תל־אביב שלא לחדש את חוזהו של מאמנה הראשי, הד"ר ברוך צ'יש בן ה־37, שחיין וכדורמיים בוכות עצמו, המשמש גם כמרצה במכון ויינגייט. למכבי, פשוט, אין 600 הדולר לחודש שהדוקטור קיבל בעבר. במקומו מונה אריה רובין (30). מי שהיה מאמן השחיינים הצעירים של מכבי (ובעבר מאמן הפועל רמות־השבים).

אך השחיינים הבכירים של מכבי, שלושת האמירים, אמיר גבר, אמיר גולן ואמיר שטרנפלד, לא השלימו עם העזבתו של הדוקטור. בלי כל קשר למכבי, הם החלו להתאמן תחת הדרכתו של צ'יש במסלול מס' 1 בבריכת האוניברסיטה בתל־אביב.

לא היתה זאת הפרישה היחידה מציבור השחיינים. שלושה שחיינים עוד יותר ידועים נשמטו ממישחי מכבי גם הם: יורם כוכבי, השחיין האולימפי, נסע לארצות־הברית, אמיר גניאל החל ללמוד רפואה בבאר־שבע וניר דניאי פרש ללא סיבה מיוחדת.

התלבטויות של דולארים. צ'יש לא פרש מהשחיה. השחיין־המאמן גרשון שפע, איש גבעת־חיים ואיש הפועל גש"ם (גבעת־חיים, שפיים, מנשה), שהיא בחמש השנים האחרונות אלופת הארץ בשחיה, הציע לצ'יש לקחת את מקומו כמאמן הקבוצה.

שפע מבקש לנוח מאימון בוגרים, להתרכז באימון ילדי הפועל ובתפקיד רכז התרבות של קיבוצו, הממתין לו.

אך, בינתיים, גם בגיבעת־חיים לא מתגלגלים הדולארים ויש התלבטויות מכל הצדדים. אבל אם העיסקה תצא אל הפועל, עלול צ'יש להביא עימו נדוניה: את שלושת האמירים.

אתלטיקה:
אהבת קוטפי הכותנה

גדעון („גידי") הרמט, שיאן הארץ בקפיצה לגובה (2.15 מטר), שנכשל בנסיונו לשבור את המינימום האולימפי (2.18 מטר) ולכן הושאר הקיץ בבית, תחת לנסוע ללוס־אנג'לס, יפצה את עצמו בקרוב. את זה הוא יעשה בחיקה של רנית בלונדית, שאליה ימריא בעוד שבועיים, עם סיום קטיף הכותנה בקיבוצו, יד־חנה.

אהבתם של גידי ובנטה, הדנית היפהפיה והחטובה בת ה־23 — בריוק כמותו — פרחה ביד־חנה, שאליה הגיעה בנטה כמתנדבת.

עתה הם ימשיכו באהבה בעיירה צפון־דנית, וגידי גם מבקש לנצל את ההזדמנות להתאמן בדניה תחת שרביטו של יספר טורינק, שהיה אלוף אירופה בשנות השיבעים (עם הישג של 2.26 מטר).

אולי ישפרו האהבה, המאמן והבירה הדנית המצויינת גם את הישגיו של גידי. הוא, על כל פנים, מתכונן להתחרות בחורף הקרוב באולמות.

מה הוא אומר
הצעירים משחקים בביטחון

תדרים בלעדיך ומצעירים את מכבי למקום השני בטבלה?

„יכולים להסתדר טוב עוד יותר יחד איתי. בינתיים הקבוצה מנצחת בלעדי; וזה טוב. זה רק יעזור לי כשאחזור."

מה קרה למכבי, לפתע משחקים טוב דווקא כשאתה ביציע?

„חל שינוי בקבוצה. רואים שהצעירים משתקים בביטחון והתלהבות וזו ההוכחה לשינוי. הקבוצה התגבשה ואני מאמין שהגיבוש הזה יביא ליכולת עוד יותר טובה ולניצול הזדמנויות".

מכבי תל־אביב תהיה תשובה הולמת למכבי חיפה שרוהרת ללא מעצורים?

„אין לי צל של ספק שמכבי תאיים על האלופה. הקבוצה שלנו תהיה בצמרת לאורך כל העונה."

מה אתה אומר על הקהל המדיר רגליו מהמיגרשים? אולי מחכים שתחזור ואז ישובו ליציעים?

„הלוואי. אז אני כבר מוריד את הגבס. לעצם העניין, אני באמת מרחם על אלה המשחקים לעיני 200 צופים. מה שקורה בכדורגל זה מה שקורה במרינה. אבל אם מכבי תשחק טוב, שום מצב כלכלי לא יפריע לאוהדים הרבים של הקבוצה. הם ישובו ויריעו לנו".

ספורט השבוע

סימס חזר ליכולת

אחרי ששבר את רגלו בשנה שעברה, הוכיח וילי סימס את עצמו בהולנד

את **השבוע** האחרון לא ישכח וילי סימס. הכדורסלן, שהגיע להפועל תל־אביב בשנה שעברה, ועוד בטרם הכיר מקרוב את הסובבים אותו שבר את רגלו ונעדר מהמיגרש שלושה חודשים — חזר אל עצמו אחרי תקופה קשה.

הוא גילה שוב את יכולתו הוירטואוזית, אשר יצא לה מוניטין עוד בהיותו במכבי חיפה. אותה היכולת שכמעט היקנתה לו חוזה בדנוור נאגטס, המיקצועניות מליגת אנ־בי־איי האמריקאית.

אך מעבר ליכולת המאפשרת לו לזקוף את ראשו לקראת המשך חגג לפני שבוע, בהולנד, את הופעת הכבורה שלו בגביע אירופה בנצחון חשוב (94:99) על קבוצת טרנס האקסברגן. עד לפני עשרה ימים לא היה בטוח כלל שיוכל לשחק במיסגרת גביע אירופה. רק פעילות הכ־שרה של יו"ר הקבוצה, אברהם פלדה, במישרדי התאחדות הכדורסל האירופית, במינכן, איפשרה לקבוצתו לשתפו.

כל קבוצה רשאית לשתף שני שחקנים זרים והשאר צריכים להיות מקומיים או להחזיק באזרחות מקומית יותר משלוש שנים. וילי סימס הוא בעל אזרחות ישראלית יותר משלוש שנים, אך לא היה ברור אם איגוד הכדורסל בישראל העביר, בזמנו, תשלום של 500 מרק, כפי שדורשת ההתאחדות האירופית עבור הרשמת מתאזרח.

משהתברר שסכום זה אכן שולם, היה סימס רשאי לשחק גם אם יש לקבוצה שני זרים, לאוון מרסר ומייק לארג'.

יהודי עם כיפה

את **הבשורה** על היתר שיתופו קיבל סימס בשישמה גלויה: „עשיתי חגיגה אמיתית עם כל החבר'ה. זה פתח אצלי עידן חדש בקאריירה."

לשחק בגביע אירופה זה אתגר עצום. שם יכול כל כדורסלן להראות את יכולתו, ולוילי סימס יש מה להראות. אך קודם צריכה קבוצתו, הפועל תל־אביב, לתקוע יתד איתן במיפעלים של גביעי אירופה.

כשהופיע סימס במדי נבחרת ארצות־הברית במכביה ה־10, ב־1977, הופתעו רבים לראות כדורסלן שחום־עור בנבחרת שאמורה להיות מורכבת רק מיהודים. אך סימס הוא יהודי מלידה, דור שלישי. סבתו, שהיתה יהודיה, גידלה אותו כיהודי לכל דבר.

כבר בגיל צעיר ברובע ברונקס בניו־יורק התוודע ליהדותו. צחקו עליו כשחבש כיפה: „חשבו שיש לי מחלה בראש, ובגלל זה אני מכסה אותה."

הוא התחיל לשחק פוטבול אמריקאי, אבל עד מהרה גילה שהכדורסל הוא מאור עיניו. הוא שיחק בלואיזיאנה קולג' והיה מועמד לדנוור נאגטס. כשחזר מהמכביה ה־11, ב־1979, שבה

סימס (בחולצה לבנה משמאל) בסריצה אוסיינית נגד „הפועל עפולה"
כשר להשתתפות

סימס בפאב „המערכת"
צמוד לחברה

אירופה תאפשר לו גם לשחק בנבחרת הלאומית, אם המאמן צבי שרף יזמינו. הוא עשוי להיות שחום־העור הראשון שיופיע במדים הלאומיים. סימס יודע זאת ומפתיע בתגובתו: „אין לי מקום בנבחרת. פשוט יש שם שחקנים כמו מיקי ברקוביץ ודורון ג'מצ'ישיש להם שם ואנו והם משחקים באותו תפקיד שלי. זה לא יילך. אם המאמן ירצה אותי אבוא. נבחרת ישראל מהווה אתגר עצום."

להקיש בעץ

כ**ששיחק בחיפה** היה סימס הרבה יותר רחוק מהזרקורים. היום הוא קרוב אליהם, ולא רק בגלל הכדורסל: בקיץ פתח „פאב", יחד עם שני שותפים נוספים.

הפאב נקרא המערכת, והוא נמצא בפינת הרחובות בן־יהודה וירמיהו בתל־אביב אחד מה־מקומות הסואנים בעיר בשעות הלילה.

אין ספק שסימס הוא אחד הגורמים לעליה לרגל. ב„המערכת" אפשר למצוא רבים מהכדור־סלים מגושדן, הבאים לאחר המישחקים וגם לפניהם, כדי להעביר מחוויותיהם על כוס־בירה.

סימס גאה בפאב שלו ומקיש על עץ. „בינתיים הכל בסדר והולך לא רע."

בחיפה רצה לפתוח חנות למוצרי־ספורט. בתל־אביב לא חשב על כך („יש מספיק מיקי ברקוביץ").

הוא בן 26, מוקף בהרבה חתיכות מסביבו. אך הוא צמוד לחברתו, אריאלה. על חתונה הוא לא מדבר בקול רם, חושב בעיקר כיצד לשפר את יכולתו ולשחק טוב יותר מאשר לפני הפציעה.

הרשים עוד יותר את הישראלים, היתה לו הצעה ממכבי חיפה. משלא קיבל חוזה בטוח בנאגטס לקח את מיטלטליו ועלה לארץ.

במכבי חיפה גילה טפח מיכולתו, אך כעבור שנתיים החליטו ראשי הקבוצה החיפאית כי הם זקוקים לשחקן גבוה מווילי סימס (רק 1.95 מטר).

סימס היה פנוי להצעות ושתי הקבוצות הבכירות, אחרי האלופה מכבי תל־אביב, הפועל רמת־גן והפועל תל־אביב „רדפו" אחריו. זה הפך למירדף של ממש בנמל־התעופה בן־גוריון. כאשר ראשי שתי הקבוצות ציפו לו ברידתו מהמטוס.

התל־אביבים היו, כנראה, זריזים יותר והחתימו אותו.

התשובה לברקוביץ

למרות **שנפצע** ולא גילה אפילו חלק מיכולתו בעונה שעברה, מרוצים בהפועל מרכישתו. סימס מרוצה שיבעתיים: „התאקלמתי בהפועל בצורה יוצאת מן הכלל. יש לי שם חברים של ממש. אני לא מצטער אף לרגע שלא חתמתי ברמת־גן. פשוט איני רוצה לחשוב מה היה מצבי כשהגרעון הכספי שלהם כל־כך גדול והשחקנים חושבים רק על המשכורות שלהם."

סימס מאשר שהמישחק נגד הפועל רמת־גן (87:100), בשבוע שעבר, היה המישחק הטוב של הפועל תל־אביב בתקופה האחרונה. הוא קובע חד־משמעית: „יש לנו קבוצה טובה שצריכים להתחשב בה: אפילו מכבי תל־אביב."

האם הפועל מסוגל להפיל את מכבי ולגזול ממנה את ההגמוניה אחרי 15 שנים? „כולם רוצים להדיח את מכבי. אני מאמין שאפשר לעשות זאת אפילו השנה. הפועל רמת־גן היתה קרובה לכך ולא עשתה זאת. אני חושב שלהפועל תל־אביב יש קבוצה לא פחות טובה, ולכן אנו מקווים להצליח הפעם."

בשנה שעברה האמינו שסימס יהיה התשובה למיקי ברקוביץ. אשתקד זה לא הלך בגלל השבר ברגלו.

העובדה שווילי סימס הוכשר לשחק בגביע אירופה, לתקוע יתד איתן במיפעלים של גביעי אירופה.

כשהופיע סימס במדי נבחרת ארצות־הברית במכביה ה־10, ב־1977, הופתעו רבים לראות כדורסלן שחום־עור בנבחרת שאמורה להיות מורכבת רק מיהודים. אך סימס הוא יהודי מלידה, דור שלישי. סבתו, שהיתה יהודיה, גידלה אותו כיהודי לכל דבר.

כבר בגיל צעיר ברובע ברונקס בניו־יורק התוודע ליהדותו. צחקו עליו כשחבש כיפה: „חשבו שיש לי מחלה בראש, ובגלל זה אני מכסה אותה."

הוא התחיל לשחק פוטבול אמריקאי, אבל עד מהרה גילה שהכדורסל הוא מאור עיניו. הוא שיחק בלואיזיאנה קולג' והיה מועמד לדנוור נאגטס. כשחזר מהמכביה ה־11, ב־1979, שבה

אם זה יקרה, לא ברור כיצד תגיב מכבי. בינתיים היא לא הגיבה כאשר, עוד בטרם כל, כבר עברו שני שחייני מכבי ממכבי תל־אביב להפועל גש"ם: אלוף הארץ ב־100 מטר חופשי, רזיאל רימר והשחיינית רותם פורת.

עיסקה סיבובית

המאמן בממן של קבוצה עם בעיה

לפני שבועיים החליפו בורזמנית שני שחקנים בכירים את קבוצותיהם: אלי יאני עבר מהפועל כפר־סבא להפועל תל־אביב, שהשאילה את דב רמלר להפועל באר־שבע.

באר־שבע נתבקשה לשלם עבור השאלתו של רמלר, לשנה אחת, 15 אלף דולר. אבל לבאר־שבעים לא היה כסף. התל־אביבים לחצו, כי הם היו זקוקים לכסף כדי לשלם לכפר־סבא עבור יאני.

ואז, ברגע האחרון לפני פיצוץ העיסקה כולה, בא לעזרת באר־שבע מאמן הקבוצה, צבי רוזן, והילווה לקבוצה 5,000 דולר.

מאמן רוזן
הלווה לפני הפיצוץ

אחרי הכל נחשב רוזן, יבואן מוצרי־ספורט ובעל חנות למוצרי־ספורט, הנוהג במכונית מרצ־דס. לאחד המאמנים האמידים בליגה.

האולימפיאדה שלווה עם חזרה כללית

בקיץ 1988 בסיאול: בריכות־רחצה לסוסים

בלוס־אנג'לס 84' הסתיימו המישחקים האו־לימפיים בעודף הכנסות על הוצאות, בסך 150 מיליון דולר. הקוריאנים, שיארחו את האולימ־פיאדה הבאה, בקיץ 88', בסיאול בירתם, ישמחו מאוד אם ההכנסות יכסו את ההוצאות הצפויות: שלושה מיליארד דולר.

אבל האמת היא שחשבון־ההוצאות וההכנסות אינו מטריד את המארחים מארץ שלוות־הבוקר במיוחד. מה שמעניין אותם זה להיות מוכנים כפי שצריך.

ובנושא זה הם ערכו השבוע את המאזן: בנמל־התעופה הבינלאומי של סיאול, קימפו, פועלות 12 חברות־תעופה בינלאומיות עם 100 טיסות לשבוע; וגם 54 מלונות־פאר ברמה בינלאומית, עם 12 אלף חדרים. כבר יש להם בסיאול. עד ל־'88 יסיימו את בנייתם של 13 בתי־מלון (עם 3,000 חדרים) נוספים.

אך הקוריאנים גם זקוקים ל־33 מסלולי־תחרויות (מאולמות להיאבקות וסיף ועד למס־לול־הרכיבה, החייב לכלול אורוות ובריכות־רחצה לסוסים). 17 כבר יש להם, כולל איצ־טדיון־הענק האולימפי (על שטח של 132 דונם עם 100 אלף מקומות־ישיבה.

כסר תיקשורת. הקוריאנים, המצפים ל־13 אלף ספורטאים מ־150 ארצות, שייתחרו ב־23 ענפי־ספורט, בוגים כפר אולימפי (על 447 דונם, שטח הקטן במיקצת מחצי שיטחה של העיר העתיקה בירושלים), אשר יכיל 2160 דירות ואולם־אוכל, שבו ניתן יהיה להאכיל 2,000 ספורטאים במישמרת אחת.

הם גם יקימו, לראשונה מאז אולמפיאדת מינ־כן ב־'72, כפר מיוחד ל־7,000 אנשי־התיקשורת הצפויים ומה שבטוח, בטוח — הם גם חשבו על חזרה כללית: יהיו אלה מישחקי אסיה, שייערכו בסיאול שנתיים לפני ההצגה הגדולה, בקיץ '86.

אירועים
הבחירה של מס' 198

חוויה של שבת: תצוגה של סוסים

כמה אלפים הצטופפו שם. כמה עשרות צעדו הלוך ושוב. האלפים על שתי רגליים, העשרות על ארבע.

היה זה אירוע שהתאזרח רק לאחרונה. תצוגת סוסים. כל מי שמתעניין בסוסים, מבין בהם או סתם חובב אותם לא נערב. בוודאי לא חיים ברלב, השר אוהב הסוסים. גם לא כתבת העולם הזה. דניאלה שמי.

להלן מה שראתה בחולות ראשון־לציון:

על רגל אחת. גם אני, כמו אלפי אנשים אחרים שכאו בשבת לחוות־הדר בראשון־לציון, חשבתי שאני באה לראות מרוץ־סוסים. כולנו טעינו. התצוגה השנתית החמישית של אגודת הסוס הערבי בישראל היתה למעשה תחרות־יופי.

קהל האלפים, שכבר בדרך לחווה התעצבן במציאת מקומות־חניה, וליד השער רחף וניסה להיות ראשון, עמד מסביב למגרש מרובע לא גדול וחזה בכל פעם בקבוצה של ארבעה־חמישה סוסים המובלים על־ידי מטפליהם, לאט־לאט. השופטים שישבו על הבימה, ביניהם שר־המישטרה חיים ברלב ושר־החקלאות אריק נחמקין, נראו מתלהבים מאוד. כמוהם גם כמה עשרות מביני־דבר. היכולים להבריל בין סוס לסוס, ושמדברים ביניהם בשפה שאינה מובנת לארם מן הישוב.

על פניהם של שאר האנשים נראתה האכזבה, אבל הם המשיכו לחכות מתוך תיקווה שבכל זאת יהיה איזה מירוץ גזעי. מאות הילדים הקטנים התחילו להתרכז ליד רוכן האורטיקים והאוויר התמלא בקריאות „ניר! שיר־לי! גולן! שביט!" חלקן היו קריאות של הורים לילדיהם וחלקן קריאות עידוד לסוסים.

ביקשתי לקבל קצת אינפורמציה, כדי לנסות ולהבין מה אני רואה. היפנו אותי אל דניאלה רטנר, בעלת חוות־סוסים מעין־הוד. דניאלה, התרוקה לכיסא־גלגלים בגלל הסוסים (היא הרימה ערימת חציר כבדה ונפגעה בגבה), הסבירה לי שקשה מאוד לרכיב את התורה על רגל אחת. בכל זאת, היא סיפרה שסוס ערבי איננו מה שהקהל חושב — סוס שמגדלים אותו ערבים.

סוס ערבי הוא חיה קצת שונה מהסוס האנגלי בן התערובת, שאנחנו רואים בטלוויזיה בתחרויות־סוסים באנגליה, או אפילו ברוב חוות־הסוסים בארץ. לסוס הערבי יש ארבע חוליות־גב פחות מאשר לסוס האנגלי, ועל כן הוא בעל־חיים יותר קטן וגמיש יותר. הרופק של הסוס הערבי חוזר למצבו הטיבעי הרבה יותר מהר מאשר אצל הסוס האנגלי. הוא יפה במיוחד, בעל מזג נוכח וכח־סבל עצום. לשם דוגמה, מסבירה לי דניאלה, כי בתחרויות בינלאומיות, מסלול התחרות של הסוס הערבי הוא 26 מייל, של הסוס האנגלי הוא ארבעה מייל ויש גם סוס הנקרא קוורטר הורס ומסלול התחרות שלו הוא רבע מייל.

למלך אין ספר. את הסוסים הערביים הנמצאים היום בארץ לא מצאו כאן. היו כאן סוסים בני־תערובת, הכלאות בין סוסים אוסטראליים, אנגליים, נורווגיים, יוגוסלויים ואמריקאיים. רק בשנת 1968 הגיעו הנה שתי סוסות ערביות טהורות־גזע מאנגליה, שהיוו את הבסיס לגידול הסוסים הערביים בארץ. היום רשומים בספר־העדר הישראלי 200 סוסים וסוסות ערביים טהורי־גזע.

אגב, ספר־העדר הוא הדבר החשוב ביותר בכל המערכת ובלעדיו אי־אפשר להיות חבר באירגון העולמי של מגדלי־הסוסים (וואה"ו). פרט מעניין הוא, כי ישראל חברה באירגון העולמי ולעומתה ירדן, שלמלכה חוסיין יש עדרים ענקיים של סוסים נהדרים, איננה חברה בה. וזאת רק בגלל העובדה שעדיין אין להם ספר־עדר.

דניאלה רטנר, אם לשיבעה ילדים ועשרה סוסים מסבירה שכל העוסקים בעניין הם משוגעים לדבר, ותוך כדי שיחתנו היא מציגה לפניי כמה מהם: מאיר מיזרחי, בעל 15 סוסים מכפר־ארומים, גידעון רסקי מראש־פינה וכמה מהמשוגעים של קיבוץ שער־הגולן, שהוא בעל ערר־הסוסים הגדול ביותר.

מחיר של הרבעה. הקהל הגדול אינו מתפזר. הם שילמו 500 שקל דמי־כניסה והם רוצים לראות אקשן. אני שומעת גבר אחד אומר לאשתו: „זה שמובילים את הסוסים זה רק לחימום, אחר־כך הם ירוצו." אני ניגשת לגידעון רסקי מראש־פינה ומבקשת להחליף איתו מילה. אבל הוא עסוק מאוד, הסוס שלו בדיוק עכשיו פוסע בצעדים איטיים ואציליים מול בימת־הכבוד, וגידעון במתח איום.

אני מחפשת איזה מבין אחר.

בצד פתח אוברי ואן־פראג מבארבשע דוכן למימכר ציוד־רכיבה. כאן אתה יכול לקנות אוכף החל מ־250 ועד 600 רולר, שוטים ב־20 דולר, מושכות ב־30, כובעי־קאובוי ב־30 דולר ואפילו קרונית להובלת סוס ב־3,000 דולר.

„בשביל מה את צריכה לדעת את המחירים," הוא שואל אותי. תיכף ראה שאני לא שייכת לעניין. אוברי מספר שיש לו סניפים בפניקס, אריזונה, בבוסטון, מסצ'וסטס ובלונדון. אבל הוא מבארבשע. אני מנסה לברר מחירים של סוסים. אבל כאן, כשמדובר במחיר, לא מדובר בקנית או במכירת סוס. המחיר המוזכר כאן הוא להרבעה. סוס יפה במיוחד מקבל בערך 1500 דולר להרבעה אחת. התחרות היום, מלבד היותה תחרות־יופי, היא תחרות לקביעת מחירים.

בינתיים לא קורה כלום במיגרש. חלק מהקהל מתייאש ועוזב, אבל מכיוון ראשון־לציון ממשיכות להגיע עשרות מכוניות ויש רחיפות איומות ליד השער. חיים ברלב ממשיך להשמיע דברים ברמקול, באותה איטיות שבה פוסעים הסוסים. באוזנות הסמוכות למיגרש מקבלים הסוסים העומדים לצאת למסלול התצוגה סירוק אחרון והברשה אחרונה. פה ושם אתה רואה סוסה עם תיסרוקת פוני. וראיתי אפילו סוסה שכל זנבה נעשה צמות־צמות. ממש תיסרוקת.

הולך על ארבע. הרגע הגדול מגיע. מומחים מטפסים על הגדרות ועל כיסאות כדי לראות ולשמוע טוב יותר. חלקם מחזיקים ביד חוברת המכילה את שמות הסוסים, מיספרם בספר־העדר, שמות הבעלים שלהם, מתי ואיפה נולדו (הסוסים, לא הבעלים), מי מטפח אותם ומה שמות הוריהם.

ובכן — מר ישראל של הסוס הערבי הוא טריפל קראון שמיספרו בספר הוא 198. נולד באנגליה לאביו אינדיאן דידאם ולאמו אינדיאן גולדס. מחיאות־כפיים סוערות של קבוצה בתוך הקהל. ועכשיו מלכת־היופי של הסוסות, הלוא היא גולן מונטגה. יפהפיה משער־הגולן, בתם של אל־נהר מונטגו ואפריקן מינקס.

תם ונשלם. הקהל הולך הביתה קצת מאוכזב. לא כן בעלי הסוסים. 1500 דולר להרבעה אחת זה לא הולך ברגל. זה הולך על ארבע רגליים.

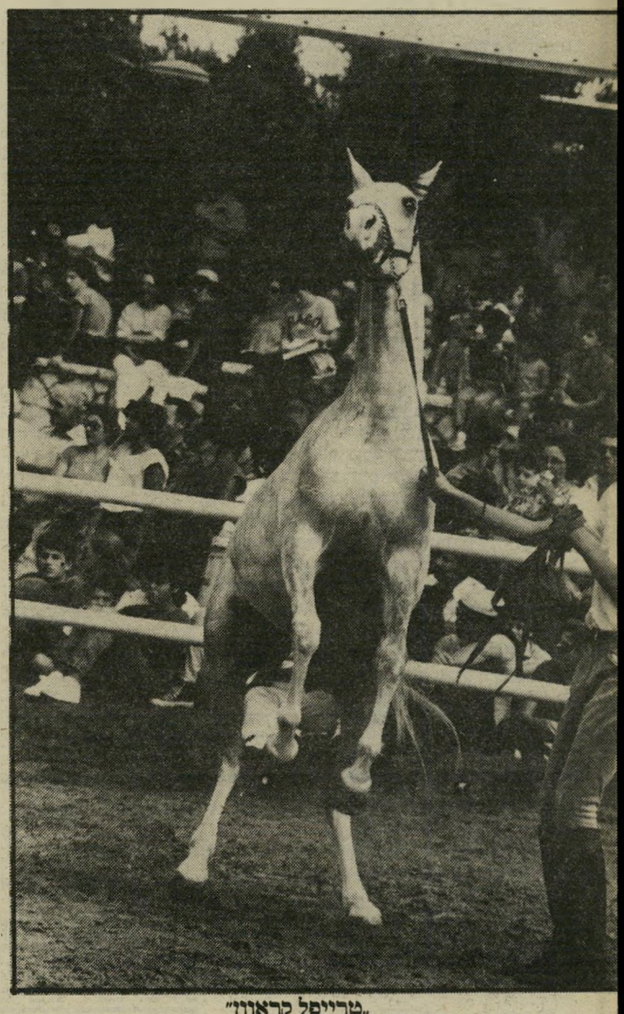

„טריפל קראון"
סוס ערבי איננו סוס שמגדלים ערבים

עברית
שימעון וראובן

אין הקפאה בחידושי־לשון

כשחזר הבלשן ראובן סיוון מביקור בלונדון, הוא הביא עימו מכשיר פופולארי, הידוע בשמו האנגלי ווקמן („איש הולך"). בשעות הטיסה לארץ העסיקה את מחשבתו השאלה, איזה שם עברי יאה למכשיר.

חשב, יגע ומצא: שימעון. מוזר? לאו דווקא, הסביר סיוון. שהרי השם שימ־

(המשך בעמוד 47)

דמעות של חברים

כולם ביכו את מותו של אייל ארגמן. חבריו מספסל־הלימודים עמדו נדהמים: „אני רואה אותו לידי, כאילו זה חלום," מיררה סמדר.

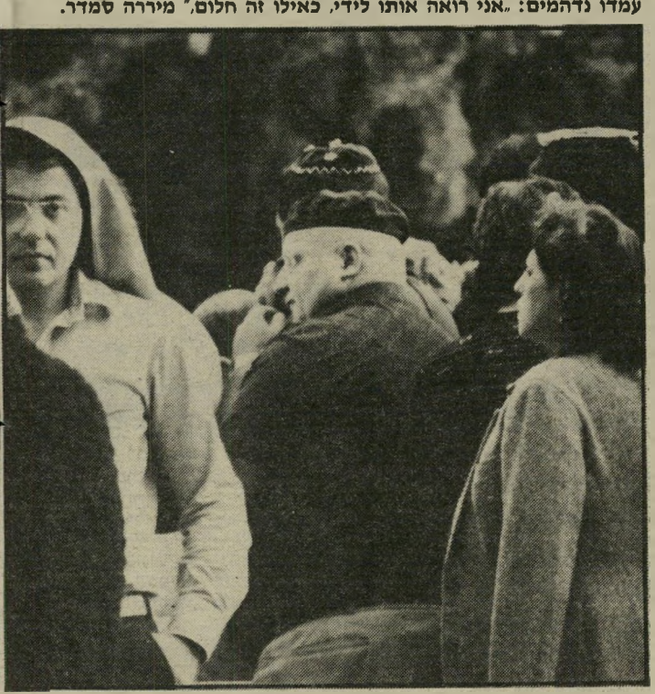

אבי המכה

הגיע בלוויית אשתו לנחם את ההורים האבלים. קטטת־המישחק שהסתיימה באסון הדהימה אותו. בנו שבור לגמרי. האב ניחם את מישפחת אייל בשמו ובשם בנו.

קהל שנאסף בפתח בית־ההלוויות בסנהדריה הרכין ראש. כולם הכירו את אייל ארגמן המנוח. חברים מבית־הספר, חברים מקבוצת הכדורסל, קרובים ושכנים. איש מהם לא ידע את נפשו מצער.

עשר דקות לפני השעה 3 הגיעו ההורים אורה ואריה ארגמן. הקהל שבא לחלוק כבוד אחרון לאייל, פינה דרך להורים האבלים. רחבת בית־ההלוויות היתה גדושה בקהל מנחמים. הרב השכונתי הספיד את אייל. הוא הכיר אותו היטב. לא מכבר הכין אותו לקראת טקס בר־המיצווה.

מישחת־שניים

„מה זה היה צריך לקרות?" שאל בקול הסב ציון. „אני לא מאמין שאייל כבר איננו. מה קרה בטיול הזה?"

הכל החל בטיול שיגרתי. ביום ה' רביעי שעבר יצאו 1700 תלמידי בית־הספר דנמרק בירושלים לטיול בכל רחבי הארץ, מאילת בדרום ועד חספין בצפון.

כתה ח', כיתתו של אייל, יצאה לתור באיזור יערות הכרמל. אחרי שסיימו את יום הטיול הראשון הגיעו התלמידים למחנה הגד"ע בעופשיה, שם ערכו הכנות ללינת הלילה. מנהלת בית־הספר, חדווה אישי־שלום, הגיעה למחנה לבקר את תלמידיה. היא שהתה במחיצתם, ובתום הביקור שמה פעמיה לכיוון ירושלים. בהגיעה לירושלים נודע לה דבר האסון.

סיפר בן כיתתו של אייל, ח' (שבי־קש לא לנקוב בשמו): „החבר'ה התכוננו ללינת לילה ולתוכנית הערב. אייל והנער המכה השתובבו בניסיון למרוח מישחת־שיניים אחד על פני השני. הילד המכה כעס על אייל וצעק ‚למה עשית לי את זה? למה מרחת אותי במישחה?'

„העניין עבר לצעקות. החבר של אייל שלח מכת־אגרוף לבטן של אייל. אייל תפס את הבטן בשתי ידיו, התכופף על הריצפה וצעק ‚מה עשית לי?'"

חבריו של אייל, ששהו בקירבת מקום, נחלצו לעזרתו. מישהו מהתלמידים הזעיק את המורים והחובש. מרכזת החינוך החברתי והחובש ניסו להנשימו. אייל איבד את הכרתו.

אוטובוס ששימש את התלמידים בטיולם העביר את אייל לבית־החולים הכרמל בחיפה. בבית־החולים נקבע

הדוח הפאתולוגי קבע: הנער היה בריא לגמרי, לא היה לו פגם בלב, וגם המכה לא השאירה שום סימן

מכת מוות

גופה קטנה "אייל היה ילד מקסים. אהב־נו אותו. אל מול עיניי אני ריואה את דמותו האצילית." יבבה שכנתו. אייל ארגמן בן ה־13¾ נטמן בחלקת־הקבר בבית־הקברות בגבעת־שאול. כשחבריו ובני משפחתו ממאנים להאמין שאכן קרה מה שקרה ושאייל נלקח מהם לתמיד.

ילד יפה "כל מה שאוכל לומר על הילד הזה שהוא פרח שנק־טף בדמי חייו," קוננה מורתו של אייל. חבריו לספסל־הלימודים לא ידעו מה לומר. הוא בוודאי יחסר להם מאוד בכיתה.

מותו. בניתוח שלאחר המוות לא נמצא שום סימן, לא היה שום פגם בלב. סימני המכה לא נראו כלל.

הודעה ברדיו

ה נער הפוגע לא עיכל את הדב־רים. "מה קרה כאן?" הוא שאל. כשנודע דבר מותו של אייל, התכנסו כולם, המומים ומבולבלים. ההודעה על המיקרה ותוצאותיו הועברה למנהלת בית־הספר, ובמקביל למישטרה.

סגן־ניצב יעקב לוין, קצין אגף ה־חקירות במישטרת חיפה, הגיע למקום בלוויית חוקרים נוספים.

החוקרים גבו ערויות. הנער הפוגע נלקח לתחנת־המישטרה בחיפה. אחת המורות ליוותה אותו ושהתה איתו במשך כל הלילה.

מנהלת בית־הספר, חדוה איש־שלום, התלבטה אם להודיע או לא להודיע להורים את דבר האסון כשעת־לילה מאוחרת. על אף הלחצים שהפ־עילו עליה קציני המישטרה, החליטה להמתין בהודעה עד הבוקר.

בבוקר קיבל האב אריה הודעה, מחבר הנהלת בית־הספר, שבנו אייל פצוע קשה ושוכב בבית־החולים הכר־מל בחיפה. בהגיעו לבית־החולים שמע האב את הבשורה המרה. בקשתו לעכב את ההודעה בכלי־התיקשורת עד ש־יגיע לירושלים, כדי להיות לצד אשתו, אורה, לא התמלאה. בדרך מחיפה לירו־שלים הוא שמע את הידיעה ברדיו.

אביו של הנער הפוגע שמע על פרטי המיקרה ממנהלת בית־הספר. הוא הגיע לחיפה ושהה עם בנו בחדר. מנהלת בית־הספר החליטה להחזיר את הילדים הביתה.

הדרך היתה קשה. סמדר, בת הכיתה, תיארה את הנסיעה: "כולם ישבו ב־אוטובוס ובכו, זה היה נורא."

בהגיעם לבית־הספר המתינו רבים מן ההורים. בשכונת הקטמונים, שב־ליבה מצוי בית־הספר, היכתה הידיעה כברק. כולם היו מזועזעים.

מבטו של אח

מ סע ההלווייה יצא ביום הראשון השבוע בשעה 4, מבית ההלוויות בסנהדריה, לכיוון הר־המנוחות בגיב־עת־שאול. תור ארוך של 100 מכוניות השתרך לכיוון בית־הקברות. במעלה השביל, כאשר הקהל צועד רגלי ל־אחוזת־הקבר, נשמעו צעקותיו של הסב ציון: "למה זה קרה לו, למה?"

אייל היה נכדו האהוב. אביו של אייל, אריה, אמר בשעת ההלוויה: "כשאייל נולד, חשבו שהסב הוא האבא של אייל. אני לא הייתי כשהוא נולד. הייתי במילואים." הסב אמר קדיש. ההורים, אורה ואריה ארגמן, ניצבו במרחק מהקבר.

האם, אורה, חיפשה את בנה ניר, בן ה־12. ניר שהה בטיול באיזור עין־גדי והוחזר כשנודע דבר האסון.

ניר לא ניגש לקבר. הוא עמד בשביל המוביל לבית־הקברות, כשמב־טו קפוא.

ניר בן ה־12 הוא השני בבנים במיש־פחת ארגמן. אייל היה הבכור. להורים אריה, עובר מישרד־התיקשורת, ואורה, פקידה בחברה ירושלמית, עוד שני בנים — אמיר בן ה־10 ורוני בן ששת החודשים.

איסור יציאה

ח חברים, קרובים ושכנים ליוו את המישפחה לבית המטופח בשכונת רסקו בירושלים. שם ישבו שיבעה.

במרחק לא רב מהמקום מתגוררת מישפחתו של הנער הפוגע. אביו ואמו באו להלווייה. הם באו להביע את השתתפותם בצער מישפחת ארגמן.

קרוב מישפחה של האב אמר: "אני מכיר היטב את בני־כיתתו של אייל. לא מכבר ערך אביו של הנער הפוגע טקס בר־מיצווה לבנו. כל בני הכיתה השתתפו באירוע. הם באו, שמחו, רקדו ונהנו. נראה היה לי שזוהי כיתה מאו־חדת.

"הילד הפוגע הוא ילד טוב. הוא אינו אלים ולא פירחח. הוא שוכב כעת במיטתו, ראשו כבוש בכרית והוא אינו מוצא מנוח."

רס"ר המישטרה ניסן דיגלר לא התנגד לשיחרורו בערבות של הנער הפוגע. הנער הודה בהאשמה שיוחסה לו. שופט־הנוער החיפאי אורי קולאי שיחרר אותו בערבות של שני מיליון שקלים ואסר את יציאתו מן הארץ.

מבט אחרון חבריו ובני־משפחתו של אייל לא משו מהקבר הטרי זמן רב אחרי סיום הטקס. המבטים של כולם הביעו כאב. הטיול בחיק הטבע הסתיים באסון. חבריו הבטיחו שאייל לא יישכח. הם הבטיחו לשוב ולפ־קוד את קיברו של חברם לכיתה לעיתים מזומנות.

„טדי קולק, צ"ץ ואלי דיין גירשו אותי מישראל!" אומר יוסף מילוא בדברי־אישום חמורים, בשופכו את ליבו באוזני „העולם הזה"

„לא רוצים אותי פה!"

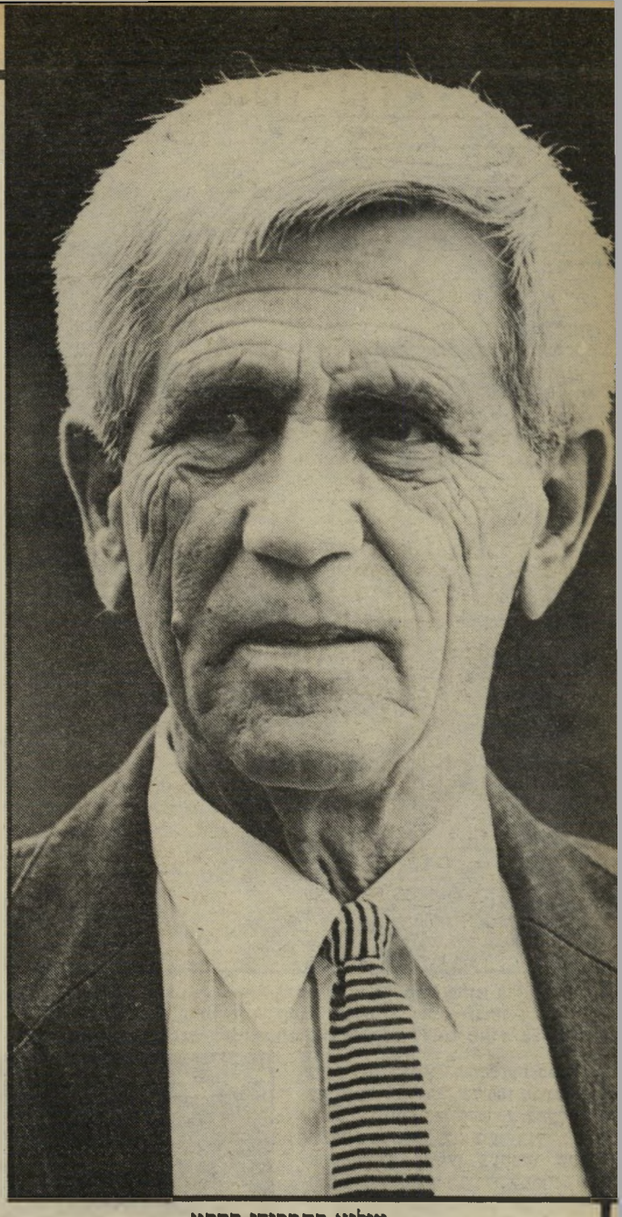

מילוא בתסקידו בסרט
.איזו התרגשות: מישהו בארץ זוכר אותי!

ד וא כבר לא איש צעיר. אחרים בגילו כבר פרשו לגימלאות. קמים מאוחר, קוראים עיתון, מטיילים עם הנכדים.

ליוסף מילוא עדיין אין נכדים מבתו אורנה. לעומת זאת יש לו מפיק ובימאי, שאמרו לו להיות מוכן לצי־ לומים ב־5 בבוקר. יבואו לקחת אותו.

ב־9 הגעתי גם אני לאתר־הצילומים של עד סוף הלילה — פאב בצפון תל־אביב. בפנים המולה. צלמים ועוז־ רי־צלמים, בימאי ועוזרי־בימאי, מאפ־ רים ותפאורנים ומי לא.

את יוסף מילוא מצאתי יושב מחוץ לפאב על המידרכה. מסתכל על בוקר תל־אביבי. התיישבתי לידו. עוד לא צילמו את הסצינה שלו. הוא מחכה. לבוש בחליפה אפורה סולידית, כפי שדורש התפקיד.

שאלתי אותו למה בכלל הוא גר כבר שנתיים בגרמניה, בדיוק השאלה שלא היתה צריכה להישאל ראשונה, כנראה. הביט בי מחייך: „זה סיפור ארוך וכואב, שעד היום לא סיפרתי לאיש, מלבד לידידים קרובים. אני חושב שהגיע הזמן להוציא את הסיפור מתוכי, אבל תני לי עוד כמה שעות לחשוב על זה."

בינתיים צעק מישהו מתוך הפאב: „יוסף, מצלמים!"

קבענו להיפגש במקום פחות סואן, ועד אז הוא יחשוב כמה הוא רוצה לספר ואם בכלל.

„מתרגש כמו חמור"

ב־5 אחרי־הצהריים הגעתי למלון גרנד ביץ'. וכמעט שלא היכרתי אותו. מיכנסי־ג'ינס, חולצה יפה וטוטו־שירט, כזה של צעירים. הבגדים הורידו לו 20 שנה.

הוא מרגיש מאוד משונה לגור במלון בארץ שלו, אבל זה מה שהפרו־ דוקציה החליטה, והמלון מארח אותו בחינם. הם מצלמים כמה ימים בתל־ אביב ונוסעים הלאה.

החדר מסודר. על השולחן מכונת־ כתיבה, ובה דף באמצע ההדפסה. עד סוף הראיון רציתי לדעת מה הוא כותב, אבל לא היה נעים לי לשאול, כי אולי זה פרטי. ליד המכונה שקית של 200 גרם גרעינים לבנים. „זה הטעם של הבית. אני לא מוותר על זה!"

„איך אתה מרגיש בחו"ל?" אני שר־ אלת. „כמו אידיוט. כל ישראלי שרואה אותי שם נופל על התחת ושואל אותי: מה אתה עושה כאן? הרי צריכים אותך בארץ! אני עונה משהו מנומס, ואני יודע שלא צריכים אותי כאן, אחרת כבר היו קוראים לי לחזור.

„גם אני שואל את עצמי כבר שנתיים: מילוא, מה אתה מסתובב לך בגרמניה ובאוסטריה? הרי אתה במלוא כוחך! לך הביתה!

„אבל אין לי לאן לחזור. בכל התי־ אטראות יושבים תלמידים שלי, והם כולם מלאי הערכה וכבוד אליי. אבל למיכתבים שלי הם לא עונים."

אני שואלת אותו אם כבר החליט לספר לי את סיפור עזיבתו את הארץ. הוא יושב מולי, איש שהיה 40 שנה באור־הזרקורים, שהופיע מאות פעמים על הבימה מול קהל גדול. מביט בי ואומר: „אני מתרגש כמו חמור. אולי זה מפני שהחלטתי לדבר סוף־סוף על הכאב שלי, על זה שעזבתי את הבית ואת הארץ שלי. וגם אספר לך את מי אני מאשים בזה. אני לא יודע אם זה צער נכון שאני עושה עכשיו, אבל אני מרגיש שהגיע הזמן."

הנה סיפורו: הכל, כמובן, התחיל בי. בזה שלשחק ולביים לא הספיק לי. רציתי יותר. רציתי דברים שהם מעבר לקידום הקאריירה הפרטית שלי.

חשבתי שמה שהכי־חשוב זה לקדם את התיאטרון בארץ. להפוך אותו ל־ חלק אינטגרלי של חיי־התרבות בארץ, ושיהיה תיאטרון ממש טוב. חשבתי שרמה של תיאטרון אפשר להשיג רק על־ידי תחרות. לא מספיק שיש הבימה והתיאטרון הקאמרי שמצי־ גים תיאטרון בתל־אביב וחלטורות במקומות אחרים בארץ, מפני שאין שם בימה מתאימה, מפני שהתפאורה לא בדיוק מסתדרת. בגלל עוד 100 סיבות — תיאטרון צריך שיהיה לו בית.

היה לי חלום שבער בעצמותיי להקים תיאטרונים בכל הארץ. בחיפה, בירושלים, באשקלון, בכל מקום שית־ נו. רציתי להקדיש את עצמי לנושא זה.

שיכנעתי את אבא חושי להקים תיאטרון בחיפה. כולם צחקו עלינו. היו שאיימו שאם יהיה תיאטרון בחיפה, הקאמרי והבימה לא יבואו להציג שם. חושי לא נכנע. שנה אחרי שנפתח תיאטרון חיפה אמר לי אבא חושי: „היום כביש תל־אביב־חיפה נעשה רו־ סיטרי." התחלתי לנהל את התיאטרון ונהניתי והייתי נאה. אבל רציתי ללכת הלאה. עוד תיאטרון, עוד עיר.

אשתי ימימה, זיכרונה־לברכה, גילי־ תה אז את חורבות החאן בירושלים וקראה לי לבוא ולראות את זה. היתה שם חורבה נפלאה. בחלק מהחדרים ישב נגר יקה, שאמר שהוא מוכן לצאת מהמיבנה בשביל 1,500 לירות. רצתי לגרשון אגרון, ראש העיר, ואמרתי לו: תשלח איזה שלפר לנגר ההוא ותקנה את המיבנה. אבל אגרון לא שלח שלפר אלא הלך בעצמו, עם המיגבעת שלו ועם המקל המהודר. כשראה הנגר את ראש־העיר, מייד עלה המחיר ל־15,000 לירות. עד שטדי קולק קנה את החאן, עלה המחיר ל־150,000 לירות.

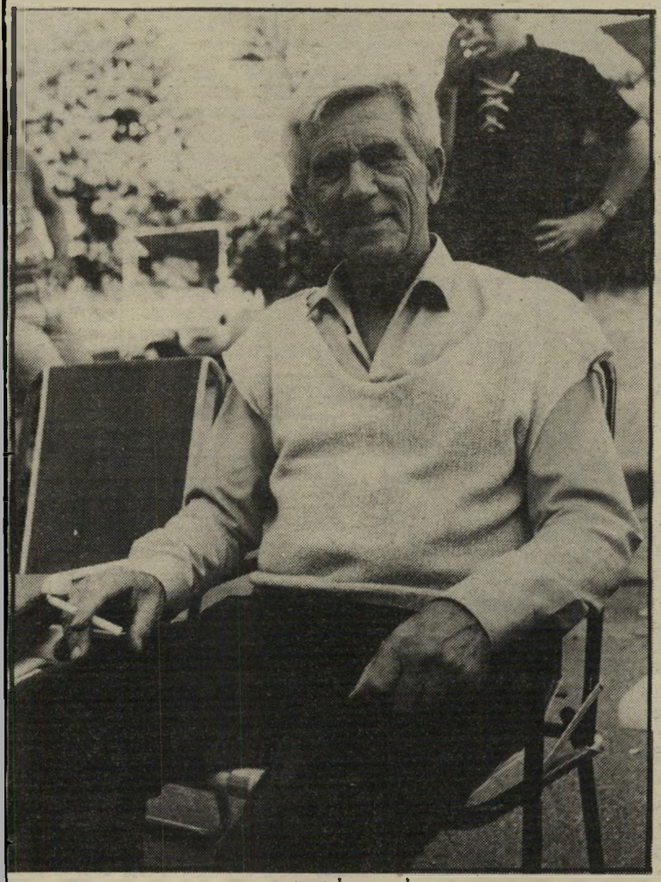

מילוא בתל־אביב
.גרעיני דלעת מזכירים את הבית!

מילוא בתסקיד אביו של אסי דיין
.זו הפעם השניה!

מילוא על גג המלון
„רציתי לקפוץ מהגג!"

טדי הטיל עליי לדאוג לשיפוץ התאן ולעשות ממנו תיאטרון. לא היה מאושר ממני בעולם. תיאטרון בירושלים! חלום! אבל העניין נסתבך ונסתבך. בינתיים התברר שהמיליונר מילס שרובר רוצה להקים בניין לקונצרטים בירושלים. שיכנעתי אותו שבבנייני האומה יש מקום לכל הקונצרטים של העולם, ושמה שצריך הוא תיאטרון בירושלים. הוא הסכים, אבל בתנאי שאני אעבור לירושלים ואנהל את התיאטרון. הסכמתי ולחצנו ידיים.

כשהתחילה העבודה על תיאטרון ירושלים כבר שופץ התאן וחשבתי שהנה אני הולך לנהל אותו. אבל אז קרא לי טדי קולק ואמר לי: „למה לך לעזוב את חיפה בשביל התאן? תישאר בחיפה, ובסתיאטרון ירושלים יושלם, אתה תנהל אותו. זאת הבטחה שלי." ככה אמר לי טדי, ואני, התמים, האמנתי לו.

שנה לפני סוף העבודה עברתי לירושלים. שכרתי דירה על חשבוני ולא קיבלתי משכורת מאף אחד. התחלתי לעבוד על הרפרטואר, גייסנו ועד ציבורי, החלטתי לנסוע ולגייס אמנים ידועי־שם בעולם. כדי שיגיעו ויופיעו בתיאטרון. באמצע העבודה בלונדון אני מקבל מיברק מטדי לחזור ארצה. אני חוזר ואז הוא אומר לי: „אני לא רוצה תיאטרון בירושלים." למה? „ככה." הוא עונה לי. הייתי בשוק טוטאלי. ארזתי את המיזוודות וחזרתי לחיפה נעלב, מוכה ומאוכזב.

ב־1972 התחילו לדבר על חגיגות 25 שנה למדינה. חשבתי שזה יהיה נהדר לערוך אותן בתיאטרון ירושלים. ויתרתי על כבודי ונסעתי עם ידידי אהוד אברגיל ז"ל לדבר עם שדי קולק. הוא אמר שהרעיון נראה לו בתנאי שאגייס את כל הכסף. הבטחתי שאני אגייס את כל הכסף, וכך עשיתי. גייסתי חצי מיליון לירות יותר. שוב ישבתי בירושלים, שוב עברתי בחינם ושוב קיוויתי שאני עושה משהו חשוב. אחרי זמן־מה הודיע לי טדי שהנהלת התיאטרון החליטה־פה אחד לא לקבל את תוכניתי. ביקשתי להיפגש עם ההנהלה, אבל צחקו ממני. היום ברור לי שקולק הקים את ההנהלה רק לצורך הסירוב.

שוב ארזתי את המיזוודות ושוב חזרתי לחיפה, לבלות בה את שבע השנים הרעות ביותר בחיי. שנים של עלבון ושל כאב ושל הסתגרות, של משבר־אמון בבני־אדם. הייתי מרומה, מאוכזב ומבוייש. פה ושם עשיתי משהו, רק כדי להתפרנס. ליותר מזה לא היה לי כוח ורצון.

באותה תקופה חלתה ימימה, והיו לי ממש חיי־עצב.

כל החלומות שלי על שינוי פני האמנות בארץ התנפצו לרסיסים. פיתאום הבנתי שרק לי העניין חשוב. לאחרים לא. היכרתי את כל מנהיגי־האומה. ואני יכול להגיד היום שמלבד גיורא יוספטל ויעקב שימשון שפירא, לא הכרתי אף אחד שבאמת היה זקוק לאיזה סוג של אמנות.

„תיאטרון זה פרפר־לילה!"

מילוא מפסיק לדבר. מדליק סיגריה. מסתכל עליי בעיניים מאוד עצובות. במשך רגעים אחדים הוא עובר מחדש את שבע השנים הרעות של חייו. אני מרגישה שהוא מרגיש שוב את העלבון הצורב. שותק.

כדי להפסיק את השתיקה אני שואלת אותו: „למה פשוט לא חזרת לשחק ולביים? הרי יש לך מיקצוע! למה להילחם בטחנות־רוח ולנסות לשנות דברים, אם אי־אפשר?"

„זה משהו אישי מאוד. כשהייתי צעיר מאוד חשבתי שאעסוק בכתיבה. אחר־כך התגלגלתי לתיאטרון. יום אחד הבנתי בצער שמתיאטרון לא נשאר כלום. תיאטרון זה פרפר־לילה, שחי מעלות המסך ועד רדת המסך. הכוח היחידי שלו הוא באיבוד הזהות האינדיווידואלית של הצופה למשך שעה וחצי.

„אני נורא רציתי להשאיר עקבות. לא בשביל ההיסטוריה, בשביל הסיפוק העצמי שלי. כדי לדעת שעשיתי משהו בחיים שלי, שיחזיק מעבר לשעה וחצי. מתוך זה הגעתי לחלומות ולתוכניות שלי, ואחר־כך לכאב ולעלבון שבאו בעיקבותיהם."

איך יצאת מ־7 השנים הרעות שלך?

יוסף מילוא: יצאתי בכוח הנאיביות שלי, ומתוך זה שיש לי זיכרון קצר. פשנל סיפר לי על שני מיבנים נפלאים בשכונת נווה־צדק, שיכולים להתאים מאוד לתיאטרון ומרכז תרבותי בתל־אביב. בעיקר רציתי מרכז, שיגשר בין דרום תל־אביב לצפון תל־אביב, לגרום לתושבים חוזיות משותפות שיולידו אולי שפה משותפת ואסוציאציות משתפות.

ראיתי את המיבנים וזה הספיק לי. שכחתי את כל ההבטחות שלא קויימו, ואת כל האכזבות, ורצתי לצ'יץ. הדלקתי גם אותו, וקיבלתי ממנו ומהנהלת־העיריה יפוי־כוח להתחיל בעבודה.

שוב פרחתי. השקעתי את כל המאמצים שלי והמרץ שלי בפגישות עם ארכיטקטים, באיסוף כספים, בכתיבת תוכניות.

ואז, יום אחד, מוציא אותי צ'יץ מאמצע העבודה, לוקח אותי הצידה ואומר לי: „שמע, יש לי בעיה. הבטחתי את הבניין המרכזי לגשש החיזור."

רציתי לקפוץ מהגג. לא יכולתי להאמין שזה יכול לקרות לי שוב. אלמלא הייתי שומע באותו יום שראש־עיריית אשקלון, אלי דיין, מתעניין בהקמת מרכז תרבותי, יכול להיות שבאמת הייתי קופץ מהגג. אבל החלטתי לנסוע לאשקלון ולעשות שם את מה שלא נתנו לי לעשות בתל־אביב.

גם אלי דיין התלהב. אבל הפעם ההחלטתי להיות גאון אמיתי ודרשתי חוזה. כל־כך הייתי גאה בעצמי, שאפילו לא שמתי לב שנתנו לי חוזה בתנאים של מטאטא־חוברות סוג גימל. חתמתי והתחלתי לעבוד. הבאתי ציירים לאשקלון ופסלים והקמתי סדנאות למורים ואספתי סכומי־כסף גדולים. נסעתי לחו"ל לגייס כסף גם שם, ואז פרצה מילחמת־הלבנון, ומאותו הרגע ועד היום לא הצלחתי ליצור קשר עם אף אחד בנושא זה. רק קיבלתי מיכתב ברואר שאני מפוטר.

התבייששתי להראות את פרצופי ברחוב. התייאשתי סופית. אם הארץ רוצה להמשיך ולהיות לבנטינית. למה שיוסף מילוא יפריע לה?

זה הסוף, חשבתי לעצמי. עכשיו אני חוזר לעבודה רגילה. משחק ביום וזהו. כתבתי מיכתבים לכל התיאטראות, ולא קיבלתי אף תשובה אחת. תארי לך, אף אחד לא ענה לי בכלל. אילו היו כותבים לי במיכתב „שק לי בתחת", זה היה פחות מעליב מאשר להתעלם ממני.

הבנתי שכאן לא נשאר לי שום דבר לעשות, מלבד להתבייש. כתבתי מיכתבים לתיאטראות בחו"ל, שבזמנו הזמינו אותי וסירבתי להם. הם ענו לי והזמינו אותי לבוא ולעבוד אצלם. כבר שנתיים שאני משחק ומביים בגרמניה ובאוסטריה. הקמתי בקלן סדנה לשחקנים צעירים. אני נהנה מהעבודה, אבל אני לא יכול בשום אופן שלא לשאול את עצמי כל בוקר: מה אני עושה כאן? מה לי ולהם?

אבא של אסי

לפני חודש הזמינו אותי מה־פולקס־תיאטר. אחד הנכבדים בווינה, לביים את גטו של יהושע סובול. זוהי עבודה רצינית בתיאטרון רציני. עוד לא הספקתי להתרגש מזה, ומטלפנים לי מהארץ ומבקשים שאבוא לשחק תפקיד ראשי בסרט ישראלי עד סוף הלילה. איזו התרגשות! איזו שימחה! מישה בארץ שלי עוד זוכר את יוסף מילוא ורוצה אותו!

טסתי והנה אני פה, מפצח גרעינים לבנים ומספר לך שטדי קולק, צ'יץ' ואלי דיין שלחו אותי לעבוד בגרמניה.

הנה אמרתי את זה. לא בשביל לגמור איתם את החשבון, אלא בשביל להוציא את המועקה הזאת מהבטן שלי.

אני מאוד נהנה כאן, מצאתי שפה משותפת עם הבימאי איתן גרין ועם המפיק מיכה שרפשטיין. נעים לי לעבוד איתם. נעים לי לעבוד עם אסי דיין, שכבר פעם שניה אני אבא שלו (הפעם הראשונה היתה בהוא הלך בשדות). נעים לי שהם צעירים ומתרגשים. נעים לי שהם מדברים כל הזמן עברית. שזו השפה שלי, שאני מכיר בה ומרגיש בה כל ניב וכל רחש.

בגרמניה זה אחרת. אני לא שונא אותם, רק מסתייג מהם. הם עם מתורבת מאוד, אבל לא תרבותי. התרבות היא נחלתם של אולי 19% מתושבי גרמניה. אני לא יודע אם כאן זה שונה. אבל כאן זה שלי. ועם כל ההצלחות בחו"ל, מיום ליום אני יודע יותר שאני רוצה הביתה.

עד כאן.

בן כמה אתה, יוסף מילוא?

„כל זמן שאני נראה בן 54, אני נוהג לומר שאני בן 64. אבל מה זה חשוב? כשהייתי בן 60 לא נבח כלב, אז כאילו לא הייתי בכלל בן 60."

לא מתחשק לך לפרוש מהכל ולהתחיל ליהנות מהחיים בהסתכלות מהצד?

„עוד לא. לא אתן לאף אחד את התענוג להגיד לי שהגיע זמני לפרוש. שאני תרח זקן וסנילי. אני מכיר את עצמי, ואני אהיה זה שאחליט מתי אני אהפוך לתרח זקן. נגמרה התקופה שבה אנשים אמרו לי דברים ואני, בתמימותי ובטיפשותי, האמנתי להם."

דניאלה שמי ■

במדינה

(המשך מעמוד 44)

עון גזור מאותו השורש שממנו גזור הפועל לשמוע, ושימעון גם נוהג להלך.

כשהגיעה הצעה זו לאוזניו של משה זינגר, גם הוא בלשן בעל חוש־הומור מקורי ובעל טור בידיעות אחרונות, צץ במוחו הרעיון למצוא מילה עברית כשרה למכשיר פופולארי אחר, וידיאו (בלאטינית — „אני רואה"). הוא לא היה צריך לחפש רחוק. שמו הפרטי של סיוון סיפק לו את מבוקשו: ראובן. מוזר? לאו דווקא, הסביר זינגר. שהרי השם ראובן מזכיר בהחלט את הפעולה הקשורה במכשיר הווידיאו — רואים בו.

מיפלגות
יום החולצות הצהובות

מאיר כהנא
מסית גם בגליל

לפני כמה שבועות הופיע מאיר כהנא במרכז המיסחרי של מעלות בגליל ונאם נאום ששילהב את ההמונים. חלק נכבד מהצהרות־הכיכר של ראש תנועת כך התמקד בראש המועצה: „יושב־ראש המועצה, שלמה בוחבוט, לא מגיע לו להיות יושב־ראש־מועצה!" האנשים הגיבו בצחוק, בשימחה ובמחיאות־כפיים סרערות. בוחבוט חרק שיניים.

העימות בין כהנא לבוחבוט ריחף באויר של מעלות־תרשיחא מאז היוודע תוצאות הבחירות לכנסת ה־11. בוחבוט, המועמד החמישי ברשימת יחד, של עזר וייצמן, זכה ב־163 קולות, כהנא ב־153. היה זה מירוץ צמוד, עם יתרון קל לבוחבוט.

מעורר מתוצאות הבחירות התחיל כהנא להפעיל את אנשיו במעלות: אסיפות, עצומות ופגיעה בערבים על רקע לאומי. השיא היה כאשר אחד מעסקני כך המקומיים ביקש להפחיד בהצהרותיו הגזעניות את הפועלים הערבים מנצרת, העובדים בפיתוח עיירת־הפיתוח מעלות. הפועלים לא נבהלו ובוחבוט תבע מן המישטרה לפתוח תיק פלילי.

אך המצב הלך והחריף. קבוצת בית"ר מעלות, המשתקת בליגה ג', החלה להופיע בתילבושת הגושאת את האגרוף הקמוץ של כהנא תמורת סכום כסף לא קטן. רק התערבותו של יושב־ראש התאחדות הכדורגל שמה קץ לביזיון. הוא אסר על הקבוצה ממעלות לשחק עם חולצות כך: „אסור שקבוצת כדורגל כלשהיא תשחק עם סמל פוליטי," קבע.

אין החלטה. זירת־הקרב בין בוחבוט לכהנא עברה למתנ"ס המקומי, שבו ערך החוג להתקרבות יהודית־ערבית כינוס נגד הגיזענות. הכינוס קצר הצלחה. יהודים וערבים גינו ב־חריפות את התופעות הגיזעניות. בוחבוט נשא נאום תקיף. אך עוד לפני שהמתכנסים הספיקו להתפזר, הופיעו לובשי החולצות הצהובות והחלו בהשמעת קריאותיהם הפאשיסטיות.

לבסוף עברה המערכה אל המועצה המקומית. סגן היו"ר הערבי, חנא סוסאן, העלה הצעת־החלטה לגנות את ההתבטאויות הגיזעניות של מאיר כהנא. אנשי האופוזיציה, המייצגים, פורמלית, את הליכוד, התנגדו. פרצה מהומה, ובוחבוט נאלץ להכריז על סיום הישיבה, בלי קבלת החלטה.

יש מועצה. בשבוע שעבר, אחרי הכשרת הקרקע ויצירת התשתית המתאימה, הופיע כהנא שנית במעלות. ארבע מאות האיש שהצטופפו בכיכר האזינו לנאום שינאה.

במעלות־תרשיחא היה כהנא רוצה מאוד להזיז עניינים לפי טעמו. אחרי הכל זאת היא המועצה המקומית היחידה בארץ, המשותפת לחברים יהודים וערבים מזה 21 שנה.

דרכי־אדם
מכתבים מן הכלא

אסיר־עולם חרמון סונה אל שופטיו וחושב על ילדיו

לפני יותר מחודש נידון שימעון חרמון למאסר־עולם על רצח חברתו, כרמלה בלאס. השבוע שלח חרמון מן הכלא מסר להעולם הזה. „כל העיתונות עיינה אותי מלכתחילה. שפכו את דמי והפנו את דעת־הקהל נגדי מתחילת המישפט. שפטו אותי עוד לפני שבית־המישפט שמע את הראיות נגדי. אני לא ברנס, עבורי איש לא יילחם, ולכן אני רוצה לשנות את דעת הקהל לטובתי."

חרמון, מי שהיה בעל מישרד עורך־דין מצליח, יושב כיום לבוש בבגדי־אסיר חומים בכלא רמלה ועוסק בהרכבת שקעים לחשמל. „הוא מבריג ברגים בשקעים שמונה שעות ביום," אמר חבר שביקר אותו בכלא. אבל רוחו של חרמון לא נפלה. הוא מחכה לתוצאות העיירעור, שעליו הוא עובד כעת יחד עם סניגורו, עורך־הדין דויד ליבאי.

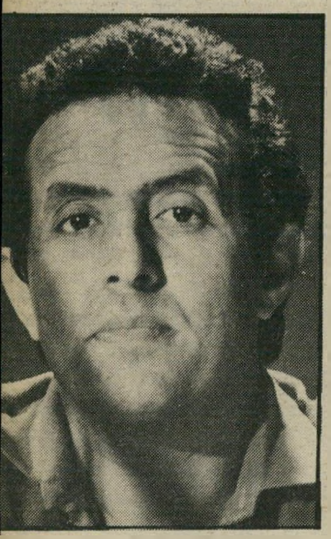

ראש־מועצה בוחבוט
153:163 לטובתו

דבר אחד החל חרמון לעשות מרגע שנגזר דינו. מדי שבוע הוא שולח שלושה מיכתבים מן הכלא. תוכנם של המיכתבים זהה, והם קצרים מאוד. בכל מיכתב כתוב:

אני חף מפשע.

קברו אותי בדמי ימי – על לא עוול בכפי. שימעון חרמון

מיכתבים אלה, בכתב־יד, נשלחים לשלושת השופטים שישבו לדיון. לשופט שמואל קווארט, לשופטת עדנה שצקי ולשופט יעקב קדמי. „אינני יודע מה כתובתם הפרטית, ולכן אני שולח להם את המיכתבים לפי כתובת בית־המישפט. השופט קווארט יצא בינתיים לגימלאות, אך אני מקווה, כי גם הוא מקבל את המיכתבים הנשלחים על שמו לבית־המישפט," אמר חרמון.

שיחה עם הגרושה. חרמון, שהיה בעל דירת גג, מכונית חדישה וסירת־מירוץ, מחלק כיום את תאו עם תישעה אסירים אחרים. אופיו החזק אשר נתגלה במישפט, ולדברי רבים היה בעוכריו, הוא המחזיק אותו כעת בכלא.

הפעם הראשונה שמישהו ראה ניצנוץ של רמעות בעיניו של עורך־הדין המורשע, היה כאשר דיבר על ילדיו. מאז נסע לחו"ל, בחודש יולי 1983, לא ראה חרמון את ילדיו. כאשר חזר ארצה נעצר מייד, והוא חשב כי מוטב שילדיו הקטנים לא יראו אותו בבית־הכלא.

במשך כל תקופת המישפט ציפה

(המשך בעמוד 50)

הווי

ריבוע המשולש

ב **חולדה** הודיע מזכיר המשק כי לכל חברות המשק, להוציא שלוש, יש כבר רשיון־נהיגה. הציע לשלוש הנותרות לנסות את כוחן, בהתאם לתקנון המשק, המאפשר לכל חבר שאינו בעל רשיון־נהיגה לקבל עד 50 שיעורי־נהיגה (כפולים) ר' לעמוד, אם צריך, בארבעה טסטים (אם אינו עובר בפעם הראשונה, השניה או השלישית).

* * *

היונים אכלו אותה

ב **ירושלים** הודיעו אנשי העדה החרדית בעיר, כי מצאו תרופה למחלת הצהבת. שבה לקו כמה מאנשי עדתם: הם נתנו ליונים לנקר את פניהם של חולי הצהבת, ואחרי שהיונים אכלו, כביכול, את הצהבת, הן מתו והחולים החלימו. משנתבקש רופא־יטרינאר לברוק את היונים המתות, הוא גילה כי הן לא נוגעו בצהבת. אבל טחוליהן וכבדיהן תפחו מאוד.

* * *

מידה כנגד מידה

ב **אום אל־פחם** גילה בנאי, כי עבר במשך כמה שבועות בשיפוץ בניין־מגורים בקיבוץ שכן. נתקל ביחס דוחה, שאותו הגדיר "יחס כמו אל כלב", מסירוב לכוס־מים עד לכינוי "ערבוש". לא הגיב, עשה את מלאכתו נאמנה. אך ביום האחרון, אחרי גמר עבודות־השיפוץ, אסף ערימת צואת־כלבים, הניח אותה במיפתן הבית שאותו שיפץ.

* * *

עוד ידו נטוייה

ב **תל־אביב** עצרו חוקרי־המכס בעל מיפעל לייצור בגדי־נשים על אי־העברת תשלומי מס־ערך־מוסף, שמעו ממנו כי המיפעל איננו שלו, כי אם של בת־אחיו, נוכחו לדעת שאין הדבר נכון; נתבקשו לנהוג בו בעדינות בהתחשב בכך. שלדבריו, בנו נפל בלבנון, גילו כי בכלל אין לו בן; הביאו אותו לפני שופט, שהסכים לשחררו בערבות, בתנאי שיפקיד את דרכונו, נדהמו לשמוע את החשוד מעלה טענה נוספת: הוא איבד את דרכונו.

* * *

שיכתוב ההיסטוריה

ב **צה"ל** פורסמה רשימה שניה של החזרת ציוד צה"לי שהיה מצוי בידי אזרחים ושכללה, בין השאר, 300 שקי־שינה, 180 סרבלים, 100 אוהלי־שיירים, שלושה תת־מיקלעים סטן, מימי מילחמת־העצמאות, ומכונת־כתי־בה אחת.

* * *

טוב שם מציור־שמן טוב

ב **חיפה** החליטה הוועדה העירונית למתן שמות לרחובות לשנות את שם רחוב הרמן במושבה הגרמנית, הנקרא על חיפאי שחי בראשית המאה ושהיה גרמני נוצרי, לרחוב שומאכר, על שם חיפאי שחי בראשית המאה והיה גרמני נוצרי גם הוא כדי א) לאפשר קריאת רחוב חיפאי אחר על שם הצייר הרמן שטרוק, חיפאי מנוח גם הוא, ב) להבטיח לאחר מכן, כי חיפאים לא יתבלבלו בין שני הרחובות — הרמן והרמן שטרוק וג) להשאיר בכל זאת, על־ידי הסבת השם מהרמן לשומאכר, זכר לקבוצת הטמפלרים הגרמנים הנוצרים, אשר יסדו את המושבה הגרמנית בחיפה לפני 120 שנה.

אורי גלר, שבא השבוע לביקור בארץ, פונה מעל עמודי „העולם הזה" לאיריס דוידסקו (מימין):

„אני רוצה להציל

אורי גלר ניחן ככל הנראה באמת בכוחות על־אנושיים — אם אחרי טיסה מפרכת מטוקיו, שארכה יותר מ־24 שעות, מסוגל היה לנסוע הישר למישרדיו של דני שלם, האמרגן שהביא אותו לסיבוב הופעות בארץ, להעניק ראיונות בשרשרת ולהיראות צעיר ורענן בעשר שנים מגילו האמי־תי, 37.

גלר רזה כמו חוט, לבוש במיכנסיים כחולות וכחולצה אדומה, לא ביקר בישראל כבר עשר שנים, מלבד 36 שעות, בהן נאלץ לבקר כאן בנסיבות טרגיות, כשמת אביו.

מוזר כי האיש שהוא מזה 15 שנים אזרח העולם, האיש שהוא בבחינת „סלבריטי" ברמה של דייוויד באווי, האיש שנכתבו עליו 200 ספרים ואינספור מאמרים, שהוא כוכבם של אמצעי־התיקשורת, המחזיק ארבעה בתים ברחבי העולם — בקונטיקוט, ארצות הברית, במקסיקו, ביפאן ובמקום סודי באירופה, אותו הוא מסרב לגלות — האיש שפרש לגימלאות לפני שש שנים, בגיל 31, ולא צריך לדבריו לעבוד יותר עד סוף ימי חייו, הגיע לכאן במטרה להוכיח דווקא כאן בארץ שהוא לא קוסם, שהוא אינו משתמש בטריקים, אלא ניחן באמת בכוחות על־אנושיים.

מוזר כי גלר, היושב במרתף של בית ברחוב דיזנגוף, מוכן למרות עייפותו המצטברת לשבת עם עיתונאי ולהוכיח לו שוב ושוב כי הוא אינו „מוזי־ף". אחרי כל מה שעבר עליו, ואחרי שמביאים בחשבון את הצמרת אליה הגיע, יש להניח שגם הוא, כמו מרבית הישראלים שהצליחו בעולם, לוקה בתיסמונת „אין נביא בעירו". הדבר מציק לו, למרות שהוא כבר הוכח כנביא מחוץ לעירו.

טלפאתיה למעלה: החתול שציירה כתבת העולם הזה. למטה: החתול שצייר גלר. בלי לראות את ציורה.

חתול אישי

אורי גלר ביקש ראיון מיוחד עם העולם הזה. הוא טילפן מיפאן לאמרגנו וביקש לארגן לו את הראיון.

גלר רצה, כך הסתבר במהלך השיחה, לדבר על שני דברים: על אהובתו לשעבר איריס דווידסקו, ועל העובדה שהעולם הזה מעולם לא פירגן לו, ותמיד הטיל ספק ביכולתו הבלתי־רגילה.

על דווידסקו הוא דיבר גם ריבר, אך כדי להוכיח שהוא אכן בלתי־רגיל, ביקש מהנוכחים במישרד לצאת מהמישרדים. נותרנו שם רק הוא ואני. הוא ביקש ממני לצייר ציור, סובב אליי את גבו. ציירתי חתול, שאותו אני מציירת מאז ילדותי, ציור אישי שלי, של חתול אישי שלי. הסתרתי את הדף שעליו ציירתי בכף־ידי. גלר לא ראה מה ציירתי.

כשסיימתי לצייר, הוא הסתובב וצייר את אותו החתול בדיוק! אבל זה עוד לא היה הכל. אחר כך ביקש ממני להתרכז. הוא שידר לי צבע, אמרתי לו שקלטתי לבן. הוא ביקש ממני להס־תכל עליו, להתרכז בצבע ולצייר ביחד איתו ציור. אני לא ראיתי מה הוא צייר. הוא סיים לצייר, ביקש ממני להביט בו ולצייר כל העולה על רוחי. ציירתי גלים וסירה עם תורן. גלר הראה לי את הציור שלו: הוא היה זהה לציור שציירתי!

ובכן, אחרי שני הנסיונות האלה, אני אינני מטילה ספק ביכולתו. אין בכלל מבחינתי על מה לדבר, אורי גלר ניחן בכוחות טלפתיים בלתי־רגילים.

אחר כך הוא התרווח בכיסאו וביקש לדבר אל איריס. הבטחתי לו להעביר את דבריו כלשונם.

אמר אורי גלר:

שלה לא הירשו לצלם להיות נוכח בפגישה.

חזרתי לארץ ונסעתי להופעה בבית־שאן. אני לא אשכח: יצאתי מהאוטו, קניתי עיתון, פתאום ראיתי תמונה שלי ושל סופיה לורן בעמוד הראשון של ידיעות אחרונות. הייתי בשוק. ידעתי שזה בלוף. אבל זה לא היה הבלוף שלי, זה היה הבלוף של האמרגן שלי, וזה לא נעשה על דעתי.

בקיצור, אחרי כל זה התחלתי לרדת ולהופיע בחורים עלובים ובמועדוני־לילה. הופעתי ברמלה ובלוד, במקומות איומים. אמרתי לעצמי: זהו, אורי, אתה את הארץ גמרת.

גם לא נעשיתי עשיר מכל ההופעות. קניתי לאמא שלי טלוויזיה שחור־לבן ולי פז'ו 404, רוב הכסף הלך לאמרגנים. אני מוריד את הכובע לפניהם, במיוחד לפני מיקי פלד.

אחר־כך, בניו־יורק, היתה לי תקרית לא נעימה עם אמרגנים ישראליים, ואני לא אגיד שמות. הם באו לניו־יורק וניסו לסחוט ממני כספים. הם אמרו שאם לא אתן להם כסף, הם יגלו את האמת על אורי גלר. הם רק לא ידעו שפיספסו את האוטובוס, כי כולם כתבו בשלב ההוא של חיי את האמת על אורי גלר. מה לא כתבו? שיש לי משרדים בשניים וכימיקלים ביידיים. מה לא כתבו — אבל כמה שיותר כתבו, כך נעשיתי יותר מפורסם.

כבר 12 שנים שהעולם הזה כותב על איריס ועליי. תמיד מכניסים אותי לתמונה. אני רוצה פעם אחת ולתמיד לספר את הצד שלי, כדי שלא יאשימו אותי בהריסת הקאריירה והחיים של איריס.

אני לא יודע איפה למצוא את איריס. יש לי טלפונים ישנים של האבא שלה. ניסיתי לצלצל, ולא הישגתי אותו. אולי העולם הזה יכול להסדיר פגישה ביני ובין איריס? כי איפהשהו אני על איריס תמיד חושב.

היכרנו כשאיריס היתה ילדה. התאהבנו. היתה לנו אהבה נפלאה. כל הזמן חיינו ביחד, מלבד פעמיים־שלוש, שנפרדנו, ותמיד בגלגה. אני זוכר שקראתי פעם בהעולם הזה שבאחת הפרידות שלנו איריס יצאה עם בועז שרעבי, ונורא קינאתי.

ביני לבין איריס היה תמיד משהו מיוחד. אנחנו ראינו את העולם בעיניים אחרות מאשר רוב האנשים. תמיד ידענו שמעבר לדברים שקורים יש דברים נוספים. זה מדהים איך שהיינו בראש אחד בעניין הזה. אחר כך גילו אותי, התפרסמתי והתחלתי להופיע. איריס היתה איתי כל הזמן, בכל מקום. עשיתי איזה 300 הופעות, והייחסים בינינו הלכו והתהדקו, וזה היה נפלא.

אחר־כך, כשהתחלתי להידרדר מ־בחינת הקאריירה, כולם כך ראו אותי. מילאתי את כל האולמות והיו עליי חילוקי־דיעות. אני לא אשכח ש־העולם הזה כתב „אורי גלר רמאי". את יודעת מה? זה הוסיף לי 30 הופעות. כי לא משנה מה כותבים, העיקר שיאייתו את שימך נכון.

או גם היה העניין עם הפוטומונטאז' עם סופיה לורן. אני נשבע לך: נפגשתי עם סופיה לורן. למה שאני אשקר היום אחרי שנפגשתי עם גדול־העולם? באמת נפגשתי איתה, אלא שהשומרים

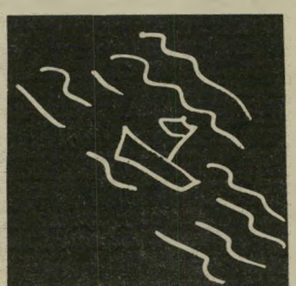

העברה של מחשבות. למטה: הסירה והגלים שצייר גלר. הציור למעלה: הסירה והגלים שציירה הכתבת.

מיכתבים כבדים

ב **שהחלטתי לעזוב** את הארץ, קיבלתי מיכתב מהאסטרונאוט אדגר מיטשל, האיש השישי שנחת על הירח. הוא הזמין אותי לאמריקה, כדי להיחקר על־ידי מדענים. היה ברור לי שכמה שאני קשור לאיריס, אני צריך לעזוב לבד. לא יכולתי לסחוב איתי את איריס.

עם האשה והילדים

אורי גלר עם אשתו, חנה, וה־ילדים, דניאל ונטאלי. הוא הכיר את אשתו כשנפצע במילחמת ששת־הימים, ניהל איתה רומן, במקביל לרומן עם איריס דוידסקו. היא תמיד נסעה אחריו לאירופה, והם נישאו לפני שבע שנים. חנה, שהוריה מתגוררים בגיבעתיים, ואורי, שאימו מתגוררת איתם בארבעת בתיהם ברחבי־העולם, הם טיבעונים אדוקים.

אחרי"

אהבתי אותה. היא היתה יקרה לי, אבל הרגשתי שעומד לקרות לי משהו גדול, ענק, שאני אתפרסם בכל העולם. וידעתי שאני צריך לעשות את זה לבד.

ואז, לפני שעזבתי, אמרתי לאיריס, שאם אני אצליח — אחזור, ואז אקח אותה ונמשיך ביחד. נכון שהבטחתי לה ולא קיימתי, אבל לצערי כל זה קרה מפני שהייתי צעיר ומטורף. אמצעי־התיקשורת רדפו אחריי, נקלעתי למצב מטורף, ושבו התהילה כמעט העבירה אותי על דעתי.

לא חשבתי שזה קרה מהר כל־כך. הרי כשהתחלתי, כל רכושי היה וספה. ופיתאום, תוך פרק זמן כל־כך קצר, התחילה סביבי ריצה מטורפת, מחול שדים ממש: הופעות בטלוויזיה, הו־פעות באולמות גדולים, התפרסמתי ושכחתי מאיריס.

פגשתי בחורות. את הבחורות הכי־יפות והכי־מפורסמות בעולם. הן הפכו לגרופיס שלי, כי אני הפכתי להיות זוהר כמו כוכב רוק, אבל היה בי משהו נוסף. לא הייתי זמר ולא שחקן, היה בי משהו נוסף: הייתי „פריק". וזה משך גברים ונשים כאחד.

התהילה והזוהר שאפפו אותי היו במימדי־ענק, וזה די סובב לי את הראש, כי הייתי צעיר, מצליח ונאה.

אבל כל הזמן איריס היתה בראש שלי. תמיד כשהייתי חוזר הביתה, אחרי כל הרעש והצילצולים, הייתי חושב על איריס. רציתי להביא אותה אליי, אבל זה לא יצא. היה עליי עומס עצום. תארי לך, בשנת 1974 כבר היה לי חוזה הופעה בהולנד לשנת 1976.

הקשר היחידי שנשמר ביני לבין איריס היה קשר המיכתבים. המיכתבים ממנה היו עצובים וכבדים. היא נורא אהבה אותי, וכל מיכתב שלה צבט אותי. הייתי בוכה כשהייתי מקבל ממנה את מיכתביה העצובים.

היא היתה כותבת: „מה עשית לי? השארת אותי, זרקת אותי." ואני התחל־תי להרגיש אשם. ואז, רגשות־האשמה היו כל־כך כבדים, שהחלטתי שהכי־פשוט זה לשכוח ממנה, כי אולי היא שונאת אותי.

אחר כך קראתי ושמעתי שיש לה חברים ומאהבים. למה לא? אני הרי עזבתי אותה. יכול להיות שטעיתי בכך שהבטחתי לה ולא חזרתי, אבל אני בן־אדם, בסך־הכל, והרי זה קורה כל הזמן. מליוני אנשים בעולם נפגשים, אוהבים ונפרדים.

כששמעתי שאיריס הידרדרה לס־מים ועם מי היא מסתובבת, לא האמנתי שזו איריס.

אבל יכולתי להבין למה זה קרה לה. איריס שונה מכל אשה אחרת. אין כמוה. איריס היא לא מהעולם הזה, היא נערת חלל שהגיעה לעולם הזה במין קפסולה, שברחה מכוכב־לכת אחר, נשברה על כדור־הארץ ואיריס יצאה מתוכה.

אני מכיר את איריס. אני מדבר עמוק לתוך המוח שלה. היא תמיד ידעה יותר מדי על דברים שלא קיימים, ואולי יהיו פעם בעוד מיליון שנה. אם תסתכלי לתוך עיני הליצנים שהיא מציירת, תיראי לא רק את העצב, אלא זה הרבה יותר עמוק.

ובנוסף לכך, כל העניין עם אבא ואמא שלה. היא פשוט אִיבדה את הטעם לחיות.

בין גאון למשוגע מפריד חוט־השערה. אדם יכול להיות גאון בצורה בלתי־רגילה, אבל הוא קרוב לשיגעון, וכזאת איריס. היא רצתה להתנסות בדברים שיכלו או לקרב אותה או להרחיק אותה אל הידע העצום האצור בה.

כואב לי שהיא הגיעה לאן שהגיעה. אי־אפשר לדעת מה יקרה אם אפגוש אותה. אני רוחש לה הרבה כבוד והע־רכה, אני יכול להוציא אותה מהמצב שהיא נמצאת בו. אני רוצה לדבר איתה.

כעת אני רוצה לספר על אשתי, חנה. אני מכיר אותה כבר 14 שנים. נפגשנו כשנפצעתי בששת הימים, והיא היתה מתנדבת בבית־החולים. כשיצאתי עם איריס, יצאתי גם איתה. אבל תמיד חזרתי לאיריס, למרות שהיתה לי הרגשה שאם יהיו לי ילדים, זה יהיה מחנה ולא מאיריס.

אני בכלל „אולד פשן". אישׁ־מישׁ־פחה, לא זז מהמישפחה, נוסע לכל מקום עם חנה והילדים.

כשהתחלתי להופיע באירופה, חנה באה אליי ונפגשנו. בשלב מסויים היא המשיכה את הדרך איתי. לפני שבע שנים התחתנו, למרות שזה לא משמ־עותי במובן הטיקסי.

עם איריס

בתמונה שצולמה לפני 15 שנה. כשהוא נסע לכבוש את העולם, הבטיח לה לחזור ולקחת אותה אליו. הוא לא עמד בהבטחה. מיכתביה של איריס גרמו לו לריגשי־אשם.

איפה את, איריס?

חנה, אני והילדים מנהלים אורח־חיים טיבעוני, לא אוכלים בשר, דגים, מוצרי־חלב וביצים. אנחנו סוח־בים איתנו את האוכל שלנו לכל מקום בעולם.

מאז שאני טיבעוני אני מרגיש הרבה יותר חזק. אני מרגיש שכל הכישרון שלי הפך לכפול.

אני רץ 18 קילומטר ביום. אם אני מגיע לשרה־התעופה והמטוס מתעכב, אני מתחיל לרוץ במיגרש־החניה. נעלי הריצה שלי תמיד נמצאים במקום שאפשר להגיע אליהם.

מאז שהתחלתי לרוץ אני חולם לרוץ בתל־אביב, בכל המקומות שבהם גדלתי. מחר אני עומד לעשות את זה על הבוקר.

אין לי פה חברים. למעשה, איבדתי את חבריי ברגע שהתפרסמתי, עוד בארץ.

אמא שלי גרה איתנו מאז שאבי נפטר, ולכן הילדים שלי, דניאל ונטא־לי, מדברים כמה שפות: אנגלית, עברית והונגרית.

הילד שלי, דניאל, ניחן בכוחות. הוא קורא את המחשבות שלי ואני קורא את המחשבות שלו. הוא בן 4 והוא יכול לבוא אליי ולהגיד לי: „אבא, קראתי את המחשבות שלך, חשבתי על סוויסאייר.

אני לא יוצ אם הכוח הזה, הכישרון הזה, עוֹבר בתורשה. מצד אמי אני ממישפחתו של זיגמונד פרויד. יתכן שגם לו היו כוחות מיוחדים.

הסי־אייי־אי נעזר בי לא אחת. הרוסים מאוד מתקדמים במובן של לוחמה בכוחות על־אנושיים. קיימת סכנה תמידית לחיי. הרוסים יכולים לרצות לחסל אותי, ולכן אני מעסיק שני שומרי־ראש באופן קבוע, שני חברי־ה שהם בוגרי יחידה מובחרת של הצנחנים.

אני לא אוהב לנפנף בשמות, אבל הגעתי כיום למצב שבו גדולי עולם הם ידידים קרובים שלי. שלחתי לז'אקלין אונאסיס גלויה מנמל־התעופה בלוד. אני שולח לה מכל מקום שאליו אני נוסע.

ג'ון לנון היה חבר טוב שלי. יומיים לפני שנרצח נפגשנו, והזהרתי אותו שמשהו עומד לקרות לו. הוא מאוד האמין בכוחות על־אנושיים, אבל לא העליתי בדעתי שימות. הייתי בשוק כשהוא מת.

ג'ון אהב את הנושא. היה לו מדיום שקרא לו בקלפים ובקפה, והוא ממש הלך לפי העצות שלו. חבל שהמדיום לא חזה את הרצח שלו בזמן.

היום אני במצב שלא חשוב לי מה כותבים עליי. ברגע שאדם הופך אמיד ובעל קשרים, הוא יכול לצפצף על כל העולם. הפסקתי להופיע לגמרי. אני מופיע לעיתים רחוקות ותמורת הרבה כסף.

כיום אני מייעץ לחברות־ענק אם כראי להן להתחבר עם חברות־ענק אחרות. זה עתה סיימתי עיסקה של 600 מיליון דולר. את יכולה לתאר לעצמך שבסדר גודל כזה גם שניים־שלושה אחוזים זה מספיק.

קיבלתי אזרחות של מכסיקו, אחרי שעזרתי להם לגלות שם זהב. בדרכון המכסיקאי שלי אני רשום כאורי גלר־פרויד.

לא איכפת לי שיש כאלה שכותבים שאני מוויף. אם כולם היו מאמינים שאני אמיתי, זה היה הורג אותי. אני מפחד ממשוגעים יותר מאשר מהרו־סים. ראית מה עשו לג'ון לנון.

הכי־חשוב לי שיידעו שאני לא יוצא־רופן. אני כמו כולם עם שינאות, אהבות ורגשות.

והכי־הכי־חשוב לי שתכתבי שאני רוצה לפגוש את איריס.

איריס — אם את קוראת את הכתבה הזו, תצרי איתי קשר. אני רוצה לפגוש אותך, רוצה לעזור לך.

שרית ישי ■

„התהילה והזוהר שאפפו אותי בממדי־ענק סובבו לי את הראש!"

במדינה

(המשך מעמוד 47)

לזיכויו, וקיווה כי אז יפגוש שוב את ילדיו כאדם חופשי. אולם מאז הרש־עתו הוא חוכך בדעתו מה טוב יותר לילדים, לא לראות בכלל את אביהם או לראותו בתא הכלא. על כך התייעץ השבוע עם גרושתו, שבאה לבקרו בכילאו.

דרכי־חיים

אהבה ראשונה

אהבה בראש־העין, הפלה בטול־כרם, סיום בבית־המישפט

גילה (שם בדוי, מחמת היותה קטינה נאסר שמה לפירסום) תזכור תמיד את אהבתה הראשונה, לא כמאורע משמח ונעים אלא כזוועה נוראה. זיכרונות האהבה של גילה יהיו תחת צילה של ההפלה שאותה עברה בבית־החולים בטול־כרם.

פרטיו של המיקרה התגלו לפני השופט אריה אבן־ארי, שדן במישפטו של יוסף צוברה. גילה היא כיום בת 17, ובזמן המיקרה לא מלאו לה עדיין 16 שנים. היא נערה עליזה וצחקנית, הלומדת בפנימיה במרכז הארץ.

עצה של חברה. בקיץ של השנה שעברה הכירה גילה את יוסי צוברה, 21, מראש־העין. יוסי איננו נראה כמאהב מהסרטים. הוא נמוך, צנום ושחרחר, אולם למרות מראהו ולמרות היותו נשוי ואב לילד, הצליח לכבוש את ליבה של גילה.

לדברי כתב־האישום, בחודשים או־גוסט־אוקטובר 1983, קיימו גילה ויוסי יחס־מין שלוש פעמים בלבד. ובכל זאת נכנסה גילה להריון.

כאשר גילתה גילה כי היא בהריון, היתה אובדת־עצות. היא חששה מתגו־בת בני־מישפחתה, שהם שמרנים. היא התייעצה עם חברתה הטובה, המתגו־ררת איתה באותו החדר בפנימיה. החברה יעצה לה ללכת ולדבר עם יוסי, כדי שיעזור לה לעשות את ההפלה.

שיכנוע של מלווים. בחודש נובמבר 1983 נסעו שתי הנערות לראש־העין וחיכו לצוברה ליד ביתו. כאשר הגיע, שוחחה איתו גילה והוא הסכים לעזור לה. הוא הבטיח לה כי ישלח אותה יחד עם חברו הטוב, נחמיה צוברי, לעשות את ההפלה בבית־חולים.

אחרי שבוע, בשעה אחת אחרי חצות, הגיעה גילה יחד עם צוברי ועוד שני אנשים לבית־החולים שבו עמדו מימי־הביניים. על המיטה היתה שמיכה מזוהמת והכיור היה כולו שחור מליכלוך.

גילה היתה מבוהלת ומודאגת, והחלה צועקת בקולי־קולות כאשר נכנס הרופא לחדרה. רק שיכנוע ארוך מצד מלוויה גרם לה לחזור לחדר ולתת לרופא לבדוק אותה. אחר כך התברר כי הרופא שביצע את ההפלה לא היה כלל מומחה בנושא, ולא היה לו אפילו תואר רופא. הוא היה בעל תואר ראשון בביולוגיה, ועבד כמדריך בקורסים להכשרת רופאים.

איום ברימון. שבועיים אחרי ביצוע ההפלה חשה גילה כאבים עזים. החל דימום חזק והיא ביקשה את עזרת האחות בפנימיה. היא נלקחה מייד לבית־החולים קפלן ברחובות, ושם גילו כי היא סובלת מזיהום חזק וסיבוכים, אחרי הפלה שלא הצליחה.

גילה שכבה בבית־החולים כמה ימים עד ששבה לאיתנה. כאשר חזרה לפנימיה, שיכנעו אותה מדריכיה, כי עליה להתלונן במישטרה. בעקבות תלונתה נפתח תיק, והמישטרה ביקשה לחקור את צוברה.

צוברה גם נסע, לדברי כתב־האי־שום, לפנימיה שבה לומדת גילה גינקולוג.

לבצע בה את ההפלה. כאשר ראתה גילה את החדר שבו יבוצע הניתוח, התחלחלה. היא נמצאה בבית־החולים הממשלתי בטול־כרם. מכיוון שהגיעה בשעה כה מאוחרת בלילה, לא רשם אותה איש במיסמכי בית־החולים, והיא אושפזה בחדר צדדי, שנראה כמו לקוח וחיפש אותה. אולם היא לא היתה במקום. צוברה דיבר עם חברתה הטובה ואמר לה, כי הוא רוצה לתאם עדותו עם גילה. הוא ביקש כי תיתן לו את כתובתה של גילה, וכאשר היא סירבה, הצהיר כי הוא עלול להזיק לעצמו או להשתמש ברימון.

האשה בהריון. המישטרה סיימה את החקירה בפרשה, והוגש כתב־אישום נגד צוברה על בעילת קטינה, על הדחה בחקירה ועל איומים.

התובעת, יהודית אמסטרדאם, העל־תה על רוכן־העדים את חוקרת המיש־טרה שביקרה בבית־החולים בטול־כרם וראתה שם את החדר. החוקרת, רב־סמל ראשון עדינה אש, יכלה בקושי לשלוט בקולה, כאשר תיארה את החדר שבו נערכה ההפלה. הסניגור, עורך־הדין יצחק חגאג, חקר את העדה חקירה נוקבת.

על הספסל באולם המישפטים יש־בה, בזמן המישפט, אשה צעירה שכרסה בין שיניה. אשתו של צוברה, שחרחורת נאה בהריון מתקדם, שמעה את כל הערוויות והמשיכה לתמוך בבעלה, למרות הכל.

תל־אביב

עימות פחי־הנפט

עם קצת רצון, נמצא הפתרון, למקרה של המועדון

אפשר היה לחשוב שהוכרז על מצב כוננות א'. החלונות כוסו בשקי־חול, פחים פוזרו בשטח. אבל הפחים לא היו ריקים, לשימוש בשעת־חירום, כי אם מלאים בנפט.

אבל מצב־כוננות כן הוכרז. של מועדון הלילה היפואי אריאנה, שעמד לפני ביצוע צו־הריסה על חריגות בנייה.

בן ולא. רק אחרי שעשרות אמנים, זמרים, מיסעדנים ובעלי מר־עדונים, חסידי אריאנה וותיקיו, עמדו במשך שעות בעימות עם כוחות־מישטרה שבאו לבצע ביום הראשון השבוע את צו־ההריסה, ושיכנעו את מי שהיה צריך לשכנע שאם הם אולי לא ישתמשו בחבלי־התליה שהתקינו בפ־תח המועדון, בפחי הנפט דווקא כן ישתמשו — נמצאה הפשרה.

השוטרים נסוגו, פועלי העיריה נעלמו וחזרו כלעומת שבאו, ובעל אריאנה, שוני גבריאלי, התחייב להר־רוס את חריגות הבניה.

מפגינים נגד הריסת „אריאנה"
השוטרים נסוגו, הפועלים נעלמו

עיתונות

מי אתה, שימעון פרס?

מה הוא אוהב? מה הוא שונא?

בשנות ה־50 נהג העולם הזה לכנות את ראש־הממשלה הנוכחי בכינויים לא־אוהדים במיוחד, כמו „שימעון פרסומת". את שוחרי־טובתו בעיתונות הכתיר השבועון המסויים בשם הקולקטיבי „יונייטד פרס".

בינתיים חלפו שנים רבות. כמובן שיש לפרס גם כיום שוחרי־טובה רבים בעיתונות, אבל יש לו שם גם כמה שאינם נוהגים בו בדיוק בכפפות של משי.

כתב בשבוע שעבר, בהארץ, במדו־רו חמוש במישקפיים. קובי ניב:

„אולי תגידו לי אתם: מי הוא שימעון פרס? מה הוא חושב? מה הוא לא חושב? במה הוא מאמין? במה הוא לא מאמין? מה הוא אוהב? מה הוא שונא? מה משאיר אותו אדיש? שהרי אם יש איש כזה ששמו שימעון פרס, מוכרח גם להיות משהו שהוא מאמין, או לא מאמין בו. משהו אחד שהוא או־הב, איזה משהו קטן שהוא שונא. משהו מוכרח להיות לו. לא? הרי אם יש בן־אדם כזה, אז הוא בן־אדם, לא?

„מסתבר שלא. מסתבר שאצל שימ־עון פרס זה לא ככה. בשיחה עם סופרים הוא חובב־שירה שאין שני לו. בתע־מולה לעדות־המיזרח הוא ראשון צופי הסרט הערבי ביום השישי. במשא־ומתן עם הדתיים הוא אלוף הריצה לכותל. במשא־ומתן עם שולמית אלוני הוא אתיאיסט מארץ האתיאיסטים. באי־נטרנציונל הסוציאליסטי הוא אבי הסוציאליזם. בהסתדרות הוא יוניר־ניסט. בארצות־הברית הוא יונה. בראש־העין הוא עיט. במישרד־הביטחון הוא נץ. ביער הוא עץ. בפרדס הוא תפוח. במידבר הוא דרדר..."

גברת אתא שותקת

צ'יפורה מולר, אלמנתו של מייסד אתא, האנס מולר, מבקשת מהמטלפנים הרבים בימים אלה לביתה שבקרית־אתא, לפנות את הקו. „בכל רגע עלולים להזעיק אותי לעוד פגישה," היא מסבירה בנימוס תוצרת חו"ל.

על אף העובדה שבעלות המיפעל עברה מזמן מידי מישפחתה, היא פעילה ודואגת בימים אלה הרבה מעבר לתפקידה כחברת מועצת־המנהלים של אתא. כי ועד־העובדים אינו רואה במולר יריב, כפי שהוא רואה בשאר חברי מועצת־המנהלים. הוא רואה בה שותפה. „ציפורה היא נהדרת," השתפך פינחס גרוב, ראש־הוועד.

בפגישה שנערכה לא מכבר בין הוועד למועצת־המנהלים, ביקשו העובדים להיוועץ ביחידות. מכיוון שמיספרם היה רב משל מיספר נציגי ההנהלה, ביקשו להישאר לבד בחדר. כשקמה מולר לצאת, עם שאר חברי מועצת־המנהלים, השתוממו נציגי־העובדים: „את שייכת אלינו!" הם קב־עו. „מה פיתאום שתצאי איתם?"

צ'לו של בטהובן. לאורך כל כיסויה בפרשת אתא, במשך שנה וחצי בהפסקות, הצליחה מולר שלא להיחשף. היא גזרה על עצמה שתיקה מוחלטת, וסירבה בתוקף לפניות.

היא מתגוררת בשכונה כפרית, לא הרחק מבית־החרושת אתא בקריית־אתא. שכונה שנבנתה כדי שיתגוררו בה פקידים בכירים במיפעל. ביתה הוא שריד לאריסטוקרטיה המיזרח־אירו־פית: בית־אבן צנוע, מוקף גן ענקי, המטופל במו־ידיה.

היא אשה מטופחת, בלתי ראוותנית, בסביבות השבעים. כמעט תמיד לבושה בפשטות, בבגדים תוצרת אתא.

פעם היו החריגים היחידים בביתה של מולר צ'לו, שהיה של בטהובן, וכלי הכסף עתיקים. לאחר מיספר פריצות לביתה, הם הועברו למקום מיבטחים.

עין של בן־גוריון. ציפורה מולר למדה כלכלה באוניברסיטת פראג הצ'כית, בזמנים בהם אחזו הסטודנטיות היה נמוך. את האנס מולר הכירה במיסגרת עבודתה, ונולד להם בן אחד, אמנון, שהשתלם בהנדסת טקסטיל.

כיצד הגיעו ארצה ופתחו מיפעל טקסטיל הקרוי אתא? אין טעם להכביר מילים. נכתב מספיק בנושא, מאז עלתה אתא לכותרות. וכדאי להזכיר כי אתא עלתה לכותרות כבר לפני 25 שנה, עת פרצה בה השביתה הגדולה, כאשר ביקשו לפטר פיטורי־יעול.

אגב, ציפורה מולר עצמה נפלה קורבן לפיטורים, או, ליתר דיוק, הת־פטרות, כאשר עמוס בן־גוריון, מנהל אתא לפני תקופת אייזנברג, לא ראה עין בעין עם בעלת־הבית, ששימשה כמנהלת מחלקת־השמלות.

אז גם התערב ועד־העובדים וביקש הסברים. אבל היום קשה להסביר מה קרה בדיוק. כיצד המיפעל המישפחתי, עם בעלים בעלי תודעה סוציאליסטית כמעט (מולר עצמה היתה, בצעירותה, חברה בשומר הצעיר), התגלגל לאן שהתגלגל, אחרי שנלכד ברשת ההון הגדול והרצון־הטוב הקטן.

• *השם שניתן למיפעל בראשית ימיו, כראשי־התיבות של המילים „אריגים תוצרת־ארצנו".*

סוערת־„אתא" מפגינה בעת השביתה הגדולה (1959)
הון גדול, רצון־טוב קטן

רוצה עכשיו אדום זהב

תערובת אמריקנית משובחת

אזהרה - משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאות

מיספר 2462 י"ב חשון תשמ"ה 7.11.1984 שנה 49 המחיר 800 שקלים (כולל מע"מ)

העולם הזה

אורי גלד פונה באמצעות „העולם הזה" אל ידידתו שנעלמה:

איריס דוידסקו

איריס — „אני רוצה לפגוש אותך!"

אורי גלר